

UCHWAŁA NR XXI/207/26
RADY MIEJSKIEJ W MIŁOSŁAWIU

z dnia 23 stycznia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wraz
z Prognozą oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do
roku 2035**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), Rada Miejska w Miłosławiu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035, która stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Miłosław.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Dawid Strzelczyk

Gmina
MIŁ **sław**

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIŁOŚŁAW DO ROKU 2035

OPRACOWANIE:

Urząd Gminy Miłosław

we współpracy z Wielkopolską Akademią
Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością, Spółka komandytowa
oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

mgr Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,

mgr inż. Joanna Mucha – koordynator
projektu,

mgr inż. Iwona Nowacka,

mgr Marcin Najewski.

*Szczególne podziękowania kierujemy dla
wszystkich osób – mieszkańców,
przedstawicieli organizacji pozarządowych,
instytucji publicznych, którzy przyczynili się
do powstania niniejszego dokumentu.*

1	WPROWADZENIE.....	6
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI	8
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	22
3.1.	Wprowadzenie	22
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna	22
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru.....	30
3.3.1.	Sfera społeczna.....	30
3.3.2.	Sfera gospodarcza	37
3.3.3.	Sfera środowiskowa	39
3.3.4.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	44
3.3.5.	Sfera techniczna	49
3.4.	Lokalne potencjały obszaru	53
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	56
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	59
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ	61
6.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	63
6.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	64
7.	OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM	94
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	117
8.1.	Kompleksowość programu.....	117
8.2.	Koncentracja programu	117
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	117
8.3.1.	Komplementarność przestrzenna	118
8.3.2.	Komplementarność problemowa	119
8.3.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	121
8.3.4.	Komplementarność międzyokresowa.....	121
8.3.5.	Komplementarność źródeł finansowania	123
9.	RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	125

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	128
10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	128
10.2. Koszty zarządzania	130
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu	130
11. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI.....	132
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	138
12.1. Monitoring programu	138
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych	138
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu	139
13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	140
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI.....	141
15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	142
16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	143
16.1. Wskazanie zakresu zmian w planie ogólnym gminy	143
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	143
17 ZAŁĄCZNIKI	145
Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	145
Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna.....	145
Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....	146
SPIS TABEL	147
SPIS RYCIN	149

1 Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Z tego względu, nadawanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą stanowić jedynie narzędzie, a nie cel rewitalizacji.

Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyły rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w gminie nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr X/108/25 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035, opracowany w oparciu o Ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobieganie realizacji zagrożeń.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 28); inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy; organy władzy publicznej; inne niż wymienione wyżej podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. Delimitacja obszaru rewitalizacji

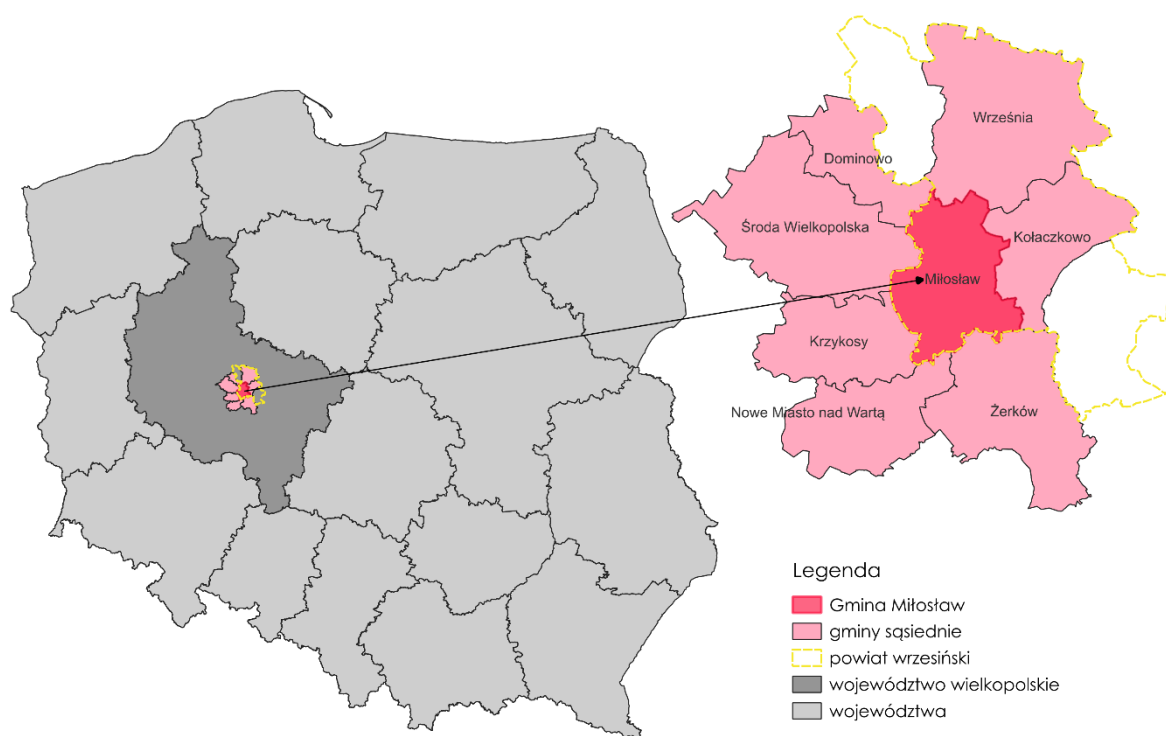
PODSTAWOWE INFORMACJE

Gmina Miłosław jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w centralnej części województwa wielkopolskiego, w południowo-zachodniej części powiatu wrzesińskiego. Gmina graniczy:

- od północy z gminami Września (pow. wrzesiński) oraz Dominowo (pow. średzki),
- od wschodu z gminą Kołaczkowo (pow. wrzesiński),
- od południa z gminami Żerków (pow. jarociński) i Nowe Miasto nad Wartą (pow. średzki),
- od zachodu z gminami Krzykosy i Środa Wielkopolska (obie pow. średzki).

Według danych Urzędu Gminy Miłosław na dzień 31.12.2023 roku Gminę zamieszkiwało 9 796 mieszkańców, co przy powierzchni całkowitej wynoszącej 132,26 km², przekłada się na gęstość zaludnienia na poziomie ok. 74 os./km². W mieście gęstość zaludnienia wzrasta do ok. 729 os./ km², z kolei na obszarach wiejskich Gminy spada do ok. 51 os./ km².

RYC. 1 POŁOŻENIE GMINY MIŁOSŁAW NA TLE SĄSIADUJĄCYCH GMIN, POWIATU I WOJEWÓDZTWA

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOSŁAW.

Rolę głównego ośrodka lokalnego odpowiedzialnego za zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców pełni miasto Miłosław. Jest to ośrodek wielofunkcyjny będący siedzibą władz gminnych. W nim zlokalizowane są również podstawowe usługi z zakresu:

usług administracyjnych, zdrowotnych, oświatowych, handlowych czy ekonomicznych. Drugim ośrodkiem wielofunkcyjnym odpowiedzialnym za stymulowanie rozwoju Gminy jest Orzechowo, położone w południowo-zachodniej części Gminy. Orzechowo posiada rozwinięte funkcje mieszkaniowe, handlowe i gospodarcze. Ważnym elementem jest obecność dworca kolejowego oraz fabryk i zakładów przemysłowych m.in. Sklejka Orzechowo czy Tarkett Polska Orzechowo. Rozwój sfery komunikacyjnej i gospodarczej przekłada się na rozwój lokalnie dostępnych usług, a także jakość życia mieszkańców.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podstawę prawną dla wyznaczonego na terenie Gminy Miłostaw obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowi uchwała nr X/108/25 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw.

Zgodnie z przyjętą metodyką prac w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału obszaru Gminy Miłostaw na jednostki analityczne zdecydowano się wykorzystać istniejący podział na obręby ewidencyjne. W przypadku dwóch największych ośrodków wielofunkcyjnych Gminy: Miłostawia oraz Orzechowa zdecydowano się wprowadzić dalsze podziały, co determinowane było odsetkiem ludności zamieszkującej miejscowości jak również wykształconą strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Miasto Miłostaw zamieszkuje łącznie 3 253 osób (stan na 31.12.2023 r. wg danych Urzędu Gminy Miłostaw), co odpowiada ponad 33% ogółu mieszkańców Gminy. Zgodnie z ustawą, ze względu na przekroczenie progu 30% populacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na cztery mniejsze jednostki, tym samym spełniając kryterium ustawowe. Granice nowych jednostek wydzielono wzdłuż granic działek ewidencyjnych, z wykorzystaniem istniejących podziałów funkcjonalnych. Tym samym, w mieście Miłostaw wydzielono jednostkę Centrum skupiającą zabudowę kamieniczną, wraz z głównymi przestrzeniami publicznymi miasta. Jednostki Zachód oraz Wschód skupiają z kolei osiedla mieszkaniowe, z przeważającym udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Jednostka Północ obejmuje swoim zasięgiem z kolei tereny przemysłowe, a także wielorodzinne osiedle Łokietka. W jednostce tej znajdują się również rezerwy terenowe miasta Miłostaw. Dalszy podział wprowadzono również w przypadku sołectwa Orzechowo, które skupiając ponad 22% mieszkańców Gminy, wykształciło różne funkcje. W tym wypadku wyodrębniono

jednostki Orzechowo Zachód oraz Orzechowo Wschód. Orzechowo Zachód skupia w swoich granicach zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę usługową, szczególnie handlową. Orzechowo Wschód obejmuje z kolei zabudowę przemysłową, zabudowę mieszkaniową oraz zabudowę usługową w zakresie usług społecznych, kulturalnych czy oświatowych. Ostatecznie na terenie Gminy wyodrębniono 24 jednostki analityczne. Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla ulic położonych na obszarze kilku jednostek analitycznych (np. ulice stanowiące granice pomiędzy jednostkami), zostały do nich rozdzielone proporcjonalnie do długości ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej. Wykaz jednostek analitycznych wraz z miejscowościami i ulicami wchodzącymi w ich skład, zaprezentowano w poniższej tabeli.

TAB. 1 JEDNOSTKI ANALITYCZNE W GMINIE MIŁOŚLAW

Jednostka analityczna		Wykaz ulic/miejscowości
Lp.	Nazwa	
1	Centrum	Dolna, Dworcowa (częściowo), gen. Jana Henryka Dąbrowskiego (częściowo), Harcerska, Henryka Sienkiewicza, Kościelna, Kręta (częściowo), Łąkowa (częściowo), Plac Wiosny Ludów, Podgórna, Rybacka (częściowo), Władysława Wiewiórowskiego (częściowo), Zamkowa, Józefa Chełmońskiego (częściowo), Niepodległości (częściowo), Pałczyńska (częściowo), Poznańska (częściowo), Różowa (częściowo), Seweryna Mielżyńskiego (częściowo), Wrzesińska (częściowo)
2	Wschód	11 Listopada, Dzieci Miłosławskich, Jacka Malczewskiego, Jana Matejki, Józefa Chełmońskiego (częściowo), Kosynierów, Legionów, Leona Wyczółkowskiego, Niepodległości (częściowo), Powstańców Wielkopolskich, Stanisława Wyspiańskiego, Strajków Szkolnych, Wojska Polskiego, Żołnierzy Września, Rybacka (częściowo), Władysława Wiewiórkowskiego (częściowo)
3	Zachód	Filipa Skoraczewskiego, gen. Ludwika Mierostawskiego, Juliusza Słowackiego, Mostowa, Nowa, Ogrodowa, Poznańska (częściowo), Różowa (częściowo), Seweryna Mielżyńskiego (częściowo), Dworcowa (częściowo), gen. Jana Henryka Dąbrowskiego (częściowo), Łąkowa (częściowo)
4	Północ	Dworzec, Osiedle Władysława Łokietka, Pałczyńska (częściowo), Wrzesińska (częściowo), Dworcowa (częściowo)
5	Białe Piątkowo	Białe Piątkowo
6	Biechowo	Biechowo
7	Bugaj	Bagatelka, Bugaj, Franulka, Kręta (częściowo)
8	Chlebowo	Chlebowo
9	Chrustowo	Chrustowo
10	Czeszewo	Czeszewo, Czeszewo-Budy, Sarnice, Spłatwik
11	Gorzyce	Gorzyce
12	Kębtowo	Kębtowo
13	Kozubiec	Kozubiec
14	Książno	Książno

15	Lipie	Lipie
16	Mikuszewo	Mikuszewo
17	Nowa Wieś Podgórna	Nowa Wieś Podgórna
18	Orzechowo Wschód	Dworcowa, Klubowa, Krótka, Leśna, Miłostawska, Poprzeczna, Portowa, Rieczna, Słoneczna, Starowiejska, Szkolna, Topolowa
19	Orzechowo Zachód	Akacyjowa, Brzozowa, Bukowa, Cisowa, Dębińska, Głogowa, Grabowa, Jabłoniowa, Jesionowa, Kalinowa, Kasztanowa, Klonowa, Kolejowa, Leszczynowa, Lipowa, Polna, Średzka, Świerkowa, Wiązowa, Wierzbowa
20	Pałczyn	Pałczyn
21	Rudki	Rudki
22	Skotniki	Biechówko, Skotniki
23	Szczodrzejewo	Szczodrzejewo
24	Tereny leśne	Brzezka, Stoki

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOSŁAW.

Największą jednostką pod względem liczby ludności jest jednostka analityczna Orzechowo Zachód skupiająca 15,1% ludności Gminy (1 475 osoby). Biorąc pod uwagę powierzchnię największą jednostką analityczną jest Czeszewo, zajmujące 17,9% ogółu powierzchni Gminy (23,58 km²). Można więc zauważyć, że nawet największe jednostki analityczne pod względem udziału mieszkańców oraz powierzchni, nie przekraczają odpowiednio 30% ludności gminy oraz 20% powierzchni gminy – co potwierdza, że każda z analizowanych jednostek może potencjalnie stanowić w całości obszar rewitalizacji. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące powierzchni i liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych.

TAB. 2 JEDNOSTKI ANALITYCZNE WYZNACZONE NA TERENIE GMINY MIŁOSŁAW

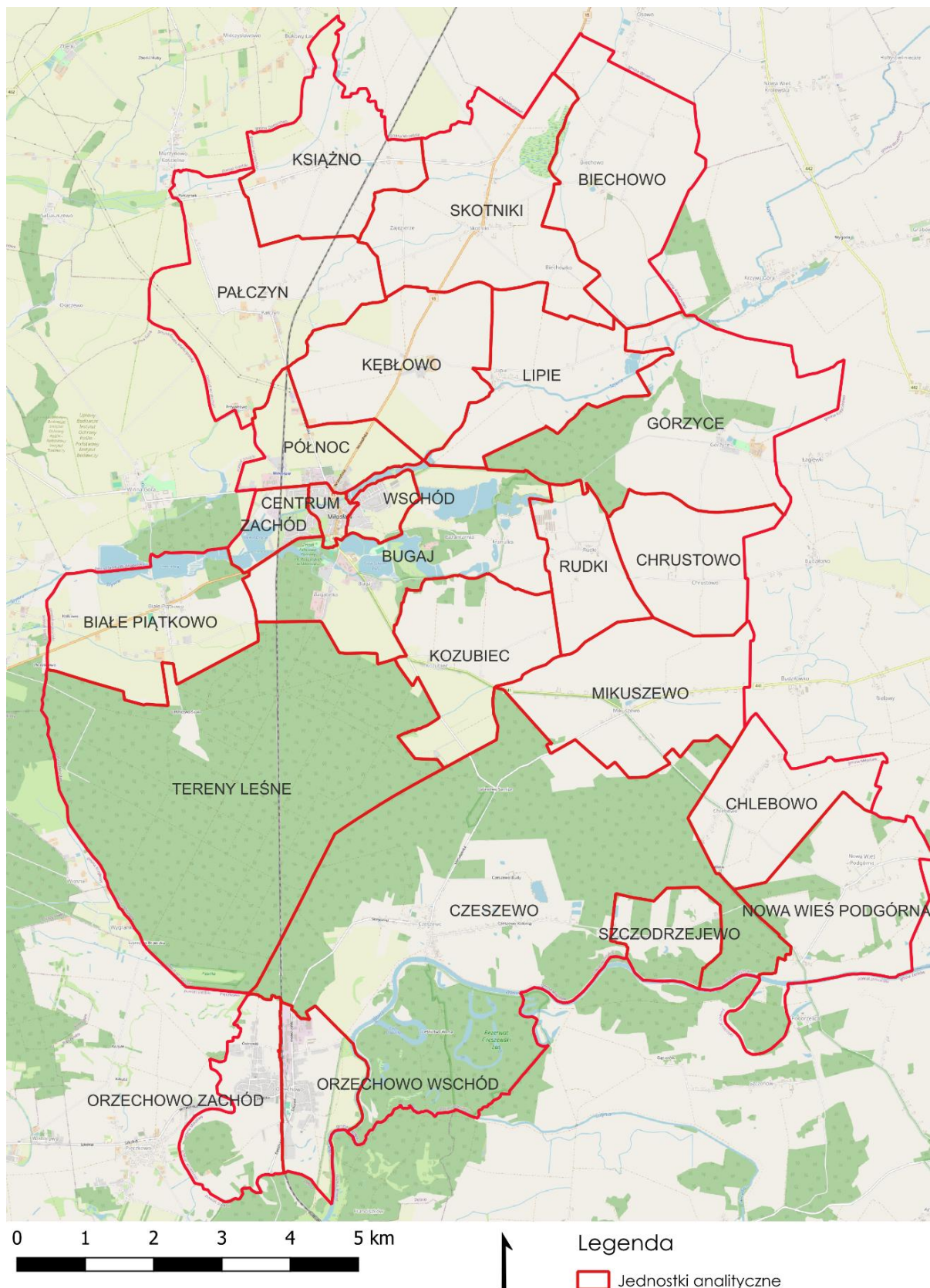
Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców w	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców w Gminy (%)
Lp	Nazwa				
1	Centrum	0,4	0,3%	873	8,9%
2	Wschód	0,713	0,5%	787	8,0%
3	Zachód	0,996	0,8%	965	9,8%
4	Północ	2,346	1,8%	629	6,4%
5	Białe Piątkowo	4,993	3,8%	270	2,8%
6	Biechowo	6,218	4,7%	345	3,5%
7	Bugaj	6,497	4,9%	592	6,0%
8	Chlebowo	3,554	2,7%	204	2,1%
9	Chrustowo	3,427	2,6%	55	0,6%
10	Czeszewo	23,587	17,9%	809	8,3%
11	Gorzyce	8,131	6,2%	216	2,2%
12	Kębtowo	5,176	3,9%	126	1,3%
13	Kozubiec	4,358	3,3%	91	0,9%
14	Książno	4,461	3,4%	174	1,8%

15	Lipie	4,196	3,2%	220	2,2%
16	Mikuszewo	5,573	4,2%	317	3,2%
17	Nowa Wieś Podgórna	5,745	4,3%	145	1,5%
18	Orzechowo Wschód	2,434	1,8%	754	7,7%
19	Orzechowo Zachód	2,866	2,2%	1 475	15,1%
20	Pałczyn	6,635	5,0%	298	3,0%
21	Rudki	2,427	1,8%	76	0,8%
22	Skotniki	6,902	5,2%	290	3,0%
23	Szczodrzejewo	1,803	1,4%	79	0,8%
24	Tereny leśne	18,67	14,1%	7	0,1%

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Przedstawiony powyżej podział Gminy na jednostki analityczne daje możliwość prowadzenia analiz porównawczych, a także obserwacji zjawisk kryzysowych w dłuższym okresie. Na następnych stronach przedstawiono podział Gminy Miłosław na jednostki analityczne w ujęciu przestrzennym.

RYC. 2 PODZIAŁ GMINY MIŁOŚLAW NA JEDNOSTKI ANALITYCZNE

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Kolejnym etapem prac było zebranie oraz przetworzenie danych dotyczących wyznaczonych jednostek analitycznych w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki wykorzystane w tym celu, wraz z podziałem na sfery, które opisywały oraz źródłem i zakresem czasowym ich pozyskania.

TAB. 3 WSKAŹNIKI WYKORZYSTANE DO ZDIAGNOZOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni, Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni, Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu, Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu	Destymulanta	w 2023 r.
ALKOHOLIZM	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu	Destymulanta	w 2023 r.
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu, Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	w 2023 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu	Destymulanta	w 2023 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji we Wrześni, Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	w 2023 r.

	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji we Wrześni, Urząd Gminy Miłostaw	Destymulanta	w 2023 r.
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłostawiu	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłostawiu	Destymulanta	w 2023 r.
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Miłostaw	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Gminy Miłostaw	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych (I tura)	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	w 2024 r.
SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Miłostaw	Stymulanta	w 2023 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Miłostaw	Destymulanta	w 2023 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2023 roku	Urząd Gminy Miłostaw	Destymulanta	w 2023 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
JAKOŚĆ POWIETRZA	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miat, ekogroszek) w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Urząd Gminy Miłostaw	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023

	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miat, ekogroszek) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
NATEŻENIE RUCHU DROGOWEGO	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji we Wrześni, Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	w 2023 r.
DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW ZIELENI	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Urząd Gminy Miłosław	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Urząd Gminy Miłosław	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
ŁĄD PRZESTRZENNY	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział sieci wodociągowej wymagającej modernizacji/remontu/budowy/rozbudowy w stosunku do istniejącej lub oczekiwanej długości sieci	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział sieci kanalizacyjnej wymagającej modernizacji/remontu/budowy/rozbudowy w stosunku do istniejącej lub oczekiwanej długości sieci	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Miłosław	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia

zjawisk kryzysowych jest ujemna (mniejsza od 0) w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych na terenie Gminy Miłostaw: Centrum, Bugaj, Zachód, Wschód, Biechowo, Orzechowo Wschód, Rudki, Czeszewo.

W przypadku wszystkich powyższych jednostek, stwierdzono współwystępowanie stanu kryzysowego w przynajmniej jednej z czterech pozostałych sfer, co oznacza iż stanowią one obszar zdegradowany Gminy Miłostaw. Są to jednostki: **Centrum, Bugaj, Zachód, Wschód, Biechowo, Orzechowo Wschód, Rudki, Czeszewo.**

W poniższej tabeli przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy wskaźnikowej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego dla wszystkich badanych jednostek analitycznych.

TAB. 4 ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I TECHNICZNEJ PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO - ZESTAWIENIE ZBIORCZE

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Centrum	-0,594	-0,306	0,177	-0,472	-1,289
Wschód	-0,081	-0,063	-0,056	-0,285	-0,298
Zachód	-0,094	-0,214	0,795	0,268	-0,680
Północ	0,233	-0,873	0,511	-0,480	-1,010
Białe Piątkowo	0,076	0,201	-0,364	0,863	-0,059
Biechowo	-0,064	0,080	0,672	-0,293	-0,057
Bugaj	-0,164	-0,060	0,484	0,705	-0,045
Chlebowo	0,583	0,136	0,135	0,081	0,128
Chrustowo	0,032	0,209	-0,681	-0,135	0,467
Czeszewo	-0,018	0,654	-0,227	-0,276	-0,579
Gorzyce	0,246	-0,127	-0,723	0,345	-0,303
Kębłowo	0,212	-0,185	-1,728	-0,013	-0,548
Kozubiec	0,293	-0,137	-0,053	0,084	0,130
Książno	0,026	0,641	-0,185	0,464	0,579
Lipie	0,087	-0,396	-0,316	0,296	0,265
Mikuszewo	0,599	-0,127	-0,427	0,752	-0,416
Nowa Wieś Podgórna	0,206	1,666	-0,024	-0,119	-0,512
Orzechowo Wschód	-0,030	-0,113	-0,277	0,342	-0,076
Orzechowo Zachód	0,148	0,274	-0,258	-0,241	0,568
Pałczyn	0,209	-0,216	-0,132	0,150	0,347

Rudki	-0,024	-1,025	-1,315	0,608	-1,289
Skołniki	0,334	0,128	-0,793	-0,111	0,523
Szczodrzejewo	0,502	0,908	0,123	-0,772	0,523
Tereny leśne	0,434	-0,243	-0,497	-0,135	0,579

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Z kolei poniżej przedstawione zostały wyniki analizy sfery społecznej jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego ze wskazaniem liczby pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych, a także dotyczących ich danych powierzchniowych i ludnościowych.

TAB. 5 JEDNOSTKI ANALITYCZNE ZALICZONE DO OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej (os.)	Udział wśród całkowitej ludności Gminy (%)	Powierzchnia jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Centrum	-0,594	3	873	8,9%	0,4	0,3%
Bugaj	-0,164	2	592	6,0%	6,5	4,9%
Zachód	-0,094	2	965	9,8%	1,0	0,8%
Wschód	-0,081	4	787	8,0%	0,7	0,5%
Biechowo	-0,064	2	345	3,5%	6,2	4,7%
Orzechowo Wschód	-0,030	3	754	7,7%	2,4	1,8%
Rudki	-0,024	3	76	0,8%	2,4	1,8%
Czeszewo	-0,018	3	809	8,3%	23,6	17,9%

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany tworzy 8 jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 43,3 km², co stanowi 32,8% powierzchni Gminy Miłosław, a zamieszkiwany jest przez 5 200 osób, które odpowiadają 53,1% ogółu mieszkańców Gminy Miłosław.

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, aby występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Miłosław kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową **jako obszar rewitalizacji przyjęto jednostki analityczne Centrum, Bugaj i Orzechowo Wschód**. Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

- jednostka jest istotna dla rozwoju lokalnego,
- zachodzi na niej koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- jednostka cechuje się potencjałem społecznym i gospodarczym do prowadzenia działań rewitalizacyjnych,

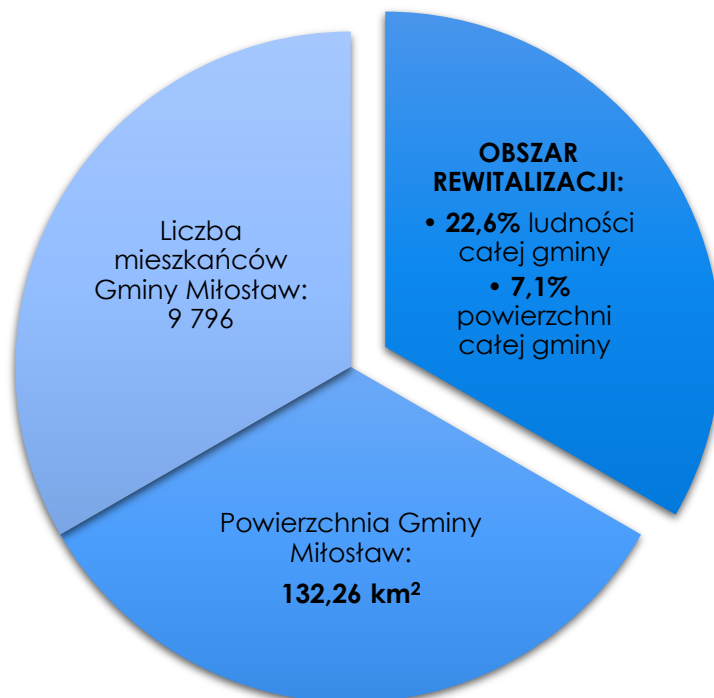
- w jednostce zdiagnozowano zjawiska kryzysowe w przynajmniej dwóch innych sferach niż sfera społeczna.

Centrum – jednostka analityczna Centrum swoim zasięgiem obejmuje ścisłe śródmieście Miłostawia, skupiając najważniejsze instytucje z zakresu administracji, kultury, rekreacji czy życia społecznego. Jest ona również jednostką, w której przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała największe natężenie występującego stanu kryzysowego w sferze społecznej. Centrum miasta Miłostawia, podobnie jak wiele obszarów śródmiejskich również zmagają się z problemami w zakresie zaniku życia społecznego, osłabieniem funkcji gospodarczych, niską funkcjonalnością i estetyką przestrzeni. Objęcie Centrum procesem rewitalizacji pozwoli nie tylko przywrócić śródmieści dawny urok, ale również objąć działaniami szerszą grupę mieszkańców Gminy. Docelowo bowiem, proces rewitalizacji będzie skupiony wokół przywrócenia funkcji społeczno-gospodarczych, które służyć będą również mieszkańcom spoza obszaru rewitalizacji Centrum.

Bugaj – w granicach jednostki analitycznej Bugaj położonych jest wiele obiektów o znaczeniu historycznym i edukacyjnym, wśród których wskazać można: zespół folwarczny obejmujący: dawną gorzelnię, młyn, kuźnię, belweder, Szkołę Podstawową im. Wiosny Ludów, Stadion Miejski, zespół pałacowo-parkowy z pałacem i oficyną czy stawy hodowlane. W jednostce tej analiza wskaźnikowa wykazała drugi najwyższy wynik w zakresie natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej. Ze względu na wskazane obiekty historyczne, liczne tereny cechujące się wysokimi walorami przyrodniczymi oraz bliskość miasta cechuje się ona również wysokim potencjałem do implementacji działań rewitalizacyjnych i skutecznego prowadzenia całego procesu. Podobnie jak w przypadku jednostki Centrum, należy zaznaczyć, że infrastruktura zlokalizowana w tej jednostce użytkowana jest również przez pozostałych mieszkańców Gminy Miłostaw.

Orzechowo Wschód – jednostka ta swoim zasięgiem obejmuje starszą część drugiej co do wielkości miejscowości w Gminie – Orzechowa. W jej granicach położone są m.in.: szkoła podstawowa, kino, filia biblioteki, świetlica wiejska, stadion piłkarski, czy ośrodek wypoczynkowy Relax. Ze względu na ograniczoną dostępność komunikacyjną związaną z licznymi terenami leśnymi w centralnej części Gminy, włączenie jednostki Orzechowo Wschód do obszaru rewitalizacji wspomogłoby inicjowanie procesu również w południowej części Gminy Miłostaw. W granicach jednostki Orzechowo Wschód znajdują się również atrakcyjne przyrodniczo i rekreacyjnie tereny nadwarciańskie, które stwarzają potencjał nie tylko do prowadzenia procesu rewitalizacji, ale również dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości.

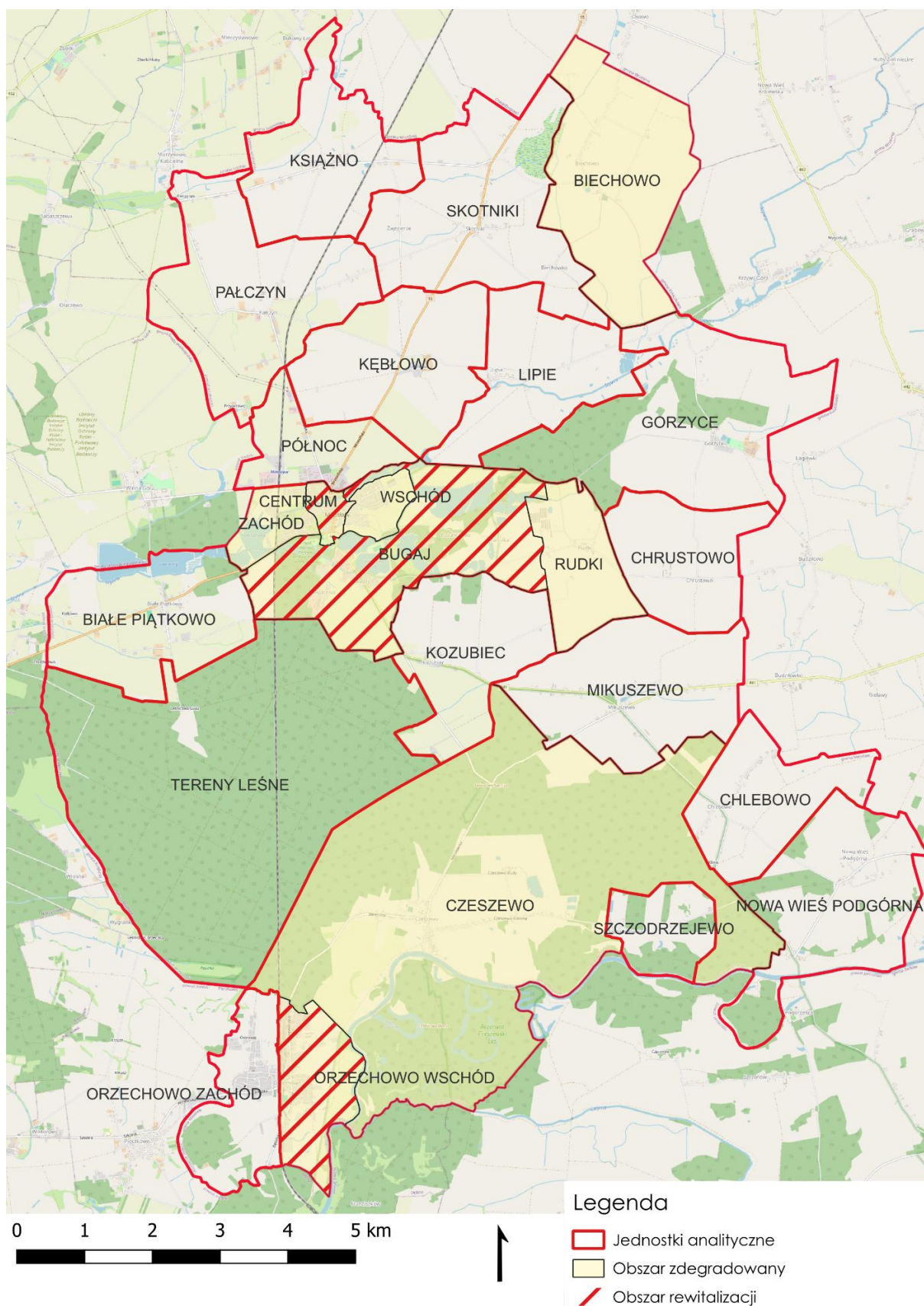
Obszar zdegradowany wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o rewitalizacji, stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Uproszczoną mapę zamieszczono poniżej.

Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymogi formalne określone w ustawie o rewitalizacji: jego powierzchnia stanowi 7,1% (9,3 km²) powierzchni całej Gminy i jest zamieszkiwany przez 22,6% (2 219 osób) ludności Gminy.

Proces delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłosław szczegółowo opisany jest w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, która stanowiła podstawę do sporządzenia projektu uchwały Rady Miejskiej w Miłosławiu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłosław.

RYC. 3 UPROSZCZONA MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA SŁUŻĄCA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Wprowadzenie

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego w Uchwale Nr X/108/25 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 26 marca 2025 r. i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Miłostaw oraz konsultacji społecznych, którym poddawany był projekt uchwały.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Obszar rewitalizacji tworzą wyznaczone 3 jednostki analityczne, jednak wobec zwartości i współzależności struktur funkcjonalnych i przestrzennych jednostki Centrum oraz Bugaj poddane zostały wspólnej analizie. Podobszar Orzechowo wschód, przez wzgląd na oddalenie od pozostałych podobszarów, a także inne czynniki kształtujące układ miejscowości, omówiony został oddzielnie.

Podobszary Centrum i Bugaj

Miasto Miłostaw położone jest na piaszczystym wzniesieniu polodowcowym, tzw. Ozie Miłostawskim (nieraz nazywanym wrześnińskim). Otaczające je doliny wraz z licznymi mokradłami stanowiły naturalną zaporę przed potencjalnym łupieżcami, czego wynikiem był historyczny brak murów miejskich okalających miasto. Pierwotnie zatem miasto skupione było na wzniesieniu, z którego wychodziły 3 bramy: w kierunku Wrześni, w kierunku Łazienek Miłostawskich oraz w kierunku północnym. Bramy stanowiły główny symbol miejskiego charakteru osady. Sam Miłostaw prawa miejskie uzyskał w 1397 r.

Miłostawskie Łazienki stanowiły z kolei miejsce rekreacji dla właścicieli majątku. Wśród licznych stawów mieścił się rozległy park, czy zameczek myśliwski służący jako siedziba główna podczas wypraw myśliwskich. Obecnie, zameczek zwany bażantarnią (przez wzgląd na niegdyś hodowane w nim bażanty), pełni rolę hotelu i restauracji. Tereny na południe od miasta lokacyjnego, wchodzące w granice podobszaru Bugaj obfitują również w stawy rybne. Malowniczość krajobrazu rozciągającego się na południe od miasta, zdeterminowała również założenie zespołu pałacowo-parkowego, którego początki sięgają lat 20. XIX w. Początkowo posadowiono niewielki budynek, zwany altaną projektu niemieckiego architekta Karola Schinkla. Altana przebudowywana była również w okresie od lat 40. do lat 70. XIX w. Znany obecnie kształt bryła uzyskała już z inicjatywy Józefa Kościelskiego. Wówczas powstały skrzydła boczne, podwyższono centralną część budynku, a także wyposażono wejście główne w kolumnowy portyk, nadając tym samym

założeniu charakter pałacowy. Należy jednak podkreślić, iż historyczny pałac został zniszczony przez wycofujące się wojska niemieckie, a odbudowano go dopiero w latach 60. XX w. Rozległy park zaaranżowany w stylu naturalistycznym, jest z kolei elementem wpisującym pałac w krajobraz naturalny terenów. Ze względu na wysokie walory krajobrazowe oraz kulturowe, powołany został Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy, obejmując tym samym ochroną nie tylko zieleni parkową, ale również mokradła i stawy rybne. Również w ujęciu historycznym, obszar ten jest chroniony poprzez objęcie wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego założenia urbanistycznego, które swym zasięgiem obejmuje również Bugaj.

Główną osią rozwoju Miłosławia był trapezowaty rynek wyznaczony w ciągu wzniesienia. Plac pełnił nie tylko funkcje targowe, ale również społeczne. Był on usytuowany centralnie względem trzech prowadzących do miasta bram. Kształt głównego placu związany jest z lokacją samego miasta, która wymusiła pociągły kształt rynku. Rynek okala zwarta zabudowa w układzie kalenicowym. W większości są to budynki mieszkaniowe wielorodzinne, o dwóch lub trzech kondygnacjach. Najstarsza zachowana zabudowa wokół rynku datowana jest na I poł. XIX w.

Oddalając się od rynku stopniowo obserwowany jest spadek intensywności zabudowy przybierającej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zważając na urodzajność terenów oraz obfitość wody będącej jednym z głównych czynników lokalizacyjnych pierwotnych form przemysłu, obserwuje się również tereny o funkcjach przemysłowych i składowych. Należy podkreślić, iż centrum Miłosławia charakteryzuje się zwartością zabudowy oraz stosunkowo dużym udziałem terenów zieleni, w tym łąk i terenów trawiastych. Widoczna jest zatem racjonalność kształtowania struktur przestrzennych miasta, a także potencjał w postaci rezerwy terenowej.

Na północ od rynku miejskiego przepływa rzeka Szywra (zwana Miłosławką, wzdłuż której położone są obszary, na których występuje ryzyko powodzi. Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego obszar rewitalizacji znajduje się:

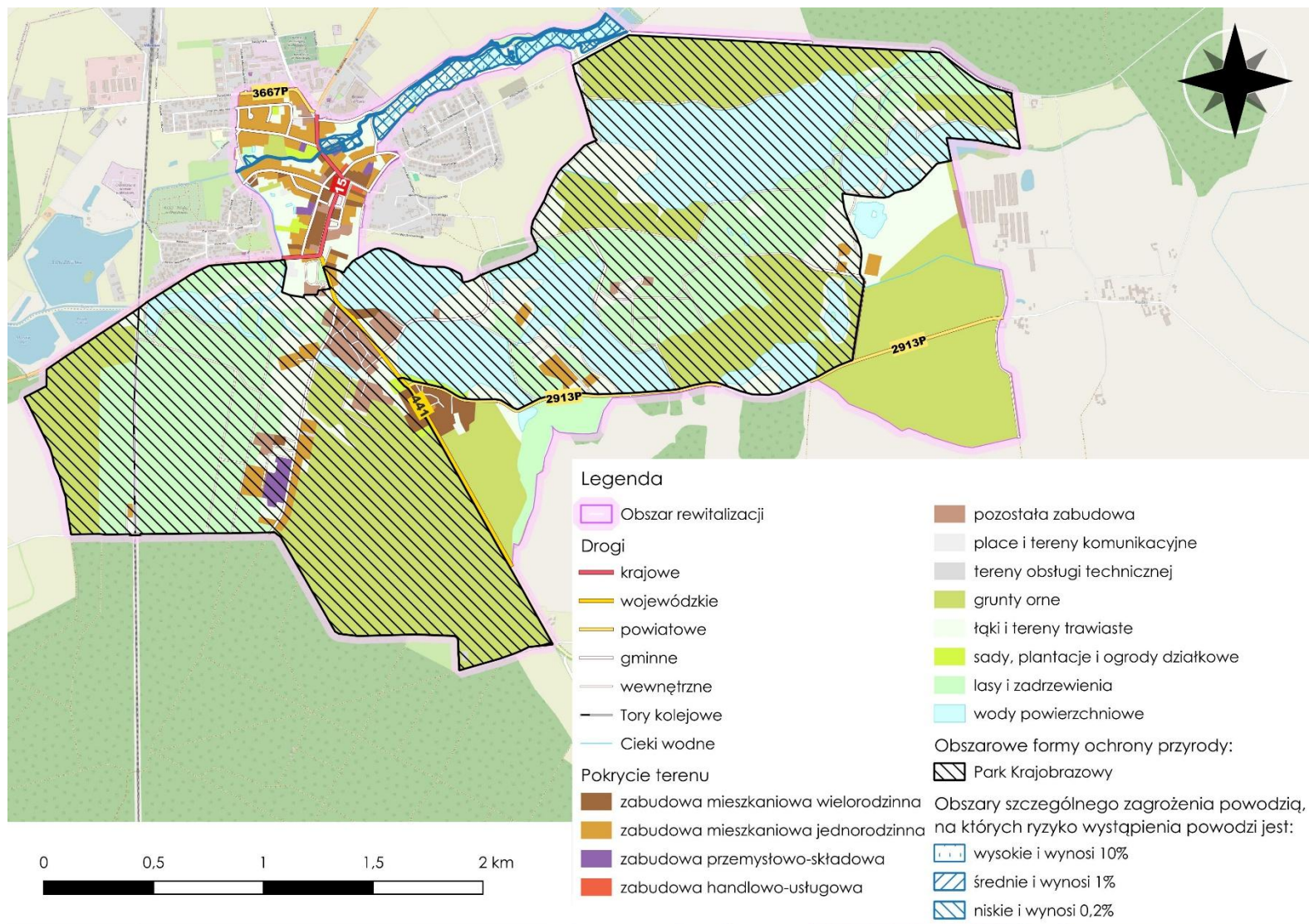
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt. 34) lit. c) Prawa Wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że teren objęty rewitalizacją znajduje się:

- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- poza obszarem, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy zapewnić swobodny przepływ wód powodziowych, poprzez zakaz nowej zabudowy.

RYC. 4 STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA PODOBSZARU REWITALIZACJI CENTRUM I BUGAJ

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE BDOT10K.

Gmina Mił[♥]śław

Na podobszarze rewitalizacji Centrum i Bugaj zlokalizowane są ponadto obiekty zabytkowe objęte wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego. Poza ochroną układu urbanistycznego, ochronie podlegają również budowle sakralne, budynki mieszkalne oraz dawne zabudowania myśliwskie i pałacowe.

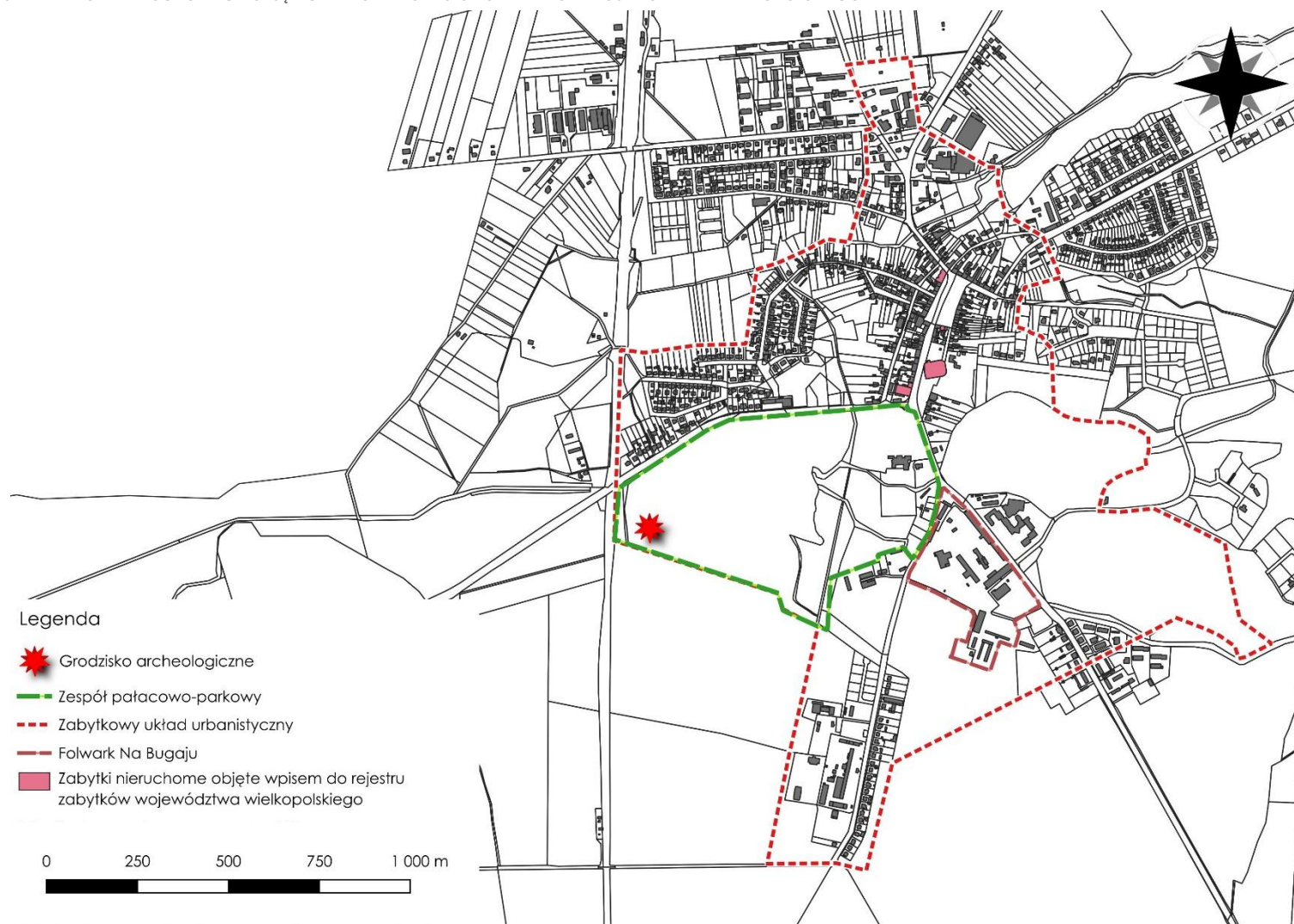
TAB. 6 WYKAZ ZABYTKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA PODOBSZARZE REWITALIZACJI CENTRUM I BUGAJ UJĘTYCH W REJESTRZE ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Podobszar rewitalizacji Centrum
założenie urbanistyczne, XIV-XIX, nr rej.: 2278/A z 30.09.1993
zespół kościoła par. pw. św. Jakuba Większego Apostoła, ul. Kościelna:
- kościół, 1620, 1845, nr rej.: 1127/Wlkp/A z 5.03.1970
- dzwonnica, 1854, nr rej.: 1126/Wlkp/A z 17.09.2021
- ogrodzenie, 1854, nr rej.: 1125/Wlkp/A z 17.09.2021
kościół ewangelicki, ob. ośrodek kultury, ul. Kościelna, 1874-1875, nr rej.: 1923/A z 29.12.1983
zespół pałacowy, pocz. XIX, po 1945:
- pałac, nr rej.: 2304 z 17.06.1994
- park, nr rej.: 2304 z 17.06.1994
- oficyna, nr rej.: 1738/A z 22.12.1975
szkoła, poł. XIX, nr rej.: 1105/A z 6.05.1970
dom, ul. Zamkowa 20, 1868, nr rej.: 1915/A z 1.12.1983
dom, pl. Wiosny Ludów 14, 1851, nr rej.: 1914/A z 1.12.1983
dom „Bazar”, pl. Wiosny Ludów 24, pocz. XX, nr rej.: 1924/A z 29.12.1983
Podobszar rewitalizacji Bugaj
zameczek myśliwski „Bażantarnia”, poł. XIX, nr rej.: 253/A z 17.09.1968
folwark „Na Bugaju”, 1 poł. XIX, nr rej.: 963/A z 5.03.1970
kuźnia, 1 poł. XIX, nr rej.: 1922/A z 29.12.1983
budynek d. nadleśnictwa, 1849, nr rej.: 1916/A z 1.12.1983

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Dodatkowo na podobszarze rewitalizacji Centrum i Bugaj zlokalizowane jest również średniowieczne grodzisko stożkowate, objęte wpisem do rejestru zabytków pod numerem 50/Wlkp/C z 10 września 2007 r. W większości obiekty objęte wpisem do rejestru zabytków obrazują historię Gminy Miłosław i powiązane są z podstawowymi potrzebami lub działaniami podejmowanymi przez ówczesnych mieszkańców. Lokalizację zabytków nieruchomych obrazuje rycina na następnej stronie.

RYC. 5 LOKALIZACJA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH OBJĘTYCH WPISEM DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO.

Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód

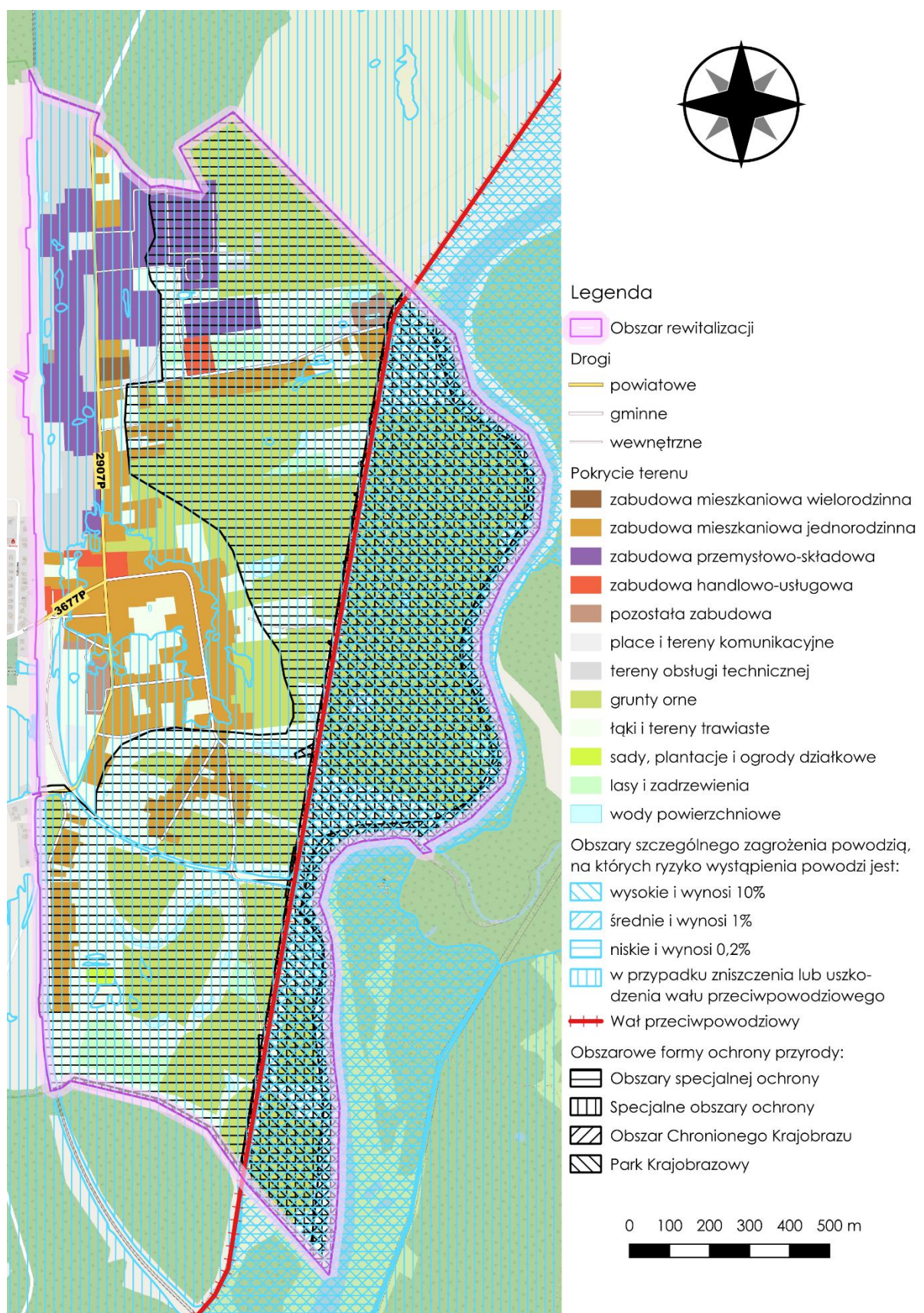
Orzechowo to wieś położona w południowo-zachodniej części Gminy Miłostaw, którą na część wschodnią i zachodnią dzieli biegnąca południkowo linia kolejowa nr 281. W centralnej części wsi ulokowany jest pochodzący z 1875 roku dworzec kolejowy. Najstarsza część zabudowań wiejskich zlokalizowana jest we wschodniej części miejscowości na prawym brzegu Warty.

Pierwsze wzmianki pisane o Orzechowie pochodzą z końcówki XIV w. Biorąc pod uwagę czasy nowożytnie, kamieniem milowym w rozwoju miejscowości była budowa linii kolejowej wraz z dworcem w 1875 roku. Już 6 lat później wybudowana została z kolei bocznicą kolejowa biegnąca bezpośrednio nad rzekę Wartę, która wraz z posadowionym żurawiem umożliwiała przeładowanie wagonów z węglem na statki rzeczne, które transportowały kruszywo w górę rzeki. Orzechowo zyskało tym samym na znaczeniu, a jego mieszkańcy systematycznie się bogacili. Odzyskanie przez Polskę niepodległości zbiegło się jednak w czasie z upadkiem działalności portowej. Istotnym elementem w historii miejscowości było również uruchomienie prywatnego tartaku w 1894 roku. Niespełna 30 lat później w Orzechowie funkcjonowała już fabryka parkietu, a także cegielnia. Cegielnia nie przetrwała próby czasu a działalność zakończono. Inaczej jednak potoczyła się historia fabryki parkietów, która od 1953 roku przyjęła nazwę Orzechowskich Zakładów Przemysłu Sklejek, obecnie zaś nosząc nazwę Sklejka Orzechowo S.A. W czasach swojej świetności zakłady drzewne zatrudniały nawet ok. 2 000 osób, obecnie zaś jest to niespełna 300 osób. Nie zmienia to jednak faktu, iż zważając na całkowitą liczbę osób w wieku produkcyjnym zamieszkującą na terenie Orzechowa, zakład odpowiada za ok. 20% zatrudnionych.

Historyczna zabudowa, w tym zakłady przemysłu drzewnego zlokalizowane są w granicach podobszaru rewitalizacji Orzechowo wschód. W jego północnej części znajdują się tereny przemysłowe i przemysłowo składowe. Zmierzając w kierunku południowym, wzdłuż drogi powiatowej nr 2907P występują tereny o głównym przeznaczeniu mieszkaniowym. Na podobszarze rewitalizacji zdecydowanie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, stosunkowo zwarta, sytuowana głównie wzdłuż głównej drogi powiatowej. W centralnej części miejscowości, w niewielkiej odległości od dworca kolejowego znajdują się również tereny usługowe, skupione głównie wokół drobnego handlu i usług podstawowych.

Pomimo przemysłowego charakteru wsi, nie można zignorować jej krajobrazowego położenia na prawym brzegu Warty. Wschodnia część podobszaru rewitalizacji w całości objęta jest obszarowymi formami ochrony przyrody, na które składają się: park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu oraz obszary Natura2000. Ze względu na żyzność nadrzecznych gruntów występują tutaj również grunty orne, uprawiane przez miejscowych rolników. Liczne łąki i tereny trawiaste stanowią z kolei destynację spacerów i podejmowania aktywności czasu wolnego ze strony mieszkańców.

RYC. 6 STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA PODOBSZARU REWITALIZACJI ORZECHOWO WSCHÓD

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE BDOT10K.

Przepływająca wzdłuż wschodniej granicy miejscowości rzeka Warta, determinuje występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt. 34) lit. c) Prawa Wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że teren objęty rewitalizacją znajduje się:

- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- częściowo na obszarze, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Należy również zaznaczyć, iż w obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią nie znajdują się żadne zabudowania, w tym zabudowania mieszkalne. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy zapewnić swobodny przepływ wód powodziowych, poprzez zakaz nowej zabudowy.

Na podobszarze rewitalizacji Orzechowo wschód nie są zlokalizowane żadne obiekty zabytkowe objęte wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

3.3. Przyczyny degradacji obszaru

3.3.1. Sfera społeczna

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji stwierdzono występowanie szczególnego nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych, co wykazała analiza wskaźnikowa, w szczególności w zakresie bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu, przestępczości, czy kapitału społecznego. Natężenie zdiagnozowanych problemów jest jednak różne w zależności od podobszaru rewitalizacji i jego specyfiki. W poniższej tabeli podano średnią dla obszaru rewitalizacji, jako punkt odniesienia dla poszczególnych wyników.

TAB. 7 PORÓWNANIE WSKAŹNIKÓW DLA SFERY SPOŁECZNEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ GMINY MIŁOŚLAW.

Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Centrum	Bugaj	Orzechowo Wschód	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	5,01	4,12	2,08	3,79	3,18
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,7%	2,0%	0,5%	2,2%	1,5%
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	29,3%	41,4%	44,4%	35,6%	29,5%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	0,6%	0,5%	0,3%	0,5%	0,4%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	17,0%	16,7%	40,0%	19,1%	22,2%
ALKOHOLIZM	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	21,8%	5,6%	20,0%	16,0%	13,3%
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	3,4%	3,0%	0,7%	2,4%	1,8%
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	4 337,98	2 491,43	3 520,77	3 625,69	3 182,59
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	13,30	11,82	5,31	10,19	6,74

	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	29,11	9,29	3,98	15,28	8,37
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	57,8%	50,0%	40,0%	53,4%	51,1%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	52,4%	27,8%	60,0%	44,7%	56,7%
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	17,1%	18,4%	18,3%	17,9%	19,5%
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	41,47	37,22	42,59	40,69	37,22
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	24,3%	22,1%	24,4%	23,8%	21,8%
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	2,6%	2,5%	2,8%	2,7%	3,2%
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	4,1%	5,2%	3,4%	4,2%	4,4%
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	86,1%	91,3%	95,0%	90,3%	95,3%
POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,14	0,00	0,13	0,10	0,12
	Frekwencja w ostatnich wyborach	52,49	46,21	50,22	49,64	47,74

	samorządowych (I tura)					
--	------------------------	--	--	--	--	--

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Bezrobocie to zjawisko przede wszystkim społeczne polegające na braku zatrudnienia wśród osób zdolnych do pracy i aktywnie jej poszukujących, które w miarę upływu czasu może skutkować powstawaniem licznych problemów towarzyszących. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała, iż przeciętnie na obszarze rewitalizacji bezrobocie wynosi 3,79% wśród osób w wieku produkcyjnym, podczas gdy średnia dla Gminy Miłosław wynosi 3,18 bezrobotnych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. W tym wypadku problemy zaobserwowano na podobszarach rewitalizacji Centrum i Bugaj, gdzie bezrobocie sięgnęło odpowiednio 5,01% i 4,12%. Należy również zaznaczyć, że wśród osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na podobszarze rewitalizacji Centrum, aż 3,7% stanowią osoby długotrwale bezrobotne. W przypadku podobszaru Bugaj jest to z kolei 2% osób w wieku produkcyjnym. Jako bezrobocie długotrwale traktowane jest pozostawanie bez zatrudnienia przez okres powyżej 12 miesięcy, co skutkuje nie tylko ubytkiem ekonomicznym, ale rzuca również na aspekt socjologiczny życia danej osoby. Problem ten ma natomiast charakter marginalny w przypadku podobszaru rewitalizacji Orzechowo wschód.

Aspektami powiązаныmi z bezrobociem, zarówno w ujęciu ekonomicznym jak i socjologicznym są alkoholizm i ubóstwo. Podczas delimitacji obszarów rewitalizacji, analizie poddano odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Wśród beneficjentów pomocy na podobszarze Centrum aż 21,8% stanowią osoby dotknięte chorobą alkoholową. Nieznacznie mniejszy odsetek odnotowano na podobszarze rewitalizacji Orzechowo Wschód – 20%. Również zestawiając średnią dla obszaru rewitalizacji wynoszącą 16% ze średnią dla Gminy Miłosław wynoszącą 13,3% uwiadamia się stan kryzysowy. Wśród ogółu społeczeństwa z pomocy społecznej korzysta odpowiednio 3,4% mieszkańców podobszaru rewitalizacji Centrum, 3% mieszkańców podobszaru rewitalizacji Bugaj oraz 0,7% mieszkańców podobszaru rewitalizacji Orzechowo Wschód. W tym wypadku również przeciętna jest wyższa od średniej gminnej (odpowiednio 2,4% i 1,8%).

W wielu przypadkach bezrobocie daje początek triadzie związanej z ubóstwem i uzależnieniami. Wobec braku zatrudnienia i możliwości pozyskania pracy, w sposób oczywisty pogarsza się sytuacja materialna danej osoby bądź rodziny, co prowadzi do jej ubożenia w dłuższej perspektywie. Problemy finansowe pogarszają z kolei stan psychiczny osoby dotkniętej kryzysem braku zatrudnienia, powodując apatię, brak wiary we własną sprawczość czy możliwość zmiany swojego losu. W tym wypadku pojawiają się z kolei uzależnienia. Początkowo osoby sięgają po alkohol celem złagodzenia odczuwanego bólu czy depresji, z czasem jednak popadają w nałóg. Problemem w tym zakresie może być również tzw. „praca na czarno”, o której wspominali interesariusze rewitalizacji podczas warsztatów. Związana z nią niepewność zarobków, statusu materialnego czy

wreszcie bezpieczeństwa w pracy również wiąże się z dodatkowym obciążeniem psychicznym. W przypadku znalezienia się w szarej strefie pracownikowi nie przysługują żadne prawa wskazane w kodeksie pracy, przez co nie może on sobie pozwolić na swobodne planowanie własnej przyszłości. Innym aspektem jest przyjmowanie wyuczonej postawy bierności wobec życia i własnej odpowiedzialności za nie. Wówczas, najczęściej mamy do czynienia z dziedziczną postawą, która kreowana jest już w wieku dziecięcym na wzór zachowania rodziców. Osoba, która wychowała się w takim środowisku i nie otrzymała wsparcia, będzie przyjmować taką postawę i przekazywać ją dalej. Zjawisko dziedzicznego ubóstwa czy bezrobocia jest jednym z częstszych, które odpowiadają za długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia. Ubóstwo oraz nałogi wśród tak funkcjonujących rodzin są niezwykle powszechne.

Zubożenie czy nałogi odpowiadają również po części za wysoki poziom przestępczości odnotowywany na podobszarach rewitalizacji Centrum oraz Bugaj. Promil stwierdzonych przestępstw w przypadku podobszaru rewitalizacji Centrum jest blisko dwukrotnie wyższy od średniej gminnej. Wliczając do liczby przestępstw również wykroczenia i czyny karalne popełniane przez nieletnich, wskaźnik osiąga ponad trzykrotnie wyższą wartość od średniej gminnej. Obrazuje to również skalę problemu wśród osób nieletnich. Jak wskazywali uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych, dzieciom i młodzieży brakuje w szczególności aktywności pozwalających rozwijać ich zainteresowania i pasje w czasie wolnym. Jako problem wskazywano także trudności z animacją wydarzeń, które będą atrakcyjne, szczególnie dla młodzieży. Wiek związany z wkraczaniem w dorosłość wiąże się z niechęcią do podejmowania zorganizowanych form aktywności, a na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także deficyty w zakresie miejsc aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (szerzej w podrozdziale 3.3.4). Problemy te przekładają się na podejmowanie form aktywności, które w danym momencie wydają się być dostępne i stosunkowo proste w realizacji. Na ulicach przejawia się to pojawiającymi się aktami wandalizmu czy niszczenia przestrzeni publicznych. W największym stopniu problemy te będą dotyczyć nastolatków z rodzin ubogich, które nie mają możliwości opłacenia zajęć dodatkowych zagospodarowujących czas wolny. Chęć dorównania kolegom czy koleżankom w ubiorze czy posiadanych gadżetach może się z kolei wiązać z rosnącym problemem przestępczości wśród nieletnich.

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Na obszarze rewitalizacji zamieszkuje także wiele osób posiadających szczególne potrzeby. Jak wynika z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej, na podobszarze rewitalizacji Centrum z tytułu niepełnosprawności z pomocy społecznej korzysta 57,8% ogółu beneficjentów. Z kolei na podobszarze rewitalizacji Orzechowo Wschód aż 60% beneficjentów pomocy społecznej korzysta z niej z tytułu ciężkiej lub długotrwałej choroby. Łącznie na obszarze rewitalizacji zamieszkuje 51 osób, które posiadają szczególne potrzeby.

W całej Gminie Miłosław obserwuje się stosunkowo zaawansowany proces starzenia się społeczeństwa, co wyraźnie uwydatnia się na obszarze rewitalizacji. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców jest średnio o 2 p.p. wyższy na obszarze rewitalizacji niż w Gminie Miłosław. Najwyższy odsetek mieszkańców w wieku emerytalnym obserwuje się natomiast na podobszarze rewitalizacji Orzechowo Wschód – 24,4%. Obecność tak znaczącej liczby osób starszych wiąże się niejednokrotnie ze szczególnymi potrzebami, które takowe osoby posiadają. Sumując liczbę osób z niepełnosprawnościami i długotrwałymi lub ciężkimi chorobami korzystających z pomocy społecznej, a także liczbę osób w wieku emerytalnym, przekłada się to na 578 mieszkańców (26%).

RYC. 8 PRZYKŁADY MIEJSC O UTRUDNIONEJ DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI – PAŁAC , OFICyna I PARK W MIŁOŚLAWIU

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Ponadto, do grupy osób ze szczególnymi potrzebami należy również zaliczyć m.in. młodych rodziców, poruszających się z dziecięcym wózkiem, jak również osoby które doświadczyły krótkotrwałej kontuzji. Szczególnie istotne jest, aby zauważyć, że ok. 1/3 ogółu mieszkańców obszaru rewitalizacji cechuje się szczególnymi potrzebami, na które należy odpowiedzieć chcąc przełamać wskazywaną przez mieszkańców niechęć do integracji. Niedostosowana przestrzeń, a także nietolerancyjne społeczeństwo często sprawia, że osoby w jakikolwiek sposób odmienne odczuwają lęk i nieufność przed kontaktami z innymi osobami. To z kolei prowadzi do zjawiska wykluczenia społecznego, które w szczególności dotyka osób starszych i samotnych.

Starzenie się społeczeństwa odzwierciedla się w potencjale kapitału społecznego jakim dysponuje Gmina i obszar rewitalizacji. Kapitał społeczny to nie tylko zdolności związane z generowaniem wzrostu gospodarczego, ale również umiejętność sieciowania i podtrzymywania relacji w różnych układach dziedzinowych. Nadmierna przeciwwaga osób starszych do młodych może prowadzić do pewnej stagnacji, związanej ze zmieniającymi się w sposób dynamiczny kanałami i sposobami komunikacji, oczekiwaniami pracodawców czy partnerów projektowych, jak również wymaganym tempem podejmowania działań i decyzji. Ze względu na kształt przyjętego na poziomie krajowym systemu emerytalnego, wysoki odsetek osób starszych wiąże się z rosnącym obciążeniem osób pracujących. Obecnie średnio na obszarze rewitalizacji na 100 osób pracujących przypada aż 40,69 osób w wieku emerytalnym. Bardzo niski udział dzieci w wieku od 0-3 lat oraz od 3-6 lat w ogólnej strukturze społecznej wskazuje natomiast na

pogłębianie się problemu. Szczególnie podobzar rewitalizacji Centrum uwypatnia proces nie tylko starzenia się społeczeństwa, ale również jego kurczenia. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2018-2023 w tym wypadku osiągnęła 86,1%. Mimo, iż cała Gmina Miłosław boryka się z problemem wyludniania, to na obszarze rewitalizacji postępuje to o 5p.p. szybciej. Obszar rewitalizacji nie jest zatem postrzegany jako miejsce atrakcyjne do życia.

Mimo słabnącego kapitału społecznego, poziom uczestnictwa w życiu publicznym można określić jako przeciętny, zbliżony do średniej gminnej. Niemniej, wizja lokalna jak i rozmowa z mieszkańcami wykazały iż problemem istotnym dla rozwoju aktywności społecznej są głównie występujące bariery infrastrukturalne. Wobec ograniczonych możliwości organizacyjnych, brakuje nowych inicjatyw czy to w zakresie powstawania stowarzyszeń czy fundacji jak również w zakresie szerszych działań integracyjnych. Niewątpliwie istnieje potrzeba wsparcia organizacyjnego działań oddolnych, które mają potencjał aby w przyszłości stanowić o sile kapitału społecznego obszaru rewitalizacji.

Główne problemy w sferze społecznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,
- niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów,
- niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców,
- niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży,
- niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym,
- problemy związane z uzależnieniami,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała degradację również w sferze gospodarczej obszaru rewitalizacji. W szczególności przejawia się to poprzez spadający poziom przedsiębiorczości, co szczegółowo obrazuje poniższa tabela.

TAB. 8 PORÓWNANIE WSKAŹNIKÓW DLA SFERY GOSPODARCZEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ GMINY MIŁOŚLAW

Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Centrum	Bugaj	Orzechowo Wschód	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
----------	------------------	---------	-------	------------------	-----------------------------------	-------------------

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	17,16	9,38	10,88	12,95	10,54
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,35	0,00	0,93	0,45	0,52
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,90	0,57	0,93	0,82	0,47
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2023 roku	2,56	0,00	1,00	1,83	0,90

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Średnio liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji jest wyższa od średniej gminnej. Wpływ na to ma przede wszystkim wysoko rozwinięta przedsiębiorczość na podobszarze rewitalizacji Centrum, która wynosi 17,16 podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców. W większości stosunkowo niewielkich miast i gmin miejsko-wiejskich, przedsiębiorcy są ściśle skupieni wokół centrum. Dzieje się tak przede wszystkim ze względu na dostępność infrastruktury gospodarczej – lokali użytkowych z dostępem do niezbędnych mediów. Biorąc jednak pod uwagę jedynie podmioty gospodarcze zarejestrowane w 2023 roku, widoczny jest spadek tempa rozwoju przedsiębiorczości na podobszarze rewitalizacji Centrum. Odwrotną sytuację obserwuje się z kolei w jednostce Orzechowo Wschód. Niemniej, stosunek liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku do liczby podmiotów zarejestrowanych wynosi w tym przypadku 1. Oznacza to, iż roczny bilans w jednostce Orzechowo Wschód wyniósł 0. Nie przybyło, ani też nie ubyło żadnych podmiotów gospodarczych, a zaobserwowano jedynie fluktuacje na rynku. W przypadku podobszaru Centrum stosunek ten wyniósł 2,53 podmiotu wyrejestrowanego do podmiotu zarejestrowanego. Oznacza to, iż na każdy 1 zarejestrowany podmiot gospodarczy przypadało ponad 2,5 podmiotu wyrejestrowanego w 2023 roku. Łącznie na całym obszarze rewitalizacji w 2023 roku ubyło 5 podmiotów gospodarczych, co świadczyć może o niekorzystnych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej.

Wiele stanowisk pracy oferowanych jest jedynie dorywczo lub sezonowo. Wpływa to znacząco na majątność mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy poprzez prace dorywcze czy sezonowe nie zyskują prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych. Jednocześnie, trudny do oceny pozostaje rzeczywisty poziom bezrobocia panujący zarówno w Gminie Miłosław jak i na obszarze rewitalizacji, bowiem obserwowana jest duża dynamika zmian w tym zakresie. W przypadku podobszaru Orzechowo Wschód istotnym problemem jest z kolei brak dywersyfikacji form zatrudnienia. Miejscowość jest w znacznej części skupiona gospodarczo wokół zakładu Sklejka Orzechowo SA, który dyktuje warunki na lokalnym rynku pracy. Podobszar rewitalizacji Bugaj jest z kolei nisko rozwinięty gospodarczo, przez wzgląd na ekstensywny charakter zagospodarowania oraz rolniczo-hodowlany krajobraz. Rynek pracy jest zatem skupiony w Miłosławiu.

Ważnym aspektem jest również brak terenów inwestycyjnych, co spowodowane jest mnogością cennych przyrodniczo terenów w Gminie. Z tego tytułu na terenie Gminy nie są zlokalizowane większe zakłady przemysłowe. Znacząca jest także konkurencyjność w regionie, bowiem większe ośrodki miejskie tj. Września czy Środa Wielkopolska zlokalizowane są w niewielkiej odległości wynoszącej ok. 15 km. Z tego tytułu wielu mieszkańców może się decydować na dojeżdżanie do pracy poza miejscem zamieszkania.

Naturalnym kierunkiem rozwoju wydaje się być zatem funkcja mieszkaniowa i turystyczna umożliwiająca zarobek również z usług towarzyszących. Z pewnością istotną kwestią może się również okazać rozwinięta funkcja kulturalna Gminy Miłosław.

Główne problemy **w sferze gospodarczej** występujące na obszarze rewitalizacji:

- niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących,
- brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała obecność szczególnego nagromadzenia negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na podobszarze rewitalizacji Orzechowo Wschód. Szczegółowe porównanie wskaźników prezentuje poniższa tabela.

TAB. 9 PORÓWNANIE WSKAŹNIKÓW DLA SFERY ŚRODOWISKOWEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ GMINY MIŁOSŁAW

Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Centrum	Bugaj	Orzechowo Wschód	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
JAKOŚĆ POWIETRZA	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miat, ekogroszek) w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	81,7%	89,0%	85,5%	84,5%	88,1%
	Liczba indywidualnych	19,38	10,98	25,86	19,34	21,03

	źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miat, ekogroszek) na 100 mieszkańców					
NATĘŻENIE RUCHU DROGOWEGO	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	0,84	0,08	0,00	0,35	0,33
DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW ZIELENI	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców	1 432,66	0,00	0,00	563,44	541,04

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa nie wykazała negatywnego odchylenia od przeciętnej względem jakości powietrza na obszarze rewitalizacji. Nie zmienia to jednak faktu, że średnio 84,5% źródeł ogrzewania na obszarze rewitalizacji stanowią nieefektywne kotły na paliwa stałe, emitujące szereg zanieczyszczeń. W przypadku podobszaru rewitalizacji Centrum uwagę zwraca również wysokie natężenie ruchu drogowego determinujące zanieczyszczenie środowiska nie tylko spalinami, ale również hałasem.

Gmina Miłosław podejmuje szereg działań zmierzających do wsparcia mieszkańców w procesie wymiany nieefektywnych źródeł ogrzewania, jednak skala problemu wciąż jest wysoka. W ramach podejmowanych działań na rzecz środowiska realizowane są dotacje celowe oraz programy krajowe i wojewódzkie.

TAB. 10 PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ CELEM WSPARCIA DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA

Nazwa programu	Zewnętrzne źródło finansowania programu	Całkowita kwota dotacji w latach 2018-2023:	Efekty działań
Dotacje celowe dla mieszkańców Gminy Miłosław na wymianę źródła ciepła opalanego paliwem stałym		638 783,06 zł	od 2019 roku łącznie dofinansowano wymianę 167 nieefektywnych źródeł ogrzewania
Dotacje celowe dla mieszkańców Gminy Miłosław na budowę przydomowej oczyszczalni		193 677,20 zł	od 2018 roku dofinansowano budowę 75 przydomowych oczyszczalni
Program usuwania wyrobów zawierających azbest	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu	124 537,22 zł	238,65 Mg w latach 2021-2023

ŹRÓDŁO: DANE URZĘDU GMINY MIŁOŚLAW.

Łącznie w latach 2018-2023 na realizację programów i dotacji celowych wspierających działania prośrodowiskowe wydatkowano blisko 1 mln zł. Widoczna jest zatem potrzeba kontynuacji tych działań, a także wsparcie ich poprzez akcje i działania edukacyjne, które przełożą się na zrozumienie sedna problemów ze strony mieszkańców Gminy i obszaru rewitalizacji. Zważając na istniejące możliwości otrzymania wsparcia to właśnie niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców zdaje się być największym problemem.

W ramach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest monitoring środowiska, w tym oceny jakości powietrza. Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru stref, które stanowią:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Zgodnie z powyższym, w województwie wielkopolskim strefy stanowią:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Miłosław zaliczony został do strefy wielkopolskiej (kod PL3003). Ocena jakości powietrza została dokonana pod kątem ochrony zdrowia ludzi. W tym zakresie wykazała ona przekroczenie dopuszczalnych poziomów występującego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Przekroczenie poziomu docelowego powiązane jest z wysokimi stężeniami notowanymi w sezonie grzewczym (jesienią oraz zimą). Przekroczenia korelują tym samym z rosnącą w okresie zimowym niską emisją pochodzącą z indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe, co potwierdza występowanie omawianego problemu.

TAB. 11 STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO W OCENIE ROCZNEJ DOKONANEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA LUDZI W STREFIE WIELKOPOLSKIEJ W 2024 ROKU

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	pył PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	pył PM2.5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE TABELI 7.28. KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ, UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ DOKONANEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA LUDZI - KLASYFIKACJA PODSTAWOWA (KLASY: A, C ORAZ A1, C1 DLA PYŁU ZAWIESZONEGO PM2,5) Z „ROCZNEJ OCENY JAKOŚCI POWIETRZA W

Poza jakością powietrza, problemem sfery środowiskowej jest również niedostatek terenów zieleni ogólnodostępnej dla mieszkańców. Na podobszarze rewitalizacji Orzechowo Wschód nie ma żadnych terenów zieleni urządzonej czy zagospodarowanej w sposób umożliwiający aktywny wypoczynek czy relaks. Mimo obecności rzeki Warty oraz terenów atrakcyjnych wizualnie i przyrodniczo, brak zagospodarowania tych terenów powoduje znikome ich wykorzystywanie przez mieszkańców. Sporadycznie natomiast ktoś skorzysta z możliwości spaceru nad rzeką czy próby łowienia ryb. Obecność rzeki Warty stanowi niewykorzystany potencjał Orzechowa, który ma wszelkie predyspozycje aby służyć nie tylko mieszkańcom, ale również osobom odwiedzającym. Podobnie jest również w przypadku podobszaru rewitalizacji Bugaj, gdzie również brakuje terenów zieleni urządzonej, służącej rekreacji mieszkańców. W przypadku podobszaru Centrum tereny zieleni znajdują się z kolei w złym stanie i wymagają prac pielęgnacyjnych i rewaloryzacji, jak np. zespół pałacowo-parkowy w Miłostawiu.

RYC. 9 TERENY NADWARCIAŃSKIE W ORZECHOWIE

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Na obszarze rewitalizacji obejmującym swym zakresem jednostki Orzechowo Wschód oraz Centrum występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne. Niezależnie od odniesienia do przepisów odrębnych należy ustalić nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość

zalania wodami powodziowymi, minimalizujące starty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

Główne problemy w sferze środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej analizie wskaźnikowej zostały poddane obszary związane z dostępnością infrastruktury publicznej, ogólnym stanem zachowania ładu przestrzennego oraz jakością przestrzeni publicznych. Stan kryzysowy został wykazany w przypadku podobszaru rewitalizacji Centrum. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

TAB. 12 PORÓWNANIE WSKAŹNIKÓW DLA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ GMINY MIŁOŚLAW

Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Centrum	Bugaj	Orzechowo Wschód	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	0,02	0,34	0,13	0,14	0,15
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,07	1,83	0,72	0,78	1,05
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	0,13	0,17	0,40	0,23	0,27
	Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,07	1,83	1,45	1,03	0,31
ŁAD PRZESTRZENNY	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców	0,34	0,34	0,80	0,50	0,87
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	0,77	0,34	0,40	0,53	0,31

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się deficyty w zakresie dostępności infrastruktury publicznej, zarówno w zakresie infrastruktury sportowej, kulturalnej czy zabawowej dla dzieci. Jediną przeciwwagą jest infrastruktura oświatowa, która na obszarze rewitalizacji jest wysoko rozwinięta, a szkoły i przedszkola pozostają dostępne dla najmłodszych mieszkańców Gminy.

Mimo obecności infrastruktury oświatowej uwagę zwraca jednak brak jej pełnego dostosowania do potrzeb osób i dzieci ze szczególnymi potrzebami. Z tego tytułu placówki nie odpowiadają w pełni na potrzeby społeczne. Kolejnym aspektem jest obecność rozległych terenów szkolnych i przyszkolnych, które nie są odpowiednio zagospodarowane przez co nie pozwalają na rozwój aktywności czasu wolnego ani urozmaicony sposób zdobywania wiedzy wśród najmłodszych. Zarówno Szkoła Podstawowa w Miłostawiu jak i Szkoła Podstawowa w Orzechowie mają potencjał do rozwoju terenów zewnętrznych w sposób ułatwiający naukę i rozwijający umiejętności. Baza sportowa zlokalizowana przy szkole w Orzechowie znajduje się w złym stanie technicznym. Z tego też powodu zespół boisk pozostaje nie w pełni wykorzystywany. Dodatkowo między budynkiem szkoły, a samą strefą znajduje się niezagospodarowana zielen, która niejako rozgranicza oba obiekty. Z kolei szkoła w Miłostawiu posiada niezagospodarowany teren, pokryty trawnikiem. Ze względu na brak zieleni wysokiej, trawa ulega wyschnięciu pod wpływem promieni słonecznych, tworząc mało atrakcyjne przestrzenie.

RYC. 10 KOMPLEKS BOISK PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ W ORZECHOWIE

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

RYC. 11 TEREN PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ W MIŁOŚLAWIU

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

W przypadku terenów przeznaczonych do aktywności fizycznej, sportu czy rekreacji zarówno wizja lokalna jak i warsztaty rewitalizacyjne potwierdziły jej niedobór i ogólny zły stan techniczny nie tylko w sąsiedztwie szkół. Przykładem w tym wypadku mogą być baseny otwarte w Orzechowie, czy strefa rekreacji w Parku przypałacowym.

RYC. 12 BASEN OTWARTY W ORZECZOWIE

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Brakuje również centrów aktywności społecznej, które mogłyby stanowić miejsca integracji i aktywnego uczestnictwa w kulturze dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Znacznym potencjałem w tym zakresie cechuje się m.in. dawny folwark w Bugaju, który

obecnie znajduje się w rękach prywatnych. Szczególnie cenny i atrakcyjny architektonicznie zdaje się być budynek dawnej gorzelni, zbudowany z czerwonej cegły, o klasycznym, industrialnym charakterze. Uwagę przykuwa również zabytkowy budynek dawnej kuźni, który obecnie porastają bluszcze, powodując pęknięcia i zawilgocenie elewacji.

RYC. 13 TEREN DAWNEGO FOLWARKU W BUGAJU

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Kolejnym przykładem przestrzeni niedostatecznie wykorzystywanej dla potrzeb rozwoju kultury może być Pałac w Miłosławiu, który obecnie, po zamknięciu gimnazjum i przeniesieniu szkoły podstawowej pozostaje w trakcie modernizacji. Historyczny budynek

o niezwykłych walorach architektonicznych mogłby stanowić centrum aktywności kulturalnej mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizacji, ale również Gminy Miłosław.

RYC. 14 PAŁAC W MIŁOSŁAWIU

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się przede wszystkim wiele przestrzeni znaczących dla mieszkańców, obiektów z którymi mogą się oni utożsamiać. To powoduje nie tylko spadek funkcjonalności przestrzeni czy jej powiązań strukturalnych, ale również determinuje brak integracyjnego charakteru miejsca. Podstawową wartością przestrzeni publicznych jest możliwość mieszkańców do atrakcyjnego spędzania wolnego czasu w dobrym samopoczuciu i komforcie, który buduje się również poprzez miejsce i jego najbliższe otoczenie. Inicjatywy oddolne, czy działania integracyjne pozostają mało znaczące wobec braku przestrzeni, w której społeczność może budować więzi i wydarzeń, które może później wspólnie wspominać. Przykładem może być w tym wypadku Dom Strażaka w Orzechowie, który służy jako remiza OSP. Obecnie natomiast jest w trakcie wstrzymanej rozbudowy (ze względu na brak funduszy).

RYC. 15 DOM STRAŻAKA W ORZECZOWIE

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niewystarczająca i mało funkcjonalna przestrzeń wokół obiektów oświatowych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych.

3.3.5. Sfera techniczna

Sfera techniczna analizowana była z wykorzystaniem wskaźników obejmujących stan techniczny przestrzeni publicznej oraz kwestię zapewnienia dostępności. Przeprowadzona analiza wykazała występowanie stanu kryzysowego we wszystkich podobszarach rewitalizacji.

TAB. 13 PORÓWNANIE WSKAŹNIKÓW DLA SFERY TECHNICZNEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ GMINY MIŁOŚLAW

Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Centrum	Bugaj	Orzechowo Wschód	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
----------	------------------	---------	-------	------------------	-----------------------------------	-------------------

STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urzędzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	0,87	0,34	0,40	0,57	0,29
	Udział sieci wodociągowej wymagającej modernizacji/remontu/budowy/rozbudowy w stosunku do istniejącej lub oczekiwanej długości sieci	0,46	0,03	0,02	0,77	0,17
	Udział sieci kanalizacyjnej wymagającej modernizacji/remontu/budowy/rozbudowy w stosunku do istniejącej lub oczekiwanej długości sieci	9,2%	5,0%	3,3%	4,5%	1,7%
ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚĆ I	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	0,76	0,34	0,40	0,52	0,21

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW.

Analiza wskaźnikowa wykazała przede wszystkim ogólny zły stan techniczny przestrzeni publicznych i zabudowy komunalnej, a także potwierdziła występowanie barier architektonicznych. Łącznie na obszarze rewitalizacji znajduje się 45% wszystkich obiektów komunalnych wymagających prac remontowych z wyłączeniem urzędzeń sieciowych oraz 55% wszystkich obiektów komunalnych wymagających dostosowanie do potrzeb ze szczególnymi potrzebami.

Nagromadzenie obiektów, w szczególności komunalnych w złym stanie technicznym wpływa nie tylko na estetykę miejsca, ale również kwestie związane z poczuciem

bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych, ogólną percepcję przestrzeni czy wreszcie kwestie środowiskowe związane z emisyjnością i niską efektywnością zabudowań. Obiekty nieużytkowane i opuszczone sprawiają wrażenie ogólnego nieładu, a ich postępująca degradacja niejednokrotnie stanowi potencjalne zagrożenie dla przechodniów czy osób zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie.

W przypadku obiektów komunalnych należy zwrócić szczególną uwagę, że służą one realizacji podstawowych usług lub zaspokojeniu elementarnych potrzeb społeczności obszaru rewitalizacji oraz całej Gminy Miłostaw.

TAB. 14 CHARAKTERYSTYKA OBIEKTÓW PUBLICZNYCH W GRANICACH OBSZARU REWITALIZACJI

Miejsce/obiekt publiczny	Funkcje, jakie pełni budynek	Stan techniczny (wewnętrzny, zewnętrzny) budynku i potrzeby inwestycyjne, termomodernizacyjne
Zespół pałacowo-parkowy (pałac, oficyna, park, plac zabaw, siłownia plenerowa, boisko typu orlik)	kulturalne, sportowe, rekreacyjne	Budynek pałacu pozostaje w trakcie remontu obejmującego fasadę oraz wnętrze na poziomie parteru i piwnic. Park wymaga rewaloryzacji ze względu na wymywanie oraz powstałe nierówności, a także potrzeby pielęgnacyjne wobec sędziwych drzew i roślinności. Urządzenia rekreacyjno-sportowe wymagają modernizacji.
Szkoła Podstawowa w Miłostawiu wraz z terenem zewnętrznym i placem zabaw	edukacyjne	Budynek szkoły w najstarszym skrzydle pozostaje niedostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a sam teren wokół placówki pozostaje niezagospodarowany. Również urządzenia zabawowe wchodzące w skład placu zabaw wymagają wymiany.
Kompleks boisk wraz z placem zabaw i skateparkiem w Orzechowie	sportowe, rekreacyjne	Kompleks boiska znajduje się w złym stanie technicznym i wymaga podjęcia prac modernizacyjnych w obrębie nawierzchni boisk, zabezpieczeń wokół, piłkochwytyw itp.
ośrodek Relax w Orzechowie	rekreacja	Teren ośrodka Relax wymaga zagospodarowania i rozszerzenia swoich funkcji, a także modernizacji pozwalającej na ograniczenie kosztów obsługi obiektu.
Budynek po dawnej szkole podstawowej przy ul. Zamkowej w Miłostawiu	-	Obecnie budynek pozostaje nieużytkowany ulegając degradacji. Wymagane jest podjęcie prac remontowych umożliwiających adaptację budynku do pełnienia funkcji społecznych.
Dawny folwark w Bugaju	-	Obiekty dawnego folwarku w Bugaju pozostają nieużytkowane. Wymagane jest podjęcie prac adaptacyjnych i remontowych obiektów, które pozwolą im pełnić nowe funkcje: społeczne, kulturalne czy muzealne. Dodatkowo wymagane jest podjęcie prac

		chroniących zabytkowych układ urbanistyczny folwarku.
Dom Strażaka w Orzechowie	społeczne, bezpieczeństwa publicznego	Budynek pozostaje w trakcie rozbudowy, która przeciąga się ze względu na ograniczenia finansowe. Należy jak najszybciej zakończyć prace związane z rozbudową, a także poddać remontowi wnętrze obiektu.

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH URZĘDU GMINY MIŁOŚLAW ORAZ WIZJI LOKALNEJ.

W złym stanie technicznych pozostają również obiekty o znaczeniu historycznym czy emocjonalnym dla mieszkańców obszaru rewitalizacji czy całej Gminy Miłosław. Doskonałym przykładem może być opuszczony budynek szkoły podstawowej w Miłosławiu, w którym odbywały się strajki szkolne na początku XX w. przeciwko germanizacji i nauce w języku zaborcy. Dla wielu mieszkańców pielęgnowanie pamięci o wydarzeniach tamtych lat jest oczywistym dobrem rodzinnym, przekazywanym kolejnym pokoleniom. Budynek szkoły stanowi jeden z przykładów. Kolejnym może być dawny kościół ewangelicki, który jest z kolei świadectwem wielokulturowości Miłosławia i jego mieszkańców. Mnogość obiektów zabytkowych, ale również cennych, bo związanych z życiem mieszkańców stanowi o wartości obszaru rewitalizacji. Sam stan techniczny pozostawia jednak wątpliwości, odnośnie przyszłości niektórych obiektów i wymaga interwencji celem zachowania materialnego dziedzictwa urbanistycznego, architektonicznego i kulturowego.

ŹRÓDŁO: WIZJA LOKALNA PRZEPROWADZONA W DNIU 20 MAJA 2025 R.

Główne problemy **w sferze technicznej** występujące na obszarze rewitalizacji:

- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

3.4. Lokalne potencjały obszaru

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występując wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Miłosław istnieją różne instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które pracują wspólnie, aby wspierać rozwój społeczności lokalnej. Ich działania obejmują rozszerzanie dostępu do kultury, możliwości rozrywki, aktywnych form spędzania czasu, w tym uprawiania sportu. Zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji jednostki posiadają

potencjał do wsparcia działań rewitalizacyjnych oraz nawiązania długoletniej współpracy w ramach działań rewitalizacyjnych. Wśród nich wyróżnić należy nie tylko jednostki organizacyjne Gminy Miłosław, ale również organizacje pozarządowe.

Miłosławskie Centrum Kultury – to instytucja kultura, która powstała z połączenia Miłosławskiego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej, mieszcząca się przy ul. Różowej 6. Instytucja odpowiedzialna jest za upowszechnianie i rozwój działalności czytelniczej, kulturalnej i rozrywkowej na terenie Gminy Miłosław. Jest ona również odpowiedzialna za prowadzone świetlice wiejskie czy filie biblioteczne. Jako główny animator wydarzeń kulturalnych MCK odpowiada i organizuje lub współorganizuje wszystkie największe wydarzenia w Gminie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu – podstawowym zadaniem Ośrodka jest udzielenie wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, które nie są w stanie z wykorzystaniem własnych zasobów przezwyciężyć napotkanych problemów czy trudności. W ramach swoich kompetencji OPS realizuje zadania własne i zlecone. OPS zajmuje się m.in. wypłatą zasiłków pieniężnych, organizacją pomocy żywnościowej, świadczeniu usług społecznych i doradczych, zapewnieniem schronienia. W ramach OPS powołano również Zespół Interdyscyplinarny skupiony wokół działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy domowej.

Kluby Senior+ w Miłosławiu i Czeszewie – kluby stanowią miejsca dziennego pobytu osób w wieku emerytalnym, które służą nie tylko celom integracji i przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu seniorów, ale również zapewniają wsparcie w realizacji podstawowych spraw osobistych, rozwijaniu kontaktów z rodziną czy społeczeństwem. Ważnym elementem jest również animacja czasu wolnego dla seniorów, która służy kształtowaniu i ożywianiu nawyku społecznego, a także kształtuje pozytywny wizerunek osób starszych.

Warsztaty Terapii Zajęciowej – działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej skupiona jest na wsparciu włączenia społecznego oraz nauce samodzielności osób z niepełnosprawnościami, głównie intelektualnymi czy rozwojowymi. WTZ oferuje rozmaite zajęcia, w ramach których uczestnicy nabywają, podtrzymują i rozwijają podstawowe umiejętności życia codziennego, kształtując tym samym postawę samodzielności. Dodatkowo, WTZ aktywnie działa w zakresie promocji włączenia społecznego wśród osób z niepełnosprawnościami.

Dużym potencjałem obszaru rewitalizacji, a w szczególności podobszaru rewitalizacji Orzechowo Wschód jest **aktywność licznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych** funkcjonujących na terenie całej gminy. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury i rekreacji. Głównymi zadaniami organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadania te realizowane są za pomocą spotkań edukacyjnych, akcji tematycznych, warsztatów zajęciowych, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Wśród stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy można wymienić m.in. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie, Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa Moto Granda, Koło Gospodyń Wiejskich „Orzechowianki”, Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie.

TAB. 15 CHARAKTERYSTYKA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Nazwa podmiotu:	Zakres działalności:
Ochotnicza Straż Pożarna Miłosław	zadania ratownicze i prewencyjne, mające na celu ochronę ludzi, mienia i środowiska
Ochotnicza Straż Pożarna Orzechowo	zadania ratownicze i prewencyjne, mające na celu ochronę ludzi, mienia i środowiska
Stowarzyszenie Aktywna Gmina Miłosław	niesienie pomocy osobom chorym i niepełnosprawnym, prowadzenie działalności kulturalnej, realizowanie, wspieranie i rozbudzanie inicjatyw obywatelskich na rzecz rozwoju społecznego i kulturalnego, aktywizacja, lokalnego środowiska twórczego
Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie	działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, niepełnosprawnych, ochrony i promocji zdrowia, charytatywna, upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, zwiększenia uczestnictwa osób w wieku senioralnym i niepełnosprawnych w życiu społecznym
Stowarzyszenie Aktywny SENIOR 60+	stymulowanie rozwoju osobowego, intelektualnego, psychicznego, sprawnościowego osób starszych; dążenie do zmiany negatywnych postaw wobec własnej i cudzej starości
Uniwersytet Trzeciego Wieku w Orzechowie	stymulowanie rozwoju osobowego i intelektualnego, psychicznej i fizycznej sprawności osób, dążenie do zmiany negatywnych postaw wobec własnej i cudzej starości, angażowanie wszystkich chętnych do różnych form aktywności intelektualnej i fizycznej, odpowiednio do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań.
Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa MOTO GRANDA	promocja i popularyzacja motocyklizmu jako formy atrakcyjnego spędzania czasu oraz alternatywy dla wykorzystania innych pojazdów jako środków transportu
Klub Sportowy Sparta Sklejka Orzechowo	propagowanie kultury fizycznej
Klub Sportowy Orlik Miłosław	propagowanie kultury fizycznej
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "ORZECOWIANKI"	utrwalanie lokalnych tradycji
Stowarzyszenie Kosyńnier 4x4	propagowanie czynnego spędzania wolnego czasu
Stowarzyszenie Miłosław Biega	działalność sportowo-rekreacyjno-turystyczna, kulturalno-edukacyjno-wychowawcza

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH URZĘDU GMINY W MIŁOSŁAWIU.

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji istnieją przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców, wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych, a także aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych, jednak obecnie nie są w pełni wykorzystywane. Wśród takich miejsc można wyróżnić:

Folwark w Bugaju – teren obecnie pozostaje zaniedbany i nieużytkowany, a zabytkowa zabudowa ulega stopniowej degradacji. Ze względu na wartość historyczną i kulturową obiektów wchodzących w skład folwarku, wymagane jest podjęcie działań zmierzających do zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego. Ponadto, lokalizacja folwarku w pobliżu miasta oraz szkoły podstawowej, predysponuje ten teren do rozwoju funkcji kulturalnych, edukacyjnych czy biznesowych. Warto podkreślić również fakt, iż teren folwarku zagospodarowany jest w sposób cechujący się niską intensywnością, co pozwala na rozwój zieleni i rekreacji.

Zespół Pałacowo-Parkowy – zarówno pałac jak i park stanowią wizytówkę Gminy Miłosław, będąc najbardziej rozpoznawalnym zabytkiem na terenie Gminy. Pałac po likwidacji gimnazjum i przeniesieniu szkoły podstawowej pozostał pusty, służąc lokalnej społeczności jedynie sporadycznie. Park z kolei uczęszczany jest tylko w niewielkiej części, głównie tej zagospodarowanej na cele rekreacyjne. Jego urok oraz starodrzew po odpowiedniej pielęgnacji oraz uzupełnieniu zagospodarowania terenu mogą w pełnej skali służyć wypoczynkowi mieszkańców obszaru rewitalizacji i Gminy Miłosław. Sam pałac ma z kolei wszelki potencjał do stania się kulturalnym centrum Gminy, będąc główną sceną dla wydarzeń, spektakli, konferencji, wystaw, pokazów itd.

Ośrodek Relax w Orzechowie – ośrodek powstały jeszcze w okresie PRL obecnie stanowi niewielką przestrzeń dedykowaną wypoczynkowi w sezonie letnim dla większości mieszkańców Gminy. Ze względu na swój rozmiar nie jest jednak w stanie w pełni zaspokoić potrzeb mieszkańców. Ponadto, ośrodek poza basenem pozbawiony jest alternatywnych form spędzania czasu, co wpływa na jego niską funkcjonalność w przypadku np. rodzin z dziećmi. Podjęcie prac rewitalizacyjnych mogłoby na nowo uczynić Relax miejscem spotkań i rekreacji miejscowej społeczności wzmacniając tym samym integrację społeczną i międzypokoleniową.

Tereny nadwarciańskie w Orzechowie – malownicze meandry rzeki Warty w sposób naturalny zachęcają do odwiedzenia osoby chcące zanurzyć się w naturalnym krajobrazie i pięknie przyrody. Niestety, wobec braku zagospodarowania terenu, tereny nadbrzeżne służą jedynie nielicznym spotkaniom, będąc przy tym podatne na występowanie aktów zaśmiecania czy wandalizmu. Zagospodarowanie terenów nadrzecznych w pobliżu ośrodka Relax pozwoliłoby z kolei na utworzenie strefy aktywności mieszkańców, oferującej różne formy aktywności, dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych odbiorców. Dzięki zintegrowanym przestrzennie działaniom obszar ten ponownie mógłby się stać głównym ośrodkiem wypoczynku i rekreacji mieszkańców wszystkich podobszarów rewitalizacji.

3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w granicach obszaru rewitalizacji, które znacząco hamują rozwój wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej gminy. Zatem potwierdziła się zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jednostkach: Centrum, Bugaj i Orzechowo Wschód.

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zidentyfikowano w szczególności problemy związane m.in. z: wzmożoną przestępczością, występowaniem aktów wandalizmu, niskim dostępem do usług kulturalnych i edukacyjnych, niskim poziomem integracji społecznej, niedostatecznym rozwojem stref rekreacji i sportu, złym stanem technicznym zabudowy czy niską jakością powietrza atmosferycznego zwłaszcza w sezonie grzewczym.

Problemy, które zidentyfikowano na obszarze rewitalizacji nie stanowią przypadkowo występujących trudności. Składają się one w ciągi przyczynowo-skutkowe, co wykazano w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji. Przykładem może być np. niedostateczne zagospodarowanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży, które powodowane jest niedostatecznym wyposażeniem obszaru w przestrzenie dedykowane aktywnościom czasu wolnego. Skutkiem tego z kolei są pojawiające się w przestrzeniach publicznych akty wandalizmu, będące próbą samodzielnego zagospodarowania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz wyrazem frustracji związanej z brakiem alternatyw. Z kolei niska świadomość ekologiczna mieszkańców prowadzi do wzmożonego zanieczyszczania powietrza i środowiska naturalnego, gdyż nie widzą oni konieczności wymiany źródeł ogrzewania czy zmiany opału. Rozumienie tych związków pomaga lepiej diagnozować i rozwiązywać trudności, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy Miłostaw.

Na podstawie przeprowadzonych analiz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określono następująco:

1. Z uwagi na istniejące problemy związane z brakiem miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, a także niskim zaangażowaniem społecznym oraz ograniczoną aktywnością mieszkańców, istnieje potrzeba kształtowania więzi między ludźmi a miejscem, w którym mieszkają. Warto stworzyć przestrzenie, które umożliwią mieszkańcom budowanie poczucia przynależności do swojego otoczenia. Te przestrzenie pełnią funkcję miejsc, gdzie ludzie mogą spotykać się, wymieniać poglądy, informacje i doświadczenia oraz wspólnie dbać o miejsce, w którym żyją. Dzięki temu można przeciwdziałać obojętności wobec wspólnego dobra i przekonać ludzi, że dobro społeczne zależy od każdego z osobna, a razem można osiągnąć znacznie więcej. Działania, które mają na celu tworzenie nowych, bezpiecznych i przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców, pomagają również zapobiegać nadmiernemu spożywaniu alkoholu i innych używek w tych miejscach. Zadbana przestrzeń przyczynia się do tego, że osoby korzystające z niej przestają tolerować nieodpowiednie zachowania, które mogły wcześniej występować.
2. W kontekście tworzenia nowych przestrzeni dla mieszkańców oraz promowania integracji społecznej, ważne jest dostosowanie oferty zajęć spędzania czasu wolnego do indywidualnych potrzeb mieszkańców, uwzględniając również osoby o szczególnych potrzebach. W tym celu należy wykorzystać potencjał Miłostawskiego Centrum Kultury oraz stowarzyszeń i fundacji działających na obszarze rewitalizacji.
3. Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowany wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami, co determinuje potrzebę podjęcia działań skupionych na dostosowaniu przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej do potrzeb mieszkańców.
4. W zakresie sfery gospodarczej należy przedsięwziąć działania zmierzające do zmiany profilu rozwojowego obszaru rewitalizacji na charakter mieszkaniowy i turystyczny, który będzie odpowiadał naturalnym predyspozycjom tego obszaru.
5. Ochrona środowiska powinna być działaniem podejmowanym przez ogół mieszkańców Gminy, którego podstawę stanowić powinna rozwinięta i rzetelna wiedza ekologiczna pozyskiwana w toku edukacji różnych grup wiekowych mieszkańców.
6. Zły stan techniczny budynków i przestrzeni publicznych determinuje większą emisję zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego powodując jego degradację. Działania remontowe i modernizacyjne powinny być podejmowane z poszanowaniem i ochroną przyrody podczas samego procesu inwestycyjnego, a

także zakładać implementację rozwiązań przyjaznych środowisku tj. odnawialne źródła energii, mała retencja, zagospodarowanie wód opadowych, czy ekologiczne źródła ogrzewania.

7. Z uwagi na lokalizację obszaru rewitalizacji w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, podczas planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych, należy każdorazowo uwzględniać wymagania i przepisy prawne dotyczące gospodarowania na tego typu obszarach. Celem zapewnienia swobodnego przepływu wód powodziowych, należy wprowadzić zakaz lokalizowania nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
8. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków, podczas prac ziemnych związanych z zabudowaniem bądź zagospodarowaniem przedmiotowego terenu należy prowadzić badania archeologiczne. Wobec powyższego zastosowanie mają właściwe przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. a, art. 36, ust. 1, pkt. 5 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dn. 23 lipca 2003 r. t.j. Dz. U. z 2024 r. , poz. 1292).

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2035 roku brzmi:

Przeprowadzone działania rewitalizacyjne pozwoliły na terenie Gminy Miłostaw odtworzyć silne więzi społeczne, objawiające się podejmowaniem wspólnych wysiłków na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru rewitalizacji. Dostępne przestrzenie pozwalają na prowadzenie aktywnego życia społecznego każdemu z mieszkańców. Odnowione przestrzenie i powstałe w nich nowe formy aktywności skutecznie zachęcają mieszkańców do prowadzenia życia kulturalnego, rozwijania swojej wiedzy i zainteresowań. Obszar rewitalizacji nie tylko zmierza w nowym kierunku rozwojowym, ale czyni to w zgodzie ze środowiskiem naturalnym, dbając o wyjątkową przyrodę i krajobraz otoczenia.

Poczynione działania rewitalizacyjne pozwoliły przede wszystkim na wykorzystanie pełni potencjału lokalnej społeczności, która dzięki odpowiedniemu wsparciu infrastrukturalnemu oraz organizacyjnemu mogła współtworzyć wydarzenia, a nie jedynie w nich uczestniczyć. Zespół pałacowo-parkowy stał się otwartym centrum kulturalnym Gminy, w którym miejsce mają także wydarzenia plenerowe. Folwark to miejsce rekreacji z poszanowaniem historii, a także miejsce rozwoju biznesu. Tereny nadwarciańskie obecnie pozwalają zwiedzać nie tylko Orzechowo, ale również wiele innych wielkopolskich miejscowości. Przestrzeń publiczna bez barier pozwoliła odkryć nowe oblicza społecznej aktywności, które umożliwiły rozwiązanie problemów natury społecznej i środowiskowej.

5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

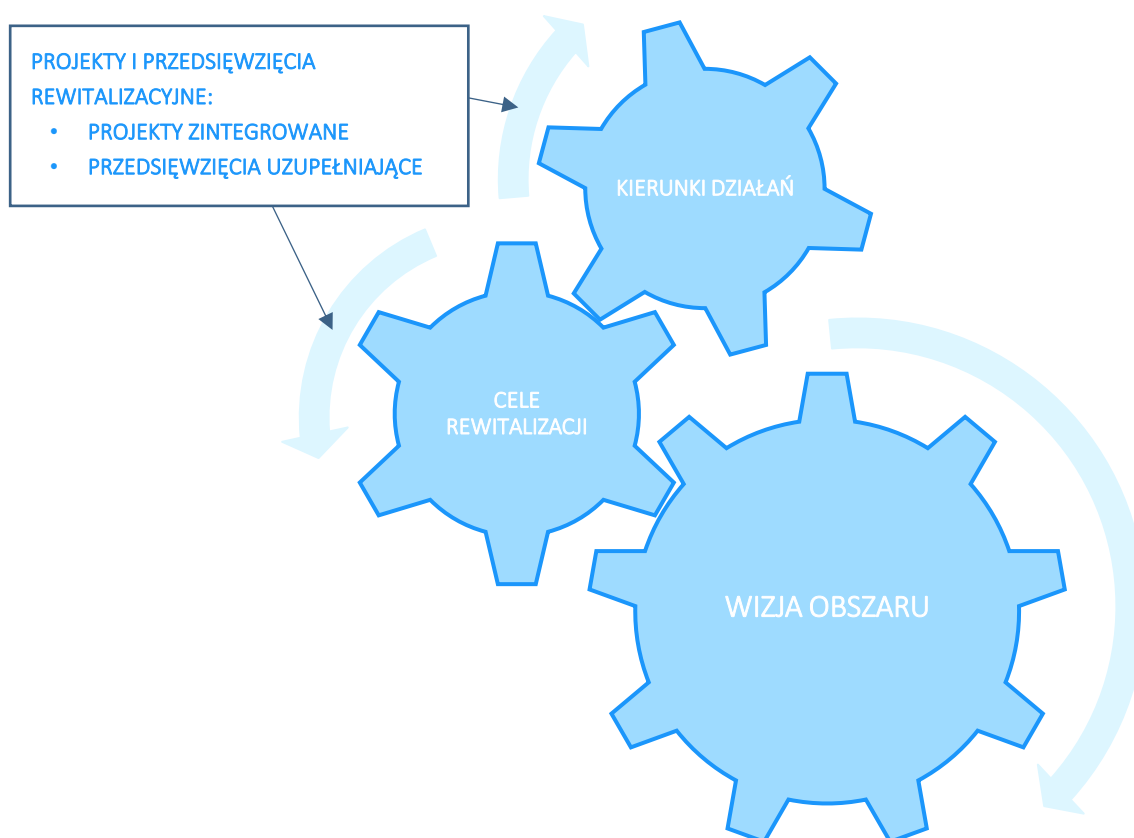
Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2035 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych i wizji lokalnej umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również

w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 6. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

RYC. 17 STRUKTURA CZĘŚCI PROGRAMOWEJ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 13 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

TAB. 16 CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI

CEL 1: Miłoślaw sławi wspólnotę	
Kierunek 1.1.	Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Kierunek 1.2.	Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
Kierunek 1.3.	Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
Kierunek 1.4.	Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
Kierunek 1.5.	Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność
CEL 2: Miłoślaw miło rozwija	
Kierunek 2.1.	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
Kierunek 2.2.	Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
Kierunek 2.3.	Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
Kierunek 2.4.	Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji
CEL 3: Miłoślaw: miłuje swoją ziemię	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
Kierunek 3.2.	Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
Kierunek 3.4.	Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

6. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Miłostaw zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 8 podstawowych projektów zintegrowanych. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekt uzupełniający ma charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Miłostaw we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

6.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

TAB. 17 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Wodne podróże
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Powiat wrzesiński Stowarzyszenie Aktywny senior 60+ Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie Miłostawskie Centrum Kultury Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód: działki ewidencyjne o numerach: 545/19, 545/21, 632
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych, ➤ niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych.
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu zintegrowanego nr 1 jest pobudzenie aktywności społecznej na podobszarze rewitalizacji Orzechowo wschód, poprzez rozszerzenie oferty aktywności czasu wolnego oraz popularyzowanie turystyki krajoznawczej jak i samej miejscowości jako miejsca dedykowanego do odpoczynku na łonie natury. Pobudzenie aktywności społecznej oraz stopnia integracji mieszkańców przewiduje się, iż pozytywnie wpłynie również na aktywność gospodarczą, pobudzając przedsiębiorczość na wskazanych obszarze.
Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Utworzenie przystani wodniackiej wraz z terenem rekreacyjnym nad Wartą

W ramach modułu I planowane są działania infrastrukturalne zmierzające do zagospodarowania działki o numerze ewidencyjnym 632, położonej na lewym brzegu meandrującej Warty. W ramach zagospodarowania terenu przewiduje się:

- uporządkowanie terenu, wraz z zabezpieczeniem i umocnieniem linii brzegowej,
- posadowienie schodów terenowych i pochylni umożliwiających zejście na brzeg,
- posadowienie pomostu przystosowanego do obsługi kajaków, tj. wodowania i podejmowania z wody,
- utworzenie niewielkiej plaży nad brzegiem rzeki,
- wyposażenie terenu w monitoring i oświetlenie solarne,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (m.in. kosze na śmieci, wiaty biesiadne nietrwale związane z gruntem).

Realizacja przedsięwzięcia umożliwi dołączenie Orzechowa do Wielkiej Pętli Wielkopolski, promowanej przez Wielkopolską Organizację Turystyczną. Wodniacy zyskaliby kolejną marinę, z kolei sam podobszar rewitalizacji zyskałby na rozpoznawalności.

Moduł II: Modernizacja i rozbudowa basenów otwartych Relax w Orzechowie

W ramach modułu II planowane są działania inwestycyjne skupione wokół basenów otwartych Relax w Orzechowie, wraz z ich rozszerzeniem o działkę ewidencyjną nr 545/19 należącą do powiatu wrzesińskiego. W ramach prac, planuje się w szczególności:

- utworzyć przejście piesze między poszczególnymi strefami,
- utworzenie parku linowego wraz z tyrolką,
- zmienić lokalizację boiska do siatkówki,
- uzupełnić nasadzenia roślin i zieleni wysokiej,
- posadzić zjeżdżalnię wodną z własnym brodzikiem hamującym na działce 545/21,
- zmodernizować budynek techniczny z uwzględnieniem montażu paneli solarnych zapewniających podgrzew wody w basenie na działce 545/21,
- wyznaczenie miejsca postojowego dla kamperów, wraz z utworzeniem niezbędnej infrastruktury sanitarnej (planuje się utworzenie 4 stanowisk) na działce 545/21,
- posadzić markizy zacieniające przestrzeń,
- wyposażyć teren w obiekty małej architektury (kosze na śmieci, leżaki, stojaki na rowery itp.).

Dzięki poszerzeniu obiektu basenu Relax, utworzona zostanie funkcjonalna przestrzeń do spędzania czasu wolnego dla całych rodzin. Ponadto, teren będzie mógł służyć nie tylko do pływania, ale również podejmowania innych aktywności na świeżym powietrzu.

Moduł III: Wsparcie aktywności fizycznej i rekreacji wśród mieszkańców

W ramach modułu III przewiduje się rozwój aktywności czasu wolnego oraz rekreacji wśród wszystkich grup wiekowych. Wśród zajęć zorganizowanych przewiduje się prowadzenie:

- lekcji nauki pływania,
- aqua aerobiku,
- wycieczek kajakowych do pobliskich miejscowości,
- zajęć z zakresu jogi na trawie.

W ramach rozwiniętej infrastruktury basenu Relax oraz utworzonej przystani dla wodniaków, planuje się również organizację wydarzeń o charakterze sołectkim i

gminnym. Przykładem działania, może być w tym wypadku powrót do organizowania Dni Drzewiarza – powiązanych z głównym zakładem produkcyjnym zlokalizowanym w miejscowości – Sklejka Orzechowo S.A.

Dodatkowo, utworzona marina położona będzie na szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolski, dzięki czemu w miejscowości pojawi się więcej osób odwiedzających. Ożywienie społeczne może w tym wypadku przełożyć się również na ożywienie gospodarcze.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zamkniętego zbioru. W miarę rozwoju zainteresowania ze strony mieszkańców przewiduje się również rozszerzanie oferty organizowanych zajęć oraz dostosowywanie bieżących aktywności do potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców podobszaru rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach przedsięwzięcia planuje się dostosowanie obiektu basenu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez niwelację istniejących barier architektonicznych, w tym schodów oraz odpowiednie oznakowanie obiektu. W przestrzeni pojawią się również odpowiednie oznakowania z zakresu bezpieczeństwa wodnego. Nad całym obiektem będzie czuwał z kolei ratownik wodny.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłosław miło rozwija

- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłosław: miłuję swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 500 000,00 zł Łącznie: 4 500 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2027-2030 Moduł III: 2031-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	17 000 m ²
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	754 osoby

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok
Liczba zorganizowanych zajęć sportowych i rekreacyjnych	24 szt./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 18 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Aktywni i przezorni, w Orzechowie są odporni!
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Stowarzyszenie Aktywny senior 60+ Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie Miłostawskie Centrum Kultury Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód: działki ewidencyjne o numerach 316/1, 313/1, 408/1
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,

- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niewystarczająca i mało funkcjonalna przestrzeń wokół obiektów oświatowych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest zintegrowanie działań na rzecz budynków i obiektów publicznych w Orzechowie, które pozwolą na rozwój integracji wśród mieszkańców, również w zakresie ich bezpieczeństwa. W ramach działania celem pozostaje również dostosowanie przestrzeni i obiektów do różnych grup użytkowników cechujących się różnymi potrzebami, tak aby bez przeszkód mogli oni współdziałać w ramach wspólnych aktywności.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowy remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej 21

W ramach modułu I planowane są kompleksowe działania remontowo-modernizacyjne, które umożliwią wykorzystanie pełni potencjału tzw. Domu Strażaka. W ramach prac, przewiduje się w szczególności:

- rewizję i poprawę hydroizolacji fundamentów,
- wymianę poszycia dachowego wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej,
- dokończenie prac związanych z dobudową pomieszczenia garażowego,
- poprawę hydro- i termoizolacji budynku,
- wyposażenie budynku w węzeł sanitarny,
- utworzenie i wyposażenie pomieszczenia na potrzeby pełnienia funkcji integracyjnych dla mieszkańców Orzechowa.

W ramach prac adaptacyjnych zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynku planowane są działania związane z likwidacją barier architektonicznych.

Przeprowadzone prace infrastrukturalne mają się przyczynić do wzrostu funkcjonalności i wykorzystania pomieszczenia, które obecnie ze względu na swój stan techniczny jest użytkowane sporadycznie.

Moduł II: Poprawa dostępności i integracja przestrzenna Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II z boiskami sportowymi

W ramach modułu II planowane są działania inwestycyjne związane z likwidacją barier architektonicznych występujących obecnie w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Orzechowie, przede wszystkim poprzez zapewnienie dostępności piętra budynku. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- montaż zewnętrznego szybu windowego (przyległego do klatki schodowej) wraz z dźwigiem osobowym,
- usunięcie progów lub utworzenie podjazdów niwelujących różnicę wysokości posadzki,
- dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- wprowadzenie czytelnego oznaczenia pomieszczeń wraz z wykonaniem tablic tyflograficznych,
- wprowadzenie oznaczeń o wysokim kontraście,

- utworzenie pomieszczenia ciszy, wygłuszonego i umożliwiającego regulację emocjonalną.

Dzięki poczynionym działaniom szkoła stanie się nie tylko przyjaznym miejscem dla osób z niepełnosprawnością czy neuroróżnorodnych, ale również będzie mogła służyć jako potencjalne schronienie ewakuacyjne dla mieszkańców, dostosowane do potrzeb wszystkich osób.

Moduł III: Modernizacja i rozszerzenie kompleksu sportowego w Orzechowie

W ramach modułu III planowane są działania infrastrukturalne obejmujące modernizację kompleksu boisk sportowych wraz z zagospodarowaniem terenu. Prace obejmować będą w szczególności:

- wymianę nawierzchni poliuretanowych boisk wielofunkcyjnych,
- wymianę nawierzchni boiska typu orlik,
- wymianę piłkochwyłów wokół boisk,
- wymianę ogrodzeń oraz furtek,
- wymianę elementów do gier zespołowych: bramek, koszy, siatek itp.,
- wyrównanie i ponowne wyznaczenie granic boiska do siatkówki plażowej,
- wymianę elementów zabawowych na placu zabaw wraz z jego wyposażeniem,
- wymianę elementów akrobatycznych wraz z wyposażeniem skateparku,
- zagospodarowanie terenu pomiędzy budynkiem szkoły, a kompleksem sportowym, poprzez nowe nasadzenia roślinności, wytyczenie ścieżek pieszych,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.).

Moduł IV: Modernizacja boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej

W ramach modułu IV przewiduje się podjęcie prac inwestycyjnych związanych z modernizacją pełnowymiarowego boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy naturalnej, mieszczącego się przy Szkole Podstawowej i służącego, poza lekcjami wychowania fizycznego, również lokalnej drużynie piłkarskiej. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- wyrównanie płyty boiska,
- montaż systemu nawodnienia i odwodnienia liniowego,
- wyłożenie płyty boiska trawą naturalną,
- posadowienie dwóch wiat dla zawodników rezerwowych poszczególnych drużyn po zachodniej stronie płyty boiska,
- posadowienie niewielkiej trybuny dla kibiców i obserwatorów po wschodniej stronie płyty boiska,
- wymianę bramek piłkarskich,
- montaż oświetlenia solarnego,
- montaż systemu nagłośnienia,
- wyposażenie boiska w piłkochwyły od strony zachodniej i północnej.

Moduł V: Wspieranie integracji społecznej i aktywności fizycznej mieszkańców

W oparciu o zmodernizowaną infrastrukturę przywrócić mieszkańcom podobszary rewitalizacji Orzechowo wschód, a także zwiększenie dostępności i funkcjonalności przestrzeni wspólnych planuje się szereg działań, mających na celu rozwój funkcji:

- społecznych, m.in. poprzez:
 - utworzenie Magazynu Żywności w zmodernizowanej siedzibie OSP, uruchamianego w przypadku klęsk żywiołowych lub wydarzeń losowych dotyczących mieszkańców Orzechowa, gdzie gromadzona będzie żywność o długiej dacie przydatności do spożycia,

- utworzenie sołectkiego planu zarządzania kryzysowego przy współudziale orzechowskich organizacji pozarządowych, strażaków z OSP oraz Gminy Miłosław, wraz z punktem zbiórki wobec zagrożenia umiejscowionym w Szkole Podstawowej,
- prowadzenie kursu z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego;
- integracyjnych, m.in. poprzez:
 - organizację szkolnych i sołectkich Dni Sportu we współpracy z lokalną drużyną piłkarską Spartą Sklejka Orzechowo,
 - organizację festynów rodzinnych;
- sportowych, m.in. poprzez:
 - organizację cyklicznych zajęć piłkarskich dla dzieci i młodzieży, we współpracy z KS Sparta Sklejka Orzechowo,
 - organizację cyklicznych zajęć z zakresu tenisa ziemnego dla dzieci i młodzieży,
 - organizację konkursów sportowych w różnych konkurencjach: piłce nożnej, siatkówce, tenisie ziemnym, akrobacjach na deskorolce, BMX czy hulajnodze,
 - organizacji cyklicznych zajęć ogólnorozwojowych dla orzechowskich seniorów;
- edukacyjnych, m.in. poprzez:
 - organizację zajęć budujących wrażliwość społeczną najmłodszych, uwzględniających równość osób ze szczególnymi potrzebami,
 - organizację zajęć poświęconych zdrowemu stylowi życia, uwzględniających potrzeby psychiczne i fizyczne człowieka,
 - zwiększenie różnorodności aktywności fizycznej podejmowanej przez dzieci w ramach lekcji wychowania fizycznego.

Przedstawiony katalog działań obejmuje główne sfery pozwalające kształtować aktywność społeczną mieszkańców z uwzględnieniem ich podstawowych potrzeb. Zakres podejmowanych działań nie wyczerpuje możliwości aktywności społecznej, fizycznej czy integracyjnej, która może zostać przedsięwzięta. Planuje się zatem stałe dostosowywanie oferty zajęć i katalogu przedsięwzięć do zgłaszanych potrzeb i oczekiwań mieszkańców, dzięki czemu wydarzenia będą mogły odnajdywać swoich odbiorców wśród lokalnej społeczności.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach realizacji projektu zintegrowanego nr 2 w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zostaną budynki Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Orzechowie oraz siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechowie. Planowana jest likwidacja barier architektonicznych oraz zastosowanie oznaczeń umożliwiających swobodne poruszanie się po obu budynkach. Również strefa sportowa będzie przystosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez wyrównanie i utwardzenie ciągów pieszych, a także brak barier architektonicznych utrudniających dostęp do obiektów. Planowane jest uzyskanie pełnej dostępności wszystkich obiektów.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi

- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność
- Cel 2: Miłośław miło rozwija**
- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię**
- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 2 500 000,00 zł Moduł IV: 800 000,00 zł Łącznie: 7 300 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2029-2030 Moduł III: 2029-2031 Moduł IV: 2032-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji	2 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	25 000 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	754 osoby
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 19 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3
Bo liczy się każdy mieszkaniec Gminy Miłośław
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłośław
Potencjalni partnerzy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłostawiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Centrum: ul. Zamkowa 13
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych, ➤ niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych, ➤ niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych, ➤ występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności, ➤ występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych, ➤ obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu zintegrowanego nr 3 jest adaptacja obecnie nieużytkowanego budynku dawnej szkoły podstawowej w Miłostawiu na potrzeby prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Rozwój wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami umysłowymi ma za zadanie przeciwdziałać ich marginalizacji, poprzez naukę samodzielności i promocję aktywnego udziału w życiu społecznym.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja i adaptacja budynku dawnej szkoły podstawowej W ramach modułu I przewiduje się prace infrastrukturalne związane z adaptacją budynku oraz podwórza do pełnienia nowych funkcji. W ramach prac przewiduje się w szczególności: ➤ rewizję fundamentów wraz z ich osuszeniem i poprawą hydroizolacji, ➤ odnowę fasady budynku, poprzez rekonstrukcję akcentów architektonicznych i zdobień oraz nowe otynkowanie z wykorzystaniem tynków termoizolacyjnych, ➤ wymianę obróbek blacharskich, ➤ renowację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ renowację lub odtworzenie poszycia dachowego,

- utworzenie podjazdu do budynku (wejście główne) oraz zewnętrznego szybu windowego przyległego tylnej fasady budynku,
- remont wnętrza budynku, w tym wymiana instalacji oraz wzmocnienie stropów,
- ponowne wyznaczenie i wyposażenie pomieszczeń: kuchni, sanitariatów, świetlicy, pokoi zajęciowych.

W ramach modułu I planowane jest również zagospodarowanie podwórza, w szczególności poprzez:

- uprzątnięcie i wyrównanie terenu,
- wydzielenie terenu pod ogród owocowo-warzywny,
- wyposażenie terenu w oświetlenie solarne,
- wymianę ogrodzenia oraz bramy wjazdowej,
- posadowienie altany biesiadnej,
- wyznaczenie miejsca na ognisko,
- uzupełnienie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej,
- wyposażenie terenu w obiektu małej architektury.

Moduł II: Warsztaty Terapii Zajęciowej

W ramach modułu II planowane jest przeniesienie Warsztatów Terapii Zajęciowej z Czeszewa do przystosowanego i odpowiednio wyposażonego budynku. WTZ jest placówką stwarzającą dorosłym osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, w celu uniknięcia ich wykluczenia społecznego czy izolacji. Proces wsparcia realizowany jest poprzez terapię zajęciową prowadzoną z uczestnikami. Dzięki podjętym działaniom zwiększy się komfort uczestników zajęć oraz jakość świadczonych usług. Nowa siedziba pozwoli na rozwój oferty w oparciu o nowoczesny sprzęt rehabilitacyjny, rozległy teren zewnętrzny, powstały ogródek owocowo-warzywny. Ponadto, budynek będzie w pełni dostępny dla każdego uczestnika, co pozwoli każdemu dołączyć do procesu warsztatowego.

Dawna Szkoła przy ul. Zamkowej 13 w Miłosławiu objęta jest wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod nr rej. 1922/A decyzją z dnia 29 grudnia 1983 r. w związku z czym wszelkie prace w obrębie obiektu i terenu będą wymagały uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach projektu zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, a budynek wraz z przyległym terenem będą w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Poza dźwigiem osobowym oraz likwidacją barier wewnątrz budynku, planowany jest również montaż oznaczeń oraz planów ułatwiających poruszanie się po posesji.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłosław miło rozwija

- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię

3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 000 000,00 zł Moduł II: 500 000,00 zł Łącznie: 1 500 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem	1 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2 500 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	873 osoby
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 20 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Szkolne aktywności
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów w Miłostawiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Bugaj: Bugaj 7
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,

- niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów,
- niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców,
- niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży,
- niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym,
- problemy związane z uzależnieniami,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niewystarczająca i mało funkcjonalna przestrzeń wokół obiektów oświatowych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest poprawa jakości kształcenia oraz rozwój praktycznych form nauczania wśród dzieci i młodzieży uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłostawiu. Poprzez funkcjonalny teren zewnętrzny, zmodernizowane i wyposażone sale lekcyjne, a także organizowane zajęcia edukacyjne, rozwinięte zostaną umiejętności dzieci i młodzieży w zakresie edukacji ekologicznej czy istoty zachowania aktywności fizycznej.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisyjności najstarszego skrzydła Szkoły Podstawowej

W ramach modułu I planowane są działania związane z poprawą efektywności energetycznej oraz ograniczeniem emisyjności najstarszego, centralnego skrzydła Szkoły. W ramach prac, ograniczona zostanie emisyjność obiektu, co pozytywnie wpłynie na koszty utrzymania całej placówki. W ramach podjętych prac centralne skrzydło Szkoły stanie się również dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki podjętym działaniom cała placówka będzie się cechowała dostępnością. Wśród prac planowane są w szczególności:

- wymiana poszycia dachowego wraz z dostosowaniem stropu do posadowienia instalacji fotowoltaicznej,
- wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
- poprawa termo- i hydroizolacji elewacji budynku,

- wymiana oświetlenia na energooszczędne,
- dostosowanie pomieszczeń sanitarnych, w tym toalet do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- odnowienie pomieszczeń, poprzez ich remont i zakup niezbędnego wyposażenia.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu zewnętrznego przy Szkole Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłosławiu

W ramach modułu II planowane są działania związane z zagospodarowaniem terenu okalającego budynek Szkoły, w granicach działek ewidencyjnych o numerach 82/3 i 82/6. W ramach zagospodarowania terenu planowane jest w szczególności:

- posadowienie placu zabaw wraz ze strefą trampolin ziemnych dla najmłodszych na we wschodniej części działki,
- posadowienie boiska wielofunkcyjnego typu „golbox” we wschodniej części działki,
- utworzenie ścieżki przyrodniczej wraz z zestawem do zabawy wodą,
- posadowienie altany z montażem tablicy, tworzącej zieloną klasę,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej o funkcjach izolujących wzdłuż granic działki,
- przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej na terenie wokół szkoły,
- wyposażenie terenu w oświetlenie solarne,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym zadaszone stojaki na rowery, ławki i kosze na odpady,
- montaż monitoringu wizyjnego na terenie szkolnym.

Moduł III: Rozwój edukacji ekologicznej i praktycznej

W ramach modułu III planowany jest rozwój działań społecznych i edukacyjnych obejmujących najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji, uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłosławiu. W tym zakresie planowane są działania związane z:

- prowadzeniem zajęć z zakresu edukacji ekologicznej uwzględniających różnorodność biologiczną i istotę prawidłowego obiegu wody w przyrodzie z wykorzystaniem ścieżki przyrodniczej i zielonej klasy,
- organizacja zajęć edukacyjnych na świeżym powietrzu,
- wprowadzenie zajęć w oparciu o wyposażone i odnowione sale lekcyjne z zakresu kompetencji przyszłości, w tym STEAM,
- rozwój zajęć wychowania fizycznego, z wykorzystaniem infrastruktury na świeżym powietrzu.

Powstała infrastruktura związana z zagospodarowaniem terenu będzie mogła być również wykorzystywana przez dzieci i młodzież w czasie wolnym od zajęć szkolnych, do nieorganizowanego spędzania czasu wolnego na zabawie czy grach zespołowych. Przewiduje się również możliwość prowadzenia edukacji ekologicznej dla osób dorosłych oraz seniorów, w tym w ujęciu międzypokoleniowym. Pierwszym punktem budującym taką możliwość ma być cykliczny festyn ekologiczny organizowany z okazji Dnia Ziemi, podczas którego odbywać się będą zajęcia edukacyjne oraz warsztaty dostępne dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak również Gminy Miłosław.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach projektu przewidziane są działania związane z zapewnieniem dostępności w najstarszej części budynku szkolnego, co powiązane będzie z zapewnieniem pełnej dostępności całego obiektu. Działania będą również obejmowały dostosowanie terenu

zewnątrznego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez utwardzenie ciągów pieszych, niwelację różnic wysokości terenu, montaż oświetlenia i czytelnych, kontrastowych oznaczeń umożliwiających swobodne poruszanie się po terenie.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłosław miło rozwija

- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych

Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 700 000,00 zł Łącznie: 3 700 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2028 Moduł III: 2029-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów	500 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	592 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 000 os.

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 21 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 5

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5
Folwark historii
Nazwa wnioskodawcy
Skarb Państwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
Potencjalni partnerzy
Gmina Miłostaw Miłostawskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłostawiu Stowarzyszenie Aktywna Gmina Miłostaw
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Bugaj: Bugaj, dz. ewid. Nr 73/26 i 73/18
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ duża rotacja wśród lokalnych przedsiębiorców, ➤ niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących, ➤ brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych, ➤ niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych, ➤ niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych, ➤ występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,

- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego jest przywrócenie przestrzeni dawnego folwarku w Bugaju mieszkańcom, poprzez umożliwienie rozwoju społecznego, kulturalnego czy gospodarczego. W ramach zadania na terenie folwarku wielofunkcyjnym obiektem o dominującej funkcji kulturalnej ma się stać dawna gorzelnia, kuźnia ma pełnić rolę miejsca retrospektywnego pozwalając na poznanie historii miejsca, zaś dawne hale magazynowe staną się miejsce rekreacji i wypoczynku. Całość przedsięwzięcia ma z kolei służyć pobudzeniu aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Adaptacja budynku gorzelnii do pełnienia nowych funkcji

W ramach modułu I planowane są działania infrastrukturalne zmierzające do adaptacji i nadania nowych funkcji obecnie nieużytkowanemu zabytkowemu budynkowi gorzelnii. W szczególności istotne jest zachowanie industrialnego charakteru budynku przy utrzymaniu folwarcznego konceptu zagospodarowania terenu. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- rewizję fundamentów wraz z ich osuszeniem i impregnacją,
- oczyszczenie ceglanej elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków i spoinowań,
- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego wraz ze wzmocnieniem stropu,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej wraz z harmonizacją szyku otworów okiennych,
- wymianę instalacji wewnętrznych wraz z instalacją odgromową i wentylacją,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- wzmocnienie stropów wraz z posadowieniem nowych wewnątrz budynku,
- zastosowanie wewnętrznych tynków termoochronnych,
- montaż wewnętrznego dźwigu osobowego,
- wprowadzenie podziału strefowego wewnątrz budynku wraz z wytyczeniem ciągów komunikacyjnych,
- utworzenie węzła sanitarnego oraz zaplecza kuchennego w budynku.

Całość prac prowadzona będzie przy zastosowaniu projektowania uniwersalnego, dzięki czemu budynek stanie się dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Moduł II: Adaptacja zabytkowej kuźni do pełnienia nowych funkcji

W ramach modułu II planowane są działania konserwatorskie w obrębie budynku zabytkowej kuźni z II poł. XIX w. Kuźnia jako obiekt centralnie zlokalizowany w założeniu urbanistycznym folwarku ma służyć szerzeniu historii miejsca, poprzez adaptację na cele muzealno-edukacyjne. W tym przypadku planowane działania obejmą przede wszystkim:

- oczyszczenie elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków i spoinowań,
- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę instalacji wewnętrznych,
- oczyszczenie i osuszenie wnętrza obiektu,
- remont ścian z wykorzystaniem tynków termoochronnych,
- instalację ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż antresoli,
- usunięcie barier architektonicznych wewnątrz budynku,

- zagospodarowanie przestrzeni wystawienniczej wraz z lokalizacją eksponatów.

Moduł III: Adaptacja hali magazynowej na potrzeby utworzenie centrum rekreacji

W ramach modułu III planowane są działania zmierzające do adaptacji hali magazynowej, zlokalizowanej na działce nr 73/18 do pełnienia nowych funkcji, które umożliwią wykorzystanie kubatury budynku, wysokości stropu oraz otwartej przestrzeni wewnątrz.

W ramach działań przewiduje się w szczególności:

- rewizja fundamentów wraz z ich osuszeniem i impregnacją,
- poprawa hydro- i termoizolacji budynku,
- wymiana lub odtworzenie poszycia dachowego budynku wraz ze wzmocnieniem stropu,
- wymiana lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymiana instalacji wewnętrznych,
- wprowadzenie nowego podziału wnętrza budynku, z uwzględnieniem pomieszczeń: toalet, kasy, lokalu gastronomicznego oraz przebieralni,
- utworzenie toru wrotkarskiego,
- utworzenie strzelnicy sportowej,
- wprowadzenie elementów ścianki wspinaczkowej.

Moduł IV: Zagospodarowanie terenu zewnętrznego dawnego folwarku w obrębie działki ewidencyjnej nr 73/26

W ramach modułu IV planowane są działania związane z zagospodarowaniem terenu zewnętrznego wokół zabudowań folwarcznych, obejmujące przede wszystkim zwiększenie jego dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach działań przewiduje się w szczególności:

- oczyszczenie terenu wraz z likwidacją pozostałości hałd żwirowych i ziemnych,
- rekonstrukcję ciągów komunikacyjnych wraz z ich utwardzeniem i wprowadzeniem bezwzględnego pierwszeństwa osób poruszających się pieszo,
- oczyszczenie terenu z samosiejek wraz z przeprowadzeniem nasadzeń zieleni niskiej i średniej nie przesłaniającej założenia urbanistycznego folwarku,
- montaż oświetlenia solarnego terenu,
- montaż monitoringu wizyjnego na terenie kompleksu,
- zabezpieczenie pozostałych obiektów zabytkowych poprzez ich zamknięcie i zamieszczenie stosownej informacji,
- wyposażenie terenu w elementy małej architektury: leżaki, ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.

Moduł V: Pobudzenie aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej mieszkańców

W ramach modułu V planowane są kompleksowe działania zmierzające do aktywizacji społecznej, kulturalnej czy gospodarczej mieszkańców, poprzez wykorzystanie zaadaptowanych obiektów oraz przywrócenie terenu dawnego folwarku. W ramach tych działań przewiduje się rozwój następujących funkcji:

- gospodarczej, poprzez:
 - możliwość wynajęcia sali konferencyjnej czy wystawienniczej w zaadaptowanej dawnej gorzelni,
 - możliwość rozwoju działalności gospodarczej w oparciu o powstałe lokale gastronomiczne,
 - możliwość organizacji koncertów, wystaw, prelekcji, wykładów czy pokazów na terenie dziedzińca lub w dawnej gorzelni,
- społecznej, poprzez:
 - poszerzenie oferty form aktywności czasu wolnego,

- organizację spotkań oraz wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców,
- organizację warsztatów i zajęć z zakresu funkcjonowania dawnego folwarku,
- kulturalnej, poprzez:
 - przygotowaną wystawę w obrębie budynku dawnej kuźni,
 - animację życia kulturalnego, w tym organizację otwartych koncertów, wystaw, wernisaży czy recitali,
 - organizację spektakli teatralnych,
 - prowadzenie warsztatów malarskich i fotograficznych,
- rozrywkowej, poprzez:
 - organizację zajęć na strzelnicy sportowej,
 - organizację zajęć z zakresu nauki jazdy na wrotkach,
 - organizację zajęć z zakresu podstaw wspinaczki,
 - niezorganizowane formy spędzania czasu wolnego stworzone w ramach obiektów.

Przedstawiony zbiór działań nie stanowi katalogu zamkniętego, a jego ostateczny kształt będzie się wiązał z potrzebami i zainteresowaniami mieszkańców. W związku z tym może on również ulegać zmianom, a także być rozwijany o kolejne wydarzenia czy formy aktywności. Ważnym elementem pozostaje przywrócenie poczucia możliwości miłego spędzania czasu w obrębie folwarku, co w przyszłości może również prowadzić do adaptacji i ochrony pozostałych obiektów zabytkowych tworzących założenie.

Kuźnia na tzw. Bugaju w Miłosławiu objęta jest wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod nr rej. 1922/A decyzją z dnia 29 grudnia 1983 r., a gorzelnia jako zabudowa folwarczna na tzw. Bugaju w Miłosławiu objęta jest wpisem pod nr rej. 963/A na mocy decyzji z dnia 5 marca 1970 r. w związku z czym wszelkie prace w obrębie obiektów i terenu będą wymagały uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach działań dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zostaną 3 budynki: gorzelnia, kuźnia oraz hala magazynowa, a także teren zewnętrzny, umożliwiające przemieszczanie się pomiędzy budynkami i korzystanie z pełnego wachlarza powstałych możliwości. Zabezpieczone zostaną również obiekty pozostające niedostępne dla odwiedzających, aby nie stanowiły zagrożenia. Dodatkowo, pojawiają się również plany i mapy obrazujące układ przestrzeni, co pozytywnie wpłynie na łatwość poruszania się osób odwiedzających.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłosław miło rozwija

- 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłosław: miłuję swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych

3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 15 000 000,00 zł Moduł II: 1 500 000,00 zł Moduł III: 2 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł Moduł V: 800 000,00 zł łącznie: 20 300 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2030 Moduł II: 2030 Moduł III: 2028-2030 Moduł IV: 2031 Moduł V: 2032-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	3 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	3 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	5 000 os./rok
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	2 szt.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	4 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 22 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 6

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6
Miłosławski pałac
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłosław
Potencjalni partnerzy
Miłosławskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłosławiu Stowarzyszenie Aktywna Gmina Miłosław Stowarzyszenie Aktywny Senior 60+ Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa Moto Granda
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Centrum: ul. Poznańska 1, 1a

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych, ➤ niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych, ➤ niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych, ➤ występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności, ➤ występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych, ➤ obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.
Cel przedsięwzięcia
Elementarnym celem przedsięwzięcia jest społeczna i edukacyjna aktywizacja społeczności lokalnej w oparciu o odnowioną historyczną przestrzeń parkową wraz z Pałacem. Teren pałacowy stanowi unikalne i atrakcyjne architektonicznie i urbanistycznie założenie wpisane w lokalne dziedzictwo kulturowe. Pałac jest miejscem reprezentacyjnym, zdolnym do gromadzenia mieszkańców, co pozwoli na realizację działań integracyjnych, społecznych czy edukacyjnych.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa odnowa Pałacu W ramach modułu I przewidziane są prace infrastrukturalne związane z restauracją zabytkowej bryły pałacu oraz adaptacją jego wnętrza do pełnienia funkcji społecznych, reprezentacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wśród prac przewiduje się w szczególności:

- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego, wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej,
- odnowienie wejścia głównego pałacu: schodów, balustrad, zadaszenia i tarasu, wraz z uzupełnieniem ubytków i nałożeniem nowych tynków termoochronnych,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- remont i adaptację pomieszczeń na piętrze pałacu do pełnienia funkcji społecznych,
- montaż wewnętrznego dźwigu osobowego,
- wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.

Moduł II: Kompleksowa odnowa oficyny pałacowej

W ramach modułu II planowane są prace związane z odnowieniem i restauracją zabytkowego budynku oficyny przypałacowej, będącej integralną częścią założenia urbanistycznego, a obecnie pełniącej rolę przedszkola. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- poprawę termo- i hydroizolacji budynku, poprzez zastosowanie tynków termoochronnych i uzupełnienie ubytków w elewacji z zachowaniem elementów zdobniczych i detali architektonicznych,
- wymianę instalacji wewnętrznych wraz z montażem energooszczędnego źródła ciepła,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej,
- wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne,
- remont i adaptację wnętrza budynku do pełnienia funkcji przedszkolnej,
- dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- wymiana ogrodzenia terenu,
- zagospodarowanie otoczenia budynku, poprzez wykonanie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej, a także wyposażenie terenu w obiekty małej architektury.

Moduł III: Rewaloryzacja parku w Zespole Pałacowo-Parkowym

W ramach modułu III planowane są działania związane z rewaloryzacją zieleni parkowej oraz poprawą zagospodarowania terenu, dla zwiększenia jego funkcjonalności dla różnych grup wiekowych mieszkańców. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- ponowne wyznaczenie i regulacja ścieżek parkowych wraz z ich wyłożeniem kamieniem naturalnym z zachowaniem szczelinowań odprowadzających wodę do gruntu,
- wymiana mostków parkowych,
- oczyszczenie i montaż systemu napowietrzającego staw parkowy,
- oczyszczenie kanałów wodnych doprowadzających wodę do stawu,
- stworzenie kompozycji kwietnej wraz z trawnikiem przed wejściem głównym do pałacu,
- działania pielęgnacyjne w obrębie zieleni wysokiej i niskiej na terenie parku,
- wykonanie nasadzeń uzupełniających drzew, krzewów i bylin w obrębie parku,
- wyposażenie terenu w oświetlenie solarne oraz monitoring wizyjny,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym ławki, ławostoly, stoły do gry w szachy/warcaby, altany, kosze na śmieci, stojaki na rowery.

W obrębie parku zlokalizowana jest również strefa rekreacyjno-sportowa, na którą składają się: boiska sportowe, siłownia zewnętrzna oraz plac zabaw. W tym zakresie również przewiduje się modernizację istniejącej infrastruktury, poprzez:

- wymianę nawierzchni boiska typu orlik oraz boiska wielofunkcyjnego,
- wymianę siatek wyłapujących piłki,
- montaż bramek i koszy,
- wymianę ogrodzenia boisk,
- konserwację i uzupełnienie urządzeń tworzących siłownię zewnętrzną,
- wymianę elementów zabawowych na placu zabaw,
- montaż trampoliny ziemnej,
- posadowienie wodnego placu zabaw dla najmłodszych,
- zacienienie placu zabaw.

Moduł IV: Rozwój aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej

W ramach modułu IV przewidziane są działania związane z upowszechnieniem dostępu do edukacji i kultury, propagowaniem aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz animacji czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych mieszkańców: dzieci, młodzieży, osób dorosłych i osób starszych. W ramach działań przewiduje się m.in. organizację ogólnogminnych wydarzeń cyklicznych tj.:

- Powitanie lata,
- Dzień Dziecka,
- Dożynki Gminne,
- Dni Miłostawia,
- Koncerty i festyny (w szczególności w okresie wakacyjnym);

podczas których park stanie się centrum aktywności mieszkańców, pałac zaś będzie służył jako zaplecze sanitarno-techniczne.

Z kolei w samym budynku pałacu planowane są działania z zakresu działalności:

- kulturalnej, poprzez:
 - organizację koncertów, w tym recitali,
 - organizację wernisaży i wystaw sztuki,
 - organizację spotkań warsztatowych z zakresu np. prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ekologii czy prawidłowej gospodarki odpadami,
 - organizację spotkań, np. dla seniorów,
 - organizację potańcówek integrujących mieszkańców,
- edukacyjnej, poprzez:
 - organizację zajęć tanecznych, plastycznych, ceramicznych i wokalnych realizowanych w sekcjach dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych i seniorów,
 - spotkania stowarzyszeń i fundacji tworzących trzeci sektor w Miłostawiu.

Pałac będzie również mógł być użytkowany na potrzeby organizacji wydarzeń, spotkań czy konferencji, czego najlepszym przykładem może być doroczna gala wręczenia Nagrody Kościelskich przyznawanej od 1962 roku młodym pisarzom czy poetom.

Oficina pałacowa w dalszym ciągu ma służyć sprawowaniu opieki nad dziećmi, jednak przeprowadzone prace pozwolą na zwiększenie jej dostępności, w szczególności wśród dzieci ze szczególnymi potrzebami.

Zespół pałacowy w Miłostawiu objęty jest wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod nr rej. 2304 decyzją z dnia 17 czerwca 1994 r., z kolei oficyna pałacowa objęta jest wpisem pod nr rej. 1738/A z dnia 22 grudnia 1975 r. w związku z czym wszelkie prace w obrębie obiektu i terenu będą wymagały uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Wnętrze pałacu oraz oficyny będą w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez działania związane z eliminacją barier architektonicznych, dostosowanie sanitariatów czy montaż dźwigu osobowego. Park stanie się zdecydowanie bardziej dostępny przez wzgląd na utwardzenie ciągów komunikacyjnych, a także doświetlenie terenu. Ważnym aspektem pozostanie również odpowiednie dobranie mostków nad poszczególnymi kanałami, aby były one dostępne.	
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji	
Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł Łącznie: 16 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2025-2027 Moduł II: 2027-2028 Moduł III: 2026-2030 Moduł IV: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów	25 000 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok

Liczba przedsięwzięć proekologicznych	10 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 23 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 7

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 7
Zbór ewangelicki
Nazwa wnioskodawcy
Powiat Wrzesiński
Potencjalni partnerzy
Gmina Miłostaw Miłostawskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłostawiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Centrum: ul. Zamkowa 21
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych, ➤ występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,

- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego Gminy Miłostaw, poprzez adaptację zboru ewangelickiego na potrzeby utworzenia centrum kulturalnego i muzycznego. Celem przedsięwzięcia jest zatem nie tylko zachowanie dziedzictwa kulturowego, ale również budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców, w tym poprzez wzrost aktywności kulturalnej.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowe prace konserwatorskie w obrębie zboru ewangelickiego

W ramach modułu I planowane są prace infrastrukturalne zmierzające do konserwacji i restauracji obiektu będącego elementem materialnego dziedzictwa kulturowego Gminy Miłostaw. W ramach prac planuje się w szczególności:

- demontaż płyt kartonowo-gipsowych zakrywających polichromie,
- mechaniczne i chemiczne doczyszczanie powierzchni wraz ze wzmocnieniem i zabezpieczeniem strukturalnym,
- wykonanie retuszy i rekonstrukcji większych fragmentów polichromii,
- odnowienie posadzki zboru wraz z instalacją ogrzewania podłogowego,
- demontaż istniejących grzejników w nawie głównej,
- odnowienie drewnianych elementów wewnątrz obiektu,
- montaż systemu nagłośnienia wraz z niezbędnym wyposażeniem technicznym,
- dostosowanie obiektu oraz jego otoczenia do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- oczyszczenie terenu wokół zboru, wraz z utwardzeniem ciągów pieszych przy zachowaniu historycznego układu,
- zagospodarowanie terenu wokół kościoła, poprzez wyposażenie w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci itp.) oraz wykonanie nasadzeń roślin,
- konserwacja i uzupełnienie ubytków zabytkowego ogrodzenia kościoła,
- posadowienie nietrwale związanego z gruntem budynku modułowego, pełniącego rolę zaplecza sanitarnego i technicznego, a także garderoby dla wykonawców czy prelegentów.

Moduł II: Rozwój aktywności kulturalnej i historycznej

W ramach modułu II planowana jest organizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym i historycznym w oparciu o zaadaptowaną infrastrukturę. Wśród planowanych działań wyszczególnić należy:

- organizację cyklicznych spotkań historycznych dla mieszkańców, uwzględniających opowieści, legendy i fakty historyczne opowiadane przez lokalnych pasjonatów i regionalistów,
- organizację cyklicznych koncertów muzyki sakralnej i orkiestrowej przy wykorzystaniu akustyki obiektu,
- utworzenie koła teatralnego dla dzieci i młodzieży, wraz z organizacją przedstawień teatralnych,
- wykorzystanie obiektu do organizacji wydarzeń o charakterze ponadlokalnym, ze strony powiatu wrzesińskiego.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zamkniętego zbioru i może ulegać zmianom wobec identyfikacji nowych potrzeb wśród lokalnej społeczności. Oferta prowadzona

w oparciu o zaadaptowany zbiór ewangelicki będzie wyrazem współpracy władz powiatowych i gminnych.

Kościół ewangelicki w Miłosławiu objęty jest wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod nr rej. 1923/A decyzją z dnia 29 grudnia 1983 r. w związku z czym wszelkie prace w obrębie obiektu i terenu będą wymagały uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach działań zlikwidowane zostaną występujące w obiekcie bariery architektoniczne, a wejście główne zostanie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Również we wnętrzu zachowane zostaną niezbędne odległości umożliwiające bezkolizyjne i swobodne poruszanie się po obiekcie. Zainstalowana zostanie pętla indukcyjna jako rozwiązanie wspomagające osoby z ubytkami słuchu. Wprowadzone zostaną również kontrastowe oznakowania ułatwiające przemieszczanie się.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłosław miło rozwija

- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 500 000,00 zł Moduł II: 500 000,00 zł Łącznie: 3 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2030 Moduł II: 2031-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 000 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

TAB. 24 OPIS PROJEKTU ZINTEGROWANEGO NR 8

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 8
Kolejka, od której wzięta się sklepka...
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Orzechowie Koło Gospodyń Wiejskich Orzechowianki Klub Sportowy Sparta Sklepka Orzechowo Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie Miłostawskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłostawiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód: ul. Dworcowa
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ duża rotacja wśród lokalnych przedsiębiorców, ➤ niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących, ➤ brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,

- niska efektywność energetyczna budynków,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego nr 8 jest wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego dla potrzeb budowania aktywności społecznej oraz pobudzenia gospodarczego w Orzechowie. Adaptacja nieużytkowanego dworca wraz z nadaniem nowych funkcji boczniczy kolejowej pozwoli nie tylko stworzyć nowe i atrakcyjne formy aktywności czasu wolnego, ale także zgłębić mieszkańcom historię własnej miejscowości.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Adaptacja budynku dworca PKP w Orzechowie

W ramach modułu I przewiduje się działania infrastrukturalne związane z adaptacją budynku nieużytkowanego dworca PKP na cele muzealne wraz z zapleczem technicznym. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- rewizję fundamentów budynku wraz z ich impregnacją,
- odnowienie elewacji budynku poprzez uzupełnienie ubytków i spoinowań,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- utworzenie podjazdu dla osób z niepełnosprawnością,
- wymianę poszycia dachowego,
- adaptację rampy oraz hali do napraw i przechowywania drezyn,
- adaptację budynku głównego na potrzeby utworzenia interaktywnego muzeum kolejnictwa i historii miejscowości Orzechowo,
- wyznaczenie miejsca na kasy oraz niewielki sklepik z pamiątkami,
- utworzenie pomieszczeń sanitarnych i socjalnych.

Moduł II: Odtworzenie przebiegu torów kolejowych nad Wartę

W ramach modułu II przewidziane do realizacji są działania związane z odnowieniem lub częściowo także rekonstrukcją linii kolejowej wiodącej nad rzekę Wartę od boczniczy kolejowej przy dworcu PKP. W ramach prac planowane jest w szczególności:

- wyznaczenie punktu początkowego trasy przy dworcu kolejowym,
- wyznaczenie punktu końcowego trasy przy wyznaczonej strefie aktywności nad Wartą,
- oczyszczenie istniejących torów z roślinności oraz innych przeszkód,
- utworzenie trasy kolejowej, z wykorzystaniem torów tworzących nieużytkowaną bocznicę kolejową przy dworcu,
- zakup 5 drezyn umożliwiających pokonanie trasy.

W ramach drezynowej trasy kolejowej do pokonania będzie odcinek mierzący ok. 2,5 km wiodący od centrum miejscowości Orzechowo do utworzonej strefy aktywności nad

Wartą oraz basenu otwartego. Koncepcja ta pozwoli uspołnić ofertę aktywności czasu wolnego dostępną na obszarze rewitalizacji.

Moduł III: Rozwój aktywności czasu wolnego na obszarze rewitalizacji

W ramach modułu III planowany jest rozwój aktywności czasu wolnego prowadzony w oparciu o utworzone muzeum kolejnictwa oraz historii miejscowości Orzechowo, a także o powstałą trasę drezynową. Wśród działań aktywizujących mieszkańców wskazać można:

- organizację sołectkiego i gminnego sprintu drezynowego,
- organizację lekcji historii dla uczniów szkoły podstawowej w Orzechowie na podstawie przygotowanej wystawy stałej,
- organizację spotkań miłośników kolei oraz miłośników Orzechowa,
- rozwój oferty komercyjnej, ukierunkowanej na osoby odwiedzające Orzechowo.

Budynek dworca kolejowego w Orzechowie ujęty jest w Gminnej Ewidencji Zabytków, co determinuje potrzebę podjęcia wszelkich prac z poszanowaniem i celem dalszego zachowania zabytkowej substancji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach podejmowanych prac budynek dworca PKP w Miłostawiu zostanie w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki zastosowaniu projektowania uniwersalnego każda osoba będzie mogła zwiedzić przygotowaną wystawę. Zaadaptowany zostanie również teren okalający dworzec.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłostaw służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłostaw miło rozwija

- 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłostaw: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
- 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 500 000,00 zł	Moduł I: 2026-2030
Moduł II: 200 000,00 zł	Moduł II: 2028-2030
Moduł III: 100 000,00 zł	Moduł III: 2031-2035
Łącznie: 1 800 000,00 zł	

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI Z PROWADZONEGO NABORU PRZEDSIĘWZIĘĆ.

Ze względu na wyczerpanie potrzeb rewitalizacyjnych Gminy Miłostów poprzez projekty zintegrowane zaplanowane do realizacji, nie przewiduje się realizowania przedsięwzięć uzupełniających. Poprzez wysoki stopień komplementarności zaplanowanych projektów zintegrowanych odpowiadają one na zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne realizując określone cele i kierunki działań. Stopień wzajemnego uzupełniania się funkcji w pełni zaspokaja i odpowiada zdefiniowanym potrzebom lokalnej społeczności.

7. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na całym obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Miłostaw.

W poniższej tabeli przedstawiono opis sposobu realizacji poszczególnych dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji działania wraz odpowiadającymi im celami i kierunkami działań rewitalizacyjnych.

TAB. 25 OPIS DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY REALIZOWANYCH PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

Dokumenty na poziomie regionalnym		
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030		
W dokumencie nakreślono wizję regionu: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa. Sformułowana została również misja, charakteryzująca elementarne wartości jakie przyświecają Samorządowi Województwa: <i>Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.</i> Celem zapewnienia efektywności procesów rozwojowych przyjęto również model rozwoju: Rozwój Wielkopolski przebiega według modelu funkcjonalnego, zakładającego zrównoważony terytorialnie rozwój regionu, wzajemnie korzystne relacje zarówno w przestrzeni, jak i w układzie sfer gospodarczych i społecznych, a także powiązania międzyinstytucjonalne i partnerskie współdziałanie. Wśród zaplanowanych pakietów działań w ramach 4. celu strategicznego <i>Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</i>, sformułowano cel operacyjny 4.2. <i>Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</i>, z którym Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 wykazuje spójność w zakresie zaplanowanego pakietu działań Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Jak wskazano w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030+ <i>wsparcie przez rewitalizację oznacza wsparcie w rozwiązaniu problemów zdiagnozowanych na zdegradowanym obszarze, bez względu czy znajduje się on w dużym czy małym mieście, w gminie miejskiej czy wiejskiej. Rewitalizacja jest procesem i jednocześnie wieloaspektowym instrumentem wyprowadzania ze stanu kryzysowego.</i>		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:

	cele/kierunki w przedsięwzięciach:	
<u>Cel 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW</u> 1.1 Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2 Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia <u>1.3 Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</u>	PZ nr 1 PZ nr 5 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji
<u>Cel 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU</u> <u>2.1 Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie</u> <u>2.2 Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom</u> <u>2.3 Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych

		2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
<u>Cel 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI</u> 3.1 Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2 Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3 Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Cel 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM</u> 4.1 Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2 Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłośław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń

		integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego to dokument określający politykę zagospodarowania przestrzennego w województwie. Wspólnie ze strategią rozwoju województwa stanowi on podstawę prowadzenia polityki rozwoju. Nakreślona wizja rozwoju województwa wielkopolskiego brzmi następująco: <i>Wielkopolska 2020 roku – w wyniku stopniowego osiągnięcia celów strategii ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym, gdzie:</i> ➤ efektywnie wykorzystywany jest potencjał wewnętrzny, ➤ podmioty rozwoju ściśle współpracują, co skutkować powinno wartością dodaną,		

- istnieje klimat dla innowacji we wszystkich sferach funkcjonowania regionu,
- konkurencyjność budowana jest na wzajemnie korzystnych powiązaniach funkcjonalnych między ośrodkami wzrostu a ich otoczeniem, co generuje korzystne procesy dyfuzyjne i absorpcyjne,
- priorytetem i fundamentem rozwoju jest edukacja oraz budowa na jej podstawie kreatywnych kapitałów, intelektualnego i innowacyjnego,
- jednym z głównych priorytetów jest zielony aspekt rozwoju,
- mieszkańcy wykazują wysoką aktywność zawodową, gospodarczą i społeczną,
- gospodarka i życie społeczne są otwarte na świat, co wzmacnia ich konkurencyjność,
- wszystkie aspekty rozwoju uwzględniają zasadę włączenia społecznego,
- każdy mieszkaniec ma dostęp do podstawowych standardów usług społecznych,
- przestrzeń województwa pozbawiona jest barier dla mobilności mieszkańców,
- sytuacja demograficzna sprzyja zastępowalności pokoleń,
- polityka kieruje się większą otwartością na nowe i nowych,
- istotny wpływ na rozwój regionu wywiera sprawowane w stylu koncyliacyjnym zdecydowane przywództwo regionalne.

W ramach realizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ sformułowano również osiem podstawowych celów polityki przestrzennej, w ujęciu średniookresowym. Cele te przedstawione są w kolumnie „Podstawowe Regulacje”. Dodatkowo, Gmina Miłosław została zaliczona w ramach PZPWW do:

- Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- Obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- Obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- Obszarów cennych przyrodniczo,
- Obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- Obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych.

Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
<u>Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie

		1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłośław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Ochrona walorów przyrodniczych</u>	PZ nr 1 PZ nr 6	Cel 1: Miłośław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

		1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłośław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
--	--	---

<u>Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego</u>	PZ nr 1 PZ nr 6	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
---	--------------------	---

		3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazowego oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki</u>	PZ nr 1 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 8	Cel 1: Miłoślaw sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłoślaw miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłoślaw: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych

		3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Zrównoważony rozwój rolnictwa		
Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa		
Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej		
Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom	PZ nr 2	Cel 1: Miłoślaw sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłoślaw miło rozwija 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych

		Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Wiejski Obszar Funkcjonalny		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach

		i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej		
Ochrona dziedzictwa kulturowego	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija

		2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłośław słaui wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi

		1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Poprawa dostępności komunikacyjnej		
Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej		
Pozostałe obszary interwencji		
Wśród pozostałych obszarów interwencji uwzględnionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego Gmina Miłosław została zaliczona:		

- Obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- Obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- Obszarów cennych przyrodniczo,
- Obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- Obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych.

W zakresie powyższych obszarów interwencji należy podkreślić, że działania rewitalizacyjne nie będą prowadzone na terenach wykorzystywanych na cele rolnicze. Uwzględniono również niebezpieczeństwo powodzi w procesie planowania działań rewitalizacyjnych. Działania skupione na obiektach zabytkowych prowadzone będą po uprzednim uzgodnieniu charakteru prac z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Całokształt działań projektowych zawartych w Gminnych Programie Rewitalizacji ma z kolei prowadzić do ożywienia społeczno-gospodarczego wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2023-2030

Powyższa Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa strategiczne kierunki rozwoju na lata 2023-2030 oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych.

Umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe.

Wizja rozwoju: Gmina Miłosław jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym dla zaangażowanych w życie społeczne mieszkańców i inwestorów, gdzie rozwój społeczno-gospodarczy towarzyszy poszanowaniu historii, tradycji i środowiska naturalnego.

Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
<u>CEL 1: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Miłosław dzięki rozwiniętej infrastrukturze i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</u> 1.1. Podniesienie jakości infrastruktury technicznej 1.2. <u>Poprawa spójności przestrzennej i dostępności komunikacyjnej</u> 1.3. <u>Poprawa jakości środowiska naturalnego</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń

		integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Cel 2: Rozwój gospodarczy Gminy</u> 2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości <u>2.2. Podniesienie znaczenia turystyki i rekreacji w gospodarce Gminy</u> 2.3. Wzmocnienie działań promocyjnych	PZ nr 1 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie

		1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłośław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Cel 3: Usługi społeczne dostosowane do potrzeb wszystkich mieszkańców Gminy Miłośław, zapewniające wysoki poziom edukacji, rozwój kulturalno-sportowy oraz</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7	Cel 1: Miłośław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

<u>opiekę społeczną na wysokim poziomie</u> <u>3.1. Wysoka jakość edukacji, wychowania przedszkolnego i opieki nad dziećmi do lat 3</u> <u>3.2. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych</u> <u>3.3. Wzmacnianie aktywności i integracji społecznej</u>	PZ nr 8	1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
---	----------------	---

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miłosław na lata 2024-2030

Misja: Stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju, aktywizowanie i integrowanie grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz skuteczne przywracanie rodzinom zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Dokument ten jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Zawarto w nim 3 cele strategiczne mające za zadanie redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych:

- Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- Poprawa kondycji rodzin oraz warunków do rozwoju dzieci i młodzieży,
- Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
<u>Cel 1: Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym</u> 1.1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej 1.2. <u>Zwiększanie udziału osób starszych i osób z niepełnosprawnością w życiu społeczności lokalnej</u>	PZ nr 2 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i

		pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Cel 2: Poprawa kondycji rodzin oraz warunków do rozwoju dzieci i młodzieży</u> <u>2.1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży lepszych warunków do kształcenia i wszechstronnego rozwoju</u> <u>2.2. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich</u> 2.3. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom z problemami uzależnień i przemocy domowej oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie <u>2.4. Prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 4 PZ nr 8	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

		2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
<u>Cel 3: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego</u> <u>3.1. Profesjonalizacja i poszerzenie sektora pomocy społecznej w gminie</u> 3.2. Rozwijanie i wspieranie sektora ekonomii społecznej i solidarnej oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego podmiotami	PZ nr 3	Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

		Cel 2: Miłosław miło rozwija 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji Cel 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław Obecnie obowiązujące Studium zostało przyjęte uchwałą nr XI/60/99 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 7 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław. W ramach obowiązującego studium wyznaczono trzy naczelne cele lokalne wynikające z uwarunkowań Gminy Miłosław: ➤ przygotowanie rezerwy terenowej pod funkcje osadnicze: zabudowę mieszkaniową, tereny aktywizacji gospodarczej, usługi; ➤ stworzenie bazy dla rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców gminy oraz turystyki krajoznawczej i funkcji uzdrowiskowej dla przyjezdnych; ➤ podniesienie poziomu produkcji rolnej i przetwórstwa rolniczego do standardów europejskich ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych specjalizacji, przede wszystkim hodowli ryb. Ponadto w Studium sformułowane zostały odrębnie cele przestrzenne i kulturowe oraz cele przyrodnicze. Ze względu na znaczną dezaktualizację studium wobec współczesnych uwarunkowań panujących w Gminie, należy podkreślić iż Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 realizuje jedynie częściowo podstawowe założenia, poprzez: ➤ przywracanie wykorzystania terenów i obiektów niewykorzystywanych lub niedostatecznie wykorzystywanych, co wpływa na niższe potrzeby dalszych rezerw terenowych,		

- tworzenie i wspieranie rozwoju miejsc aktywności czasu wolnego wpływających pozytywnie na bazę rekreacyjno-wypoczynkową dedykowaną mieszkańcom gminy,
- odniesienie do potrzeb sfery środowiskowej, w tym poprawy jakości powietrza atmosferycznego, co pozytywnie wpłynie na jakość produkcji rolnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłostaw zachowuje moc do czasu przyjęcia Planu Ogólnego, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 roku.

Gmina Miłostaw pozostaje w trakcie opracowania Planu Ogólnego, co zostało wyrażone poprzez przyjęcie uchwały nr LXVII/604/24 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 22 marca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Miłostaw. Kwestie te zostają szczegółowo omówione w rozdziale 16. Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035.

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw. wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Realizowane przedsięwzięcia pośrednio lub bezpośrednio wpisują się w założenia przeanalizowanych dokumentów. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

8. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1. Kompleksowość programu

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie

z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. Koncentracja programu

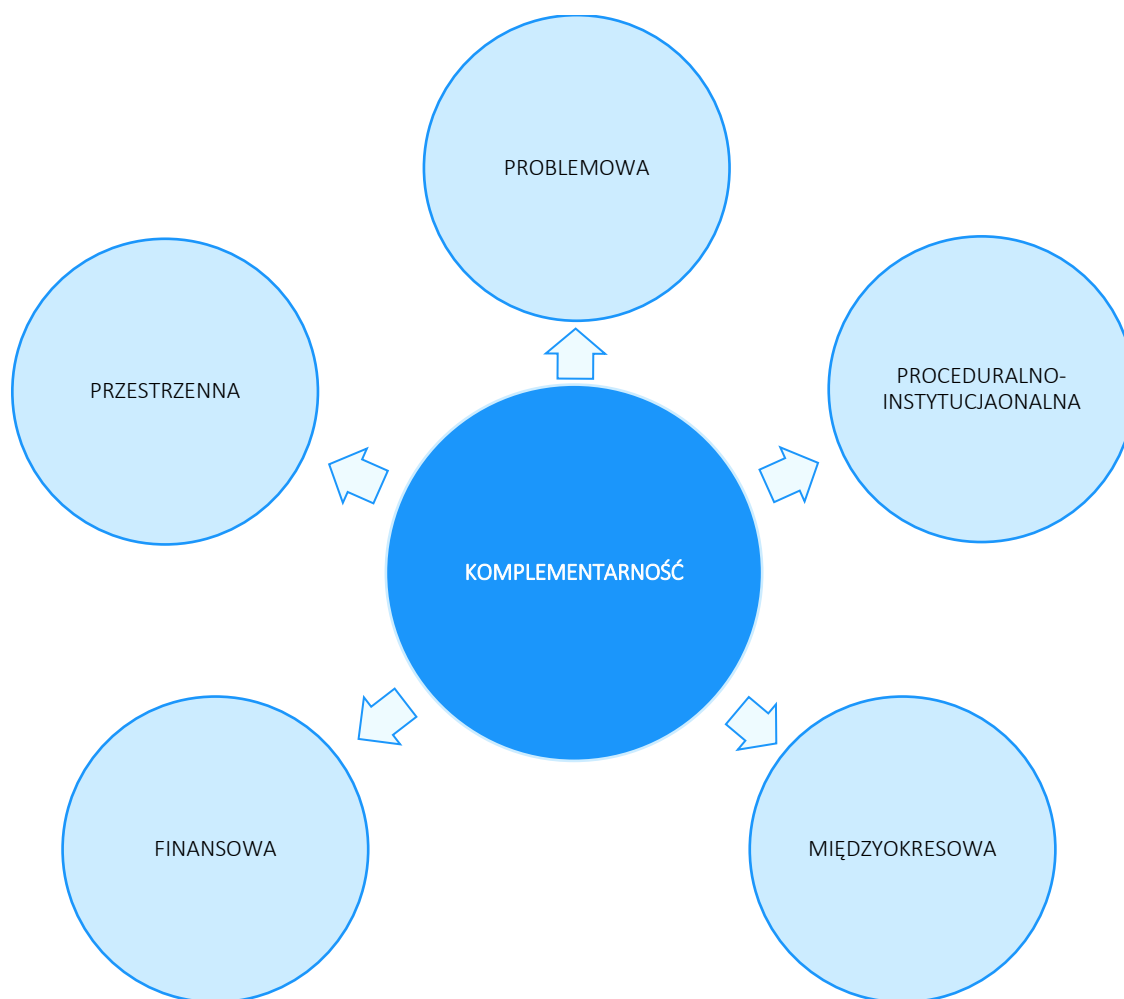
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Miłostaw zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze gospodarczej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji dodatkowo pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Wszystkie planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu wsparcia prowadzonego procesu rewitalizacji dopuszcza się realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, również zlokalizowanych wyłącznie na obszarze rewitalizacji.

8.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi realizowanymi na obszarze rewitalizacji, ale mających swoje oddziaływanie również poza nim.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Pomimo, iż działania są prowadzone w różnych częściach obszaru, to znacząco oddziałują pomiędzy sobą prowadząc do efektu synergii.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiona została w załączniku nr 1A i 1B do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczynić się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 6.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 6.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

TAB. 26 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	środowiskowej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej
PZ nr 1	Wodne podróże					
PZ nr 2	Aktywni i przezorni, w Orzechowie są odporni!					
PZ nr 3	Bo liczy się każdy mieszkaniec Gminy Miłosław					
PZ nr 4	Szkolne aktywności					
PZ nr 5	Folwark historii					
PZ nr 6	Miłosławski pałac					
PZ nr 7	Zbór ewangelicki					

PZ nr 8	Kolejka, od której wzięta się sklejka...					
---------	--	--	--	--	--	--

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależności przedstawia poniższa tabela.

TAB. 27 POWIĄZANIA MIĘDZY PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3	PZ nr 4	PZ nr 5	PZ nr 6	PZ nr 7	PZ nr 8
PZ nr 1	Wodne podróże								
PZ nr 2	Aktywni i przezorni, w Orzechowie są odporni!								
PZ nr 3	Bo liczy się każdy mieszkaniec Gminy Miłostaw								
PZ nr 4	Szkolne aktywności								
PZ nr 5	Folwark historii								
PZ nr 6	Miłostawski pałac								
PZ nr 7	Zbór ewangelicki								
PZ nr 8	Kolejka, od której wzięta się sklejka...								

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Miłostaw na lata 2023-2030. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Burmistrz Gminy Miłostaw odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Gminy Miłostaw, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 poddany został analizie przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Poznaniu pod względem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opinia RDOŚ z dnia 3 października 2025 r. o nr WPP-III.410.359.2025.ET.1 wykazała potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jak również zakres w jakim prognoza winna być przeprowadzona. Również Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z dnia 7 listopada 2025 r. o nr DN-NS.9011.2349.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw została zaopiniowana przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 16 grudnia 2025 r. o sygn. WPP-III.410.439.2025.AM.1 oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w piśmie z dnia 23 grudnia 2025 r. o sygn. DN-NS.9011.2349.2025.

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujących działania prowadzone na terenie wpisanym do rejestru zabytków lub w obiektach indywidualnych wpisanych do rejestru zabytków, będzie poprzedzona uzyskaniem pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania

rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 oraz 2021-2027. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programie. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań. Realizowane przedsięwzięcia obejmowały wyznaczony obszar rewitalizacji lub pośrednio wpływały na sytuację społeczno-gospodarczą.

TAB. 28 WYKAZ PROJEKTÓW ZREALIZOWANYCH W POPRZEDNICH LATACH PRZY WSPARCIU ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Renowacja elewacji pałacu w Miłostawiu oraz pomnika Juliusza Słowackiego	507 437,00 zł	405 949,00 zł	Gmina Miłostaw
2.	Budowa Wiejskiego Domu Kultury w Skotnikach, gm. Miłostaw	386 495,00 zł	309 196,00 zł	Gmina Miłostaw
3.	Partnerstwo na rzecz aktywizacji obszarów wiejskich południowej części powiatu wrzesińskiego	58 218,82 zł	46 575,05 zł	Gmina Miłostaw
Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Rozbudowa systemu oczyszczania ścieków w Gminie Miłostaw – aglomeracja Miłostaw (kanalizacja) i aglomeracja Orzechowo (kanalizacja, oczyszczalnia)	22 976 964,49 zł	18 205 102,48 zł	Gmina Miłostaw
2.	Budowa Szkoły Podstawowej w Miłostawiu – Bugaj etap III, IV, V	5 162 971,96 zł	2 750 121,75 zł	Gmina Miłostaw
3.	Wirtualna społeczność szkolna Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Orzechowie	49 930,00 zł	42 440,50 zł	Gmina Miłostaw
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Budowa Centrum dydaktyczno-sportowego w Orzechowie	4 904 657,90 zł	3 972 448,71 zł	Gmina Miłostaw
2.	Słoneczna polana w Miłostawiu	1 534 921,06 zł	1 304 682,90 zł	Gmina Miłostaw
3.	Radosna kraina w Orzechowie	1 447 504,49 zł	1 230 378,81 zł	Gmina Miłostaw

4.	Szkoła równych szans w Orzechowie	285 387,68 zł	242 579,52 zł	Gmina Miłostaw
Perspektywa finansowa 2021-2027				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Zwiększenie dostępności edukacji przedszkolnej w Orzechowie poprzez budowę nowego Przedszkola „Bajkowy Świat”	5 581 401,77 zł	3 375 231,74 zł	Gmina Miłostaw
2.	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Miłostawiu	1 289 333,84 zł	902 533,69 zł	Gmina Miłostaw
3.	Wszyscy różni, wszyscy równi – edukacja włączająca w szkołach Gminy Miłostaw	1 008 100,13 zł	705 670,09 zł	Gmina Miłostaw

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

Na przestrzeni lat Gmina Miłostaw wielokrotnie korzystała ze środków zewnętrznych na wsparcie i rozwój edukacji, zarówno w przypadku Szkoły Podstawowej w Miłostawiu jak i Szkoły Podstawowej w Orzechowie. Doświadczenie pozyskanie w poprzednich latach, chociażby w zakresie budowy kolejnych skrzydeł placówki w Miłostawiu, czy realizacji projektów społecznych, mających na celu wyrównywanie szans rozwojowych uczniów z pewnością przyczyni się do większej efektywności realizacji przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Dotyczy to nie tylko projektu zintegrowanego nr 2 i nr 4, ale również pozostałych zaplanowanych przedsięwzięć.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),

Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa wielkopolskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

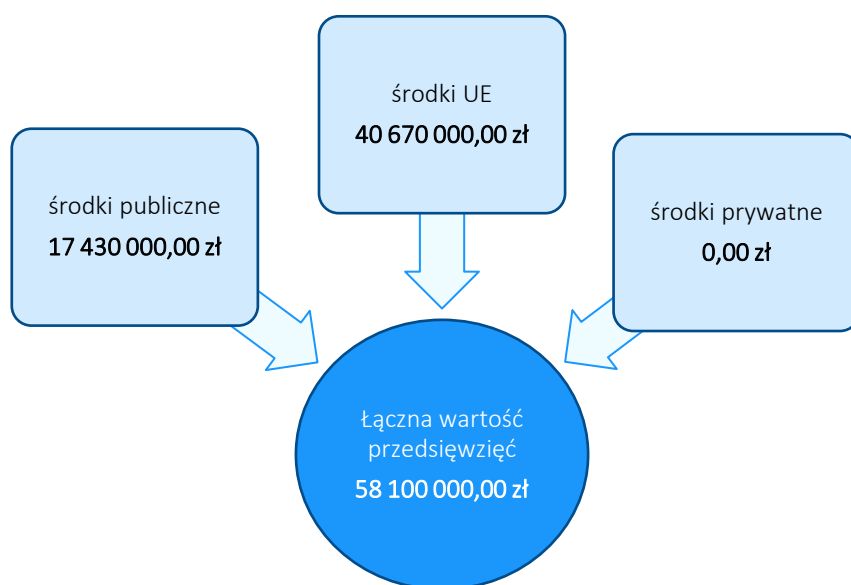
Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 58,1 mln zł, z czego 17,43 mln zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Miłostaw, a 40,67 mln zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania).

RYC. 18 SZACUNKOWE ZESTAWIENIE WARTOŚCI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

TAB. 29 SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PODSTAWOWYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ NR 1	Wodne podróże	Gmina Miłosław	4 500 000,00 zł	1 350 000,00	3 150 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłosław, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, środki WFOŚ i NFOŚ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty, PPP, fundusze powiatu wrzesińskiego)
PZ NR 2	Aktywni i przezorni, w Orzechowie są odporni!	Gmina Miłosław	7 300 000,00 zł	2 190 000,00	5 110 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłosław, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty)
PZ NR 3	Bo liczy się każdy mieszkaniec Gminy Miłosław	Gmina Miłosław	1 500 000,00 zł	450 000,00	1 050 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłosław, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, środki WKZ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty)
PZ NR 4	Szkolne aktywności	Gmina Miłosław	3 700 000,00 zł	1 110 000,00	2 590 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłosław, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe,

							środki WFOŚ i NFOŚ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty)
PZ NR 5	Folwark historii	Skarb Państwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	20 300 000,00 zł	6 090 000,00	14 210 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłostaw, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, środki WKZ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty, PPP)
PZ NR 6	Miłosławski pałac	Gmina Miłostaw	16 000 000,00 zł	4 800 000,00	11 200 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłostaw, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, środki WFOŚ i NFOŚ, środki WKZ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty)
PZ NR 7	Zbór ewangelicki	powiat wrzesiński	3 000 000,00 zł	900 000,00	2 100 000,00	0,00	Budżet powiatu wrzesińskiego, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, środki WKZ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty)
PZ NR 8	Kolejka, od której wzięta się sklepka...	Gmina Miłostaw	1 800 000,00 zł	540 000,00	1 260 000,00	0,00	Budżet Gminy Miłostaw, środki zewnętrzne (w tym fundusze europejskie, w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe, środki WKZ, granty na rewitalizację, pożyczki, kredyty, PPP)
Ogółem			58 100 000,00	17 430 000,00	40 670 000,00	0,00	-

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

10. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji

10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Gminy Miłostaw. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z wyznaczonym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. rewitalizacji, składający się z 5 pracowników: Sekretarza Gminy oraz przedstawicieli: Referatu organizacyjnego i edukacji, Referatu infrastruktury, ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa, Referatu rozwoju, sportu i promocji.

Do zadań Zespołu ds. rewitalizacji należeć będzie:

- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

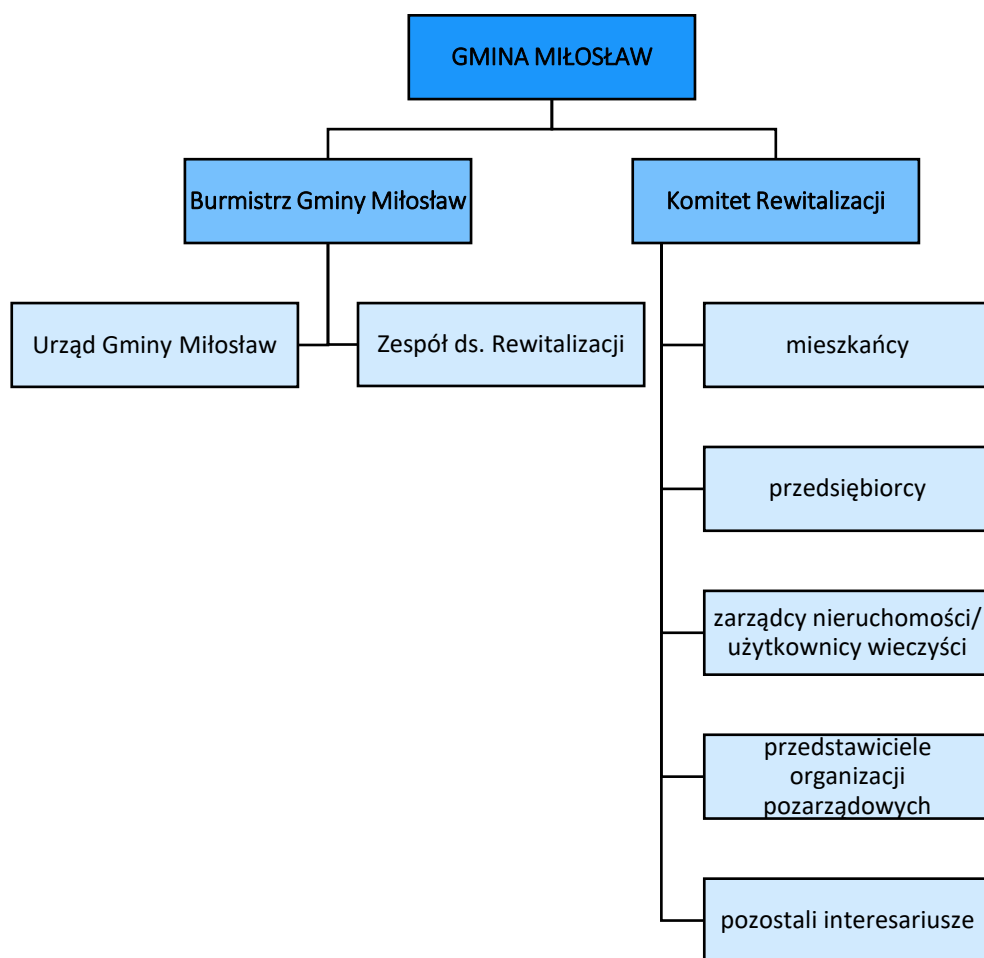
Przy wyborze zespołu zarządzającego, jak i osób zatrudnionych w projekcie, decydujące będą jedynie kompetencje, umiejętności i doświadczenie. Zaświadcza się, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą miały pozytywny wpływ na zasadę równości kobiet i mężczyzn. Zespół zostanie odpowiednio przeszkolony i będzie dysponował wiedzą z zakresu równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym

dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także z zakresu zasady zrównoważonego rozwoju i zasady „DNSH”. Zespół prowadzić będzie bieżąca kontrola nad dokumentacją dotyczącą rozliczania projektu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska w Miłosławiu zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Miłosław. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza Gminy Miłosław, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035.

RYC. 19 STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIŁOSŁAW

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

10.2. Koszty zarządzania

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Miłostaw ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Szacuje się, że łącznie liczba etatów pracowników, którzy będą odpowiedzialni za proces wdrażania GPR wyniesie 5 etatów. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika Urzędu Gminy Miłostaw w 2023 roku wyniosło 6 995,32 zł, co stanowiło około 84 tys. zł całkowitych wydatków na pracownika w skali roku. Należy jednak pamiętać, że koszty wynagrodzeń pracowników zostały przedstawione w ramach pracy na pełen etat, z kolei faktyczne zadania związane z Programem będą wykonywane przez nich w części etatu (w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na jednego pracownika będą niższe. Ponadto, dodatkowym organem w procesie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest Komitet Rewitalizacji, pełniący funkcje opiniotwórczo-doradcze, którego praca ma charakter społeczny. Obsługa organizacyjna Komitetu pełniona będzie w ramach działań Urzędu Gminy Miłostaw.

10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 10 lat. Rok 2025 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliuguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2035 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

TAB. 30 RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROCESU REWITALIZACJI

2025-2027	2028-2030	2031-2033	2034-2035
Prace nad GPR/Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR	Czwarty okres realizacji GPR oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR Powołanie Zespołu ds. rewitalizacji Powołanie Komitetu Rewitalizacji Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2028-2030	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2031-2033	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2034-2035

przewidzianych na lata 2025-2027			
Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2025 (do 31 marca 2026 r.), 2026 (do 31 marca 2027 r.) i 2027 (do 31 marca 2028 r.),	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2028 (do 31 marca 2029 r.), 2029 (do 31 marca 2030 r.) i 2030 (do 31 marca 2031 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2031 (do 31 marca 2032 r.), 2032 (do 31 marca 2033 r.) i 2033 (do 31 marca 2034 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2034 (do 31 marca 2035 r.) , 2035 (do 31 marca 2036 r.)
Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2025-2027 (do 30 kwietnia 2028 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2028-2030 (do 30 kwietnia 2031 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2031-2033 (do 30 kwietnia 2034 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2034-2035 (do 30 kwietnia 2036 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2025-2035

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

11. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania). Na każdym etapie prac nad GPR każda osoba zainteresowana procesem mogła wziąć udział w konsultacjach społecznych, które prowadzone były w sposób niewykluczający ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom gminy Miłostaw,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy,
- samorządowi gminnemu,
- partnerom społeczno-gospodarczym,
- podmiotom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie,
- podmiotom działającym na rzecz ochrony środowiska,
- podmiotem odpowiedzialnym za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw. Od 17 stycznia do 23 lutego 2025 roku wszyscy

zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, tj. 17 stycznia 2025 r. w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw, dostępne były na stronie internetowej Gminy Miłostaw, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Gminy Miłostaw. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line dotycząca problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji. Odpowiedzi zbierane były do 23 lutego 2025 roku. W dniu 4 lutego 2025 roku zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line o charakterze otwartym. Podczas spotkania przedstawiona została propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz metodologia ich wyznaczenia. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami wyznaczonych obszarów. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz składania uwag do projektu uchwały z załącznikami, natomiast liczba wypełnionych ankiet wyniosła 6.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 20 maja 2025 roku odbyły się warsztaty rewitalizacyjne z mieszkańcami, w tym także liderami społecznymi i przedstawicielami jednostek organizacyjnych Gminy oraz przedstawicielami Urzędu Gminy Miłostaw. Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji. Część warsztatowa składała się z trzech modułów pn.: „Gdzie leży problem i co można z tym zrobić?”, „Mamy potencjał!” oraz „Działamy na obszarze!”. Zadaniem uczestników było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, wskazanie przyczyn tych zjawisk oraz znalezienie rozwiązań na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. W dalszej części warsztatów uczestnicy wskazali lokalne potencjały obszaru rewitalizacji, a następnie zaproponowali działania inwestycyjne i społeczne, które powinny znaleźć się w Gminnym Programie Rewitalizacji. Wypracowane wnioski posłużyły do opracowania rozdziału 3, 4 i 6 niniejszego dokumentu.

W dniu warsztatów partycypacyjnych odbyła się również wizja lokalna, podczas której przedstawiciele Urzędu Gminy Miłosław oprowadzili zainteresowane osoby po miejscach i obiektach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Przeprowadzono również wywiady pogłębione z przedstawicielami Urzędu Gminy Miłosław oraz jednostek organizacyjnych, które pozwoliły na uszczegółowienie wniosków płynących z warsztatów.

Na etapie programowania zaproszono również interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Kolejną formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Konsultacje odbyły się od dnia 29 sierpnia 2025 r. do dnia 5 października 2025 r. Wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi i wnioski do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu GPR ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, tj. 29 sierpnia 2025 roku w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

W wyznaczonym terminie za pośrednictwem formularza składania uwag nie wpłynęły żadne uwagi. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu GPR, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły 2 ankiety. Wyniki ankiet potwierdzają stosowność i potrzebę realizacji wskazanych w dokumencie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie aktywizacji społecznej mieszkańców.

Jedną z form konsultacji społecznych ww. projektu było spotkanie konsultacyjne z interesariuszami procesu rewitalizacji, które odbyło się w dniu 24 września 2025 roku. Podczas spotkania przedstawione zostały główne założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035. Zapewniona została możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu. Podczas spotkania zgłoszono 1 uwagę. Zgłoszona uwaga nie została uwzględniona przez wzgląd na inne plany i zamierzenia inwestycyjne Gminy od proponowanych. Szczegółowe informacje zawarto w raporcie podsumowującym przeprowadzone konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Miłostaw.

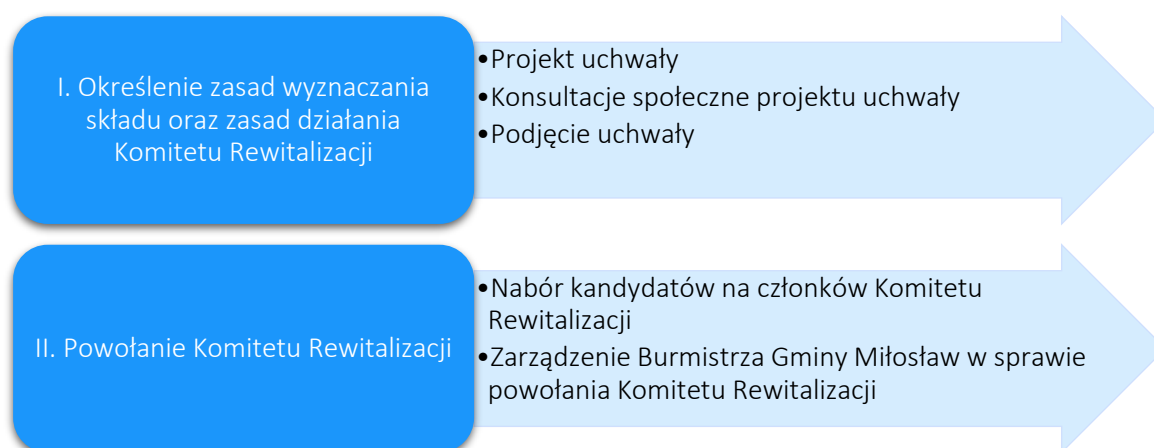
Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji.

Konsultacje odbyły się od dnia 29 sierpnia 2025 r. do dnia 5 października 2025 r. Wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu ww. uchwały. Konsultacje przeprowadzono w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu uchwały, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

Kolejnym etapem będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą mogli się znaleźć:

- przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawiciele właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;
- przedstawiciele Urzędu Gminy Miłostaw, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Miłostaw, w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- przedstawiciele Rady Miejskiej w Miłostawiu.

RYC. 20 ETAPY POWOŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Gminy Miłostaw z organizacjami pozarządowymi. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań.

Realizacja przedsięwzięć pozwoli na stworzenie atrakcyjnych i przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców i osób odwiedzających obszar rewitalizacji. Wpłynie na zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania integracyjne, a także uczestnictwo w szeregu spotkań edukacyjnych, wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz imprez o różnym charakterze wykorzystujących zmodernizowaną infrastrukturę. Jako przykład można podać projekt zintegrowany nr 2, który pozwoli na zwiększenie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i organizacji oraz stowarzyszeń działających na jego terenie. Takie działania wpłyną również na zwiększenia poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność sąsiedzką bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy.

12. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

12.1. Monitoring programu

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będą pracownicy Zespołu ds. rewitalizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok).
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;
4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035), który corocznie przygotowywać będą pracownicy Zespołu ds. rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Burmistrza Gminy Miłostaw przy pomocy pracowników Zespołu ds. rewitalizacji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Miłostaw w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku prowadzonego

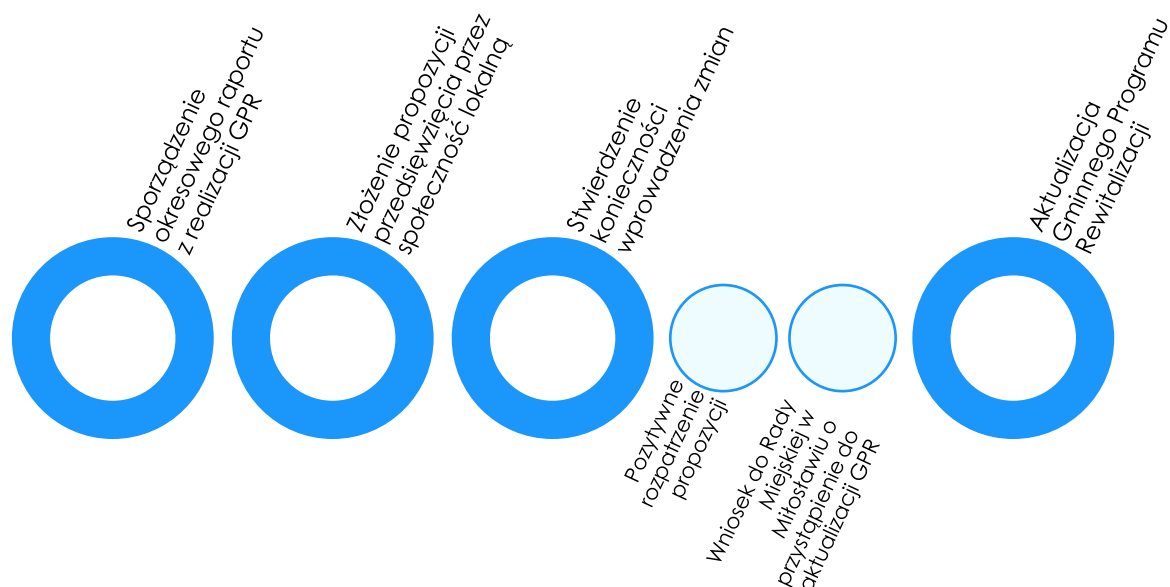
procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Gminy Miłosław wraz z Zespołem ds. rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035, burmistrz występuje do Rady Miejskiej w Miłosławiu z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

RYC. 21 SCHEMAT WPROWADZANIA ZMIAN DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIŁOSŁAW

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Ponadto pracownicy Zespołu ds. rewitalizacji będą odpowiedzialni za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad przez nich ustalonych. Na podstawie zebranych wniosków, pracownicy będą mogli wnioskować do Burmistrza i Rady Miejskiej w Miłosławiu o wprowadzenie zmian w treści dokumentu.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Miłostaw są to:

- Uchwała nr II/15/24 Rady Miejskiej Miłostaw z dnia 27 maja 2024 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Miłostaw na lata 2024-2029;
- Uchwała nr XV/114/08 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Miłostaw.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035.

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała nr XXI/206/26 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 23 stycznia 2026 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne gminy nie przewiduje się ustanawianie Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1. Wskazanie zakresu zmian w planie ogólnym gminy

W momencie opracowywania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji obszar Gminy Miłostaw nie jest objęty planem ogólnym. Do czasu uchwalenia planu ogólnego, ale nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 roku dokumentem planistycznym obowiązującym na obszarze rewitalizacji, jak i całej Gminy Miłostaw jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłostaw, przyjęte na mocy Uchwały Nr XI/60/99 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 7 grudnia 1999 r.

Wskazuje się, aby na etapie opracowania planu ogólnego uspoźnić jego ustalenia z działaniami wynikającymi z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 13b pkt 3 lit. o wskazuje, że ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając m.in. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Orzechowie w rejonie ulicy Miłostawskiej, gmina Miłostaw przyjęty uchwałą nr V/30/19 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 16 stycznia 2019 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej, zabudowy usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Orzechowie, rejon ulic Topolowej i Miłostawskiej przyjęty uchwałą nr IX/45/11 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 29 czerwca 2011 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Orzechowie, w rejonie ulic: Topolowej i Miłostawskiej, gmina Miłostaw – Etap A, ul. Topolowa przyjęty uchwałą nr XXV/189/20 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 3 lipca 2020 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Orzechowie, w rejonie ulic: Topolowej i Miłostawskiej, gmina Miłostaw – Etap B, ul. Miłostawska przyjęty uchwałą nr IX/79/19 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 22 maja 2019 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, terenów zabudowy usługowej i terenów zieleni urządzonej w rejonie Stawu Pawelskiego w Miłostawiu przyjęty uchwałą nr XXV/171/09 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 30 czerwca 2009 roku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przy ul. 11 Listopada w Miłostawiu oraz w rejonie stawu Bażantarnia w Bugaju, gmina Miłostaw przyjęty uchwałą nr XIII/127/25 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 11 czerwca 2025 roku;

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu usług oświaty w miejscowości Bugaj, gmina Miłostów przyjęty uchwałą nr XVII/88/2004 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 29 czerwca 2004 roku.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17 Załączniki

Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik stanowi osobną kartę dokumentu.

Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna

TAB. 31 TABELA EWALUACYJNA

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2021)	Wartość docelowa (2033)
Cel 1	1.1.			
	1.2.			
	1.3.			
	1.4.			
	1.5.			
Cel 2	2.1.			
	2.2.			
	2.3.			
	2.4.			
Cel 3	3.1.			
	3.2.			
	3.3.			
	3.4.			
	3.5.			

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

TAB. 32 KARTA OCENY PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO - NARZĘDZIE SŁUŻĄCE DO MONITORINGU REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIŁOŚLAW DO ROKU 2035

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”
Termin realizacji		Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
		Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość		Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
		Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

Spis tabel

Tab. 1 Jednostki analityczne w Gminie Miłosław	10
Tab. 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Miłosław	11
Tab. 3 Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych	14
Tab. 4 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego - zestawienie zbiorcze	17
Tab. 5 Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Miłosław	18
Tab. 6 Wykaz zabytków zlokalizowanych na podobszarze rewitalizacji Centrum i Bugaj ujętych w rejestrze zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego	26
Tab. 7 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Miłosław.	31
Tab. 8 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Miłosław	37
Tab. 9 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Miłosław	39
Tab. 10 Programy realizowane przez Gminę celem wsparcia działań na rzecz środowiska	40
Tab. 11 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie Wielkopolskiej w 2024 roku	41
Tab. 12 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Miłosław	44
Tab. 13 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Miłosław	49
Tab. 14 Charakterystyka obiektów publicznych w granicach obszaru rewitalizacji	51
Tab. 15 Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji.....	55
Tab. 16 Cele i kierunki rewitalizacji.....	62
Tab. 17 Opis projektu zintegrowanego nr 1	64
Tab. 18 Opis projektu zintegrowanego nr 2.....	67
Tab. 19 Opis projektu zintegrowanego nr 3.....	71

Tab. 20 Opis projektu zintegrowanego nr 4.....	74
Tab. 21 Opis projektu zintegrowanego nr 5.....	78
Tab. 22 Opis projektu zintegrowanego nr 6.....	82
Tab. 23 Opis projektu zintegrowanego nr 7.....	87
Tab. 24 Opis projektu zintegrowanego nr 8.....	90
Tab. 25 Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji	94
Tab. 26 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	119
Tab. 27 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	120
Tab. 28 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich.....	122
Tab. 29 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	126
Tab. 30 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	130
Tab. 31 Tabela ewaluacyjna	145
Tab. 32 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035.....	146

Spis rycin

Ryc. 1 Położenie Gminy Miłosław na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa.....	8
Ryc. 2 Podział Gminy Miłosław na jednostki analityczne	13
Ryc. 3 Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłosław	21
Ryc. 4 Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru rewitalizacji Centrum i Bugaj	25
Ryc. 5 Lokalizacja zabytków nieruchomych objętych wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego	27
Ryc. 6 Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru rewitalizacji Orzechowo wschód	29
Ryc. 7 Zdewastowane elementy podestu nad Wartą w Orzechowie	35
Ryc. 8 Przykłady miejsc o utrudnionej dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami – Pałac , Oficyna i Park w Miłosławiu	36
Ryc. 9 Tereny nadwarciańskie w Orzechowie	42
Ryc. 10 Kompleks boisk przy Szkole Podstawowej w Orzechowie	45
Ryc. 11 Teren przy Szkole Podstawowej w Miłosławiu	46
Ryc. 12 Basen otwarty w Orzechowie	46
Ryc. 13 Teren dawnego folwarku w Bugaju	47
Ryc. 14 Pałac w Miłosławiu	48
Ryc. 15 Dom Strażaka w Orzechowie	49
Ryc. 16 Dawna szkoła podstawowa w Miłosławiu	53
Ryc. 17 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji	61
Ryc. 18 Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych	125
Ryc. 19 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław	129
Ryc. 20 Etapy powołania Komitetu Rewitalizacji	137
Ryc. 21 Schemat wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław	139

Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszarów rewitalizacji Centrum oraz Bugaj

Legenda

Obszar rewitalizacji

Projekt zintegrowany nr 4

Projekt zintegrowany nr 7

Projekty zintegrowane

Projekt zintegrowany nr 5

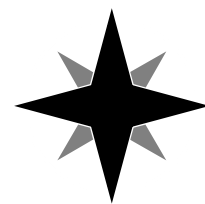
Projekt zintegrowany nr 6

0100200300400500 m

Załącznik nr 1B do
Gminnego Programu
Rewitalizacji dla Gminy
Miłosław do roku 2035

**Podstawowe kierunki
zmian
funkcjonalno-przestrzennych
podobszaru rewitalizacji
Orzechowo wschód**

Legenda

- Obszar rewitalizacji
- Projekty zintegrowane
 - Projekt zintegrowany nr 1
 - Projekt zintegrowany nr 2
 - Projekt zintegrowany nr 8
 - Projekt zintegrowany nr 8

Gmina
MIŁ❤️**śław**

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIŁOSŁAW DO ROKU 2035

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wykonawca prognozy:

Iwona Nowacka

mgr inż. Iwona Nowacka

12 LISTOPADA 2025 ROKU

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE SPORZĄDZENIA PROGNOZY.....	5
1.2. ZAKRES I CEL PROGNOZY	5
1.3. METODY OPRACOWANIA PROGNOZY.....	8
1.3.1. Źródła informacji.....	8
1.3.2. Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska	9
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	10
2.1. ZAWARTOŚĆ I CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	10
2.2. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIŁOŚLAW DO ROKU 2035 Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM ICH CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA I WYZNACZANYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.....	43
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW	74
3.1. POŁOŻENIE	74
3.2. DEMOGRAFIA	75
3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	76
3.3.1. Transport i komunikacja.....	76
3.3.2. Urządzenia sieciowe	76
3.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	77
3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza	77
3.4.2. Zagrożenia hałasem.....	84
3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)	90
3.4.4. Gospodarowanie wodami.....	90
3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	100
3.4.6. Zasoby geologiczne	100
3.4.7. Gleby.....	101
3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	102
3.4.9. Zasoby przyrodnicze	104
3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom	139
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	140
5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	143
5.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNA I FLORA, OBSZARY CHRONIONE ORAZ CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000.....	143
5.2. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI	157
5.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	159
5.4. POWIETRZE I KLIMAT	161
5.5. POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ I GLEBY	164
5.6. KLIMAT AKUSTYCZNY	166
5.7. ZASOBY NATURALNE	167
5.8. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	167
5.9. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE	168

6. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	170
7. MOŻLIWE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR	174
8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	176
9. NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	177
10. REKOMENDACJE I WNIOSKI DO OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU	178
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROJEKCIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	180
12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	181
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	183
14. SPIS TABEL I RYSUNKÓW	187
15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2	188

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia prognozy

Podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U z 2024, poz. 1112). Według zapisów art. 46 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 ww. ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Przedmiotowe dokumenty zostaną także udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera identyfikację potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035” oraz ocenę natężenia tych oddziaływań.

Jej celem jest analiza potencjalnego oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz realizacji założeń wskazanego wyżej dokumentu.

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami (o których mowa w art. 57 i 58) zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Gminy Miłosław, w piśmie nr WPP-III.410.359.2025.ET.1 z dnia 03.10.2025 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035”. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 7.11.2025 r., znak: DN-NS.9011.2349.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035”.

Biorąc powyższe pod uwagę niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 2):

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. określa, analizuje, ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,

- ludzi,

- zwierzęta,

- rośliny,

- wodę,

- powietrze,

- powierzchnię ziemi,

- krajobraz,

- klimat,

- zasoby naturalne,

- zabytki,

- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 1 i 2:

- Prognoza oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem;
- w Prognozie zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

1.3. Metody opracowania prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono opisowo wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych kierunków działań.

1.3.1. Źródła informacji

Podczas opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 oraz prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące dokumenty stanowiące na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym:

- Traktat Lizboński,
- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030,
- Europejski Zielony Ład,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,

- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej,
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego.

1.3.2 Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska

Podczas opracowania prognozy, w celu określenia wpływu i skutków planowanych kierunków działań na stan środowiska, przeprowadzono dokładną analizę wpływu każdego z nich na poszczególne obszary środowiska. Przyjęto, że obszarami tymi są wymienione w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy OOŚ tj. „przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy."

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Zawartość i cele Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr X/108/25 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035, opracowany w oparciu o Ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobieganie realizacji zagrożeń.

Podstawę prawną dla wyznaczonego na terenie Gminy Miłostaw obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowi uchwała nr X/108/25 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłostaw.

Zgodnie z przyjętą metodyką prac w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału obszaru Gminy Miłostaw na jednostki analityczne zdecydowano się wykorzystać istniejący podział na obręby ewidencyjne. W przypadku dwóch największych ośrodków wielofunkcyjnych Gminy: Miłostawia oraz Orzechowa zdecydowano się wprowadzić dalsze podziały, co determinowane było odsetkiem ludności zamieszkującej miejscowości jak również wykształconą strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Miasto Miłostaw zamieszkuje łącznie 3 253 osób (stan na 31.12.2023 r. wg danych Urzędu Gminy Miłostaw), co odpowiada ponad 33% ogółu mieszkańców Gminy. Zgodnie z ustawą, ze względu na przekroczenie progu 30% populacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na cztery mniejsze

jednostki, tym samym spełniając kryterium ustawowe. Granice nowych jednostek wydzielono wzdłuż granic działek ewidencyjnych, z wykorzystaniem istniejących podziałów funkcjonalnych. Tym samym, w mieście Miłosław wydzielono jednostkę Centrum skupiającą zabudowę kamieniczną, wraz z głównymi przestrzeniami publicznymi miasta. Jednostki Zachód oraz Wschód skupiają z kolei osiedla mieszkaniowe, z przeważającym udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Jednostka Północ obejmuje swoim zasięgiem z kolei tereny przemysłowe, a także wielorodzinne osiedle Łokietka. W jednostce tej znajdują się również rezerwy terenowe miasta Miłosław. Dalszy podział wprowadzono również w przypadku sołectwa Orzechowo, które skupiając ponad 22% mieszkańców Gminy, wykształciło różne funkcje. W tym wypadku wyodrębniono jednostki Orzechowo Zachód oraz Orzechowo Wschód. Orzechowo Zachód skupia w swoich granicach zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę usługową, szczególnie handlową. Orzechowo Wschód obejmuje z kolei zabudowę przemysłową, zabudowę mieszkaniową oraz zabudowę usługową w zakresie usług społecznych, kulturalnych czy oświatowych. Ostatecznie na terenie Gminy wyodrębniono 24 jednostki analityczne. Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla ulic położonych na obszarze kilku jednostek analitycznych (np. ulice stanowiące granice pomiędzy jednostkami), zostały do nich rozdzielone proporcjonalnie do długości ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej.

Kolejnym etapem prac było zebranie oraz przetworzenie danych dotyczących wyznaczonych jednostek analitycznych w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych na terenie Gminy Miłosław: Centrum, Bugaj, Zachód, Wschód, Biechowo, Orzechowo Wschód, Rudki, Czeszewo.

W przypadku wszystkich powyższych jednostek, stwierdzono współwystępowanie stanu kryzysowego w przynajmniej jednej z czterech pozostałych sfer, co oznacza iż stanowią one obszar zdegradowany Gminy Miłosław. Są to jednostki: Centrum, Bugaj, Zachód, Wschód, Biechowo, Orzechowo Wschód, Rudki, Czeszewo.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany tworzy 8 jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 43,3 km², co stanowi 32,8% powierzchni Gminy Miłosław, a zamieszkiwany jest przez 5 200 osób, które odpowiadają 53,1% ogółu mieszkańców Gminy Miłosław.

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, aby występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Miłosław kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową jako obszar rewitalizacji przyjęto jednostki analityczne Centrum, Bugaj i Orzechowo Wschód. Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

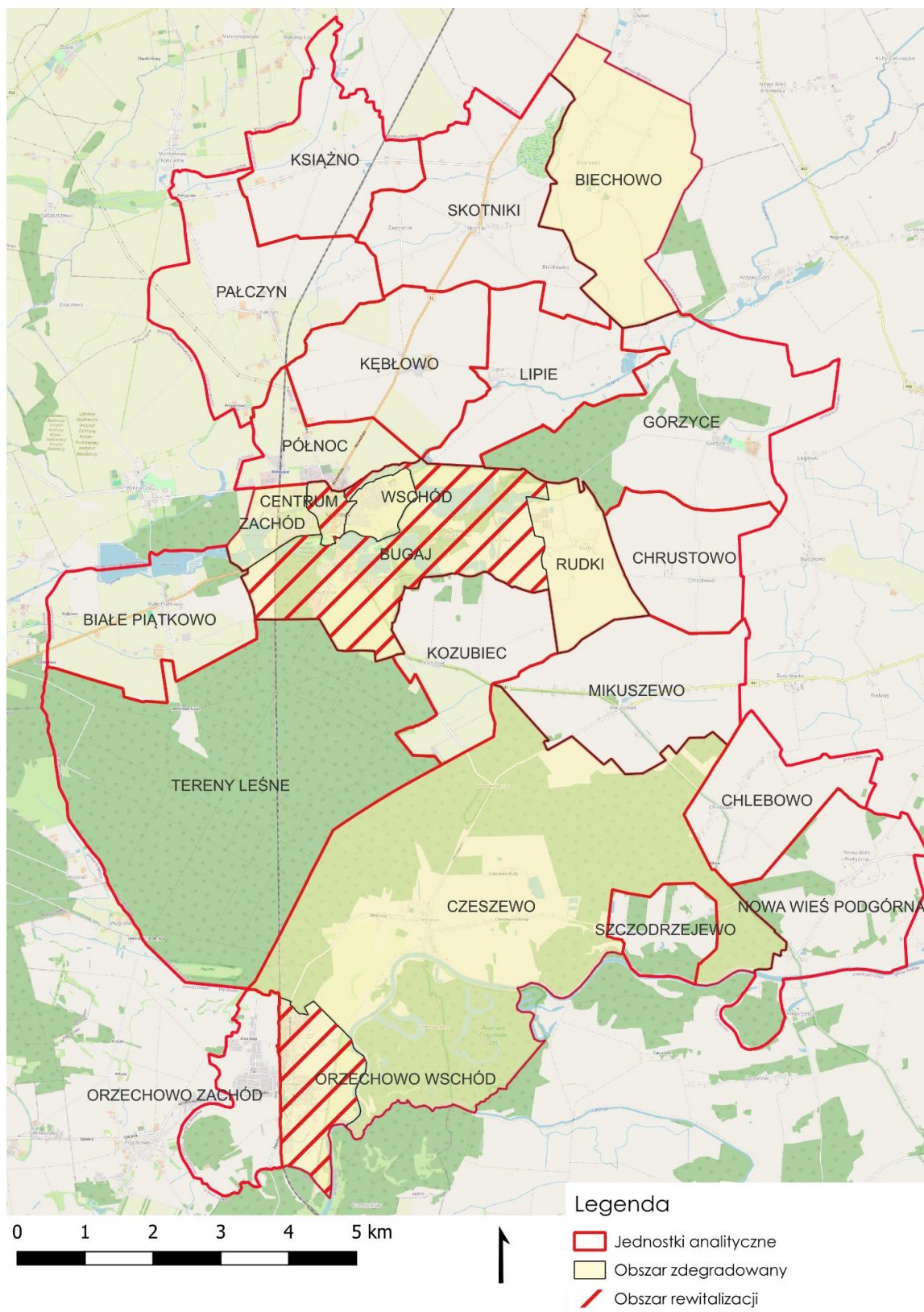
- jednostka jest istotna dla rozwoju lokalnego,
- zachodzi na niej koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- jednostka cechuje się potencjałem społecznym i gospodarczym do prowadzenia działań rewitalizacyjnych,
- w jednostce zdiagnozowano zjawiska kryzysowe w przynajmniej dwóch innych sferach niż sfera społeczna.

Centrum – jednostka analityczna Centrum swoim zasięgiem obejmuje ścisłe śródmieście Miłostawia, skupiając najważniejsze instytucje z zakresu administracji, kultury, rekreacji czy życia społecznego. Jest ona również jednostką, w której przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała największe natężenie występującego stanu kryzysowego w sferze społecznej. Centrum miasta Miłostawia, podobnie jak wiele obszarów śródmiejskich również zmagają się z problemami w zakresie zaniku życia społecznego, osłabieniem funkcji gospodarczych, niską funkcjonalnością i estetyką przestrzeni. Objęcie Centrum procesem rewitalizacji pozwoli nie tylko przywrócić śródmieści dawny urok, ale również objąć działaniami szerszą grupę mieszkańców Gminy. Docelowo bowiem, proces rewitalizacji będzie skupiony wokół przywrócenia funkcji społeczno-gospodarczych, które służyć będą również mieszkańcom spoza obszaru rewitalizacji Centrum.

Bugaj – w granicach jednostki analitycznej Bugaj położonych jest wiele obiektów o znaczeniu historycznym i edukacyjnym, wśród których wskazać można: zespół folwarczny obejmujący: dawną gorzelnię, młyn, kuźnię, belweder, Szkołę Podstawową im. Wiosny Ludów, Stadion Miejski, zespół pałacowo-parkowy z pałacem i oficyną czy stawy hodowlane. W jednostce tej analiza wskaźnikowa wykazała drugi najwyższy wynik w zakresie natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej. Ze względu na wskazane obiekty historyczne, liczne tereny cechujące się wysokimi walorami przyrodniczymi oraz bliskość miasta cechuje się ona również wysokim potencjałem do implementacji działań rewitalizacyjnych i skutecznego prowadzenia całego procesu. Podobnie jak w przypadku jednostki Centrum, należy zaznaczyć, że infrastruktura zlokalizowana w tej jednostce użytkowana jest również przez pozostałych mieszkańców Gminy Miłostaw.

Orzechowo Wschód – jednostka ta swoim zasięgiem obejmuje starszą część drugiej co do wielkości miejscowości w Gminie – Orzechowa. W jej granicach położone są m.in.: szkoła podstawowa, kino, filia biblioteki, świetlica wiejska, stadion piłkarski, czy ośrodek wypoczynkowy Relax. Ze względu na ograniczoną dostępność komunikacyjną związaną z licznymi terenami leśnymi w centralnej części Gminy, włączenie jednostki Orzechowo Wschód do obszaru rewitalizacji wspomogłoby inicjowanie procesu również w południowej części Gminy Miłostaw. W granicach jednostki Orzechowo Wschód znajdują się również atrakcyjne przyrodniczo i rekreacyjnie tereny nadwarciańskie, które stwarzają potencjał nie tylko do prowadzenia procesu rewitalizacji, ale również dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości.

Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymogi formalne określone w ustawie o rewitalizacji: jego powierzchnia stanowi 7,1% (9,3 km²) powierzchni całej Gminy i jest zamieszkiwany przez 22,6% (2 219 osób) ludności Gminy.

Rysunek 1. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miłosław

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miłosław.

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2035 roku brzmi:

Przeprowadzone działania rewitalizacyjne pozwoliły na terenie Gminy Miłostaw odtworzyć silne więzi społeczne, objawiające się podejmowaniem wspólnych wysiłków na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru rewitalizacji. Dostępne przestrzenie pozwalają na prowadzenie aktywnego życia społecznego każdemu z mieszkańców. Odnowione przestrzenie i powstałe w nich nowe formy aktywności skutecznie zachęcają mieszkańców do prowadzenia życia kulturalnego, rozwijania swojej wiedzy i zainteresowań. Obszar rewitalizacji nie tylko zmierza w nowym kierunku rozwojowym, ale czyni to w zgodzie ze środowiskiem naturalnym, dbając o wyjątkową przyrodę i krajobraz otoczenia.

Poczynione działania rewitalizacyjne pozwoliły przede wszystkim na wykorzystanie pełni potencjału lokalnej społeczności, która dzięki odpowiedniemu wsparciu infrastrukturalnemu oraz organizacyjnemu mogła współtworzyć wydarzenia, a nie jedynie w nich uczestniczyć. Zespół pałacowo-parkowy stał się otwartym centrum kulturalnym Gminy, w którym miejsce mają także wydarzenia plenerowe. Folwark to miejsce rekreacji z poszanowaniem historii, a także miejsce rozwoju biznesu. Tereny nadwarciańskie obecnie pozwalają zwiedzać nie tylko Orzechowo, ale również wiele innych wielkopolskich miejscowości. Przestrzeń publiczna bez barier pozwoliła odkryć nowe oblicza społecznej aktywności, które umożliwiły rozwiązywanie problemów natury społecznej i środowiskowej.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji. Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 13 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Miłoślaw sławi wspólnotę	
Kierunek 1.1.	Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Kierunek 1.2.	Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
Kierunek 1.3.	Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
Kierunek 1.4.	Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
Kierunek 1.5.	Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność
CEL 2: Miłoślaw miło rozwija	
Kierunek 2.1.	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
Kierunek 2.2.	Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
Kierunek 2.3.	Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
Kierunek 2.4.	Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji
CEL 3: Miłoślaw: miłuje swoją ziemię	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
Kierunek 3.2.	Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
Kierunek 3.4.	Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Miłostaw zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 8 podstawowych projektów zintegrowanych. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekt uzupełniający ma charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Miłostaw we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1	
Wodne podróże	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Miłostaw	
Potencjalni partnerzy	
Powiat wrzesiński Stowarzyszenie Aktywny senior 60+ Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie Miłostawskie Centrum Kultury Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód: działki ewidencyjne o numerach: 545/19, 545/21, 632	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,	

- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego nr 1 jest pobudzenie aktywności społecznej na podobzdarze rewitalizacji Orzechowo wschód, poprzez rozszerzenie oferty aktywności czasu wolnego oraz popularyzowanie turystyki krajoznawczej jak i samej miejscowości jako miejsca dedykowanego do odpoczynku na łonie natury. Pobudzenie aktywności społecznej oraz stopnia integracji mieszkańców przewiduje się, iż pozytywnie wpłynie również na aktywność gospodarczą, pobudzając przedsiębiorczość na wskazanych obszarze.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Utworzenie przystani wodniackiej wraz z terenem rekreacyjnym nad Wartą

W ramach modułu I planowane są działania infrastrukturalne zmierzające do zagospodarowania działki o numerze ewidencyjnym 632, położonej na lewym brzegu meandrującej Warty. W ramach zagospodarowania terenu przewiduje się:

- uporządkowanie terenu, wraz z zabezpieczeniem i umocnieniem linii brzegowej,
- posadowienie schodów terenowych i pochylni umożliwiających zejście na brzeg,
- posadowienie pomostu przystosowanego do obsługi kajaków, tj. wodowania i podejmowania z wody,
- utworzenie niewielkiej plaży nad brzegiem rzeki,
- wyposażenie terenu w monitoring i oświetlenie solarne,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (m.in. kosze na śmieci, wiaty biesiadne nietrwale związane z gruntem).

Realizacja przedsięwzięcia umożliwi dołączenie Orzechowa do Wielkiej Pętli Wielkopolski, promowanej przez Wielkopolską Organizację Turystyczną. Wodniacy zyskaliby kolejną marinę, z kolei sam podobzdarze rewitalizacji zyskałby na rozpoznawalności.

Moduł II: Modernizacja i rozbudowa basenów otwartych Relax w Orzechowie

W ramach modułu II planowane są działania inwestycyjne skupione wokół basenów otwartych Relax w Orzechowie, wraz z ich rozszerzeniem o działkę ewidencyjną nr 545/19 należącą do powiatu wrzesińskiego. W ramach prac, planuje się w szczególności:

- utworzyć przejście piesze między poszczególnymi strefami,
- utworzenie parku linowego wraz z tyrolką,
- zmienić lokalizację boiska do siatkówki,
- uzupełnić nasadzenia roślin i zieleni wysokiej,
- posadowić zjeżdżalnię wodną z własnym brodzikiem hamującym na działce 545/21,
- zmodernizować budynek techniczny z uwzględnieniem montażu paneli solarnych zapewniających podgrzew wody w basenie na działce 545/21,

- wyznaczenie miejsca postojowego dla kamperów, wraz z utworzeniem niezbędnej infrastruktury sanitarnej (planuje się utworzenie 4 stanowisk) na działce 545/21,
- posadzić markizy zacieniające przestrzeń,
- wyposażyć teren w obiekty małej architektury (kosze na śmieci, leżaki, stojaki na rowery itp.).

Dzięki poszerzeniu obiektu basenu Relax, utworzona zostanie funkcjonalna przestrzeń do spędzania czasu wolnego dla całych rodzin. Ponadto, teren będzie mógł służyć nie tylko do pływania, ale również podejmowania innych aktywności na świeżym powietrzu.

Moduł III: Wsparcie aktywności fizycznej i rekreacji wśród mieszkańców

W ramach modułu III przewiduje się rozwój aktywności czasu wolnego oraz rekreacji wśród wszystkich grup wiekowych. Wśród zajęć zorganizowanych przewiduje się prowadzenie:

- lekcji nauki pływania,
- aqua aerobiku,
- wycieczek kajakowych do pobliskich miejscowości,
- zajęć z zakresu jogi na trawie.

W ramach rozwiniętej infrastruktury basenu Relax oraz utworzonej przystani dla wodniaków, planuje się również organizację wydarzeń o charakterze sołectkim i gminnym. Przykładem działania, może być w tym wypadku powrót do organizowania Dni Drzewiarza – powiązanych z głównym zakładem produkcyjnym zlokalizowanym w miejscowości – Sklejka Orzechowo S.A.

Dodatkowo, utworzona marina położona będzie na szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolski, dzięki czemu w miejscowości pojawi się więcej osób odwiedzających. Ożywienie społeczne może w tym wypadku przełożyć się również na ożywienie gospodarcze.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zamkniętego zbioru. W miarę rozwoju zainteresowania ze strony mieszkańców przewiduje się również rozszerzanie oferty organizowanych zajęć oraz dostosowywanie bieżących aktywności do potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców podobszaru rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach przedsięwzięcia planuje się dostosowanie obiektu basenu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez niwelację istniejących barier architektonicznych, w tym schodów oraz odpowiednie oznakowanie obiektu. W przestrzeni pojawią się również odpowiednie oznakowania z zakresu bezpieczeństwa wodnego. Nad całym obiektem będzie czuwał z kolei ratownik wodny.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłośław sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłośław miło rozwija

- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł	Moduł I: 2026-2028

Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 500 000,00 zł Łącznie: 4 500 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł II: 2027-2030 Moduł III: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	17 000 m ²
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	754 osoby
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok
Liczba zorganizowanych zajęć sportowych i rekreacyjnych	24 szt./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Aktywni i przezorni, w Orzechowie są odporni!
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Stowarzyszenie Aktywny senior 60+ Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie Miłostawskie Centrum Kultury Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód: działki ewidencyjne o numerach 316/1, 313/1, 408/1
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym,

- problemy związane z uzależnieniami,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niewystarczająca i mało funkcjonalna przestrzeń wokół obiektów oświatowych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest zintegrowanie działań na rzecz budynków i obiektów publicznych w Orzechowie, które pozwolą na rozwój integracji wśród mieszkańców, również w zakresie ich bezpieczeństwa. W ramach działania celem pozostaje również dostosowanie przestrzeni i obiektów do różnych grup użytkowników cechujących się różnymi potrzebami, tak aby bez przeszkód mogli oni współdziałać w ramach wspólnych aktywności.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowy remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej 21

W ramach modułu I planowane są kompleksowe działania remontowo-modernizacyjne, które umożliwią wykorzystanie pełni potencjału tzw. Domu Strażaka. W ramach prac, przewiduje się w szczególności:

- rewizję i poprawę hydroizolacji fundamentów,
- wymianę poszycia dachowego wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej,
- dokończenie prac związanych z dobudową pomieszczenia garażowego,
- poprawę hydro- i termoizolacji budynku,
- wyposażenie budynku w węzeł sanitarny,
- utworzenie i wyposażenie pomieszczenia na potrzeby pełnienia funkcji integracyjnych dla mieszkańców Orzechowa.

W ramach prac adaptacyjnych zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynku planowane są działania związane z likwidacją barier architektonicznych.

Przeprowadzone prace infrastrukturalne mają się przyczynić do wzrostu funkcjonalności i wykorzystania pomieszczenia, które obecnie ze względu na swój stan techniczny jest użytkowane sporadycznie.

Moduł II: Poprawa dostępności i integracja przestrzenna Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II z boiskami sportowymi

W ramach modułu II planowane są działania inwestycyjne związane z likwidacją barier architektonicznych występujących obecnie w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Orzechowie, przede wszystkim poprzez zapewnienie dostępności piętra budynku. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- montaż zewnętrznego szybu windowego (przyległego do klatki schodowej) wraz z dźwigiem osobowym,
- usunięcie progów lub utworzenie podjazdów niwelujących różnicę wysokości posadzki,
- dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- wprowadzenie czytelnego oznaczenia pomieszczeń wraz z wykonaniem tablic tyflograficznych,
- wprowadzenie oznaczeń o wysokim kontraście,
- utworzenie pomieszczenia ciszy, wygłuszonego i umożliwiającego regulację emocjonalną.

Dzięki poczynionym działaniom szkoła stanie się nie tylko przyjaznym miejscem dla osób z niepełnosprawnością czy neuroróżnorodnych, ale również będzie mogła służyć jako potencjalne schronienie ewakuacyjne dla mieszkańców, dostosowane do potrzeb wszystkich osób.

Moduł III: Modernizacja i rozszerzenie kompleksu sportowego w Orzechowie

W ramach modułu III planowane są działania infrastrukturalne obejmujące modernizację kompleksu boisk sportowych wraz z zagospodarowaniem terenu. Prace obejmować będą w szczególności:

- wymianę nawierzchni poliuretanowych boisk wielofunkcyjnych,
- wymianę nawierzchni boiska typu orlik,
- wymianę piłkochwyłów wokół boisk,
- wymianę ogrodzeń oraz furtek,
- wymianę elementów do gier zespołowych: bramek, koszy, siatek itp.,
- wyrównanie i ponowne wyznaczenie granic boiska do siatkówki plażowej,
- wymianę elementów zabawowych na placu zabaw wraz z jego doposażeniem,
- wymianę elementów akrobatycznych wraz z doposażeniem skateparku,
- zagospodarowanie terenu pomiędzy budynkiem szkoły, a kompleksem sportowym, poprzez nowe nasadzenia roślinności, wytyczenie ścieżek pieszych,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.).

Moduł IV: Modernizacja boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej

W ramach modułu IV przewiduje się podjęcie prac inwestycyjnych związanych z modernizacją pełnowymiarowego boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy naturalnej, mieszczącego się przy Szkole Podstawowej i służącego, poza lekcjami wychowania fizycznego, również lokalnej drużynie piłkarskiej. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- wyrównanie płyty boiska,
- montaż systemu nawodnienia i odwodnienia liniowego,
- wyłożenie płyty boiska trawą naturalną,
- posadowienie dwóch wiat dla zawodników rezerwowych poszczególnych drużyn po zachodniej stronie płyty boiska,
- posadowienie niewielkiej trybuny dla kibiców i obserwatorów po wschodniej stronie płyty boiska,
- wymianę bramek piłkarskich,
- montaż oświetlenia solarnego,
- montaż systemu nagłośnienia,
- wyposażenie boiska w piłkochwyły od strony zachodniej i północnej.

Moduł V: Wspieranie integracji społecznej i aktywności fizycznej mieszkańców

W oparciu o zmodernizowaną infrastrukturę przywróconą mieszkańcom podobszaru rewitalizacji Orzechowo wschód, a także zwiększenie dostępności i funkcjonalności przestrzeni wspólnych planuje się szereg działań, mających na celu rozwój funkcji:

- społecznych, m.in. poprzez:

- utworzenie Magazynu Żywności w zmodernizowanej siedzibie OSP, uruchamianego w przypadku klęsk żywiołowych lub wydarzeń losowych dotyczących mieszkańców Orzechowa, gdzie gromadzona będzie żywność o długiej dacie przydatności do spożycia,
- utworzenie sołeckiego planu zarządzania kryzysowego przy współudziale orzechowskich organizacji pozarządowych, strażaków z OSP oraz Gminy Miłosław, wraz z punktem zbiórki wobec zagrożenia umiejscowionym w Szkole Podstawowej,
- prowadzenie kursu z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego;
- integracyjnych, m.in. poprzez:
 - organizację szkolnych i sołeckich Dni Sportu we współpracy z lokalną drużyną piłkarską Spartą Sklejka Orzechowo,
 - organizację festynów rodzinnych;
- sportowych, m.in. poprzez:
 - organizację cyklicznych zajęć piłkarskich dla dzieci i młodzieży, we współpracy z KS Sparta Sklejka Orzechowo,
 - organizację cyklicznych zajęć z zakresu tenisa ziemnego dla dzieci i młodzieży,
 - organizację konkursów sportowych w różnych konkurencjach: piłce nożnej, siatkówce, tenisie ziemnym, akrobacjach na deskorolce, BMX czy hulajnodze,
 - organizacji cyklicznych zajęć ogólnorozwojowych dla orzechowskich seniorów;
- edukacyjnych, m.in. poprzez:
 - organizację zajęć budujących wrażliwość społeczną najmłodszych, uwzględniających równość osób ze szczególnymi potrzebami,
 - organizację zajęć poświęconych zdrowemu stylowi życia, uwzględniających potrzeby psychiczne i fizyczne człowieka,
 - zwiększenie różnorodności aktywności fizycznej podejmowanej przez dzieci w ramach lekcji wychowania fizycznego.

Przedstawiony katalog działań obejmuje główne sfery pozwalające kształtować aktywność społeczną mieszkańców z uwzględnieniem ich podstawowych potrzeb. Zakres podejmowanych działań nie wyczerpuje możliwości aktywności społecznej, fizycznej czy integracyjnej, która może zostać przedsięwzięta. Planuje się zatem stałe dostosowywanie oferty zajęć i katalogu przedsięwzięć do zgłaszanych potrzeb i oczekiwań mieszkańców, dzięki czemu wydarzenia będą mogły odnajdywać swoich odbiorców wśród lokalnej społeczności.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach realizacji projektu zintegrowanego nr 2 w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zostaną budynki Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Orzechowie oraz siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechowie. Planowana jest likwidacja barier architektonicznych oraz zastosowanie oznaczeń umożliwiających swobodne poruszanie się po obu budynkach. Również strefa sportowa będzie przystosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez wyrównanie i utwardzenie ciągów pieszych, a także brak barier architektonicznych utrudniających dostęp do obiektów. Planowane jest uzyskanie pełnej dostępności wszystkich obiektów.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi

1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłośław miło rozwija

2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących

2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych

Cel 3: Miłośław: miłuje swoją ziemię

3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych

3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe

3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 2 500 000,00 zł Moduł IV: 800 000,00 zł Łącznie: 7 300 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2029-2030 Moduł III: 2029-2031 Moduł IV: 2032-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji	2 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	25 000 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	754 osoby
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3

Bo liczy się każdy mieszkaniec Gminy Miłośław

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miłośław

Potencjalni partnerzy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłośławiu

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podobszar rewitalizacji Centrum: ul. Zamkowa 13

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,
- niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów,
- niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców,
- niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego nr 3 jest adaptacja obecnie nieużytkowanego budynku dawnej szkoły podstawowej w Miłostawiu na potrzeby prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Rozwój wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami umysłowymi ma za zadanie przeciwdziałać ich marginalizacji, poprzez naukę samodzielności i promocję aktywnego udziału w życiu społecznym.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa modernizacja i adaptacja budynku dawnej szkoły podstawowej

W ramach modułu I przewiduje się prace infrastrukturalne związane z adaptacją budynku oraz podwórza do pełnienia nowych funkcji. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- rewizję fundamentów wraz z ich osuszeniem i poprawą hydroizolacji,
- odnowę fasady budynku, poprzez rekonstrukcję akcentów architektonicznych i zdobień oraz nowe otynkowanie z wykorzystaniem tynków termoizolacyjnych,
- wymianę obróbek blacharskich,
- renowację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- renowację lub odtworzenie poszycia dachowego,
- utworzenie podjazdu do budynku (wejście główne) oraz zewnętrznego szybu windowego przyległego tylnej fasady budynku,
- remont wnętrza budynku, w tym wymiana instalacji oraz wzmocnienie stropów,
- ponowne wyznaczenie i wyposażenie pomieszczeń: kuchni, sanitariatów, świetlicy, pokoi zajęciowych.

W ramach modułu I planowane jest również zagospodarowanie podwórza, w szczególności poprzez:

- uprzątnięcie i wyrównanie terenu,
- wydzielenie terenu pod ogród owocowo-warzywny,
- wyposażenie terenu w oświetlenie solarne,
- wymianę ogrodzenia oraz bramy wjazdowej,
- posadowienie altany biesiadnej,
- wyznaczenie miejsca na ognisko,
- uzupełnienie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej,
- wyposażenie terenu w obiektu małej architektury.

Moduł II: Warsztaty Terapii Zajęciowej

W ramach modułu II planowane jest przeniesienie Warsztatów Terapii Zajęciowej z Czeszewa do przystosowanego i odpowiednio wyposażonego budynku. WTZ jest placówką stwarzającą dorosłym osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, w celu uniknięcia ich wykluczenia społecznego czy izolacji. Proces wsparcia realizowany jest poprzez terapię zajęciową prowadzoną z uczestnikami. Dzięki podjętym działaniom zwiększy się komfort uczestników zajęć oraz jakość świadczonych usług. Nowa siedziba pozwoli na rozwój oferty w oparciu o nowoczesny sprzęt rehabilitacyjny, rozległy teren zewnętrzny, powstały ogródek owocowo-warzywny. Ponadto, budynek będzie w pełni dostępny dla każdego uczestnika, co pozwoli każdemu dołączyć do procesu warsztatowego.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach projektu zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, a budynek wraz z przyległym terenem będą w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Poza dźwigiem osobowym oraz likwidacją barier wewnątrz budynku, planowany jest również montaż oznaczeń oraz planów ułatwiających poruszanie się po posesji.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłostaw służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłostaw miło rozwija

- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłostaw: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 000 000,00 zł Moduł II: 500 000,00 zł Łącznie: 1 500 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2031-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2 500 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	873 osoby
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Szkolne aktywności
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów w Miłostawiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Bugaj: Bugaj 7
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,

- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niewystarczająca i mało funkcjonalna przestrzeń wokół obiektów oświatowych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest poprawa jakości kształcenia oraz rozwój praktycznych form nauczania wśród dzieci i młodzieży uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłosławiu. Poprzez funkcjonalny teren zewnętrzny, zmodernizowane i doposażone sale lekcyjne, a także organizowane zajęcia edukacyjne, rozwinięte zostaną umiejętności dzieci i młodzieży w zakresie edukacji ekologicznej czy istoty zachowania aktywności fizycznej.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisyjności najstarszego skrzydła Szkoły Podstawowej

W ramach modułu I planowane są działania związane z poprawą efektywności energetycznej oraz ograniczeniem emisyjności najstarszego, centralnego skrzydła Szkoły. W ramach prac, ograniczona zostanie emisyjność obiektu, co pozytywnie wpłynie na koszty utrzymania całej placówki. W ramach podjętych prac centralne skrzydło Szkoły stanie się również dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki podjętym działaniom cała placówka będzie się cechowała dostępnością. Wśród prac planowane są w szczególności:

- wymiana poszycia dachowego wraz z dostosowaniem stropu do posadowienia instalacji fotowoltaicznej,
- wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
- poprawa termo- i hydroizolacji elewacji budynku,
- wymiana oświetlenia na energooszczędne,
- dostosowanie pomieszczeń sanitarnych, w tym toalet do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- odnowienie pomieszczeń, poprzez ich remont i zakup niezbędnego wyposażenia.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu zewnętrznego przy Szkole Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłosławiu

W ramach modułu II planowane są działania związane z zagospodarowaniem terenu okalającego budynek Szkoły, w granicach działek ewidencyjnych o numerach 82/3 i 82/6. W ramach zagospodarowania terenu planowane jest w szczególności:

- posadowienie placu zabaw wraz ze strefą trampolin ziemnych dla najmłodszych na we wschodniej części działki,
- posadowienie boiska wielofunkcyjnego typu „golbox” we wschodniej części działki,
- utworzenie ścieżki przyrodniczej wraz z zestawem do zabawy wodą,
- posadowienie altany z montażem tablicy, tworzącej zieloną klasę,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej o funkcjach izolujących wzdłuż granic działki,
- przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej na terenie wokół szkoły,
- wyposażenie terenu w oświetlenie solarne,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym zadaszone stojaki na rowery, ławki i kosze na odpady,
- montaż monitoringu wizyjnego na terenie szkolnym.

Moduł III: Rozwój edukacji ekologicznej i praktycznej

W ramach modułu III planowany jest rozwój działań społecznych i edukacyjnych obejmujących najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji, uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłostawiu. W tym zakresie planowane są działania związane z:

- prowadzeniem zajęć z zakresu edukacji ekologicznej uwzględniających różnorodność biologiczną i istotę prawidłowego obiegu wody w przyrodzie z wykorzystaniem ścieżki przyrodniczej i zielonej klasy,
- organizacją zajęć edukacyjnych na świeżym powietrzu,
- wprowadzeniem zajęć w oparciu o wyposażone i odnowione sale lekcyjne z zakresu kompetencji przyszłości, w tym STEAM,
- rozwój zajęć wychowania fizycznego, z wykorzystaniem infrastruktury na świeżym powietrzu.

Powstała infrastruktura związana z zagospodarowaniem terenu będzie mogła być również wykorzystywana przez dzieci i młodzież w czasie wolnym od zajęć szkolnych, do niezorganizowanego spędzania czasu wolnego na zabawie czy grach zespołowych. Przewiduje się również możliwość prowadzenia edukacji ekologicznej dla osób dorosłych oraz seniorów, w tym w ujęciu międzypokoleniowym. Pierwszym punktem budującym taką możliwość ma być cykliczny festyn ekologiczny organizowany z okazji Dnia Ziemi, podczas którego odbywać się będą zajęcia edukacyjne oraz warsztaty dostępne dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak również Gminy Miłostaw.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach projektu przewidziane są działania związane z zapewnieniem dostępności w najstarszej części budynku szkolnego, co powiązane będzie z zapewnieniem pełnej dostępności całego obiektu. Działania będą również obejmowały dostosowanie terenu zewnętrznego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez utwardzenie ciągów pieszych, niwelację różnic wysokości terenu, montaż oświetlenia i czytelnych, kontrastowych oznaczeń umożliwiających swobodne poruszanie się po terenie.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłostaw sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłostaw miło rozwija

- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych

Cel 3: Miłostaw: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
- 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 700 000,00 zł Łącznie: 3 700 000,00 zł	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2028 Moduł III: 2029-2035

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów	500 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	592 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 000 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5
Folwark historii
Nazwa wnioskodawcy
Skarb Państwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
Potencjalni partnerzy
Gmina Miłostaw Miłostawskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłostawiu Stowarzyszenie Aktywna Gmina Miłostaw
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Bugaj; Bugaj, dz. ewid. Nr 73/26 i 73/18
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,

- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- duża rotacja wśród lokalnych przedsiębiorców,
- niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących,
- brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego jest przywrócenie przestrzeni dawnego folwarku w Bugaju mieszkańcom, poprzez umożliwienie rozwoju społecznego, kulturalnego czy gospodarczego. W ramach zadania na terenie folwarku wielofunkcyjnym obiektem o dominującej funkcji kulturalnej ma się stać dawna gorzelnia, kuźnia ma pełnić rolę miejsca retrospektywnego pozwalając na poznanie historii miejsca, zaś dawne hale magazynowe staną się miejsce rekreacji i wypoczynku. Całość przedsięwzięcia ma z kolei służyć pobudzeniu aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Adaptacja budynku gorzelnii do pełnienia nowych funkcji

W ramach modułu I planowane są działania infrastrukturalne zmierzające do adaptacji i nadania nowych funkcji obecnie nieużytkowanemu zabytkowemu budynkowi gorzelnii. W szczególności istotne jest zachowanie industrialnego charakteru budynku przy utrzymaniu folwarcznego konceptu zagospodarowania terenu. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- rewizję fundamentów wraz z ich osuszeniem i impregnacją,
- oczyszczenie ceglanej elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków i spoinowań,
- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego wraz ze wzmocnieniem stropu,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej wraz z harmonizacją szyby otworów okiennych,
- wymianę instalacji wewnętrznych wraz z instalacją odgromową i wentylacją,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- wzmocnienie stropów wraz z posadowieniem nowych wewnątrz budynku,
- zastosowanie wewnętrznych tynków termoochronnych,
- montaż wewnętrznego dźwigu osobowego,
- wprowadzenie podziału strefowego wewnątrz budynku wraz z wytyczeniem ciągów komunikacyjnych,
- utworzenie węzła sanitarnego oraz zaplecza kuchennego w budynku.

Całość prac prowadzona będzie przy zastosowaniu projektowania uniwersalnego, dzięki czemu budynek stanie się dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Moduł II: Adaptacja zabytkowej kuźni do pełnienia nowych funkcji

W ramach modułu II planowane są działania konserwatorskie w obrębie budynku zabytkowej kuźni z II poł. XIX w. Kuźnia jako obiekt centralnie zlokalizowany w założeniu urbanistycznym folwarku ma służyć szerzeniu historii miejsca, poprzez adaptację na cele muzealno-edukacyjne. W tym przypadku planowane działania obejmą przede wszystkim:

- oczyszczenie elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków i spoinowań,
- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę instalacji wewnętrznych,
- oczyszczenie i osuszenie wnętrza obiektu,
- remont ścian z wykorzystaniem tynków termoochronnych,
- instalację ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż antresoli,
- usunięcie barier architektonicznych wewnątrz budynku,
- zagospodarowanie przestrzeni wystawienniczej wraz z lokalizacją eksponatów.

Moduł III: Adaptacja hali magazynowej na potrzeby utworzenie centrum rekreacji

W ramach modułu III planowane są działania zmierzające do adaptacji hali magazynowej, zlokalizowanej na działce nr 73/18 do pełnienia nowych funkcji, które umożliwią wykorzystanie kubatury budynku, wysokości stropu oraz otwartej przestrzeni wewnątrz.

W ramach działań przewiduje się w szczególności:

- rewizja fundamentów wraz z ich osuszeniem i impregnacją,
- poprawa hydro- i termoizolacji budynku,
- wymiana lub odtworzenie poszycia dachowego budynku wraz ze wzmocnieniem stropu,
- wymiana lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymiana instalacji wewnętrznych,
- wprowadzenie nowego podziału wnętrza budynku, z uwzględnieniem pomieszczeń: toalet, kasy, lokalu gastronomicznego oraz przebieralni,
- utworzenie toru wrotkarskiego,
- utworzenie strzelnicy sportowej,
- wprowadzenie elementów ścianki wspinaczkowej.

Moduł IV: Zagospodarowanie terenu zewnętrznego dawnego folwarku w obrębie działki ewidencyjnej nr 73/26

W ramach modułu IV planowane są działania związane z zagospodarowaniem terenu zewnętrznego wokół zabudowań folwarcznych, obejmujące przede wszystkim zwiększenie jego dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach działań przewiduje się w szczególności:

- oczyszczenie terenu wraz z likwidacją pozostałości hałd zwirowych i ziemnych,
- rekonstrukcję ciągów komunikacyjnych wraz z ich utwardzeniem i wprowadzeniem bezwzględnej pierwszeństwa osób poruszających się pieszo,
- oczyszczenie terenu z samosiejek wraz z przeprowadzeniem nasadzeń zieleni niskiej i średniej nie przesłaniającej założenia urbanistycznego folwarku,
- montaż oświetlenia solarnego terenu,
- montaż monitoringu wizyjnego na terenie kompleksu,
- zabezpieczenie pozostałych obiektów zabytkowych poprzez ich zamknięcie i zamieszczenie stosownej informacji,
- wyposażenie terenu w elementy małej architektury: leżaki, ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.

Moduł V: Pobudzenie aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej mieszkańców

W ramach modułu V planowane są kompleksowe działania zmierzające do aktywizacji społecznej, kulturalnej czy gospodarczej mieszkańców, poprzez wykorzystanie zaadaptowanych obiektów oraz przywrócenie terenu dawnego folwarku. W ramach tych działań przewiduje się rozwój następujących funkcji:

- gospodarczej, poprzez:
 - możliwość wynajęcia sali konferencyjnej czy wystawienniczej w zaadaptowanej dawnej gorzelnii,
 - możliwość rozwoju działalności gospodarczej w oparciu o powstałe lokale gastronomiczne,
 - możliwość organizacji koncertów, wystaw, prelekcji, wykładów czy pokazów na terenie dziedzińca lub w dawnej gorzelnii,
- społecznej, poprzez:
 - poszerzenie oferty form aktywności czasu wolnego,
 - organizację spotkań oraz wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców,
 - organizację warsztatów i zajęć z zakresu funkcjonowania dawnego folwarku,
- kulturalnej, poprzez:
 - przygotowaną wystawę w obrębie budynku dawnej kuźni,
 - animację życia kulturalnego, w tym organizację otwartych koncertów, wystaw, wernisaży czy recitali,
 - organizację spektakli teatralnych,
 - prowadzenie warsztatów malarskich i fotograficznych,
- rozrywkowej, poprzez:
 - organizację zajęć na strzelnicy sportowej,
 - organizację zajęć z zakresu nauki jazdy na wrotkach,
 - organizację zajęć z zakresu podstaw wspinaczki,
 - niezorganizowane formy spędzania czasu wolnego stworzone w ramach obiektów.

Przedstawiony zbiór działań nie stanowi katalogu zamkniętego, a jego ostateczny kształt będzie się wiązał z potrzebami i zainteresowaniami mieszkańców. W związku z tym może on również ulegać zmianom, a także być rozwijany o kolejne wydarzenia czy formy aktywności. Ważnym elementem pozostaje przywrócenie poczucia możliwości miłego spędzania czasu w obrębie folwarku, co w przyszłości może również prowadzić do adaptacji i ochrony pozostałych obiektów zabytkowych tworzących założenie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach działań dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zostaną 3 budynki: gorzelnia, kuźnia oraz hala magazynowa, a także teren zewnętrzny, umożliwiające przemieszczanie się pomiędzy budynkami i korzystanie z pełnego wachlarza powstałych możliwości. Zabezpieczone zostaną również obiekty pozostające niedostępne dla odwiedzających, aby nie stanowiły zagrożenia. Dodatkowo, pojawią się również plany i mapy obrazujące układ przestrzeni, co pozytywnie wpłynie na łatwość poruszania się osób odwiedzających.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłostaw sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłostaw miło rozwija

- 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących

2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłostaw: miłuje swoją ziemię

3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
 3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 500 000,00 zł Moduł II: 1 500 000,00 zł Moduł III: 2 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł Moduł V: 800 000,00 zł Łącznie: 20 300 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2030 Moduł II: 2030 Moduł III: 2028-2030 Moduł IV: 2031 Moduł V: 2032-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	3 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	3 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	5 000 os./rok
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	2 szt.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	4 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6
Miłostawski pałac
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Miłostawskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłostawiu Stowarzyszenie Aktywna Gmina Miłostaw Stowarzyszenie Aktywny Senior 60+ Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa Moto Granda
Lokalizacja przedsięwzięcia

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,
- niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów,
- niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców,
- niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży,
- niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym,
- problemy związane z uzależnieniami,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Elementarnym celem przedsięwzięcia jest społeczna i edukacyjna aktywizacja społeczności lokalnej w oparciu o odnowioną historyczną przestrzeń parkową wraz z Pałacem. Teren pałacowy stanowi unikalne i atrakcyjne architektonicznie i urbanistycznie założenie wpisane w lokalne dziedzictwo kulturowe. Pałac jest miejscem reprezentacyjnym, zdolnym do gromadzenia mieszkańców, co pozwoli na realizację działań integracyjnych, społecznych czy edukacyjnych.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa odnowa Pałacu

W ramach modułu I przewidziane są prace infrastrukturalne związane z restauracją zabytkowej bryły pałacu oraz adaptacją jego wnętrza do pełnienia funkcji społecznych, reprezentacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wśród prac przewiduje się w szczególności:

- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego, wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej,
- odnowienie wejścia głównego pałacu: schodów, balustrad, zadaszenia i tarasu, wraz z uzupełnieniem ubytków i nałożeniem nowych tynków termoochronnych,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- remont i adaptację pomieszczeń na piętrze pałacu do pełnienia funkcji społecznych,
- montaż wewnętrznego dźwigu osobowego,
- wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.

Moduł II: Kompleksowa odnowa oficyny pałacowej

W ramach modułu II planowane są prace związane z odnowieniem i restauracją zabytkowego budynku oficyny przypałacowej, będącej integralną częścią założenia urbanistycznego, a obecnie pełniącej rolę przedszkola. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- poprawę termo- i hydroizolacji budynku, poprzez zastosowanie tynków termoochronnych i uzupełnienie ubytków w elewacji z zachowaniem elementów zdobniczych i detali architektonicznych,
- wymianę instalacji wewnętrznych wraz z montażem energooszczędnego źródła ciepła,
- konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej,
- wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne,
- remont i adaptację wnętrza budynku do pełnienia funkcji przedszkolnej,
- dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- wymiana ogrodzenia terenu,
- zagospodarowanie otoczenia budynku, poprzez wykonanie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej, a także wyposażenie terenu w obiekty małej architektury.

Moduł III: Rewaloryzacja parku w Zespole Pałacowo-Parkowym

W ramach modułu III planowane są działania związane z rewaloryzacją zieleni parkowej oraz poprawą zagospodarowania terenu, dla zwiększenia jego funkcjonalności dla różnych grup wiekowych mieszkańców. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- ponowne wyznaczenie i regulacja ścieżek parkowych wraz z ich wyłożeniem kamieniem naturalnym z zachowaniem szczelinowań odprowadzających wodę do gruntu,
- wymiana mostków parkowych,
- oczyszczenie i montaż systemu napowietrzającego staw parkowy,
- oczyszczenie kanałów wodnych doprowadzających wodę do stawu,
- stworzenie kompozycji kwietnej wraz z trawnikiem przed wejściem głównym do pałacu,
- działania pielęgnacyjne w obrębie zieleni wysokiej i niskiej na terenie parku,
- wykonanie nasadzeń uzupełniających drzew, krzewów i bylin w obrębie parku,
- wyposażenie terenu w oświetlenie solarne oraz monitoring wizyjny,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym ławki, ławostoły, stoły do gry w szachy/warcaby, altany, kosze na śmieci, stojaki na rowery.

W obrębie parku zlokalizowana jest również strefa rekreacyjno-sportowa, na którą składają się: boiska sportowe, siłownia zewnętrzna oraz plac zabaw. W tym zakresie również przewiduje się modernizację istniejącej infrastruktury, poprzez:

- wymianę nawierzchni boiska typu orlik oraz boiska wielofunkcyjnego,
- wymianę siatek wyłapujących piłki,
- montaż bramek i koszy,

- wymianę ogrodzenia boisk,
- konserwację i uzupełnienie urządzeń tworzących siłownię zewnętrzną,
- wymianę elementów zabawowych na placu zabaw,
- montaż trampoliny ziemnej,
- posadowienie wodnego placu zabaw dla najmłodszych,
- zacielenie placu zabaw.

Moduł IV: Rozwój aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej

W ramach modułu IV przewidziane są działania związane z upowszechnieniem dostępu do edukacji i kultury, propagowaniem aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz animacji czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych mieszkańców: dzieci, młodzieży, osób dorosłych i osób starszych. W ramach działań przewiduje się m.in. organizację ogólnogminnych wydarzeń cyklicznych tj.:

- Powitanie lata,
- Dzień Dziecka,
- Dożynki Gminne,
- Dni Miłoślawia,
- Koncerty i festyny (w szczególności w okresie wakacyjnym);

podczas których park stanie się centrum aktywności mieszkańców, pałac zaś będzie służył jako zaplecze sanitarno-techniczne.

Z kolei w samym budynku pałacu planowane są działania z zakresu działalności:

- kulturalnej, poprzez:
 - organizację koncertów, w tym recitali,
 - organizację wernisaży i wystaw sztuki,
 - organizację spotkań warsztatowych z zakresu np. prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ekologii czy prawidłowej gospodarki odpadami,
 - organizację spotkań, np. dla seniorów,
 - organizację potańcówek integrujących mieszkańców,
- edukacyjnej, poprzez:
 - organizację zajęć tanecznych, plastycznych, ceramicznych i wokalnych realizowanych w sekcjach dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych i seniorów,
 - spotkania stowarzyszeń i fundacji tworzących trzeci sektor w Miłoślawiu.

Pałac będzie również mógł być użytkowany na potrzeby organizacji wydarzeń, spotkań czy konferencji, czego najlepszym przykładem może być doroczna gala wręczenia Nagrody Kościelskich przyznawanej od 1962 roku młodym pisarzom czy poetom.

Oficyna pałacowa w dalszym ciągu ma służyć sprawowaniu opieki nad dziećmi, jednak przeprowadzone prace pozwolą na zwiększenie jej dostępności, w szczególności wśród dzieci ze szczególnymi potrzebami.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Wnętrze pałacu oraz oficyny będą w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez działania związane z eliminacją barier architektonicznych, dostosowanie sanitariatów czy montaż dźwigu osobowego. Park stanie się zdecydowanie bardziej dostępny przez wzgląd na utwardzenie ciągów komunikacyjnych, a także doświetlenie terenu. Ważnym aspektem pozostanie również odpowiednie dobranie mostków nad poszczególnymi kanałami, aby były one dostępne.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłoślaw służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie

- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłostaw miło rozwija

- 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłostaw: miłuje swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł łącznie: 16 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2025-2027 Moduł II: 2027-2028 Moduł III: 2026-2030 Moduł IV: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów	25 000 m ²
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3 000 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	10 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 7
Zbór ewangelicki
Nazwa wnioskodawcy
Powiat Wrzesiński
Potencjalni partnerzy
Gmina Miłostaw Miłostawskie Centrum Kultury

Biblioteka Publiczna w Miłosławiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Centrum: ul. Zamkowa 21
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, ➤ niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ➤ niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców, ➤ niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży, ➤ niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym, ➤ problemy związane z uzależnieniami, ➤ wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, ➤ wyludnianie się obszaru, ➤ pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, ➤ niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących, ➤ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ➤ niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego, ➤ niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ➤ niska efektywność energetyczna budynków, ➤ niedostatek terenów zieleni urządzonej i pełniącej funkcje rekreacyjne, ➤ niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych, ➤ występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności, ➤ występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych, ➤ obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego Gminy Miłosław, poprzez adaptację zboru ewangelickiego na potrzeby utworzenia centrum kulturalnego i muzycznego. Celem przedsięwzięcia jest zatem nie tylko zachowanie dziedzictwa kulturowego, ale również budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców, w tym poprzez wzrost aktywności kulturalnej.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowe prace konserwatorskie w obrębie zboru ewangelickiego W ramach modułu I planowane są prace infrastrukturalne zmierzające do konserwacji i restauracji obiektu będącego elementem materialnego dziedzictwa kulturowego Gminy Miłosław. W ramach prac planuje się w szczególności: ➤ demontaż płyt kartonowo-gipsowych zakrywających polichromie, ➤ mechaniczne i chemiczne doczyszczanie powierzchni wraz ze wzmocnieniem i zabezpieczeniem strukturalnym, ➤ wykonanie retuszy i rekonstrukcji większych fragmentów polichromii,

- odnowienie posadzki zboru wraz z instalacją ogrzewania podłogowego,
- demontaż istniejących grzejników w nawie głównej,
- odnowienie drewnianych elementów wewnątrz obiektu,
- montaż systemu nagłośnienia wraz z niezbędnym wyposażeniem technicznym,
- dostosowanie obiektu oraz jego otoczenia do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- oczyszczenie terenu wokół zboru, wraz z utwardzeniem ciągów pieszych przy zachowaniu historycznego układu,
- zagospodarowanie terenu wokół kościoła, poprzez wyposażenie w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci itp.) oraz wykonanie nasadzeń roślin,
- konserwacja i uzupełnienie ubytków zabytkowego ogrodzenia kościoła,
- posadowienie nietrwale związanego z gruntem budynku modułowego, pełniącego rolę zaplecza sanitarnego i technicznego, a także garderoby dla wykonawców czy prelegentów.

Moduł II: Rozwój aktywności kulturalnej i historycznej

W ramach modułu II planowana jest organizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym i historycznym w oparciu o zaadaptowaną infrastrukturę. Wśród planowanych działań wyszczególnić należy:

- organizację cyklicznych spotkań historycznych dla mieszkańców, uwzględniających opowieści, legendy i fakty historyczne opowiadane przez lokalnych pasjonatów i regionalistów,
- organizację cyklicznych koncertów muzyki sakralnej i orkiestrowej przy wykorzystaniu akustyki obiektu,
- utworzenie koła teatralnego dla dzieci i młodzieży, wraz z organizacją przedstawień teatralnych,
- wykorzystanie obiektu do organizacji wydarzeń o charakterze ponadlokalnym, ze strony powiatu wrzesińskiego.

Prezentowany katalog działań nie stanowi zamkniętego zbioru i może ulegać zmianom wobec identyfikacji nowych potrzeb wśród lokalnej społeczności. Oferta prowadzona w oparciu o zaadaptowany zbiór ewangelicki będzie wyrazem współpracy władz powiatowych i gminnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach działań zlikwidowane zostaną występujące w obiekcie bariery architektoniczne, a wejście główne zostanie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Również we wnętrzu zachowane zostaną niezbędne odległości umożliwiające bezkolizyjne i swobodne poruszanie się po obiekcie. Zainstalowana zostanie pętla indukcyjna jako rozwiązanie wspomagające osoby z ubytkami słuchu. Wprowadzone zostaną również kontrastowe oznakowania ułatwiające przemieszczanie się.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłostaw sławi wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłostaw miło rozwija

- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłostaw: miłuje swoją ziemię

3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 500 000,00 zł Moduł II: 500 000,00 zł Łącznie: 3 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2030 Moduł II: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 000 os./rok
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 8
Kolejka, od której wzięta się sklepka...
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miłostaw
Potencjalni partnerzy
Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Orzechowie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Orzechowie Koło Gospodyń Wiejskich Orzechowianki Klub Sportowy Sparta Sklepka Orzechowo Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie Miłostawskie Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Miłostawiu
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Orzechowo wschód: ul. Dworcowa
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
➤ niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,

- niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów,
- niedostateczna współpraca w zakresie organizacji aktywności kulturalnych i integracyjnych dla mieszkańców,
- niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży,
- niski poziom dostępności przestrzeni i obiektów publicznych, skutkujący wykluczeniem społecznym,
- problemy związane z uzależnieniami,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- wyludnianie się obszaru,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- duża rotacja wśród lokalnych przedsiębiorców,
- niski stopień rozwoju funkcji turystycznych i przedsiębiorstw towarzyszących,
- brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na świadczenie usług kulturalnych i społecznych,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem zdewastowanych, opuszczonych terenów i zaniedbanych terenów zielonych,
- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisyjności,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- obecność obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego nr 8 jest wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego dla potrzeb budowania aktywności społecznej oraz pobudzenia gospodarczego w Orzechowie. Adaptacja nieużytkowanego dworca wraz z nadaniem nowych funkcji boczniczy kolejowej pozwoli nie tylko stworzyć nowe i atrakcyjne formy aktywności czasu wolnego, ale także zgłębić mieszkańcom historię własnej miejscowości.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Adaptacja budynku dworca PKP w Orzechowie

W ramach modułu I przewiduje się działania infrastrukturalne związane z adaptacją budynku nieużytkowanego dworca PKP na cele muzealne wraz z zapleczem technicznym. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- rewizję fundamentów budynku wraz z ich impregnacją,
- odnowienie elewacji budynku poprzez uzupełnienie ubytków i spoinowań,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- utworzenie podjazdu dla osób z niepełnosprawnością,
- wymianę poszycia dachowego,

- adaptację rampy oraz hali do napraw i przechowywania drezyn,
- adaptację budynku głównego na potrzeby utworzenia interaktywnego muzeum kolejnictwa i historii miejscowości Orzechowo,
- wyznaczenie miejsca na kasy oraz niewielki sklepik z pamiątkami,
- utworzenie pomieszczeń sanitarnych i socjalnych.

Moduł II: Odtworzenie przebiegu torów kolejowych nad Wartę

W ramach modułu II przewidziane do realizacji są działania związane z odnowieniem lub częściowo także rekonstrukcją linii kolejowej wiodącej nad rzekę Wartę od bocznic kolejowej przy dworcu PKP. W ramach prac planowane jest w szczególności:

- wyznaczenie punktu początkowego trasy przy dworcu kolejowym,
- wyznaczenie punktu końcowego trasy przy wyznaczonej strefie aktywności nad Wartą,
- oczyszczenie istniejących torów z roślinności oraz innych przeszkód,
- utworzenie trasy kolejowej, z wykorzystaniem torów tworzących nieużytkowaną bocznicę kolejową przy dworcu,
- zakup 5 drezyn umożliwiających pokonanie trasy.

W ramach drezynowej trasy kolejowej do pokonania będzie odcinek mierzący ok. 2,5 km wiodący od centrum miejscowości Orzechowo do utworzonej strefy aktywności nad Wartą oraz basenu otwartego. Koncepcja ta pozwoli uspołnić ofertę aktywności czasu wolnego dostępną na obszarze rewitalizacji.

Moduł III: Rozwój aktywności czasu wolnego na obszarze rewitalizacji

W ramach modułu III planowany jest rozwój aktywności czasu wolnego prowadzony w oparciu o utworzone muzeum kolejnictwa oraz historii miejscowości Orzechowo, a także o powstałą trasę drezynową. Wśród działań aktywizujących mieszkańców wskazać można:

- organizację sołectkiego i gminnego sprintu drezynowego,
- organizację lekcji historii dla uczniów szkoły podstawowej w Orzechowie na podstawie przygotowanej wystawy stałej,
- organizację spotkań miłośników kolei oraz miłośników Orzechowa,
- rozwój oferty komercyjnej, ukierunkowanej na osoby odwiedzające Orzechowo.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach podejmowanych prac budynek dworca PKP w Miłosławiu zostanie w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki zastosowaniu projektowania uniwersalnego każda osoba będzie mogła zwiedzić przygotowaną wystawę. Zaadaptowany zostanie również teren okalający dworzec.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1: Miłosław służy wspólnotę

- 1.1 Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 1.2 Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
- 1.3 Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
- 1.4 Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
- 1.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność

Cel 2: Miłosław miło rozwija

- 2.1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
- 2.2 Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
- 2.3 Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- 2.4 Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji

Cel 3: Miłosław: miłuję swoją ziemię

- 3.1 Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych

3.2 Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji 3.3 Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe 3.4 Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 500 000,00 zł Moduł II: 200 000,00 zł Moduł III: 100 000,00 zł Łącznie: 1 800 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2028-2030 Moduł III: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań

Cele oraz kierunki działań wykreowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035, są powiązane z ochroną środowiska. GPR określa cele i kierunki działań, które odnoszą się do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Według założeń, podejmowane działania korzystnie wpłyną na poprawę stanu środowiska, racjonalną gospodarkę zasobami, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, a także ochronę walorów przyrodniczych Gminy Miłosław. Wykreowane cele i zadania są także zgodne z celami ochrony środowiska wyznaczanymi przez dokumenty wyższego szczebla.

Traktat Lizboński jest dokumentem, w którym Unii Europejskiej nadano jednolitą strukturę i osobowość prawną. Traktat wyposażył Unię w instrumenty potrzebne do sprostania przyszłym wyzwaniom, z którymi przyjdzie zmierzyć się Wspólnocie, a także te, dzięki którym

spełnione mogą zostać oczekiwania społeczeństwa. W dokumencie zawarto kilka priorytetowych zasad funkcjonowania Unii Europejskiej. Podkreślono, że kształtowanie się zjednoczonej Europy musi odbywać się na przejrzystych i demokratycznych zasadach, sprawnie działającej unii państw członkowskich. Zgodnie z treścią traktatu Wspólnotę Europejską należy budować w myśl zasady: „*Europa praw i wartości, wolności, solidarności i bezpieczeństwa*”. Traktat zakłada także zwiększenie się znaczenia Europy na arenie międzynarodowej. Najważniejszym, z perspektywy ochrony środowiska, jest fakt, iż Traktat Lizboński wprowadził specjalną podstawę prawną dotyczącą „solidarności energetycznej” oraz podkreślił konieczność zwalczania zmian klimatycznych (bez konkretnych zobowiązań krajów członkowskich). W świetle Traktatu Lizbońskiego w projekcie GPR we właściwy sposób uwzględniono kwestie poruszane w jednym z najważniejszych dokumentów Unii Europejskiej.

Za kluczowy dokument strategiczny na poziomie unijnym uznaje się **Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**. Strategia stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, jednocześnie uwzględnia nowe wyzwania związane z procesem globalizacji oraz rosnącą potrzebę racjonalnego wykorzystania surowców. W celu osiągnięcia powyższych założeń opracowano trzy podstawowe, powiązane ze sobą priorytety: wzrost inteligentny, zrównoważony rozwój oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii przyjęto następujące założenia:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z roku 1990;
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym zużyciu energii o 20%;
- poprawa efektywności energetycznej o 20%.

Zadania zaplanowane do realizacji w GPR przyczynią się do osiągnięcia ww. założeń w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii. W projekcie GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które mogą przyczynić się do realizacji założeń wymienionych w Strategii Europa 2020:

- Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Cele polityki energetycznej na szczeblu Unii Europejskiej określają obecnie **Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030**. Najważniejsze z nich to:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.);
- zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
- poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 40% jest realizowane za pomocą unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z celami redukcyjnymi państw członkowskich i rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. Tym sposobem wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia 40% celu redukcji poprzez zmniejszenie emisji CO₂ i zwiększenie pochłaniania gazów cieplarnianych.

Cele wyznaczone do osiągnięcia w GPR są w pełni zgodne z celami polityki energetycznej wskazanymi w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost wykorzystania energii z OZE, poprawa efektywności energetycznej). Należą do nich przede wszystkim kierunki działań dotyczące:

- Poprawy dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe.

Inicjatywy polityczne, które mają pomóc UE osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. przedstawia z kolei Komunikat Komisji Europejskiej o europejskim zielonym ładzie. UE zobowiązała się osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo i sprawiedliwej oraz zrównoważonej społecznie. **Europejski Zielony Ład** (EZŁ, ang. European Green Deal) to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających:

- bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

W Komunikacie omówiono konieczne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe. Wyjaśniono, w jaki sposób zapewnić transformację, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Do 2050 r. UE chce stać się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska;
- wspieranie innowacji przemysłowych;
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego;
- obniżenie emisyjności sektora energii;
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków;
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz osiągnięcie celów nakreślonych w dokumencie przyczynią się do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku (m.in. dzięki obniżeniu emisyjności sektora energii, zapewnieniu większej efektywności energetycznej budynków). W realizacji założeń dokumentu EZŁ mogą pomóc następujące kierunki działań wymienione w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących;
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Głównym celem **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)** jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cele szczegółowe i kierunki interwencji Strategii, które odnoszą się do aspektów zmian klimatycznych i są spójne z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035:

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.
- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Wszelkie działania podejmowane w ramach GPR będą spójne z założeniami SPA2020. Do realizacji zaplanowane zostały zadania, których celem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska czy zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię. W ramach GPR zaplanowano następujące projekty, które wpisują się w założenia SPA2020:

- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji;
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe;
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski.

W celu realizacji zapisów Konwencji, Strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Ponadto Strony Konwencji zobowiązane są do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów, określenia dla nich celów jakości, a także podnoszenia świadomości społecznej oraz współpracy transgranicznej.

Wszystkie cele oraz kierunki działań zaplanowane w ramach GPR będą uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do oddziaływania na krajobraz. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 zaplanowano następujące kierunki, które są spójne z Europejską Konwencją Krajobrazową:

- Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego;
- Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
- Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy.

Głównym celem Strategii jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zadania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 wpisują się w cele zaplanowane w KSRR. Spośród wszystkich celów tego dokumentu odniesiono się do nich poprzez zaplanowanie działań związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej mającej na celu poprawę jakości środowiska, powietrza, a także z

efektywnym wykorzystaniem energii i zmniejszaniem zapotrzebowania na tradycyjne źródła energii:

- Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego,
- Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości,
- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących,
- Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych,
- Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Na poziomie ogólnopolskim obowiązuje również **Krajowy Program Ochrony Powietrza**. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, w szczególności na obszarach, w których zostały przekroczone standardy emisyjne. W Programie za jeden z kluczowych problemów uznano emisję pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. W celu rozwiązania problemów zaproponowano rozwiązania techniczne, finansowe i organizacyjne. Polityka ochrony powietrza koordynowana będzie za pomocą Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, która zreszta organy rządowe i samorządowe. W GPR przewidziano następujące zadania, które mogą przyczynić się do realizacji założeń Krajowego Programu Ochrony Powietrza:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesłanki w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Ustawowym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko.

Cele szczegółowe PEP2040 obejmują cały łańcuch dostaw energii – od pozyskania surowców, przez wytwarzanie i dostawy energii (przesył i rozdziel), po sposób jej wykorzystania i sprzedaży. Każdy z ośmiu celów szczegółowych PEP2040 przyczynia się do realizacji trzech elementów celu polityki energetycznej państwa i służy transformacji energetycznej Polski.

Działania zaplanowane w GPR wpisują się przede wszystkim w cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii oraz cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej, w ramach których przewidziano działania polegające na termomodernizacji budynków oraz wyposażenie ich w odnawialne źródła energii. Inwestycje polegające w szczególności na termomodernizacji budynków wpłyną zarówno

na zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię oraz poprawę stanu środowiska. W GPR zaplanowano zadania, które wpisują się w założenia Polityki energetycznej Polski do 2040 r:

- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Głównym celem **Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej** jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Państwa poprzez stworzenie ram dla zrównoważonego rozwoju. Dokument zakłada trzy etapy zaplanowanych do realizacji celów, od realizacji celów krótkoterminowych poprzedzających ubieganie się o członkostwo w UE aż do realizacji celów długoterminowych obejmujących założenia Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do 2025 roku. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 wspiera przebudowę modelu produkcji i konsumpcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania gospodarki na zdrowie i środowisko, co w znacznym stopniu wpływa na realizację założeń Polityki Ekologicznej Państwa. W GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które wpisują się w założenia Polityki ekologicznej Państwa do 2030 r.:

- Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie,
- Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry uwzględnia uwagi oraz wytyczne Komisji Europejskiej opracowane w ramach Wspólnej strategii wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także dokumenty oceny pierwszych planów. Ponadto, dokument ten stosuje zintegrowane podejście w zarządzaniu wodami oraz uwzględnia powiązania między zarządzaniem wodami a celami środowiskowymi ustalonymi zgodnie z RDW. Kluczowym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszaru dorzecza Odry, przy jednoczesnym zaspokojeniu potrzeb związanych z gospodarką wodną. Jednym z priorytetowych zagadnień w procesie planowania inwestycji wodnych jest implementacja założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r., mająca na celu ochronę zasobów środowiska naturalnego oraz zapobieganie pogorszeniu jego stanu.

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku to dokument w większym stopniu niż dotychczas planistyczny, w którym kładzie się nacisk na współzarządzanie i lepszą koordynację polityk publicznych. Strategia jest odpowiedzią na stojące przed

Wielkopolską wyzwania. Globalizacja i rewolucja gospodarczo-technologiczna – rozwój technologii przemysłowych i cyfrowych – zmieniają sposób funkcjonowania gospodarek i społeczeństw. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarek, ale pojawiają się nowe formy wykluczenia lub marginalizacji jak wykluczenie cyfrowe, „bezrobocie technologiczne”. Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego. Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości regionalnej i dążenie do większej spójności społecznej. Starzenie się społeczeństwa wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Niedobór ludności aktywnej zawodowo skłania do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia i warunków dla rozwoju gospodarki, w szczególności zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu ma uchronić przed niedoborami wody i żywności.

Dokument jakim jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wpisuje się w założenia następujących celów wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego:

Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,

Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy,

Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,

Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,

Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu,

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej,

Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,

Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030 został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W Programie dokonano diagnozy aktualnego stanu środowiska, infrastruktury ochrony środowiska, analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii województwa w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT. W oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych. Wszystkie programy, projekty oraz zadania

zaplanowane w dokumencie pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035” są spójne z założeniami Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030.

W dniu 25 marca 2019 r. uchwałą Nr V/70/19, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+** wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 wpisuje się w założenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego dzięki następującym zadaniom:

- Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego,
- Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie,
- Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi,
- Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości,
- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących,
- Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych,
- Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji,
- Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Dokument pn. „**Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej**” został przyjęty na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 20 lipca 2020 r. pod poz. 5954). Dokument opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze, dla których w ocenie rocznej za rok 2018 w strefie wielkopolskiej wskazano przekroczenia norm jakości powietrza i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi, czyli: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Program ochrony powietrza jest dokumentem określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację zadań dotyczących ograniczenia emisyjności budynków użyteczności

publicznej wraz ze wzrostem efektywności energetycznej. Zadania określone w GPR będą zgodne z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej określone zostały kierunki działań, możliwe do podjęcia, szczególnie w obszarach przekroczeń substancji w powietrzu, ale także poza tymi obszarami, które będą skutkować redukcją poziomów substancji w powietrzu.

W programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wskazano następujące działania naprawcze:

1. Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej - w ramach działania należy systematycznie likwidować stare nisko sprawne kotły, piece i paleniska zasilane paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w komunalnym zasobie mieszkaniowym i w budynkach użyteczności publicznej we wszystkich gminach strefy wielkopolskiej;
2. Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej. W ramach działania gmina powinna pozyskiwać środki finansowe z programów NFOŚiGW oraz innych. Dodatkowo w miarę potrzeb należy kontynuować sukcesywne udzielanie dotacji końcowym odbiorcom (odpowiednim podmiotom i osobom fizycznym) na wymianę starych nisko sprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym;
3. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin;
4. Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;
5. Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej - Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną przez ograniczenie strat ciepła w wyniku termomodernizacji budynków ogrzewanych indywidualnie oraz obiektów należących do mienia miejskiego ogrzewanych indywidualnie. Termomodernizacja budynków ogrzewanych centralnie ciepłem sieciowym przynosi znikomy efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza;
6. Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich;
7. Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej;
8. Edukacja ekologiczna.

W dniu 4 lutego 2016 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr 1575/2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia **Audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego** oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania. Dokument ten został przyjęty na podstawie Uchwały nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego to nowe narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu. Wnioski i rekomendacje sformułowane w tym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych poziomu regionalnego i lokalnego. Wzmocnią one także

ochronę krajobrazu w obszarach objętych formami ochrony przyrody i zabytków, a także będą mogły stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie.

Tereny wzdłuż zachodniej granicy Gminy Miłosław położone są w granicach 2 krajobrazów priorytetowych pn. „**Rejon Miłosławia**” oraz „**Dolina Warty Pyzdry–Rogalinek**”.

Rejon Miłosławia:

ID	2317
KOD	30-315.56-088
NAZWA	REJON MIŁOSŁAWIA
GRUPA	B – krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka
TYP	6 – wiejskie
PODTYP	6a – sztuczne zbiorniki wodne
LOKALIZACJA	gmina Miłosław
POWIERZCHNIA	307 ha

Rysunek 2. Metryczka krajobrazu Rejon Miłosławia

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego; Krajobraz Priorytetowy „Rejon Miłosławia”

Krajobraz jest zlokalizowany w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim, na terenie gminy Miłosław. Jest położony około 12 km na południowy zachód od Wrześni, od zachodu graniczy z miastem Miłosław.

Krajobraz to obszar dolinny (dolina Miłosławki), który tworzą: rzeka Miłosławka, Stawy Miłosławskie, zameczek myśliwski tzw. „Bażantarnia”, Stadion Miejski w Miłosławiu, pola uprawne oraz lasy. Rzeźba terenu jest urozmaicona. Wody powierzchniowe zajmują około 33% krajobrazu, podobny udział mają grunty orne, którym towarzyszą łąki i pastwiska z udziałem około 8%. Znaczny udział w krajobrazie mają lasy, które stanowią około 25% i występują głównie w jej części centralnej oraz południowej. Zadrzewienia są obecne głównie wzdłuż dróg powiatowych i gminnych, mają formę szpalerów liniowych, jednoszeregowych. Zabudowania zajmują w krajobrazie około 1%, są to pojedyncze budynki we wschodniej części krajobrazu oraz zabudowania „Bażantarni”.

Sieć hydrograficzną tworzy rzeka Miłosławka i położone w jej dolinie zbiorniki wodne:

- 1) Miłosławka (Szywra) – lewy dopływ Moskawy o długości około 36 km. Bierze swój początek na północny wschód od wsi Krzywa Góra (krajobraz wiejski 6d). Przepływa przez Stawy Miłosławskie, uchodzi do Moskawy, na zachód od wsi Garby (krajobraz wiejski 6c).
- 2) Stawy Miłosławskie, na które składają się: Stawy Pawelskie, Staw Szkolny Duży, Staw Szkolny Mały, Staw Bażantarnia oraz pozostałe zbiorniki wodne, będące częścią zlewni elementarnej Miłosławka od Kanału Biechowskiego B do Kanału Połczyńskiego (p)1. Stawy Miłosławskie należą do Gospodarstwa Rybackiego Miłosław Spółka z o.o., głównym gatunkiem hodowlanym jest karp.

Na krajobraz składają się dwie integralne części wsi Bugaj: Bażantarnia i Franulka. W centralnej części krajobrazu znajduje się neogotycki zameczek myśliwski "Bażantarnia". W zachodniej części krajobrazu, pomiędzy stawami Pawelskim a Szkolnym Dużym znajduje się Stadion Miejski. Na zachodzie krajobrazu występują złoża gazu ziemnego, obecnie nieeksploatowane. Krajobraz przecina droga powiatowa nr 2913P.

Wykorzystanie turystyczne i rekreacyjne krajobrazu:

- 1) Czerwony szlak rowerowy oraz czarny szlak pieszy będące częścią trasy pieszo-rowerowej Miłostaw–Żerków.
- 2) Zagroda danieli przy gościńcu Darz Bór.

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

1) Zagrożenia istniejące:

- a) obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych – degradacja siedlisk, zwłaszcza wilgotnych,
- b) fragmentacja terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania – zmiana struktury krajobrazów mozaikowatych, utrata bioróżnorodności,
- c) spływ zanieczyszczeń z terenów rolnych do wód Miłostawki, która dalej wnosi ładunek biogenów do stawów,
- d) nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa na terenach zabudowanych w granicach krajobrazu (brak sieci kanalizacyjnej).

2) Zagrożenia potencjalne:

- a) obszar mogący negatywnie wpływać na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:
 - rozwój zabudowy mieszkaniowej i letniskowej pomiędzy stawami⁸,
 - zaniechanie ekstensywnej gospodarki rybackiej.

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków⁹

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– <i>nie określa się</i>
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– <i>nie określa się</i>
uznanie za pomnik historii	– <i>nie określa się</i>
utworzenie parku kulturowego	– <i>nie określa się</i>
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– <i>nie określa się</i>

II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów¹⁰

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
<i>Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny</i>	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Racjonalny rozwój zurbanizowanych struktur przestrzennych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Zachowanie otwartej przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi
	Ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych
	Ograniczanie rozpraszania zabudowy w strefie podmiejskiej wkraczającej na tereny przyrodnicze i otwarte
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Ochrona walorów przyrodniczych</i>	Zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną
	Ochrona oraz właściwe kształtowanie ekotonów stref brzegowych cieków i zbiorników wodnych, w postaci pasów zieleni, redukujących dopływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz bytowego
	Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego
	Dążenie do zachowania dotychczasowej funkcji użytkowania terenów leśnych i rolnych poprzez ograniczanie ich przekształcania na inne cele
	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i ochrona leśnej różnorodności biologicznej
	Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin rzecznych i teras zalewowych
	Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej
	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach
	Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny rzeczne, ekosystemy podmokłe) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających realizację zabudowy wokół cieków i zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rybackiej
	Przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów, w tym kompleksów leśnych oraz zapewnienie ich łączności ekologicznej
	Gospodarowanie kopalinami z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami

	Ochrona powierzchni ziemi, w tym ograniczanie przekształceń rzeźby terenu
	Przeciwdziałanie skutkom suszy na obszarach rolniczych
	Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Rozwój obszarów rekreacji i wypoczynku z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Ochrona potencjału kulturowego</i>	Utrzymanie ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych
	Wzmacnianie działań ochronnych obiektów i obszarów zabytkowych
	Podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów zabytkowych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z zachowaniem zgodności z cechami i wartościami zasobów dziedzictwa kulturowego
	Rewaloryzacja oraz modernizacja obiektów zabytkowych, w tym adaptacja do nowych funkcji, z zachowaniem walorów krajobrazowych i architektonicznych
	Odtwarzanie historycznych struktur kompozycji urbanistycznej w otoczeniu obiektów i obszarów cennych kulturowo
	Zachowanie historycznego charakteru otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z poszanowaniem historycznych układów i zespołów cennych kulturowo
	Rozwój turystyki kulturowej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej</i>	Budowa i modernizacja dróg powiatowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru oraz z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych

2. Poziom lokalny

- 1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
 - a) kształtowanie struktury przestrzennej z zachowaniem funkcji przyrodniczej, w tym gruntów rolnych i leśnych, zieleni naturalnej i urządzonej oraz wód powierzchniowych, jako dominującej,
 - b) realizacja nowej zabudowy w formie uzupełniania zabudowy w obszarach już zainwestowanych, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych,
 - c) ograniczenie przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
 - d) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem wyróżnika kompozycji przestrzennej jako elementu szczególnie odznaczającego się w przestrzeni krajobrazu wysokością, gabarytami oraz formą lub sposobem zagospodarowania:

akcent krajobrazowy – obiekt:

- zameczek myśliwski „Bażantarnia” w Bugaju,
 - e) uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, szczególnie doposażenie terenów już zainwestowanych w sieć kanalizacyjną (Franulka, Miłosław, okolice ul. Jana Matejki, Leona Wyczółkowskiego) oraz ograniczanie bezpośredniego dopływu zanieczyszczeń do wód Miłosławki oraz stawów hodowlanych,
 - f) ograniczanie możliwości budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej sztucznych zbiorników wodnych (stawy),
 - g) ograniczanie realizacji nowej napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym wolnostojących elementów wysokościowych telefonii komórkowej, w przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej sukcesywnego skablowania.
- 2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
- a) intensywność zabudowy na obszarach zainwestowanych, w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów, zgodnie z ich przeznaczeniem, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy na działkach sąsiednich,
 - b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do parametrów i wskaźników przeważających lub charakterystycznych dla poszczególnych terenów.
- 3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- a) w nawiązaniu do linii zabudowy na działkach sąsiednich, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.
- 4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy istniejącej, charakterystycznej dla poszczególnych terenów zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją, z uwzględnieniem w szczególności wysokości budynków i sposobu ich sytuowania względem dróg lub granic działek,
 - b) wysokość zabudowy realizować w odniesieniu do wysokości bazowej charakterystycznej dla poszczególnych terenów, z możliwością realizacji elementów wyższych niż wysokość bazowa, stanowiących akcent architektoniczny, dostosowany do skali i proporcji obiektu. Możliwa jest realizacja budynków i budowli wyższych niż wysokość bazowa, związanych z funkcją usług publicznych, sportu lub obsługi produkcji rolniczej, z dostosowaniem wysokości do specyfiki i przeznaczenia obiektu z zachowaniem walorów estetyczno-widokowych.

- 5) zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) formy nowej zabudowy, w tym także ich przebudowa i rozbudowa, w nawiązaniu do form zabudowy w ramach istniejących terenów zainwestowanych, zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją, w tym bryły budynków oraz charakterystycznych dla nich cech elementów elewacji, kształtu dachów czy usytuowania głównych wejść do obiektów.
- 6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - nie określa się.
- 7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
 - a) stosowanie materiałów wykończeniowych w nawiązaniu do charakterystycznych dla istniejących budynków w miejscu realizacji inwestycji,
 - b) możliwość realizacji zabudowy o nowoczesnych formach architektonicznych z uwzględnieniem charakteru zabudowy dla poszczególnych ulic lub kwartałów zabudowy.
- 8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) lokalizowanie na elewacjach frontowych urządzeń technicznych m.in. urządzeń przesłowych, klimatyzatorów i urządzeń wentylacyjnych, w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji frontowej budynków oraz niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
- 9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) dachy budynków realizować w nawiązaniu do charakterystycznych cech dachów (w szczególności cech takich jak: kształt, spadek dachu, układ kalenicy względem drogi, pokrycie) obiektów, w tym obiektów historycznych, występujących przy poszczególnych ulicach,
 - b) lokalizowanie urządzeń technicznych, w tym: paneli fotowoltaicznych, klimatyzatorów, urządzeń wentylacyjnych itp. w sposób niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
- 10) Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:
 - a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
 - b) ograniczanie lokalizowania:
 - wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,

- c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,
 - d) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,
 - e) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przęsłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.
- 11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie:
- a) urządzania i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:
 - zachowanie, ochrona i kształtowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez uzupełnianie brakujących drzew w alejach i szpalerach oraz wypełnianie zielenią wysoką i niską powierzchni wolnych od utwardzenia w pasach drogowych, z uwzględnieniem ciągów widokowych,
 - dla nowych nasadzeń zastosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,
 - b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:
 - nie określa się,
 - c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:
 - nie określa się.
- 12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:
- a) lokalizowanie nowych usług z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków do charakteru miejsca,
 - b) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.
- 13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
- a) zachowanie przedpola ekspozycji poprzez wykluczenie możliwości realizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem małej architektury, z uwzględnieniem konieczności zachowania widoku,
 - b) w obszarach przedpola ekspozycji rekomenduje się kształtowanie zieleni wysokiej w sposób umożliwiający zachowanie widoku,
 - c) zachowanie punktów i ciągów widokowych poprzez ograniczanie zainwestowania przesłaniającego widok.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie¹¹:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
 - 1) Zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania tj. jako terenu wód powierzchniowych, terenów leśnych, rolnych i pastwisk.
 - 2) Możliwość realizacji nowej zabudowy w ramach uzupełniania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej w obrębie terenów zainwestowanych.
 - 3) Zachowanie terenów leśnych oraz kontynuacja gospodarki leśnej.
 - 4) Kontynuacja gospodarki wodnej, w tym gospodarki rybackiej na stawach hodowlanych.
 - 5) Promowanie dobrej praktyki rolniczej i działań rolno-środowiskowo-klimatycznych, prowadzenie rolnictwa ekologicznego na terenach rolnych w granicach krajobrazu, w celu ochrony zlewni elementarnej Miłosławki (ograniczenia zanieczyszczeń wnoszonych do rzeki oraz stawów w wyniku prowadzonych zabiegów agrotechnicznych).
 - 6) Wykluczenie możliwości eksploatacji kopalin.
 - 7) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
 - 1) Zachowanie i ochrona terenów zielonych w granicy krajobrazu, tj. terenów leśnych, drzew śródpolnych oraz roślinności zanurzonej i wynurzonej, szuwarów i torfowisk.
 - 2) Ochrona oraz kształtowanie zewnętrznej granicy lasu jako strefy ekotonowej.
 - 3) Prowadzenie działań ochronnych zgodnie z ustanowionymi planami ochrony, a w przypadku braku planów ochrony, sporządzenie wskazanych dokumentów.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - 1) Zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody parku krajobrazowego i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
 - 2) Podejmowanie działań w celu ustanowienie planu ochrony dla Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego zgodnie z przepisami odrębnymi.
4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
 - 1) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości położonych w granicach oraz bliskim sąsiedztwie krajobrazu priorytetowego, w celu zapobiegania rozlewaniu się zabudowy, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.
 - 2) Utrzymanie dotychczasowej funkcji Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego jako obszaru węzłowego (o randze krajowej) systemu przyrodniczego województwa wielkopolskiego charakteryzującego się wysokimi

walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi stanowiącego bogaty ekosystem i miejsce występowania licznej flory i fauny, m.in. poprzez zachowanie i przywracanie jego walorów oraz ograniczanie zainwestowania.

- 3) Utrzymywanie i konserwacja tras turystycznych.
- 4) Wprowadzanie znaków i barier ograniczających penetrację terenu (ukierunkowanie ruchu turystycznego, ograniczenie wydeptywania).

Dolina Warty: Pyzdry – Rogalinek:

ID	841
KOD	30-315.64-085
NAZWA	DOLINA WARTY: PYZDRY-ROGALINEK
GRUPA	A – krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka
TYP	1 – wód powierzchniowych
PODTYP	1b – systemy wód płynących
LOKALIZACJA	gminy: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pyzdry
POWIERZCHNIA	5685 ha

Rysunek 3. Metryczka krajobrazu Dolina Warty: Pyzdry – Rogalinek

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego; Krajobraz Priorytetowy „Dolina Warty: Pyzdry – Rogalinek”.

Krajobraz jest zlokalizowany w centralnej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatów: poznańskiego, śremskiego, średzkiego, wrzesińskiego i jarocińskiego, na terenie gmin: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pyzdry. Krajobraz ma długość około 74 km i ciągnie się od Rogalinka do Pyzdr.

Krajobraz to obszar dolinny, który tworzy rzeka Warta. Warta na odcinku Pyzdry–Śrem ma przebieg równoleżnikowy, przepływa przez Pradolinę Warciańsko-Odrzańską. W pobliżu miasta Śrem, wpływa w przebiegający południkowo Poznański Przełom Warty.

W krajobrazie występują cenne obiekty geologiczne i geomorfologiczne, do których zaliczamy dolinę rzeki Warty. Na wschodzie (okolice wsi Góra, Psarskie) oraz na zachodzie (miejscowość Tarnowa pod Pyzdrami) występują osuwiska. Na wschodzie, zachodzie oraz wzdłuż południowej granicy krajobrazu występują obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi.

W strukturze krajobrazu dominują tereny podmokłe i zabagnione (około 55% powierzchni) oraz łąki i pastwiska (około 23% powierzchni). Wody powierzchniowe, stanowią około 14% powierzchni krajobrazu. Składa się na nie rzeka Warta wraz z dopływami oraz liczne starorzecza. Poniżej Pyzdr do Warty uchodzi z lewej strony Proсна. Poza Proszą lewostronnymi dopływami Warty w krajobrazie są: Kanał Mosiński, Kanał Szymanowo–Grzybno, Tuchoń, Pyszcza, Kanał Graniczny, Kanał Książ, Hermaniec, Kanał Roguski, Lutynia, Odczepicha, Dopływ z Komorza Przybysławskiego. Prawostronnymi dopływami Warty są: Dopływ z gaj. Czmoń, Kanał Teresiny-Orkowo, Młyńsko (Kanał Ulgi w Śremie), Moskawa, Kanał Bobrowski, Baba, Dopływ spod Wszemborza. Lasy zajmują w krajobrazie około 2%. Są to przede wszystkim występujące w centralnej części krajobrazu Łęgi Mechlińskie, kompleks leśny na zachód od Nowego Miasta nad Wartą oraz lasy na zachód od miejscowości Pogorzelica.

Na lewym brzegu rzeki, w pobliżu miejscowości Krajkowo jest Wyspa Krajkowska, na której znajduje się ujęcie, dostarczające wodę dla aglomeracji poznańskiej ujęcie infiltracyjne Mosina – Krajkowo. Ujęcie to jest zlokalizowane na obszarze o bardzo korzystnym zagospodarowaniu z punktu widzenia ochrony jakości ujmowanych wód podziemnych, w związku z występowaniem terenów leśnych oraz trwałych użytków zielonych.

Przez krajobraz przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- 1) Szlak żeglugi śródlądowej – Wielka Pętla Wielkopolski.
- 2) Trasy samochodowe:
 - a) Szlak Piastowski, krajobraz priorytetowy przecina w Śremie,
 - b) Szlak Cysterski, krajobraz priorytetowy przecina w okolicy Pyzdr.
- 3) Trasy rowerowe:
 - a) wschodni odcinek Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego (NSR, oznakowanie niebieskie), który należy do Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych, przebiega przez Mosinę, Rogaliński Park Krajobrazowy i rezerwat Krajkowo, Śrem i Nowe Miasto nad Wartą, Czeszewo oraz Parki Krajobrazowe Żerkowsko – Czeszewski i Nadwarciański,
 - b) czerwony szlak rowerowy Łęgi Nadwarciańskie, rozpoczyna się w Śremie przy skrzyżowaniu ul. Kilińskiego z Mickiewicza, biegnie na północ od krajobrazu, w okolicy miejscowości Kotowo skręca w prawo i wkracza w granice krajobrazu priorytetowego, całkowita długość szlaku wynosi 32 km,
 - c) zielony szlak rowerowy Do Poznania, ma przebieg południkowy, prowadzi od Śremu do Radzewa, krajobraz priorytetowy przecina w okolicy miejscowości Niestabin,
 - d) szlak rowerowy Żerkowsko-Czeszewska Ósemka – odcinek czerwony, prowadzi od Miłosławia do Żerkowa, przez krajobraz priorytetowy przebiega wzdłuż przeprawy promowej przez Wartę, w okolicy miejscowości Dębno,
 - e) fioletowy szlak rowerowy, określany jako Pierścień powiatu wrzesińskiego, wiedzie dookoła całego powiatu wrzesińskiego, krajobraz priorytetowy przecina w części wschodniej, na moście w Pyzdrach, ponadto przebiega wzdłuż północno-wschodniej granicy krajobrazu priorytetowego.
- 4) Ścieżki przyrodnicze, które są położone na terenie parków krajobrazowych:
 - a) Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego:

- ścieżka Starorzecze (długość 2,5 km, 20 przystanków), trasa: Prom Nikodem – wzdłuż Warty – starorzecze Starucha – leśniczówka Warta – Kamień Sienkiewicza, ścieżka przedstawia krajobraz nadwarciański, miejsca żerowania bobrów, wpływ powodzi i kry lodowej na las oraz gatunki drzew występujące w lesie i sposoby ich rozpoznawania,
- b) Rogalińskiego Parku Krajobrazowego:
 - Bobrowy Szlak (długość 8,75 km, 9 przystanków), trasa: Czmoniec (parking leśny) – Czmoniec (parking przy boisku wiejskim), ścieżka została wytyczona na terasie zalewowej rzeki Warty, biegnie przez kompleksy leśne oraz obszary łąk nadrzecznych z dębami szypułkowymi i starorzeczami,
 - Rogalinek–Rogalin (długość 8 km, 5 przystanków), trasa: most w Rogalinku – park angielski przy pałacu w Rogalinie, ścieżka prezentująca walory zalewowej doliny Warty, nieoznakowana w terenie.

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

1) Zagrożenia istniejące:

- a) element liniowy wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV i 400 kV, przecinające Dolinę Warty,
- b) obszar wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - teren istniejącej eksploatacji kruszywa przy ul. Wrocławskiej w Pyzdrach,
- c) obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:
 - presja inwestycyjna – wkraczanie zabudowy w dolinę rzeki Warty (w miejscowościach Tarnowa i Pyzdry, gm. Pyzdry),
- d) rozwój rolnictwa, w tym m.in.: intensywne użytkowanie rolne, przekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne – upraszczanie mozaikowatej struktury otwartych terenów rolnych, utrata bioróżnorodności, zmniejszanie możliwości retencyjnych obszaru, zanieczyszczenie wód oraz degradacja gleb,
- e) obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych – degradacja siedlisk zwłaszcza wilgotnych, zmiana stosunków wodnych,
- f) przekształcanie i osuszanie mokradeł, torfowisk i łąk wilgotnych w wyniku budowy obwałowań, melioracji odwadniających, niewłaściwej gospodarki wodnej, zwiększającego się poboru wód podziemnych przez indywidualnych ujęcia, a także w celu realizacji zabudowy – utrata bioróżnorodności, zmniejszanie możliwości retencyjnych obszaru,
- g) fragmentacja terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania – zmiana struktury krajobrazów mozaikowych, utrata bioróżnorodności,
- h) pojawianie się gatunków obcych, w tym inwazyjnych – utrata bioróżnorodności,
- i) duża presja rekreacyjno-turystyczna na obszary doliny rzeki Warty (niszczenie siedlisk, wędkarstwo, kajaki itp.),

- j) spływ zanieczyszczeń powierzchniowych, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) z pól sąsiadujących z krajobrazem.

2) Zagrożenia potencjalne:

- a) obszar mogący negatywnie wpływać na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:
 - planowane zagospodarowanie terenu według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miłostaw,
- b) degradacja środowiska rzecznoego w wyniku zanieczyszczeń ściekami bytowymi i przemysłowymi,
- c) brak stref buforowych wzdłuż linii brzegowej, zlewnie rolnicze.

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków²⁰

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>Rogaliński Park Krajobrazowy – powiększenie granic – włączenie obszaru doliny Warty w rejonie Śremu*</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

* Na załączniku graficznym przedstawiono proponowany obszar do powiększenia parku krajobrazowego. Ostateczna granica zostanie uszczegółowiona na etapie przygotowania uchwały o powiększeniu formy ochrony

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>
obszar chronionego krajobrazu	– <i>nie określa się</i>
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– <i>nie określa się</i>

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– <i>nie określa się</i>
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– <i>nie określa się</i>
uznanie za pomnik historii	– <i>nie określa się</i>
utworzenie parku kulturowego	– <i>nie określa się</i>
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– <i>nie określa się</i>

4. Obszary wskazane do uzupełnienia stanu wiedzy:

obszar analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego	– <i>obszar o zachowanych wartościach kulturowych i przyrodniczych związany z działalnością rodu Raczyńskich w rejonie Rogalina oraz z osadnictwem olęderskim Puszczy Pyzdrowskiej**</i>
Nadwarciański Park Krajobrazowy	– <i>możliwość włączenia obszaru ujścia rzeki Prosny do Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego</i>
Obszar Chronionego Krajobrazu Szwajcaria Żerkowska	– <i>analiza aktualności granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Szwajcaria Żerkowska</i>

** Na załączniku graficznym i mapie nr 6 przedstawiono obszar analiz, który nie stanowi docelowego zasięgu parku kulturowego

II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów²¹

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
<i>Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny</i>	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Stosowanie stref buforowych, w tym ochronnych, w postaci pasów zieleni redukujących negatywny wpływ obiektów przemysłowych i usługowych na walory krajobrazowe
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych

<i>Ochrona walorów przyrodniczych</i>	Zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, w tym sporządzenie planów ochrony dla parków krajobrazowych znajdujących się w granicach krajobrazu priorytetowego (Nadwarciański PK, Żerkowsko-Czeszewski PK, Rogaliński PK) oraz ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu przyrody Krajkowo
	Ochrona oraz właściwe kształtowanie ekotonów stref brzegowych cieków, w postaci pasów zieleni, redukujących dopływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz bytowego
	Obejmowanie nowych obszarów ochroną prawną, zmiana rangi ochrony lub granic istniejących form ochrony przyrody, w tym powiększenie granic Rogalińskiego Parku Krajobrazowego – włączenie doliny Warty w rejonie Śremu oraz utworzenie rezerwatu przyrody na obszarze Łęgów Nadwarciańskich (gm. Nowe Miasto nad Wartą)
	Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego
	Dążenie do zachowania dotychczasowej funkcji użytkowania terenów leśnych i rolnych poprzez ograniczanie ich przekształcania na inne cele
	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i ochrona leśnej różnorodności biologicznej
	Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin rzecznych i teras zalewowych
	Zachowanie ekosystemów trawiastych i mokradlowych
	Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej
	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach
	Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny rzeczne) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających intensyfikację zabudowy wokół cieków
	Wprowadzanie zieleni osłonowej wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu
	Przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów, w tym kompleksów leśnych oraz zapewnienie ich łączności ekologicznej
	Rekultywacja i renaturyzacja obszarów zdegradowanych i przekształconych antropogenicznie
	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami
	Przeciwdziałanie erozji oraz ochrona przed ruchami masowymi ziemi
	Ochrona powierzchni ziemi, w tym ograniczanie przekształceń rzeźby terenu
	Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Rozwój obszarów rekreacji i wypoczynku z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Ochrona potencjału kulturowego</i>	Wpisanie obszarów o wysokich wartościach historyczno-kulturowych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (związanych z początkami Państwa Polskiego – Szlak Piastowski)
	Wykorzystanie potencjału kulturowego do kreowania nowych produktów turystycznych związanych z kulturą ludową Tołstoki (mieszkańcy wsi na trudno dostępnych rozlewiskach Warty w okolicach Nowego Miasta nad Wartą)
	Utrzymanie ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych

	Wzmacnianie działań ochronnych obiektów i obszarów zabytkowych, w tym przeprowadzenie analiz wartości kulturowych, stanu zachowania i pozostałości osadnictwa olęderskiego i cysterskiego
	Podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów zabytkowych
	Obejmowanie ochroną prawną najcenniejszych obszarów i obiektów zabytkowych o wysokich wartościach kulturowych, historycznych i krajobrazowych, w tym poprzez wspieranie działań na rzecz przeprowadzania analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z działalnością rodu Raczyńskich w rejonie Rogalina oraz z osadnictwem olęderskim Puszczy Pyzderskiej
	Zachowanie historycznego charakteru otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Rozwój turystyki kulturowej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej</i>	Budowa i modernizacja układu dróg, w tym krajowych, wojewódzkich, powiatowych, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Modernizacja i budowa infrastruktury śródlądowych dróg wodnych oraz ich rewitalizacja dla celów turystycznych, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w tym promocja i podnoszenie atrakcyjności szlaku wodnego na Warcie stanowiącego część szlaku żeglugi śródlądowej Wielka Pętla Wielkopolski
	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru oraz z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych

2. Poziom lokalny

1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

- a) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem funkcji przyrodniczej, w tym gruntów rolnych i leśnych, zieleni naturalnej i urządzonej oraz wód powierzchniowych, jako dominującej,
- b) zachowanie i ochrona, ujęcia wody Mosina – Krajkowo, dostarczającego wodę dla aglomeracji poznańskiej wraz ze strefami ochrony bezpośredniej i pośredniej,
- c) poprawa zagospodarowania obszaru wpływającego negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu, m.in. poprzez realizację zieleni izolacyjnej,
- d) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem wyróżników kompozycji przestrzennej jako elementów szczególnie odznaczających się w przestrzeni krajobrazu wysokością, gabarytami oraz formą lub sposobem zagospodarowania:

akcent krajobrazowy – obiekt:

- most kolejowy w Solcu nad Wartą,
- grodzisko w Nowym Mieście nad Wartą,

akcent krajobrazowy – obszar:

- nagromadzenie wiekowych dębów rogańskich w dolinie Warty, pomiędzy Rogalinem, a Radzewicami,
 - e) wykluczanie możliwości wyznaczania nowych terenów pod funkcje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe,
 - f) możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania, z możliwością realizacji zabudowy, poza obszarami zainwestowanymi, związanej z obsługą ruchu turystycznego na rzece m.in.: mariny, przystanie,
 - g) możliwość realizacji infrastruktury technicznej w ramach inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową,
 - h) możliwość tworzenia leśnych stref buforowych, mających na celu zatrzymywanie zanieczyszczeń z sąsiadujących z doliną Warty pól (ochrona siedlisk wodnych i lądowych), w miejscu gdzie pola uprawne dochodzą do koryta Warty,
 - i) ograniczanie realizowania napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym wolnostojących elementów wysokościowych telefonii komórkowej, w przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej skablowania.
- 2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
- nie określa się.
- 3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 5) Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
- nie określa się.
- 8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.
- 9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- nie określa się.

- 10) Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:
- a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
 - b) ograniczanie lokalizowania:
 - wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,
 - c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,
 - d) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,
 - e) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przesłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.
- 11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni publicznych:
- a) urządzenia i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:
 - dla nowych nasadzeń zastosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,
 - b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:
 - nie określa się,
 - c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:
 - nie określa się.
- 12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:
- a) umożliwia się lokalizowanie, w obrębie terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, zabudowy usługowej, wyłącznie na potrzeby obsługi ruchu turystycznego, w tym sezonowych punktów gastronomicznych,
 - b) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.
- 13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
- a) zachowanie punktów i ciągów widokowych poprzez ograniczanie zainwestowania przesłaniającego widok,

- b) zachowanie przedpoli ekspozycji poprzez wykluczanie możliwości realizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem małej architektury oraz obiektów związanych z zagospodarowaniem terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem konieczności zachowania widoku,
- c) w obszarach przedpoli ekspozycji rekomenduje się kształtowanie zieleni wysokiej w sposób umożliwiający zachowanie widoku,
- d) możliwość korekty wysokości i kształtu zieleni przesłaniającej widoki z punktów i ciągów widokowych, przy czym każdorazowa decyzja o wycince powinna być poprzedzona inwentaryzacją i waloryzacją zieleni, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie²²:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
 - 1) Możliwość realizacji nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania, z możliwością realizacji obiektów związanych z funkcją turystyczną i rekreacyjną.
 - 2) Ograniczanie przekształceń terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
 - 3) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
 - 4) Podejmowanie działań z zakresu małej retencji skierowanych na zatrzymanie lub spowolnienie spływu wód w celu poprawy stosunków wodnych, m.in. takich jak: budowa i odbudowa systemu urządzeń wodnych odwadniająco-nawadniających, realizowanie oczek wodnych i stawów, wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień, trwałych użytków zielonych, renaturyzacją małych rzek oraz odtwarzanie i funkcjonowanie stref ekotonowych, czyli stref buforowych wzdłuż cieków w postaci pasów roślinności stanowiących barierę biogeochemiczną m.in. dla azotanów i fosforanów spływających z pól.
 - 5) Dla obszaru wpływającego negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu, w celu poprawy jakości przestrzeni i postrzegania krajobrazu w danym rejonie, rekomenduje się podjęcie działań neutralizujących negatywny odbiór wizualny, w tym zabiegów przesłaniających niekorzystne widoki za pomocą realizacji zieleni izolacyjnej.
 - 6) Dla obszarów wpływających negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu ograniczanie presji inwestycyjnej na terenach doliny rzeki Warty.
 - 7) Rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji niekolidujących z nadrzędnymi funkcjami ochrony przyrody, kanalizowanie ruchu turystycznego poprzez szlaki turystyczne i przygotowane miejsca odpoczynku.
 - 8) Rekomenduje się utrzymanie dotychczasowej funkcji terenów w celu zachowania złóż kopalin.
 - 9) Kontynuacja gospodarki leśnej.
 - 10) Kontynuacja gospodarki wodnej.
 - 11) Kontynuacja działalności rolniczej.

2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
 - 1) Wykluczanie możliwości wycinania lasów łęgowych, ich degradacji, kontrola ich drzewostanu.
 - 2) Wykluczanie możliwości odwadniania terenów podmokłych – mokradeł.
 - 3) Wykluczanie możliwości wprowadzania gatunków obcych i eliminowanie gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia.
 - 4) Wykluczanie możliwości niszczenia roślinności wodnej i ziemno-wodnej.
 - 5) Uzupełnienie zieleni drzewami lub krzewami, spełniającej rolę naturalnej bariery chroniącej przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z okolicznych pól, wzdłuż koryta rzeki Warty na terenie gmin Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków i Kołaczkowo.
 - 6) Prowadzenie działań ochronnych zgodnie z ustanowionymi planami zadań ochronnych i planami ochrony, a w przypadku braku planów ochrony, sporządzenie wskazanych dokumentów.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - 1) Zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody tj. parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody.
 - 2) Wspieranie działań na rzecz ustanowienia planów ochrony dla parków krajobrazowych znajdujących się w granicach krajobrazu priorytetowego (Nadwarciański Park Krajobrazowy, Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy, Rogaliński Park Krajobrazowy).
 - 3) Ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu przyrody Krajkowo.
 - 4) Realizacja działań wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Dolina Środkowej Warty PLB300002, Rogalińska Dolina Warty PLH300012 i Ostoja Nadwarciańska PLH300009.
4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
 - 1) Rekomenduje się dla krajobrazu priorytetowego, utrzymanie dotychczasowej funkcji Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu Szwajcaria Żerkowska, Pyzdrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, rezerwatów przyrody Krajkowo i Czeszewski Las jako obszarów węzłowych (o randze krajowej) systemu przyrodniczego województwa wielkopolskiego charakteryzujących się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi stanowiących bogaty ekosystem i miejsce występowania licznej flory i fauny m.in. poprzez zachowanie i przywracanie jego walorów oraz ograniczanie zainwestowania.
 - 2) Uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych stref zachowania dostępności do zasobów infiltracyjnych rzeki Warty²³.
 - 3) Uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych ochrony jakościowej i ilościowej zasobów infiltracyjnych rzeki Warty oraz objęcie jej ochroną²⁴.

- 4) Uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych strefy perspektywy zapewnienia zaopatrzenia w wodę z zasobów infiltracyjnych rzeki Warty²⁵.
- 5) Wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć, które mogą spowodować zagrożenia dla jakości i ilości wód powierzchniowych i podziemnych w strefach: zachowania dostępności do zasobów infiltracyjnych rzeki Warty, ochrony jakościowej i ilościowej zasobów infiltracyjnych rzeki Warty i perspektywy zapewnienia zaopatrzenia w wodę z zasobów infiltracyjnych rzeki Warty.
- 6) Zachowanie dotychczasowego przeznaczenia terenów w strefach: zachowania dostępności do zasobów infiltracyjnych rzeki Warty, ochrony jakościowej i ilościowej zasobów infiltracyjnych rzeki Warty i perspektywy zapewnienia zaopatrzenia w wodę z zasobów infiltracyjnych rzeki Warty.
- 7) Podejmowanie działań na rzecz przeprowadzenia analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z działalnością rodu Raczyńskich w rejonie Rogalina oraz z osadnictwem olęderskim Puszczy Pyzdrowskiej.
- 8) Rekomenduje się dla krajobrazu priorytetowego, który objęty jest zasięgiem korytarza ekologicznego Północno-Centralnego Dolina Warty KPnC-22A oraz korytarza ekologicznego dolin rzecznych – Dolina Warty, zachowanie strefy ochronnej, którą wyznaczają granice krajobrazu, ze wskazaniem ograniczania lokalizowania nowej zabudowy, z wyłączeniem infrastruktury technicznej związanej z ochroną przeciwpowodziową oraz obsługą ruchu turystycznego.
- 9) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dla terenów graniczących z jednostkami osadniczymi położonymi w sąsiedztwie krajobrazu priorytetowego, w celu ograniczenia rozlewania się miejscowości oraz dla terenów, które są lub mogą być w przyszłości zagrożone silną presją turystyczną.

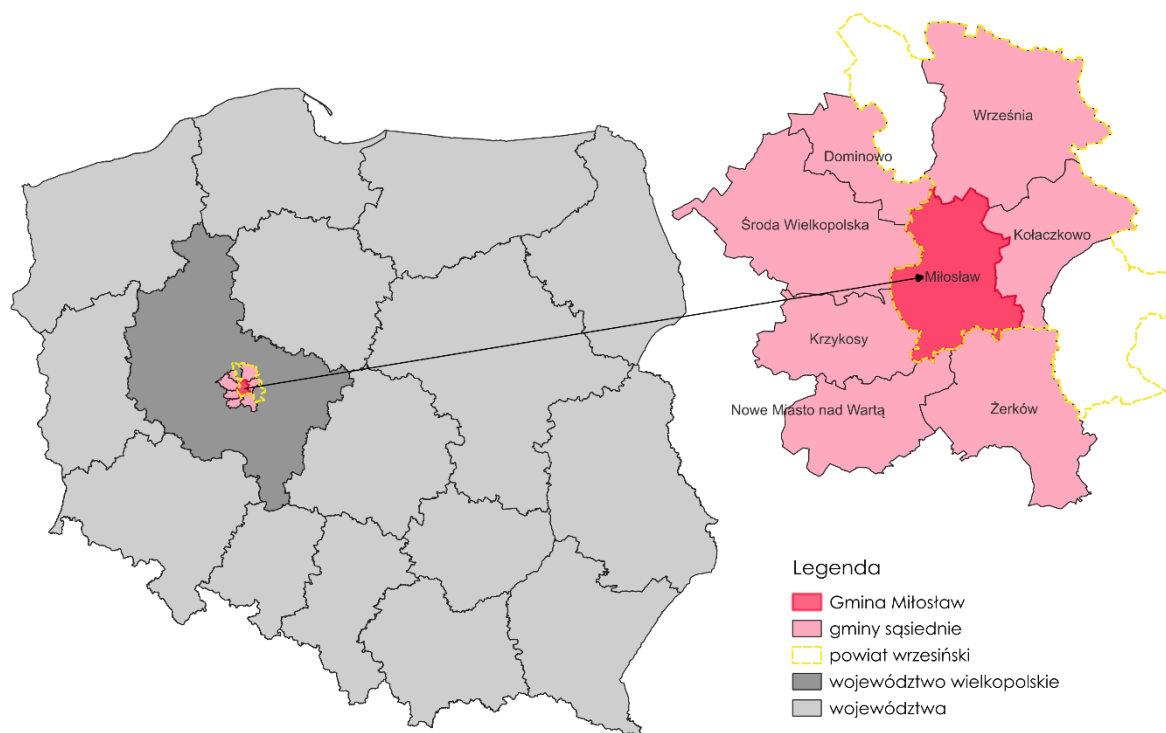
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY MIŁOŚLAW

3.1. Położenie

Gmina Miłosław jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w centralnej części województwa wielkopolskiego, w południowo-zachodniej części powiatu wrzesińskiego. Gmina graniczy:

- od północy z gminami Września (pow. wrzesiński) oraz Dominowo (pow. średzki),
- od wschodu z gminą Kołaczkowo (pow. wrzesiński),
- od południa z gminami Żerków (pow. jarociński) i Nowe Miasto nad Wartą (pow. średzki),
- od zachodu z gminami Krzykosy i Środa Wielkopolska (obie pow. średzki).

Według danych Urzędu Gminy Miłosław na dzień 31.12.2023 roku Gminę zamieszkiwało 9 796 mieszkańców, co przy powierzchni całkowitej wynoszącej 132,26 km², przekłada się na gęstość zaludnienia na poziomie ok. 74 os./km². W mieście gęstość zaludnienia wzrasta do ok. 729 os./ km², z kolei na obszarach wiejskich Gminy spada do ok. 51 os./ km².

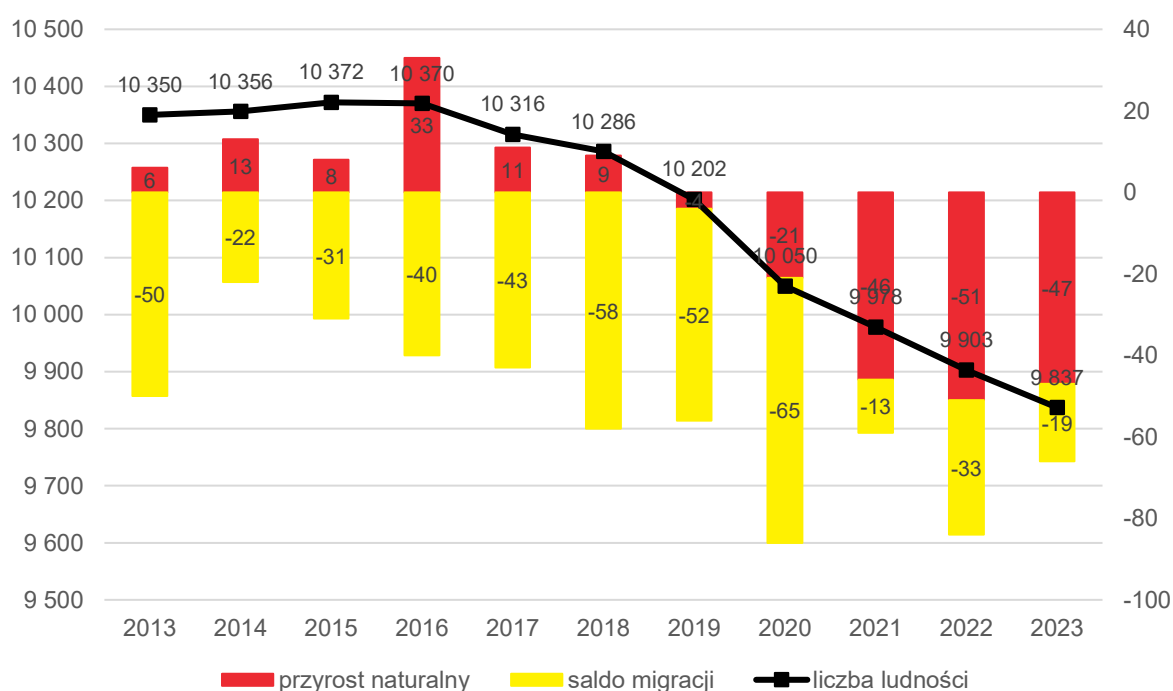
Rysunek 4. Położenie Gminy Miłosław na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne.

3.2. Demografia

Sytuacja demograficzna jednostki samorządu terytorialnego stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na możliwości rozwojowe, a także nadających kierunek dalszego rozwoju. W Gminie Miłostaw począwszy od 2015 roku obserwuje się stały spadek liczby ludności. Powiązane jest to przede wszystkim z ujemnym saldem migracji (różnica między liczbą osób osiedlających się na terenie Gminy a liczbą osób wyprowadzających się poza jej granice) w całym analizowanym okresie. Ekstremum osiągnięto w 2020 roku, kiedy saldo migracji wyniosło -65 osób. W latach 2013-2023 średnio z terenu Gminy Miłostaw wyprowadzało się 39 osób. Począwszy od 2019 roku w Gminie obserwuje się również ujemny przyrost naturalny (różnica między urodzeniami żywymi, a zgonami), który wykazuje się gwałtowną tendencją spadkową. Tak niski poziom dzietności powiązany jest ze starzeniem się społeczeństwa obserwowanym w Miłostawiu. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią ponad 22% ogółu mieszkańców Gminy, podczas gdy osoby w wieku przedprodukcyjnym jedynie 19,54%, a osoby w wieku produkcyjnym 58,27%. Jednocześnie, obserwuje się stały wzrost udziału osób starszych w strukturze społecznej, kosztem osób w wieku produkcyjnym. Obserwowane zmiany demograficzne wpływają na potencjał kapitału społecznego oraz zdolność adaptacji i implikacji zmian społecznych, ekonomicznych czy środowiskowych.

Omawiane zmiany demograficzne prezentuje poniższa rycina.

Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w Gminie Miłostaw w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.3. Infrastruktura techniczna

3.3.1. Transport i komunikacja

Główną arterię komunikacyjną na terenie Gminy Miłosław stanowi droga krajowa nr 15 przebiegająca z południowego-zachodu w kierunku północno-wschodnim przez miejscowości: Białe Piątkowo – Miłosław – Kębłowo – Skotniki. DK15 umożliwia m. in. dotarcie do Wrześni, Jarocina czy bardziej oddalonych Torunia i Wrocławia. Droga krajowa przebiega jednak przez ścisłe centrum Miłosławia, nieopodal Placu Wiosny Ludów. Ze względu na brak obwodnicy, drogą tą odbywa się cały ruch tranzytowy, wpływając na klimat akustyczny oraz jakość powietrza w mieście. W południowej części miasta DK15 krzyżuje się z drogą wojewódzką nr 441 relacji Miłosław – Borzykowo. Układ komunikacyjny Gminy uzupełniają drogi powiatowe i gminne. Przez Gminę Miłosław przebiega również linia kolejowa nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, w ciągu której na terenie Gminy zlokalizowane są dwa dworce kolejowe: w Miłosławiu oraz Orzechowie. Dworzec w Orzechowie zapewnia również obsługę firmy Sklejka Orzechowo, będącej ważnym pracodawcą na terenie Gminy. Podstawowym aspektem są odległości czasowe dzielące Miłosław od większych ośrodków miejskich. Do ośrodka powiatowego, miasta Wrześni podróż samochodem osobowym lub koleją zajmuje niespełna 20 min. Z kolei podróż do Poznania autem osobowym zajmuje ok. 50 min, podczas gdy koleją ok. 1 godz. 30 min. Najbliższy port lotniczy zlokalizowany jest również w Poznaniu, a odległość czasowa dzieląca od niego mieszkańców Miłosławia wynosi ok. 1 godziny.

Zbiorcza komunikacja autobusowa na terenie Gminy zapewniona jest jedynie w miejscowościach Białe Piątkowo oraz Miłosław. W przypadku pozostałych miejscowości na terenie Gminy przewozy oferują prywatni przedsiębiorcy. W Gminie jednak zauważa się potrzebę organizacji i rozwoju transportu zbiorowego, obsługującego wszystkie miejscowości. Obecny stan determinuje bowiem ryzyko występowania zjawiska wykluczenia komunikacyjnego w przypadku mieszkańców obszarów wiejskich Gminy, oddalonych od Miłosławia.

Komunikacja i kwestie związane z dostępnością w dzisiejszych czasach wiążą się również bezpośrednio z zasięgiem łączności telekomunikacyjnych i internetowych. W przypadku dostępu do Internetu, zgodnie z raportem Instytutu Łączności „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu”, w Gminie Miłosław 26,71% wszystkich adresów lokali mieszkalnych nie znajduje się w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu. Oznacza to, iż ludność zamieszkująca w tych domostwach może zmagać się z wykluczeniem cyfrowym. Obecność tzw. „białych plam” rzutuje nie tylko na możliwości rozwojowe, ale również jakość codziennego życia mieszkańców.

3.3.2. Urządzenia sieciowe

Zgodnie z danymi GUS na koniec 2023 dostęp do sieci wodociągowej miało 99,9% mieszkańców. Wskaźnik ten był wyższy niż średnia gmin powiatu wrzesińskiego (98,4%) oraz całego województwa wielkopolskiego (97,0%).

Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej był wyższy w porównaniu do udziału osób korzystających z kanalizacji sanitarnej. Według danych GUS na koniec 2023 roku dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej miało jedynie 57,8% mieszkańców. Jest to niższy

poziom skanalizowania niż w powiecie wrzesińskim (60,7%) oraz województwie wielkopolskim (74,5%). Mieszkańcy pozbawieni dostępu do sieci kanalizacyjnej korzystają najczęściej z bezodpływowych zbiorników na ścieki lub przydomowych oczyszczalni. W skali kraju problematyczne jest indywidualne gospodarowanie ściekami, co wiąże się z zagrożeniami ekologicznymi. Jednym z największych wyzwań pozostaje nielegalne opróżnianie szamb, które może powodować lokalne zanieczyszczenia oraz mieć negatywny wpływ na jakość wód gruntowych i powierzchniowych. Zanieczyszczenia te mogą zakłócać równowagę ekosystemów, gdzie wszystkie elementy są ze sobą wzajemnie powiązane i oddziałują na siebie.

Z kolei dostęp do sieci gazowej w 2023 roku miało 12,1% mieszkańców Gminy, co było wynikiem znacznie niższym niż w powiecie wrzesińskim (33,6%) oraz województwie wielkopolskim (54,1%).

3.4. Istniejący stan środowiska przyrodniczego

3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

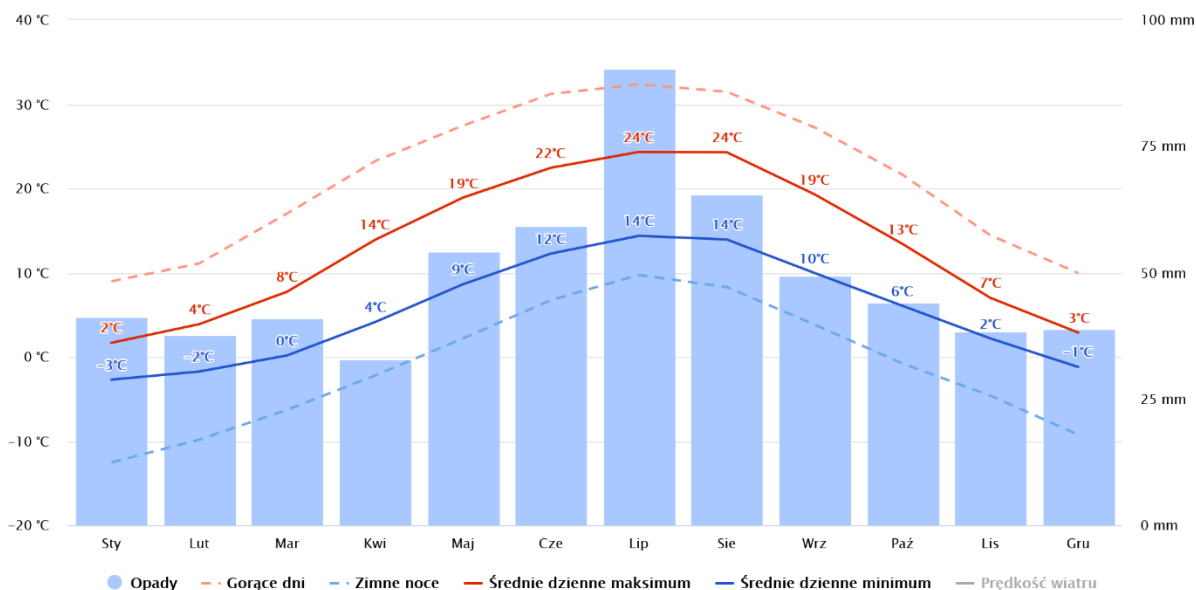
3.4.1.1. Ochrona klimatu

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego analizowany obszar zalicza się do dzielnicy klimatycznej VII, zwanej Środkową, charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem - poniżej 550 mm. Klimat gminy Miłosław można scharakteryzować jako przejściowy, kształtowany przez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza morskiego lub kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z małą pokrywą śnieżną. Średnia temperatura roczna wynosi 9,4°C, a średnie temperatury miesięczne wahają się od 0,0°C (styczeń) do +19,9°C (lipiec). Najczęściej obserwowane są wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego – najczęściej występują wiatry bardzo słabe oraz wiatry słabe.¹

¹ Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego Gminy Miłosław

Miłosław

52.20°N, 17.49°E (85 m n.p.m.).
Model: ERA5T.

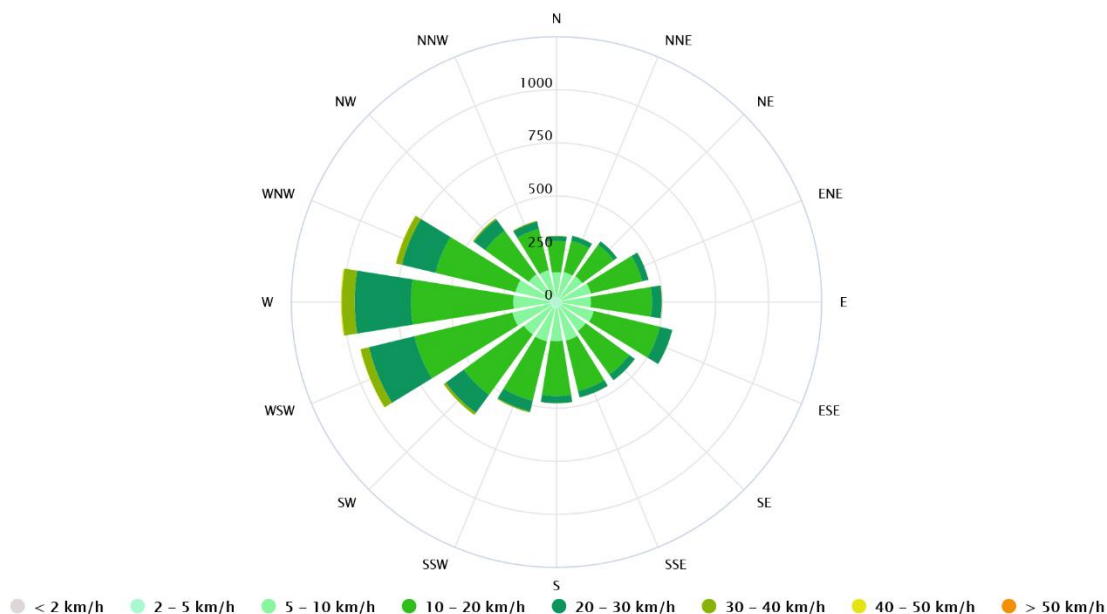

Rysunek 6. Wykres średnich temperatur i opadów w ciągu roku dla Gminy Miłosław

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Miłosław

52.20°N, 17.49°E (85 m n.p.m.).
Model: ERA5T.

Rysunek 7. Róża wiatrów dla Gminy Miłosław

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
 - prawnie chronionych;
 - obszarach górskich;
 - strefie wybrzeża;
 - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA 2020 scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu

koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Dla Gminy Miłosław nie opracowano Planu adaptacji do zmian klimatu.

3.4.1.2. Jakość powietrza

Uchwałą Nr XXI/391/2020 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku został przyjęty Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 poz. 845).

Ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena jakości powietrza prowadzona jest pod kątem ochrony zdrowia i pod kątem ochrony roślin. Ocena jakości powietrza wykonywana jest na obszarze stref. Dla terenu województwa wielkopolskiego obowiązują wymienione niżej strefy:

- strefa aglomeracja poznańska obejmująca Poznań – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- strefa miasto Kalisz – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa wielkopolska obejmująca pozostały obszar województwa.

W województwie wielkopolskim wszystkie strefy stanowią obszary zwykłe, tj. obszary stref nie będące obszarami ochrony uzdrowiskowej.

Zgodnie z podziałem na strefy, Gmina Miłosław znajduje się w strefie wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Określając stan jakości powietrza na terenie Gminy Miłosław kierowano się wynikami pomiarów dla strefy wielkopolskiej. Oceny przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- o ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- o ze względu na ochronę roślin – dla strefy wielkopolskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon O₃, tlenek węgla CO. Z kolei ocena pod kątem ochrony roślin obejmuje: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Pomiary, na podstawie których wykonywane są oceny, prowadzone są metodą automatyczną i manualną, w oparciu o metodyki referencyjne, a urządzenia podlegają stałemu nadzorowi metrologicznemu Centralnego Laboratorium Badawczego. Oceny wspomagane są modelowaniem matematycznym.

Zgodnie z raportem Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Departamentu Monitoringu Środowiska, Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Poznaniu „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024”, dla strefy wielkopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Z kolei dokonując oceny dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego – wartości obowiązującej dla roku 2024 – strefa wielkopolska uzyskała klasę A1.

Dokonując klasyfikacji dodatkowej:

- ⇒ w przypadku ozonu odnosząc otrzymane wyniki do poziomu celu długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2,
- ⇒ w przypadku pyłu PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy – strefa wielkopolska uzyskała klasę A.

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów stanowiących w celu ochrony zdrowia – dane za rok 2024

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
wielkopolska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych. Jako metodę uzupełniającą na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza w województwie wykorzystano modelowanie jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefie przypisano klasę D2.

Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – dane za rok 2024

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
wielkopolska	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Duże znaczenie w ogólnej emisji posiadają zarówno emisja powierzchniowa, punktowa jak i liniowa. Jakość powietrza w województwie wielkopolskim zależy również od napływów zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz Europy. Emisję do powietrza powoduje eksploatacja zasobów naturalnych węgla brunatnego, gazu ziemnego i soli kamiennej, a także złóż piasków, żwirów i surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wielkopolska jest województwem o dużym udziale rolnictwa w gospodarce, więc i ten sektor gospodarki wpływa znacząco na emisję z obszaru województwa.

Z danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) wynika, że największy udział źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza należy przypisać emisji komunalno-bytowej w zakresie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. Znaczący udział w emisji tlenków siarki ma emisja punktowa, a tlenków azotu transport drogowy. Na terenie województwa wielkopolskiego, jak wcześniej wspomniano, znajdują się wyrobiska i hałdy, które są źródłem emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}.

Dnia 18 grudnia 2017 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. Uchwałę Antysmogową. Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą od 1 maja 2018 r. obowiązuje zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego miatu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadzone zostały ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Z kolei kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane dożywnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r. Przedmiotowa Uchwała została zmieniona Uchwałą nr XXXVI/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.

Wykaz planowanych działań naprawczych w strefie wielkopolskiej przedstawiono poniżej:

- WpZOA Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej,
- WpDOT Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej,
- WpIZE Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin,
- WpKUA Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
- WpTMB Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- WpMMU Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich,
- WpZUZ Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej,
- WpEEK Edukacja ekologiczna,
- WpPZP Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, w 2025 r. w Gminie Miłosław należało wymienić 206 kotłów. Szacunkowo do II połowy 2026 roku należy także wymienić 103 kotły. Z kolei szacowana liczba kotłów (w tym piecy kaflowych) w mieszkaniowym zasobie komunalnym Gminy przewidziana do wymiany w 2025 roku wynosiła 5, a po II kw. będzie wynosić 1.

W związku z niską jakością powietrza (w szczególności w okresie grzewczym) Gmina Miłosław włączyła się w realizację programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany źródła ogrzewania oraz instalacji OZE. Ponadto Gmina podjęła działania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej.

Ważnym jest podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, zachęcania ich do stosowania proekologicznych rozwiązań (montaż przydomowych oczyszczalni ścieków, paneli fotowoltaicznych, wymiana źródeł ogrzewania na ekologiczne) oraz zmiana zachowań na służące środowisku (np. segregacja odpadów, oszczędzanie wody, prądu etc.). W związku z tym Gmina Miłosław wspiera mieszkańców w formie udzielenia dotacji dla mieszkańców gminy na wymianę istniejącego źródła ogrzewania nie spełniającego wymagań klasy energetycznej, co przyczynia się do poprawy jakości powietrza.

W trosce o środowisko, mając na celu poprawę bioróżnorodności lokalnych ekosystemów oraz umożliwienie bytowania na nich owadów zapylających, Gmina Miłosław regularnie zwiększa areał roślin miododajnych poprzez realizację nasadzeń drzew miododajnych.

Wymienione zadania realizowane są budżetu własnego Gminy oraz z pozyskanych środków zewnętrznych².

3.4.2. Zagrożenia hałasem

Pojęcie hałasu definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), za hałas uznaje się wszystkie dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Emisja hałasu jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń środowiska, który może być szkodliwy dla zdrowia człowieka oraz stanu środowiska.

Na podstawie definicji hałasu określonej w Dyrektywie 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, hałas w środowisku można podzielić wg źródła powstawania na:

- hałas emitowany przez środki transportu: ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy;
- hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Głównym źródłem informacji o hałasie w środowisku jest Państwowy Monitoring Środowiska. Jest to system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia i rozpowszechniania informacji o środowisku, powołany na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Innym ze źródeł są Mapy akustyczne przedstawiające oddziaływanie hałasu komunikacyjnego przygotowywane przez zarządców dróg, linii kolejowych i portów lotniczych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Źródłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku są:

- drogi lub linie kolejowe, w tym torowiska tramwajowe poza pasem drogowym,
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych,
- linie elektroenergetyczne,
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2024 roku opracował Ocenę stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2023. Ocena została przygotowana przede wszystkim na podstawie wyników pomiarów hałasu wykonanych w roku 2023, zgromadzonych w bazie danych EHAŁAS oraz strategicznych

² Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2023-2030

map hałasu. Jednak żaden z punktów pomiarowych nie był zlokalizowany na terenie Gminy Miłosław.

3.4.2.1. Hałas przemysłowy

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, istniejące konflikty mają zwykle charakter lokalny, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną eliminację istniejących zagrożeń. Działalność zakładów przemysłowych nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. W celu przeciwdziałania nadmiernej emisji hałasu do środowiska inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzają kontrole podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekraczanie poziomów hałasu określonych w wydanych decyzjach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza w drodze decyzji administracyjne kary pieniężne. Niezależnie od sankcji karnych z tytułu niedotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu, w przypadku pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może wstrzymać działalność w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska.

Hałas przemysłowy na terenie Gminy Miłosław stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi. Do grona większych przedsiębiorców na terenie Gminy Miłosław można zaliczyć:

- Browar „FORTUNA” sp. z o.o. w Miłosławiu,
- Sklejka Orzechowo S.A. w Orzechowie,
- TARKETT – Polska sp. o.o. w Orzechowie,
- KLAFS sp. z o.o. Bagatelka,
- Zakład Stolarski Ratajczak Białe Piątkowo,
- WOOD-SERWIS sp. z o.o. Orzechowo,
- WOOD-PRODUCTS sp. z o.o. Szczodrzejewo,
- BUD-OWY sp. z o.o. Orzechowo.

Poziom hałas przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrz zakładowego.

3.4.2.2. Hałas komunikacyjny

Głównym źródłem hałasu, który wpływa na klimat akustyczny jest hałas związany z transportem, który jest hałasem typu liniowego. Stanowi on jednocześnie jedno z najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu, ze względu na obszar, na

który oddziałuje oraz liczbę ludności narażoną na jego oddziaływanie. Ponadto wraz ze wzrostem liczby samochodów wzrasta znacznie natężenie ruchu drogowego. Z badań wynika, że narażenie na hałas stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz wykazuje tendencję wzrostową.

Na poziom hałasu drogowego wpływa przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów,
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112) określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami. W przypadku hałasu drogowego i kolejowego, obowiązujące wartości wskaźników długookresowych określone przywołanym rozporządzeniem Ministra Środowiska, mieszczą się w przedziałach:

- dla poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN – 50–70 dB,
- dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN – 45–65 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze dnia LAeqD – 50–68 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze nocy LAeqN – 45–60 dB,

Wymagania względem hałasu lotniczego przedstawiają się następująco:

- wartość dopuszczalna poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze dnia LAeqD – 55–60 dB,
- wartość dopuszczalna długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze nocy LAeqN – 45–50 dB.

Na potrzeby oceny stanu klimatu akustycznego środowiska, na obszarach objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku przyjmuje się następującą klasyfikację:

- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu do 10 dB – stan niedobry,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 10 dB i do 20 dB – stan zły,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 20 dB – stan bardzo zły.

Zachowanie wartości dopuszczalnych poziomu hałasu nie zawsze gwarantuje eliminację uciążliwości akustycznych w środowisku. Ustalone normy są kompromisem pomiędzy potrzebą zachowania komfortu akustycznego a aktualnymi technicznymi, technologicznymi i ekonomicznymi możliwościami ograniczania emisji hałasu.

Komunikacja drogowa i kolejowa jest podstawowym źródłem hałasu dla Gminy Miłostaw, z czego najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez teren Gminy przebiegają: droga krajowa nr 15, droga wojewódzka nr 441, a także linia kolejowa 281 Gniezno – Jarocin – Oleśnica/Łukanów.

W 2022 r. badania monitoringowe hałasu drogowego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonano w 15 punktach, w rejonie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, wielorodzinnej i zagrodowej w m.in. w miejscowości Miłostaw, przy ulicach: Poznańskiej, Zamkowej i Wrzesińskiej (droga krajowa nr 15) oraz przy ul. Pałczyńskiej (droga powiatowa nr 3666), a także w miejscowości Bugaj przy drodze wojewódzkiej nr 441.

Największy stopień degradacji klimatu akustycznego środowiska w porze dnia, wykazały badania przeprowadzone w Miłostawiu (punkt 2), w otoczeniu drogi krajowej nr 15, oraz w Bugaju (punkt 4), w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 441, gdzie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych. W tych rejonach zarejestrowano również jedne z najwyższych wartości poziomu hałasu zmierzonych w porze dnia – 66,6 dB.

Tabela 3. Wyniki pomiarów w punktach oceny krótkookresowego poziomu hałasu drogowego w roku 2022

Numer punktu	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom hałasu	Odległość zabudowy [m]*	Natężenie ruchu (pojazdy/h)	
		pora dnia L _{AeqD} [dB] (16 h)		ogółem	pojazdy ciężkie [%]
		pora nocy L _{AeqN} [dB] (8 h)			
1	Miłostaw, ul. Zamkowa 22, droga krajowa nr 15, w odległości około 7,5 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej	65,2	7	488,6	12,5
	jw. pora nocy	59,3	jw.	81,6	19,6
2	Miłostaw, ul. Wrzesińska 17c, droga krajowa nr 15, w odległości około 6 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	66,6	23/16	489,5	14,4
	jw. pora nocy	61,3	jw.	71,4	23,1
3	Miłostaw, ul. Pałczyńska 3, droga powiatowa nr 3666, w odległości około 15 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej	60,2	12/10	248	4,6
	jw. pora nocy	50,7	jw.	32,5	3,8
4	Bugaj 22, droga wojewódzka nr 441, w odległości około 4 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej/wielorodzinnej	66,6	8/15	278,1	12,8
	jw. pora nocy	60,7	jw.	50,4	20,3

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2022.

W punktach oceny długookresowego poziomu hałasu w Miłostawiu i Ostrzeszowie, w weekendy zaobserwowano poprawę warunków akustycznych w stosunku do stanu stwierdzonego w dni powszednie o około 2 dB, w porze nocy poprawa warunków akustycznych jest jeszcze większa (odpowiednio o 4,3 dB i 2,6 dB). Efekt ten wynika ze zmniejszenia natężenia ruchu pojazdów, w tym szczególnie pojazdów ciężkich.

Zgodnie z wymogami cytowanego rozporządzenia Ministra Środowiska, dopuszczalne długookresowe wartości poziomu hałasu pochodzącego od dróg wynoszą:

- w rejonie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, wielorodzinnej lub zagrodowej $L_{DWN} = 68$ dB; $L_N = 59$ dB,
- w rejonie zabudowy jednorodzinnej $L_{DWN} = 64$ dB; $L_N = 59$ dB,

a zatem poziom dzienne-wieczorno-nocny L_{DWN} w Miłostawiu, w rejonie ul. Poznańskiej 3, przekracza wartość dopuszczalną o 3,6 dB.

Zgodnie z przyjętą klasyfikacją, stan klimatu akustycznego w miejscach stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu drogowego należy we wszystkich przypadkach określić jako niedobry – nie stwierdzono warunków kwalifikowanych jako złe lub bardzo złe.

Tabela 4. Wyniki pomiarów krótkookresowego poziomu hałasu (L_{AeqD} / L_{AeqN}) w punktach oceny długookresowego poziomu hałasu w 2022 r.

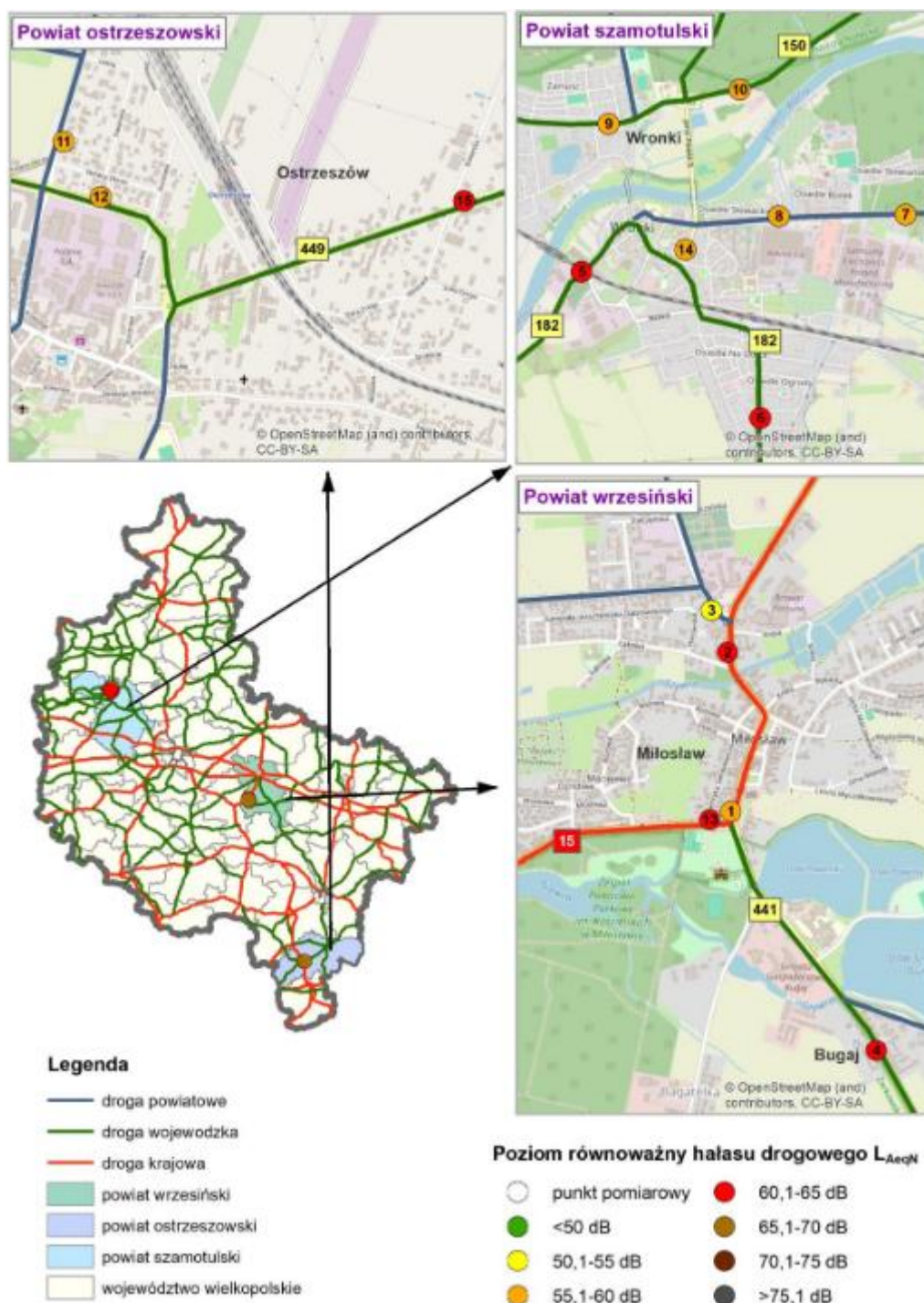
Numer punktu	Lokalizacja punktu	Odległość zabudowy* [m]	Równoważny poziom hałasu L_{AeqD} / L_{AeqN} [dB]			Natężenie ruchu pojazdów [pojazdów/h]					
			dzień powszedni	weekend	średnia roczna	ogółem			pojazdy ciężkie		
						dzień powszedni	weekend	średnia roczna	dzień powszedni	weekend	średnia roczna
Pora dnia L_{AeqD} [dB]											
13	Miłostaw, ul. Poznańska 3, droga krajowa nr 15, w odległości około 12 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	23	65,7	63,6	65,2	411	370	399	70,5	19,5	55
14	Wronki, ul. Bolesława Chrobrego 5, droga gminna, w odległości 4,7 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej	8,3	64,6	63,9	64,4	396,5	299	360	45,5	12	32
15	Ostrzeszów, ul. Grabowska 37, droga wojewódzka nr 449, w odległości 6 m od drogi, teren zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej	8	67,5	65,7	67,0	464	314	417	31	5	23
Pora nocy L_{AeqN} [dB]											
13	Miłostaw, jw.	jw.	60,1	55,8	59,2	74	51	66,7	23	3	17
14	Wronki, jw.	jw.	59,5	58,8	59,3	47	40,5	45	3	2,5	3
15	Ostrzeszów, jw.	jw.	62,3	59,7	61,6	82,5	65,5	77	12,5	2	9

* – odległość mierzona od krawędzi jezdni

– przekroczenie dopuszczalnej wartości poziomu hałasu

– poziom hałasu na granicy wartości dopuszczalnej

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2022.

Rysunek 8. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w roku 2022, w porze nocy

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2022.

Z kolei w roku 2020 wykonano badania hałasu kolejowego w otoczeniu wybranych odcinków linii kolejowej nr 281 w Marzeninie (odcinek Gniezno – Jarocin). Na odcinku tym znajduje się również Gmina Miłosław. Stanowiska pomiarowe usytuowano w różnych odległościach od linii kolejowej, mikrofon umieszczony był na wysokości 4 m nad poziomem gruntu. Dotyczyły one ul. Kolejowej 1 i ul. Ks. Twardego 8 w Marzeninie.

Wyniki pomiarów wskazały przekroczenie obowiązujących standardów w otoczeniu linii kolejowej nr 281 w Marzeninie. W porze dziennej na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonej przy ul. Ks. Twardego dopuszczalny poziom hałasu został przekroczony o około 4 dB, w porze nocnej o około 8 dB. Na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przy ul. Kolejowej 1, przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu w porze nocy wyniosło 10,6 dB.

3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)

Zagadnienia związane z ochroną przed polami elektromagnetycznymi reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), która definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymywane.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Na terenie Gminy Miłosław znajduje się punkt pomiarowy wyznaczony w ramach stałej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych, zlokalizowany w miejscowości Miłosław, ul. Wrześcińska 24a. Poniżej zaprezentowano wyniki pomiarów dla wskazanego punktu w 2024 roku.

Tabela 5. Wyniki pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Miłosław wykonanych w stałej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w 2024 roku

Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość maksymalna (Emax) [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME
0,9	0,5	1,2	0,6	0,06

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie wielkopolskim, GIOŚ 2025.

Na podstawie analizy wyników uznaje się, że na terenie Gminy Miłosław nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

3.4.4. Gospodarowanie wodami

Główną rzeką gminy Miłosław jest Warta wraz z dopływami - Miłosławką i Lutynią. Sieć cieków na wysoczyźnie jest gęsta. Większość z nich jest

połączona, ma umocnione faszyną brzegi i stanowi część systemu melioracyjnego. Na obszarze gminy brak jest jezior. Znajdują się tu jednak 42 zbiorniki naturalne o powierzchni 189 ha i 22 zbiorniki sztuczne o powierzchni 7,75 ha i 43 stawy rybne o powierzchni 194 ha.

3.4.4.1. Charakterystyka JCWPd i JCWP

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) jest dokumentem, który porządkuje i nadzoruje istniejące europejskie przepisy prawne w zakresie wód oraz ma na celu ochronę wszystkich wód przed zanieczyszczeniami u źródła. Na jej podstawie wyznaczone zostały jednolite części wód: powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej. JCWP obejmuje wody powierzchniowe, takie jak: rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i przejściowe. Głównym celem wyodrębnienia tych jednostek jest ocena stanu jakościowego i ilościowego wód w obszarze danej JCW.

Zgodnie z krajowym podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), Gmina Miłosław leży w obrębie JCWPd nr 61. Krótką charakterystykę tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Miłosław

Numer JCWPd	Kod UE	Stan	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
61	GW600061	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty.apgw.gov.pl; Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2022, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), implementowaną ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolite części wód podziemnych są jednostkami wydzielonymi dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami. Dla tych jednostek w kolejnych cyklach planistycznych sporządzane są programy działań, służące osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych. W odniesieniu do wód podziemnych (art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne) celem środowiskowym jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Monitoring jakości wód podziemnych jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Na terenie Gminy Miłosław nie znajduje się żaden punkt pomiarowy w ramach prowadzonych badań wód podziemnych. Najbliżej położony punkt pomiarowy dla JCWPd nr 61

zlokalizowany jest w miejscowości Nietrzanowo w Gminie Środa Wielkopolska (ID: 7129) i posiada następującą charakterystykę:

- Rodzaj punktu pomiarowego: piezometr,
- Użytkowanie terenu: lasy,
- Rok badań: 2022,
- Klasa jakości 2022 końcowa: II.

Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefa ochronna obejmuje:

- 1) teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,
- 2) wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i pośredniej ustanawia wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody lub z urzędu, jeżeli z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika potrzeba jej ustanowienia. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej, wraz z propozycją granic terenu wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują (art. 130 ust. 1 ustawy Prawo wodne).

Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia właściwy organ Wód Polskich w drodze decyzji.

Na terenie Gminy Miłosław, zlokalizowanych jest 6 ujęć wód z ustanowionymi strefami ochrony bezpośredniej, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Ujęcia wód podziemnych na terenie Gminy Miłosław

Lp.	SUW	Miejscowość, adres	Ilość studni	Strefa ochronna
1.	Białe Piątkowo	Białe Piątkowo 20 A	2	bezpośrednia
2.	Skotniki	Skotniki 20 A	1	bezpośrednia
3.	Pałczyn	Pałczyn 50 A	2	bezpośrednia
4.	Bugaj	Bugaj, dz. 73/19	2	bezpośrednia
5.	Czeszewo	Czeszewo, ul. Miłosławska 1	3	bezpośrednia
6.	Miłosław	Miłosław, ul. Wiewiórowskiego 10	3	bezpośrednia

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Miłosław.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część

strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniu Ministra Środowiska.

Na obszarze Gminy Miłostaw występują następujące jednolite części wód powierzchniowych (6 rzecznych): Warta od Powy do Prosny (RW60001218399), Moskawa do Wielkiej (RW600009185441), Warta od Prosny do Lutyni (RW60001218519), Lutynia od Radowicy do ujścia (RW60001118529), Warta od Lutyni do Młyniska (RW600012185551), Miłostawka (RW6000101854899). Wykaz tych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Miłostów

Nazwa	Typ	Status	Stan (ogólny)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
Warta od Powsy do Powsy	Wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	azot ogólny, azot azotanowy; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	benzo(a)piren; bromowane difenyletery	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Moskawa do Wielkiej	Potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrobezkręgowce	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen; bromowane difenyletery, heptachlor	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Warta od Powsy do Lutyni	Wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	azot ogólny, azot azotanowy; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, rtęć	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według	zagrożona

								wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
Lutynia od Radowicy do ujścia	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	rtęć; bromowane difenyloetery	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny	zagrożona
Warta od Lutyni do Młyniska	Wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	BZT5, azot ogólny, azot azotanowy; fitoplankton	nie dotyczy	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiota); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) dobry stan chemiczny	zagrożona
Miłosławka	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten;	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	zagrożona

						ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	bromowane difenyletery, heptachlor	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
--	--	--	--	--	--	---	--	---	--

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Wszystkie JCWP zlokalizowane w obrębie Gminy Miłostaw charakteryzują się złym stanem wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. W ocenie stanu JCWP uwzględnia się wyniki klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego (stan ekologiczny – dla wód naturalnych, potencjał ekologiczny – dla wód sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego. W przypadku analizowanych JCWP obserwuje się, że posiadają one umiarkowany, słaby lub zły stan lub potencjał ekologiczny. Natomiast biorąc pod uwagę stan chemiczny JCWP, to analizowane JCWP posiadają stan chemiczny poniżej dobrego lub brak jest danych o ich stanie.

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych posiadają derogacje od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, jakim jest ustalenie mniej rygorystycznych celów, z wyjątkiem Lutyni od Radowicy do ujścia oraz Warty od Lutyni do Młyniska.

W celu prawidłowego gospodarowania wodami tworzy się Plany gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza. Gmina Miłostaw położona jest na obszarze dorzecza Odry. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym, utrzymanie tego stanu/potencjału;
- dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

3.4.4.2. Zagrożenia powodziowe

Powódź to w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Mapy zagrożenia powodziowego (MZIP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) to dokumenty planistyczne, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Mapy zagrożenia

powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne. Mapy ryzyka powodziowego określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) ustalono, że obszar Gminy Miłosław znajduje się:

- a) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarem między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$,
- e) na obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Zgodnie z art. 172 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego przygotowuje się z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy oraz regiony wodne plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Dokumenty te obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, określone w art. 163 ust. 6 przedmiotowej ustawy, w szczególności działania służące zapobieganiu powodzi, ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostają przyjęte w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Podlegają one przeglądowi co 6 lat, a w razie potrzeby zostaje dokonana ich aktualizacja.

Aktualnie do przedmiotowego terenu odnosi się Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zawierający treści dotyczące regionu wodnego Warty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r., opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714).

3.4.4.3. Susze

Susza to zjawisko naturalne, wywołane przez długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Jest jednym z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych i obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Zjawisko to może prowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obszarze dorzecza. Jednym z jej skutków może być ograniczenie dostępu ludzi do wody pitnej, a także przesuszenie gleb. Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydziela się cztery etapy jej rozwoju: suszę atmosferyczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

Dnia 3 września 2021 roku, Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy. (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. z 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowywany został na okres od 2021 do 2027 r. Zgodnie z ustawą Prawo Wodne dokument ten podlega nie rzadziej niż raz na 6 lat aktualizacji. Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest głównym dokumentem planistycznym, którego celem jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu, jako przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według analizy przeprowadzonej na potrzeby Planu przeciwdziałania skutkom suszy Gmina Miłosław położona jest:

- w całości na terenie, gdzie występuje ekstremalne zagrożenie pod względem suszy atmosferycznej;
- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej;
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej;
- w całości na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej, w wyjątkiem północnej części, która jest umiarkowanie zagrożona suszą hydrogeologiczną.

W łącznym zestawieniu Gmina Miłosław klasyfikuje się w całości jako obszar silnie zagrożony suszą. Wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów m.in. planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy nie wskazano żadnych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Miłosław.

3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa zaopatrywana jest z 6 stacji ujęć wody, a korzysta z niej prawie 99,9% mieszkańców Gminy.

Na terenie Gminy Miłostaw uchwałą nr XXIX/214/20 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Miłostaw wyznaczono Aglomerację Miłostaw o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 4055, obejmującą części miejscowości położonych na terenie Gminy Miłostaw: Miłostaw i Bugaj.

Natomiast uchwałą nr XXIX/215/20 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Orzechowo wyznaczono aglomerację Orzechowo o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 4592, obejmującą części miejscowości położonych na terenie gminy Miłostaw i Krzykosy, tj. Orzechowo, gmina Miłostaw, Pięczkowo i Witowo, gmina Krzykosy.

Aglomeracja Orzechowo, obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków komunalnych w Orzechowie a Aglomeracja Miłostaw przez oczyszczalnię ścieków w Miłostawiu. Obie oczyszczalnie są własnością Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Miłostawiu. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych w Orzechowie jest rzeka Warta, a ścieków w Miłostawiu rów opaskowy. Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków. Obecnie ok. 60,3 % mieszkańców jest podłączonych do kanalizacji sanitarnej. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych Zakładu Gospodarki Komunalnej w Miłostaw na lata 2021-2024 zakłada modernizację oczyszczalni ścieków w Miłostawiu, budowę i przebudowę kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, budowę sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej a także budowę zadaszenia placu magazynowania osadu na oczyszczalni. Modernizacja oczyszczalni w Miłostawiu jest również ujęta w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych³.

3.4.6. Zasoby geologiczne

Pod pojęciem kopaliny rozumie się naturalnie nagromadzone surowce mineralne, skały oraz inne substancje (np. gazowe, ciekłe), których wydobywanie może przynieść korzyści gospodarcze (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze [tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1290]). Wśród nich wyróżnić można kopaliny główne oraz towarzyszące, których nie eksploatuje się samodzielnie, a jedynie równocześnie z kopalinią główną. Kopaliny to nieodnawialne zasoby przyrody. Ich ochrona jest niezbędna nie tylko ze względów środowiskowych, ale również dla zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych oraz dla zachowania zrównoważonego rozwoju, który polega na zapewnieniu dostępu do surowców mineralnych kolejnym pokoleniom.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647) definiuje ochronę złóż kopaliny, która polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz ich kompleksowym wykorzystaniu. Według zapisów ustawy eksploatację złóż powinno prowadzić się w przypadku gospodarczo uzasadnionym, przy zastosowaniu

³ Strategia Rozwoju Gminy Miłostaw na lata 2023-2030

środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopaliny. Wydobywający kopaliny jest zobowiązany m.in. do rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Zgodnie z serwisem MIDAS prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na terenie Gminy Miłosław wg stanu na dzień 31.12.2024 r. udokumentowanych zostało 7 złóż kopaliny, z czego dla 3 złóż utworzono obszar i teren górniczy (złóża gazu ziemnego). W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę złóż kopaliny udokumentowanych na terenie Gminy Miłosław.

Tabela 9. Charakterystyka złóż kopaliny udokumentowanych na terenie Gminy Miłosław wg stanu na 31.12.2024 r.

Nr złoża	Nazwa złoża	Kopalina główna	Stan zagospodarowania	Użytkownicy złoża/ termin ważności koncesji
WL 16552	Czeszewo IG-1	wody lecznicze	wody mineralne	-
GZ 19299	Miłosław	gazy ziemne	złóżo zagospodarowane	ORLEN S.A. Oddział Centralny PGNiG w Warszawie / 26.10.2033
GZ 18606	Miłosław E	gazy ziemne	złóżo zagospodarowane	ORLEN S.A. Oddział Centralny PGNiG w Warszawie / 05.03.2051
KN 1594	Orzechowo	piaski i żwiry	złóżo rozpoznane wstępnie	-
KN 18564	Rudki	piaski i żwiry	eksploatacja złoża zaniechana	-
KN 20921	Szczodrzejewo	piaski i żwiry	złóżo rozpoznane szczegółowo	-
GZ 14324	Winna Góra	gazy ziemne	złóżo zagospodarowane	ORLEN S.A. Oddział Centralny PGNiG w Warszawie / 08.05.2032

Źródło: <https://midas-app.pgi.gov.pl>

3.4.7. Gleby

Gmina Miłosław charakteryzuje się dużym udziałem gruntów rolnych (ok. 60%). W gruntach ornych gminy przeważają gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane. Są to gleby zwarte, wykazujące w wierzchnich warstwach skład mechaniczny piasków gliniastych mocnych. Przeważają dobre gleby klasy bonitacyjnej II-IV.

Na terenie województwa wielkopolskiego monitoring gleb prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Sieć monitoringu w województwie wielkopolskim obejmuje łącznie 17 punktów pomiarowych, które zlokalizowane są w powiatach: chodzieskim, szamotulskim, poznańskim, średzkim, gnieźnieńskim, konińskim, kolskim, leszczyńskim, rawickim, gostyńskim, krotoszyńskim, kępińskim, kaliskim oraz tureckim. Pomiarów obejmują około 40 parametrów fizykochemicznych w tym m.in.: zawartość makroelementów, odczyn gleb, zawartość substancji organicznych. Gleby województwa wielkopolskiego charakteryzują się kwaśnym odczynem pH oraz niewielką zawartością substancji organicznych w glebie.

Na terenie Gminy Miłosław nie ma zlokalizowanego jest punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski. Najbliższy taki punkt znajduje się

w miejscowości Winna Góra w Gminie Środa Wielkopolska (punkt 113) i posiada następującą charakterystykę:

Kompleks: 4 (żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)); Typ: AP (gleby płowe); Klasa bonitacyjna: IIIb.

3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu⁴

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniec/ właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

Rada Miejska zgodnie z delegacją ustawową podjęta uchwały regulujące szczegółowo obowiązki właścicieli w zakresie utrzymania czystości i porządku na nieruchomości, częstotliwość odbioru odpadów komunalnych, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, terminy wnoszenia opłaty.

Na przestrzeni ostatnich lat zwiększyła się masa odpadów odbieranych od mieszkańców Gminy z wyjątkiem roku 2022 gdzie odnotowano spadek odbioru. Zwiększa się również udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie odpadów, co jest sytuacją korzystną. Należy jednak dążyć do jeszcze większego udziału odpadów selektywnie gromadzonych w strumieniu odpadów komunalnych. Na terenie Gminy odpady komunalne odbierane są przed nieruchomości zamieszkałych oraz Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. PSZOK zlokalizowano w dwóch miejscach tj: w Miłosławiu ul. Mostowa (obok oczyszczalni ścieków), w Orzechowie ul. Topolowa (obok oczyszczalni ścieków, wjazd od ul. Przemysłowej).

Mieszkańcy zgłaszają jednak problemy w zakresie gospodarowania odpadami na terenie Gminy. Problem ten dotyczy w szczególności wysokiego kosztu odbioru odpadów od mieszkańców. Ponadto nie wszyscy mieszkańcy postępują z odpadami w sposób prawidłowy. Konieczne jest zatem prowadzenie edukacji mieszkańców i to nie tylko w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, ale także zachęcanie do zmiany postaw na proekologiczne.

⁴ Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2023-2030

W poniższej tabeli przedstawiono stan gospodarki odpadami komunalnymi. Z analizy wynika stabilizacja ilości zebranych odpadów komunalnych na poziomie 3 300 – 3 500 Mg oraz zwiększający się udział odpadów gromadzonych selektywnie.

Tabela 10. Stan gospodarki odpadami w Gminie Miłosław w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi		9456	9312	9254	9404	9406
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	niesegregowane (zmieszane)	2742,58	2268,96	2259,78	2328,28	2 195,42
	segregowane	706,478	833,266	1205,91	1328,41	1 172,64
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,37	0,34	0,38	0,39	0,36
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	27	27,60	34,62	39,38	41,65
	wymagany	30	40	50	Zmiana sposobu obliczania	
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	100	100	99,33	67,27	
	wymagany	50	60	70	Zmiana sposobu obliczania	
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	18	16,29	1,62	0,24	0,44
	wymagany	<40	<40	<35	Zmiana sposobu obliczania	

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2023-2030.

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. Jeśli włókna azbestu nie są uwalniane do powietrza minerał ten nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla ludzi. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy. Azbest wprowadzony do środowiska utrzymuje się w nim bardzo długo dzięki swoim właściwościom. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych. Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa.

Baza Wyrobów Azbestowych pozwoliła zweryfikować ilość azbestu na terenie Gminy Miłosław. Do września 2025 roku unieszkodliwiono 547 912 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 2 358 708 kg.

3.4.9. Zasoby przyrodnicze

Według podziału Polski na regiony geobotaniczne (J. Matuszkiewicz), dokonanej na podstawie regionalnego zróżnicowania potencjalnej roślinności, Gmina Miłosław położona jest w Prowincji Morza Bałtyckiego, w Prowincji Środkowoeuropejskiej, w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim, w Krainie Środkowowielkopolskiej, w Okręgu Kórnicko-Miłosławskim, w Podokręgu Czeszewskim. Dominującym typem krajobrazu roślinnego są grądy, z dużym udziałem łągów jesionowo-wiązowych i borów mieszanych. Mniej liczny jest krajobraz borów mieszanych i grądów odmiany wielkopolsko-kujawskiej.

Wskaźnik lesistości na terenie Gminy wynosi około 30%. Gospodarkę leśną prowadzi nadleśnictwo Jarocin (obręb Czeszewo). Lasy nadleśnictwa Czeszewo należą do najpiękniejszych i najbardziej interesujących obszarów leśnych Wielkopolski. Rozległe kompleksy lasów liściastych porastające terasy zalewową i środkową doliny Warty i dolnej Lutyni mają bardzo często charakter zbliżony do naturalnego. Stanowią one z tego względu cenny obiekt dla badań geobotanicznych oraz atrakcyjny do penetracji turystycznej. Do najcenniejszych gatunków budujących tu drzewostany w zbiorowiskach leśnych są jesion, dąb szypułkowy i lipa drobnolistna⁵.

Na terenie Gminy Miłosław znajdują się strefy ochrony ostoji, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (Obszar nr 35 Stawy w Miłosławiu, Obszar nr 36 Bagna koło Biechowa i Obszar nr 37 Dolina Środkowej Warty), a także w pobliżu granicy Gminy (Obszar nr 34 Dolina Moskawy koło Nietrzanowa i Obszar nr 56 Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy od Warty na południe – w tym stawy Podlesie, Raszewy i Lutynia oraz lasy łąkowe w widłach Warty i Lutyni) wyznaczone na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008).

Stawy w Miłosławiu to łągowisko rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych – perkoza rdzawoszyjnego (8 par), błotniaka stawowego (9 par), żurawia (1–2 pary), a także żerowisko oraz noclegowisko gęsi zbożowych i białoczelnych gromadzące do około 1200 os.

Bagna koło Biechowa to ważne w regionie łągowisko błotniaka stawowego (do 5 par). Na obszarze tym gniazdują także bąk (3 huczące samce), gęgawa (4–6 par), błotniak łąkowy (1 para) i wąsatka (kilka par).

Dolina Środkowej Warty to jedno z najważniejszych w zachodniej Polsce miejsc gniazdowania ptaków wodno-błotnych. W obrębie woj. wielkopolskiego gniazduje m.in. bąk (37 par), bocian biały (> 100 par), gęgawa (90–100 par), bielik (2 pary), błotniak stawowy (85 par), błotniak łąkowy (15 par), derkacz (ok. 65 samców), żuraw (10–20 par), rybitwa białowąsa (do 100 par), rybitwa czarna (100–150 par). Jest to również jedna z najważniejszych w Polsce tras migracyjnych ptaków. W czasie wędrówek gromadzi się tu

⁵ Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego Gminy Miłosław

m.in. do około 10 000 gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw, 1200 batalionów, 400 siewek złotych.

Dolina Moskawy koło Nietrzanowa to lęgowisko rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych – gęgawa (3–4 pary), błotniak stawowy (1–2 pary), żuraw (1 para), rycyk (2–3 pary), krwawodziób (2–3 pary), miejsce koncentracji ptaków wodnych w czasie wędrówki – łabędź niemy (do 80 os.), cyraneczka (do 150 os.), świstun (do 200 os.) oraz żerowisko oraz noclegowisko gęsi zbożowych i białoczelnych gromadzące do około 2000 os.

Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy od Warty na południe stanowi drugą do wielkości w Wielkopolsce populację dzięcioła średniego (100–150 par), dużą populację bociana białego (ok. 30 par) i bociana czarnego (ok. 5 par). Ponadto zaobserwowano gniazdowanie żurawia, bielika i prawdopodobnie błotniaka łąkowego. Stawy Podlesie, Raszewy i Lutynia to miejsca lęgów wielu gatunków ptaków wodnych: perkoza rdzawoszyjnego (2–6 par), perkoza dwuczubego (3 pary), perkozka (7 par), zausznika (0–1 pary), bąka (3 huczące samce) i prawdopodobnie bączka, łabędzia niemego (8 par), kaczek cyranki (do 3 par), głowienki (ok. 20 par) i czernicy, prawdopodobnie rybitwy czarnej. Lęgowisko błotniaka stawowego (8 par), żurawia, zimorodka i remiza (2 pary), a przy stawach Podlesie – kani rudej. Z kolei lasy łęgowe w widłach Warty i Lutyni to kolonie łęgowe czapli siwej (do 80 par) i kormorana (do 12 par). Żyje tam również znaczna część populacji dzięcioła średniego, lęgi bielika, kani rudej i kani czarnej, bociana czarnego, gołębia siniaka.

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. Gmina Miłostaw znajduje się w obrębie korytarza ekologicznego Lasy Poznańskie – Dolina Warty KPnC – 24A oraz Dolina Warty KPnC - 22A.

Oznaczenie KPnC oznacza Korytarz Północno-Centralny, rozpoczynający się w Puszczy Białowiejskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcze Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcze Kurpiowską i Górznieńsko- Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcze Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcze Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcze Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku Narodowego Ujście Warty.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) reguluje kwestie związane z ochroną przyrody, która według ustawowej definicji polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, m.in. roślin, zwierząt, siedlisk ich bytowania, krajobrazu, tworów przyrody nieożywionej, czy zieleni miejskiej i wiejskiej. Celem ochrony przyrody jest m.in. zachowanie bioróżnorodności, utrzymanie właściwego stanu siedlisk i ekosystemów, ochrona walorów krajobrazowych, czy kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Ze względu na bogactwo wartości przyrodniczo-krajobrazowych i wysokich właściwości ekosystemowych, na terenie Gminy ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- ⇒ Obszar Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009;
- ⇒ Obszar Natura 2000 Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053;
- ⇒ Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002;
- ⇒ Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy;
- ⇒ Obszar Chronionego Krajobrazu Szwajcaria Żerkowska;
- ⇒ Rezerwat przyrody „Dwunastak”;
- ⇒ Rezerwat przyrody „Czeszewski Las”;
- ⇒ Użytek ekologiczny „Pasieka”;
- ⇒ Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pradolina Miłosławska”;
- ⇒ 25 pomników przyrody.

Szczegółową charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie Gminy Miłosław przedstawiono w dalszej części rozdziału.

Tabela 11. Charakterystyka obszarów NATURA 2000 znajdujących się na terenie Gminy Miłosław

OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA NADWARCIAŃSKA	
Kod obszaru	PLH300009
Data wyznaczenia	2008-02-05
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	26 653,07 ha
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 19 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> – część zbiorowiska śródładowe)	Istniejące: – Melioracje osuszające (J02.01). Potencjalne: – Zaprzeszczenie koszenia (A03.03).
2.	2330 Wydmny śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	Istniejące: – Obecne gatunki inwazyjne (I01). – Sukcesja naturalna (K02.01). – Eksploatacja piasku (C01.01). – Nielegalne wysypiska śmieci (H05.01). – Silna antropogeniczna fragmentacja siedliska (J03.02). – Niszczenie roślinności przez pojazdy (G01.03). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X)
3.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	Istniejące: – Utrata kontaktu części starorzeczki z wodami rzecznyymi (J02.12.02). Potencjalne: – Wędkarstwo (F02.03). – Obecne gatunki inwazyjne (I01). – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01).
4.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidenton</i> p.p.	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
5.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphyilion</i>)	Istniejące: – Brak wypasu (A04.03). – Obniżenie poziomu wód gruntowych powodujące przesuszenie płatów siedliska (J02.01). Potencjalne: – Sukcesja naturalna (K02.01).
6.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Istniejące: – Obecne gatunki inwazyjne (I01). – Zarastanie płatów siedliska ekspansywnymi gatunkami rodzimymi (I02). – Sukcesja naturalna (K02.01). – Brak koszenia (A03.03). – Nielegalne wysypiska śmieci (H05.01). – Fragmentacja siedliska (J03.02).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Potencjalne: – Eksploatacja piasku (C01.01).
7.	6230 Górskie i niżowe murawy błotnistokowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	Istniejące: – Brak wypasu (A04.03). – Sukcesja naturalna (K02.01). – Zmiana sposobu użytkowania (A02.03, E01.03). Potencjalne: – Zalesianie (B01).
8.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Istniejące: – Zaprzestanie koszenia (A03.03). – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). – Melioracje osuszające (J02.01). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
9.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X). Potencjalne: – Wycinanie drzew w lasach łęgowych i zadrzewieniach (B02.02). – Obecne gatunki inwazyjne (I01).
10.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). – Brak zalewów rzecznych (J02.04.02). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
11.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). Potencjalne: – Zaprzestanie koszenia (A03.03). – Zmiana łąk na grunty orne (A02.03). – Zalesianie (B01).
12.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladnetum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Istniejące: – Ekspansja trzciny (I02). – Niski poziom wody w zbiorniku powodujący przesuszenie płatów siedliska (J02.01). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
13.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). Potencjalne: – Melioracje osuszające (J02.01). – Zaprzestanie koszenia (A03.03).
14.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	Istniejące: – Brak zalewów rzecznych (J02.04.02). – Obecne gatunki inwazyjne (I01). – Gatunki obecne geograficznie w drzewostanie (B07). – Fragmentacja siedliska (J03.02).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
	<i>glutinosa-incanae</i>) i olsy źródliskowe	Potencjalne: – Wycinanie drzew w obrębie płatów siedliska (B02.02). – Melioracje osuszające (J02.01).
15.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmum</i>)	Istniejące: – Fragmentacja siedliska (J03.02). – Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (B07). – Brak zalewów rzecznych (J02.04.02). – Wydeptywanie (G05.01). Potencjalne: – Wycinka lasu (B02.02).
16.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Istniejące: – Melioracje osuszające (J02.01). – Zaprzeszanie koszenia łąk (A03.03). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
17.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
18.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
19.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).
20.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina orientalis</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
21.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).
22.	1134 Różanka <i>Rhodus sericeus amarus</i>	Istniejące: – Eutrofizacja naturalna (K02.03). Potencjalne: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). – Regulacja koryt rzecznych (J02.03). – Wędkarstwo (F02.03).
23.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Istniejące: – Eutrofizacja naturalna (K02.03). Potencjalne: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). – Regulacja koryt rzecznych (J02.03). – Wędkarstwo (F02.03).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
24.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Istniejące: – Eutrofizacja naturalna (K02.03). Potencjalne: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). – Regulacja koryt rzecznych (J02.03).
25.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Istniejące: – Brak informacji o zagrożeniach (U). Potencjalne: – Brak informacji o zagrożeniach (U).

Przy opisie zagrożeń w nawiasach podano ich kody zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glaucopuccinietalia</i> – część zbiorowiska śródładowe)	Utrzymanie obecnego użytkowania rolniczego
2.	2330 Wydmny śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez ograniczenie sukcesji i ekspansji obcych gatunków roślin oraz zabezpieczenie siedliska przed niszczeniem.
3.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska.
4.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidenton</i> p.p.	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
5.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunetum</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez ograniczenie sukcesji.
6.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez ograniczenie sukcesji.
7.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
8.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
9.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Utrzymanie obecnego stanu ochrony siedliska.
10.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
11.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.
12.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Nie określono w związku z trwającą procedurą usunięcia siedliska z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000
13.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze.

	<table><tr><td>14.</td><td>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe</td><td>Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu siedliska w obszarze Natura 2000.</td></tr><tr><td>15.</td><td>91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)</td><td>Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu.</td></tr><tr><td>16.</td><td>1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i></td><td>Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze łąk.</td></tr><tr><td>17.</td><td>1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i></td><td>Nie określono w związku z trwającą procedurą usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000</td></tr><tr><td>18.</td><td>1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i></td><td>Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku.</td></tr><tr><td>19.</td><td>1355 Wydra <i>Lutra lutra</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr><tr><td>20.</td><td>1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr><tr><td>21.</td><td>1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr><tr><td>22.</td><td>1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr><tr><td>23.</td><td>1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr><tr><td>24.</td><td>1149 Koza <i>Cobitis taenia</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr><tr><td>25.</td><td>1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i></td><td>Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.</td></tr></table>	14.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu siedliska w obszarze Natura 2000.	15.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu.	16.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze łąk.	17.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Nie określono w związku z trwającą procedurą usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000	18.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku.	19.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.	20.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.	21.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.	22.	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.	23.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.	24.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.	25.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
14.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu siedliska w obszarze Natura 2000.																																			
15.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu.																																			
16.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze łąk.																																			
17.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Nie określono w związku z trwającą procedurą usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000																																			
18.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku.																																			
19.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
20.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
21.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
22.	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
23.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
24.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
25.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.																																			
Charakterystyka obszaru	Ostoja położona jest we wschodniej części Wielkopolski i obejmuje fragment doliny środkowej Warty. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia. Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej, tym samym tworząc dogodne siedliska dla wielu gatunków zwierząt, w szczególności ptaków. Obszar obejmuje co najmniej 25 rodzajów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są one wyjątkowo zróżnicowane (od bagiennych i torfowiskowych do suchych, wydmych), a część z nich, jak np. priorytetowe, śródlądowe łąki halofilne, cechują się bardzo dobrym stanem zachowania. Łąki te, z bogatymi populacjami ginących gatunków słonorośli (np. <i>Triglochin maritimum</i>) oraz krytycznie zagrożonego w Polsce storczyka błotnego <i>Orchis palustris</i>, są osobiwością w skali europejskiej. Występują w projektowanym rezerwacie „Łąki Pyzdurskie”. Stwierdzono tu także występowanie 12 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata jest fauna płazów (stwierdzono tu 13 z 18 występujących w Polsce gatunków). Flora roślin naczyniowych liczy ponad 1000 gatunków, spośród których około 100 znajduje się na krajowej i/lub regionalnej czerwonej liście taksonów zagrożonych. Pozostałe grupy organizmów są słabiej rozpoznane, niemniej występują tu interesujące gatunki grzybów, mszaków, mięczaków, jętek, pijawek, nietoperzy i ryb. O dużej wartości przyrodniczej tego terenu decyduje stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia, dominują tu bowiem ekosystemy o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Ostatnio obserwuje się stopniową, spontaniczną regenerację cennych zbiorowisk leśnych, w tym łągów wierzbowych i olszowo-jesionowych. Procesom																																				

	tym sprzyja fakt, że z przyczyn naturalnych, znaczna część obszaru jest stosunkowo niekorzystna dla rozwoju intensywnych form zagospodarowania (w tym masowej rekreacji). Należy podkreślić, że krajobraz Doliny środkowej Warty jest jednym z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Międzynarodowe walory środowiskowe ostoi potwierdzone zostały przez uwzględnienie jej w programach CORINE biotopes i ECONET-Polska. Dolina środkowej Warty spełnia także kryteria obszarów ważnych z punktu widzenia ochrony biotopów podmokłych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.
Przedmioty ochrony	Siedliska: — 1340 Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinietalia</i>, część – zbiorowiska śródlądowe); — 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i>, <i>Agrostis</i>); — 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>; — 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>; — 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i>, <i>Pohlio Callunion</i>, <i>CallunoArctostaphylon</i>); — 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>); — 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie); — 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); — 6430 Ziótorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziótorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>); — 6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>); — 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); — 7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>); — 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; — 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; — 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>). Gatunki roślin i zwierząt: — 1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>; — 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>; — 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>; — 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>; — 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>; — 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>; — 1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>; — 1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>; — 1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>; — 1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>.

OBSZAR NATURA 2000 DOLINA ŚRODKOWEJ WARTY

Kod obszaru PLB300002

Data
wyznaczenia 2004-11-05

Rodzaj ochrony Dyrektywa ptasia

Powierzchnia 57 104,36 ha

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Plan zadań
Ochronnych
(cele działań
ochronnych
oraz
identyfikacja
istniejących i
potencjalnych
zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
1.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek 5. K03.04 Drapieżnictwo 6. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 7. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 8. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 9. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad 5. Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 6. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na ląkach (K03.06). Potencjalne: Ad 7. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 8. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			Ad 9. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąg i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
2.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja migrująca) A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja migrująca)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek Potencjalne: 5. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 6. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 7. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze 8. C03.03 Produkcja energii wiatrowej	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Potencjalne: Ad 5. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 6. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 7. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąg i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01). Ad 8. Kolizje z turbinami wiatrowymi projektowanymi w sąsiedztwie doliny Warty (C03.03).
3.	A055 cyranka <i>Anas querquedula</i> (populacja lęgowa) A056 płaskonos	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
	Anas clypeata (populacja lęgowa) A051 krakwa Anas strepera (populacja lęgowa) A052 cyraneczka Anas crecca (populacja lęgowa)	3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek 5. A02 Zmiana sposobu uprawy 6. A03.03 Zaniechanie / brak koszenia 7. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 8. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 9. J02.04.01 Zalewanie 10. K03.04 Drapieżnictwo 11. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 12. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 13. A02 Zmiana sposobu uprawy 14. J01.01 Wypalanie 15. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 16. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad. 4-6. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbari) (A02, A03.03, A04.03); Ad 7. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kośne (A04.03). Ad 8. Niszczenie łągów na skutek prowadzenia prac prądotętniczych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 9. Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 10. Drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 11. Wąsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). Potencjalne: Ad 12. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 13. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: zamywania łąk na grunty orne (A02). Ad 14. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). Ad 15. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			Ad 16. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
4.	A122 derkacz <i>Crex crex</i> (populacja lęgowa) A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek 4. A02 Zmiana sposobu uprawy 5. A03.03 Zaniechanie / brak koszenia 6. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 7. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 8. J02.04.01 Zalewanie 9. K03.04 Drapieżnictwo 10. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 11. A02 Zmiana sposobu uprawy 12. J01.01 Wypalanie	Istniejące: Ad 1-2. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku przesuszenia pastwisk i łąk na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01). Ad. 3. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad. 4-6. Pogorszenie siedlisk w wyniku zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbari) (A02, A03.03, A04.03). Ad. 7. Niszczenie łągów na skutek prowadzenia prac prądotętniczych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 8. Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 9. Drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 10. Wąsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). Potencjalne: Ad 11. Utrata siedlisk w wyniku zamywania łąk na grunty orne (A02). Ad 12. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01).
5.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. K03.04 Drapieżnictwo 5. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi	modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 5. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łakach (K03.06).
		Potencjalne: 6. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 7. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Potencjalne: Ad 6. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 7. Płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
6.	A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i> (populacja lęgowa) A195 rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. A02 Zmiana sposobu uprawy 4. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 5. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 6. J02.04.01 Zalewanie 7. K03.04 Drapieżnictwo 8. K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi	Istniejące: Ad 1-2. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01). Ad 3. Utrata siedlisk w wyniku zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kośne (A04.03). Ad 5. Niszczenie łęgów na skutek prowadzenia prac pralotekniczych prowadzonych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 6. Zalewanie łęgów na skutek późnowiosennych zalewów z

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			przepełnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 7. Drapieżnictwo wrony siewej <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 8. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łakach (K03.06).
		Potencjalne: 9. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 10. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 11. J01.01 Wypalanie 12. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Potencjalne: Ad 9. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 10. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 11. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). Ad 12. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
7.	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> (populacja lęgowa) A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> (populacja lęgowa) A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> (populacja lęgowa) A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i>	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek 5. A02 Zmiana sposobu uprawy 6. A03.03 Zaniechanie / brak koszenia 7. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 8. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja 9. J02.04.01 Zalewanie 10. K03.04 Drapieżnictwo	Istniejące: Ad 1-3. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompy, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania smugów (J02.01.03). Ad 5. Utrata siedlisk w wyniku: zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbnymi) (A03.03).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
	(populacja lęgowa) A084 błotniak lądowy <i>Circus pygargus</i> (populacja lęgowa)	11.K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 12.J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 13.J01.01 Wypalanie 14.J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 15.G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Ad 7. Pogorszenie siedlisk w wyniku: zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kosine (A04.03). Ad 8. Niszczenie lęgów na skutek prowadzenia prac prądotętniczych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). Ad 9. Zalewanie lęgów na skutek późnowiosennych zalewów z przepelnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 10. Drapieżnictwo wrony siewe <i>Corvus cornix</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 11. Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łakach (K03.06). Potencjalne: Ad 12. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 13. Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). Ad 14. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 15. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
8.	A196 rybitwa białogłowa <i>Chlidonias hybrida</i> (populacja lęgowa) A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów.	Istniejące: Ad. 1-3 Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie,

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		sadzawek, bagien lub torfianek 5. A02 Zmiana sposobu uprawy 6. A03.03 Zaniechanie / brak koszenia 7. A04.03 Hodowla zwierząt (bez wypasu) 8. K02 Evolucja biocenotyczna, sukcesja 9. J02.04.01 Zalewanie 10.K03.04 Drapieżnictwo 11.K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi Potencjalne: 12.J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 13.J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 14.G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	przepust, zastawki (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad. 4 Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Ad. 5-7 Utrata siedlisk w wyniku: zarastania smugów krzewami na skutek zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (A02, A03.03, A04.03). Ad 8 Pogorszenie siedlisk w wyniku zarastania starorzeczy trzciną pospolitą <i>Phragmites australis</i> oraz zanikania koczów roślinności wodnej (K02) Ad 9 Zalewanie lęgów na skutek późnowiosennych zalewów z przepelnionego zbiornika Jezioro w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). Ad 10 Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i> , norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenoty <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). Ad 11 Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łakach (K03.06). Potencjalne: Ad 12 Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 13 Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 14 Płoszenie ptaków w koloniach spowodowane wzrostem presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
9.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów.	Istniejące: Ad 1-3. Pogorszenie zerowisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie,

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		sadzawek, bagien lub torfianek	przepust, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).
		Potencjalne: 5. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 6. C03.03 produkcja energii wiatrowej 7. A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej 8. H05.01 Odpadki i odpady stałe	Potencjalne: Ad 5. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). Ad 6. Kolizje z napowietrznymi liniami elektrycznymi i telefonicznymi oraz turbinami wiatrowymi lokalizowanymi w sąsiedztwie doliny Warty (C03.03). Ad 7-8 Śmierć piskląt w wyniku zaplądania w przynieszone do gniazda sznurki z tworzywa sztucznego (A11).
10.	A688 bąk <i>Botaurus stellaris</i> (populacja lęgowa) A617 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> (populacja lęgowa) A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (populacja lęgowa) A272 podrózniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. K02.03 Eutrofizacja (naturalna) 4. J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek Potencjalne: 5. J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych 6. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe 7. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Istniejące: Ad 1-3 Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01) oraz eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Ad 4. Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). Potencjalne: Ad 5. Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). Ad 6. Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
			Ad 7. Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
11.	A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. X Brak zagrożeń i nacisków Potencjalne: 2. G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	Potencjalne: Ad 2 Płoszenie ptaków w kolonii (G05).
12.	A232 dudek <i>Upupa epops</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska Potencjalne: 2. X Brak zagrożeń i nacisków	Istniejące: Ad 1 Pogorszenie siedlisk w wyniku zmniejszania liczby starych drzew w krajobrazie rolniczym (J03.01)
13.	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie 2. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie 3. J03 Inne zmiany ekosystemu Potencjalne: 4. G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze 5. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe	Istniejące: Ad 1-3 Utrata siedlisk w wyniku zanikania nadrzecznych skarp poprzez modyfikację naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); usuwanie nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień (J03). Potencjalne: Ad 4 Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej nad brzegiem Warty (G01). Ad 5 Dalsze pogorszenie stanu siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).
14.	A238 Dzieciół średni <i>Dendrocopos medius</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: 1. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Istniejące: Ad 1 Przesuszenie lasów lęgowych na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jezioro (J02.05).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
		Potencjalne: 2. J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska 3. J02.05.04 Zbiorniki wodne 4. J02.06.07 Pobór wód powierzchniowych przez kamieniołomy / kopalnie odkrywkowe	Potencjalne: Ad 2 Zmniejszenie liczby miejsc lęgowych w wyniku usuwania obumarających drzew (w szczególności jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> i dębów <i>Quercus</i> spp.) (J03.01). Ad 3 Pogorszenie siedlisk w wyniku zmian reżimu wodnego rzeki Lutyni poprzez budowę zbiorników wodnych. (J02.05.04). Ad 4 Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jezioro, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Kody zagrożeń podano zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1 opracowaną przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 250 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonej formie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
2.	A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 10 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonej formie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
3.	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 38 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonej formie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
4.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 40 par. Zachowanie siedlisk gatunku w niepogorszonej formie (FV*) poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

5.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 210 par. Zachowanie siedlisk gatunku w nie pogorszonej formie (FV*) na powierzchni całego obszaru Natura 2000, tj. ok. 51 000 ha, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk.
6.	A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 34 par w kolonii lęgowej w miejscowości Czeszewo. Zachowanie siedlisk gatunku w nie pogorszonej formie (FV*) poprzez: a) utrzymanie drzewostanu gniazdowego kolonii lęgowej w miejscowości Czeszewo, b) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy c) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000.
7.	A232 dudek <i>Upupa epops</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 100 par. Zachowanie siedlisk gatunku w nie pogorszonej formie (FV*) na powierzchni całego obszaru Natura 2000, tj. ok. 51 000 ha, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy b) zachowanie starych dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym c) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, d) utrzymanie lub poprawę uwilgotnienia siedlisk.
8.	A122 derkacz <i>Crex crex</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 80 odżywiających się samców. Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

9.	A688 bąk <i>Botaurus stellaris</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 20 odżywiających się samców. Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
10.	A617 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 4 odżywiających się samców. Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk.
11.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 30 par. Poprawa niezadowolającego (U1*) stanu siedliska gatunku, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk.
12.	A229 zimmerdek <i>Alcedo atthis</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 38 par. Utrzymanie obecnego niezadowolającego (U1*) stanu ochrony, poprzez zachowanie siedlisk gatunków w nie pogorszonym stanie, na całym odcinku rzeki Warty położonym w granicach obszaru Natura 2000.
13.	A055 cyranka <i>Anas querquedula</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 30 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

14.	A056 piaskonos <i>Anas clypeata</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 10 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
15.	A051 krakwa <i>Anas strepera</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 30 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
16.	A195 rycyk <i>Limosa limosa</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 11 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
17.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 40 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
18.	A153 kszyk <i>Gallinago gallinago</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 70 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

19.	A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 2 pary. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego o sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
20.	A137 sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 3 pary. Zapobiegnięcie utracie siedlisk lęgowych poprzez: a) zachowanie w całej strefie nurtowej rzeki istniejących łach i brzegów piaszczystych, za wyjątkiem utrzymania szlaku żeglugowego, b) zachowanie w całym obszarze mulistych brzegów oraz okresowo wysychających zbiorników wodnych i innych terenów zabagnionych (w tym efemerycznych), powstających w wyniku zalewów rzecznych.
21.	A195 rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 10 par. Zapobiegnięcie utracie siedlisk lęgowych poprzez zachowanie w całej strefie nurtowej rzeki istniejących łach i brzegów piaszczystych, za wyjątkiem utrzymania szlaku żeglugowego.
22.	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> (populacja lęgowa)	Czynna ochrona lęgów kulika wielkiego w celu utrzymania populacji gatunku na poziomie 6 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.
23.	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (populacja lęgowa)	Czynna ochrona lęgów rybitwy białowąsowej w celu utrzymania populacji gatunku na poziomie 25 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.

	<table><tr><td>24.</td><td>A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacje lęgowe)</td><td>Czynna ochrona lęgów rybitwy czarnej w celu utrzymanie populacji gatunku na poziomie 100 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.</td></tr><tr><td>25.</td><td>A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja migrująca)</td><td>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 500 osobników. Uzupełnienie stanu wiedzy o znaczeniu obszaru dla migrującej populacji gatunku.</td></tr><tr><td>26.</td><td>A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja migrująca)</td><td>Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji znaczenia obszaru dla populacji gatunku oraz jakości siedlisk gatunku.</td></tr><tr><td>27.</td><td>A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> (populacje lęgowe)</td><td>Uzupełnienia stanu wiedzy o populacji gatunku poza obszarem zwartego występowania (tj. kompleksów leśnych Nadleśnictwa Jarocin) oraz jakości siedliska gatunku.</td></tr><tr><td>28.</td><td>A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)</td><td>Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 13 par. Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku w obszarze.</td></tr></table> * zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34 poz. 186, z późn. zm.)	24.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacje lęgowe)	Czynna ochrona lęgów rybitwy czarnej w celu utrzymanie populacji gatunku na poziomie 100 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.	25.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja migrująca)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 500 osobników. Uzupełnienie stanu wiedzy o znaczeniu obszaru dla migrującej populacji gatunku.	26.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja migrująca)	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji znaczenia obszaru dla populacji gatunku oraz jakości siedlisk gatunku.	27.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> (populacje lęgowe)	Uzupełnienia stanu wiedzy o populacji gatunku poza obszarem zwartego występowania (tj. kompleksów leśnych Nadleśnictwa Jarocin) oraz jakości siedliska gatunku.	28.	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 13 par. Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku w obszarze.
24.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacje lęgowe)	Czynna ochrona lęgów rybitwy czarnej w celu utrzymanie populacji gatunku na poziomie 100 par. Poprawa złego (U2*) stanu ochrony, poprzez: a) zachowanie mozaiki siedlisk łąkowo-szuwarowych i starorzeczy, b) utrzymanie właściwego sposobu użytkowania w obrębie trwałych użytków zielonych, położonych w całym obszarze Natura 2000, c) zwiększenie uwilgotnienia siedlisk, d) zmniejszenie presji drapieżniczej.														
25.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja migrująca)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 500 osobników. Uzupełnienie stanu wiedzy o znaczeniu obszaru dla migrującej populacji gatunku.														
26.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja migrująca)	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji znaczenia obszaru dla populacji gatunku oraz jakości siedlisk gatunku.														
27.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> (populacje lęgowe)	Uzupełnienia stanu wiedzy o populacji gatunku poza obszarem zwartego występowania (tj. kompleksów leśnych Nadleśnictwa Jarocin) oraz jakości siedliska gatunku.														
28.	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 13 par. Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku w obszarze.														
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n. Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski, a jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów. Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany. Na obszarze Kotliny Kolskiej rzeka jest obustronnie obwałowana - obszary zalewowe (łąki i pastwiska, lokalne łąki i wikliny nadrzeczne) znajdują się w strefie międzywala oraz w ujściach rzek Prosn i Kiełbaski. W obrębie Doliny Konińsko-Pyzdrskiej dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łąkowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Zachodni fragment obszaru (na zachód od ujścia Prosn) zajmuje duży kompleks zalewowych, zbliżonych do naturalnych, starych łąk jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Znaczne ich fragmenty zachowały się w wyniku ochrony rezerwatu. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina środkowej Warty). Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 10% (C6) krajowej populacji rybitwy białowłosej (PCK), powyżej 2% (C3 i C6) krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obrożna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność (C7) osiągają: błotniak zbożowy (PCK),															

	cyraneczka, derkacz, kszysk, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności ok. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 osobników), świstun (do 1500 osobników), żuraw (do 250 osobników) i mieszane stada gęsi (do powyżej 5000 osobników). Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników.
Przedmioty ochrony	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG: — A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>; — A056 płaskonos <i>Anas clypeata</i>; — A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i>; — A055 cyranka <i>Anas querquedula</i>; — A051 krakwa <i>Anas strepera</i>; — A043 gęgawa <i>Anser anser</i>; — A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>; — A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>; — A137 sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>; — A196 rybitwa białowłosa <i>Chlidonias hybridus</i>; — A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>; — A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>; — A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>; — A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>; — A122 derkacz <i>Crex crex</i>; — A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>; — A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i>; — A127 żuraw <i>Grus grus</i>; — A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>; — A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>; — A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>; — A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>; — A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>; — A195 rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i>; — A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>; — A232 dudek <i>Upupa epops</i>.
OBSZAR NATURA 2000 LASY ŻERKOWSKO-CZESZEWSKIE	
Kod obszaru	PLH300053
Data wyznaczenia	2011-02-08
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	7158,2300 ha
Plan zadań	Brak

Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń)	
Charakterystyka obszaru	Ostoja obejmuje fragment doliny zalewowej Warty i dolnego odcinka Lutyni, płynących w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej oraz sąsiadujące z nim od północy obszary moreny dennej. Tereny zalewowe Warty i Lutyni ograniczone są obecnie do strefy położonej pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi. System hydrologiczny ostoi znajduje się pod wpływem dużego zbiornika zaporowego na Warcie "Jezioro". Krajobraz zdominowany jest przez rozległe połacie lasów łąkowych oraz grądów. Typowe dla dużych dolin rzecznych łągi wierzbowe Salicetum albo-fragilis należą do bardzo rzadkich; stosunkowo częste są natomiast płaty wiklin nadrzecznych Salicetum triandro-viminalis. W dolinach mniejszych cieków wodnych dość często spotyka się płaty olsów porzeczkowych Ribo nigri-Alnetum oraz dobrze wykształcone fitocenozy łągowo-jesionowo-olszowych Fraxino-Alnetum. Najcenniejsze płaty łągowo-jesionowo-wiązowych oraz grądów chronione są w rezerwacie "Czeszewski Las". Tereny leśne poprzecinane są licznymi płacami łąk i pastwisk różnych typów. Uwagę zwracają też liczne i stosunkowo rozległe starorzecza z dobrze zachowaną roślinnością z klas Lemneta minoris i Potametea. Cały obszar cechuje się harmonijnie zachowanym kompleksem ekosystemów typowych dla ekstensywnie użytkowanej doliny rzecznej.
Przedmioty ochrony	Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk: — 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z All. Nymphaeion, All. Potamion pectinati — 3270 zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością All. Chenopodion glauci p.p. i All. Bidetion tripartiti p.p. — 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (All. Koelerion glaucae) — 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (All. Molinion) — 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (All. Arrhenatherion elatioris) — 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Ass. Galio sylvatici-Carpinetum betuli, Ass. Tilio cordatae-Carpinetum betuli) — 9190 kwaśne dąbrowy (All. Quercion roburi-petraeae) — 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Ass. Salicetum albae, Ass. Populetum albae, subAll. Alnetum glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe) — 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ass. Ficario-Ulmetum minoris) — 91I0 ciepłolubne dąbrowy (O. Quercetalia pubescenti-petraeae). Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków: — <i>Boleń pospolity</i> Aspius aspius — <i>Mopek zachodni</i> Barbastella barbastellus

	— <i>Kumak nizinny</i> <i>Bombina bombina</i>, — <i>Bóbr europejski</i> <i>Castor fiber</i>, — <i>Kozioróg dębosz</i> <i>Cerambyx cerdo</i>, — <i>Koza pospolita</i> <i>Cobitis taenia</i>, — <i>Wydra europejska</i> <i>Lutra lutra</i>, — <i>Piskorz</i> <i>Misgurnus fossilis</i>, — <i>Trzepla zielona</i> <i>Ophiogomphus cecilia</i>, — <i>Pachnica dębowa</i> <i>Osmoderma eremita</i>, — <i>Traszka grzebieniasta</i> <i>Triturus cristatus</i>, — <i>Poczwarówka zwężona</i> <i>Vertigo angustior</i>
--	---

Tabela 12. Charakterystyka parku krajobrazowego znajdującego się na terenie Gminy Miłosław

ŻERKOWSKO-CZESZEWSKI PARK KRAJOBRAZOWY	
Data uznania	1994-10-17
Obecnie obowiązujący akt prawny	UCHWAŁA NR XXXVII/730/13 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 30 września 2013 r. w sprawie utworzenia Żerkowsko - Czeszewskiego Parku Krajobrazowego oraz UCHWAŁA NR XXIX/754/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 27 marca 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego
Powierzchnia	15794,8400 ha
Położenie (powiaty)	wrzesiński, jarociński, średzki
Położenie (gminy)	Żerków (gmina miejsko-wiejska), Jarocin (gmina miejsko-wiejska), Nowe Miasto nad Wartą (gmina wiejska), Miłosław (gmina miejsko-wiejska), Krzykosy (gmina wiejska)
Opis celów ochrony	Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy: 1) zachowanie krajobrazu polodowcowego, ze szczególnym uwzględnieniem fragmentu Pradoliny Warszawsko - Berlińskiej oraz kulminacji Wątu Żerkowskiego; 2) zachowanie cennych ekosystemów, w szczególności zespołów lasów grądowych i łąkowych na terenie doliny Warty; 3) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk; 4) utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu; 5) utrzymanie cennych walorów kulturowych.
Zakazy	Na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy: 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 122, poz. 695, Nr 132, poz. 766, Nr 135, poz. 789, Nr 170, poz. 1015, Nr 178, poz. 1060, Nr 152, poz. 897 i Nr 163, poz. 981, z 2012 r. poz. 460, poz. 472, poz. 908, poz. 951 i poz. 1529, z 2013 r. poz. 21 i poz. 165);

	2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej; 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej; 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych; 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych. Zakazy nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały. Zakaz, o którym mowa w pkt. 9, nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne. Zakazy o których mowa w pkt. 1, pkt. 4-7 nie dotyczą części Parku oznaczonej jako „obszar nr 1A”, „obszar nr 1B” oraz „obszar nr 1C”. Przebieg granic „obszaru nr 1A”, „obszaru nr 1B” oraz „obszaru nr 1C” określa mapa stanowiąca załącznik nr 3 do uchwały oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granicy „obszaru nr 1A” stanowiący załącznik nr 4 do uchwały, „obszaru nr 1B” stanowiący załącznik nr 5 do uchwały oraz „obszaru 1C” stanowiący załącznik nr 6 do uchwały.
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Tabela 13. Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu znajdującego się na terenie Gminy Miłosław

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU SZWAJCARIA ŻERKOWSKA	
Data wyznaczenia	1989-12-27
Obecnie obowiązujący akt prawny	OBWIESZCZENIE Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa wielkopolskiego
Powierzchnia	14750,0000 ha
Położenie (powiaty)	wrzesiński, jarociński, średzki

Położenie (gminy)	Żerków (gmina miejsko-wiejska), Jarocin (gmina miejsko-wiejska), Nowe Miasto nad Wartą (gmina wiejska), Miłostaw (gmina miejsko-wiejska), Kołaczkowo (gmina wiejska), Krzykosy (gmina wiejska)
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar Chronionego Krajobrazu "Szwajcaria Żerkowska" znajduje się w północnej części woj. kaliskiego. Graniczy od północy z Żerkowsko-Czeszewskim Parkiem Krajobrazowym, a od wschodu z Nadwarciańskim PK i Pyzdrowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Wynosi się wysoko ponad przyległą do niego od północy dolinę Warty, a od wschodu i południa dolinę Lutyni. Kilkudziesięciometrowe wysokości względne, silne nachylenie krawędzi, rozcięcia erozyjne i parowy stwarzają krajobrazową wydatną rzeźbę. Z najwyższych punktów Wzgórz Żerkowskich rozciąga się wspaniały widok na daleką okolicę, aż na drugą północną krawędź doliny Warty. Piękno okolic Żerkowa uzupełniają liczne lasy rozrzucone na wzgórzach i ich stokach. O niezwykłych walorach terenu decydują: - unikalna rzeźba terenu, której elementem najbardziej charakterystycznym jest wyniosły pagór morenowy z kulminacjami Łysej Góry i Góry Żerkowskiej o stromych stokach i wysokościach względnych powyżej 50 m . - szczególnie bogate i ciekawe zbiorowiska roślinne, których część objęta jest ochroną rezerwatową ("Lutynia" i "Czeszewo"). - występowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin. - występowanie rzadkich gatunków fauny (rezerwat "Dębno nad Wartą"). - wartości kulturowe związane z bogatą historią tego rejonu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Na obszarze chronionego krajobrazu zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsłupowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,

- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybnej,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,

Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1 (ustawy o ochronie przyrody), wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, zalesiania oraz nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej, lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m, zalesiania.

Na terenie OChK zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a ust. 1.

Tabela 14. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Gminy Miłosław

REZERWAT PRZYRODY „CZESZEWSKI LAS”	
Data uznania	1959-06-09
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Czeszewski Las" oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2021 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Czeszewski Las”.
Powierzchnia	534,1200 ha
Położenie	Żerków (gmina miejsko-wiejska), Nowe Miasto nad Wartą (gmina wiejska), Miłosław (gmina miejsko-wiejska)
Rodzaj rezerwatu	krajobrazowy
Typ ekosystemu	krajobrazów
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 53/2004 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Czeszewski Las"

	Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
	1.	Przesuszenie siedlisk, ograniczenie częstotliwości i czasu trwania zalewów wodami rzecznyymi	1. Zatrzymywanie części wody pochodzącej z zalewów w następujących starorzeczach: Musófska, Czaple, Szaniec i Łojewo (I etap) 2. Podpiętrzenie wód Lutyni w rejonie oddz. 188j na wysokość ok. 50 cm. 3. Odtworzenie połączenia Lutyni – starorzecza Łojewo przy zapewnieniu jednokierunkowego przepływu wody z Lutyni do starorzecza (II etap)
	2.	Presja obecności ludzkiej zagrażająca płochliwym gatunkom zwierząt (drogi leśne, prace leśne, ruch turystyczny)	1. Przesunięcie drogi leśnej z oddz. 188 poza rezerwat – na linię oddz. 188/190 wraz ze zmianą lokalizacji mostu na Lutyni 2. Stworzenie zagospodarowania turystycznego poza rezerwatem, ograniczające tym samym masowe odwiedzanie rezerwatu (ścieżka przyrodnicza, pole biwakowe, starorzecza udostępnione do wędkowania zlokalizowane w zachodniej części kompleksu, na zachód od rezerwatu) 3. Wprowadzenie okresowego udostępniania dróg leśnych w rezerwacie 4. Ograniczenie prac w rezerwacie do działań wymienionych w §5.
	3.	Zanieczyszczenia wód Warty i Lutyni podtapiających rezerwat	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach Warty i Lutyni
	4.	Deficyt rozkładającego się drewna	Pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew liściastych oraz wszystkich drzew dziuplastych w lesie
	5.	Deficyt biotopów kozioroga dębosza	Odsłanianie pni starych, zamierających martwych dębów podczas wykonywania prac na terenie wydzielania 178d (patrz §5 pkt. 4)
	6.	Ekspansja niecierpka drobnokwiatowego	Wprowadzenie okresowego ograniczenia korzystania z dróg leśnych
	7.	Zaprzestanie użytkowania łąk	Zabiegi ochronne koszenia łąk w rezerwacie. Utrzymanie łąk w sąsiedztwie rezerwatu.
	8.	Zamieranie dębu i jeziorna	Poprawa warunków wodnych w sposób opisany w pkt. 1
Zadania ochronne	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czeszewski Las”		

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków

Lp.	Zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania
Zewnętrzne	Istniejące	Kłusownictwo rybackie na starorzeczach	Wzmoczone kontrole Państwowej Straży Rybackiej.
		Rozprzestrzenianie się gatunków obcych	Usuwanie gatunków obcych, monitoring populacji gatunków obcych.
		Brak aktualnej wiedzy społeczeństwa o zmianie granicy rezerwatu	Informowanie na stronie RDOŚ w Poznaniu o istotnych zmianach prawnych dot. terenu rezerwatu
	Potencjalne	Zagrożenie pożarowe drzewostanów	Udostępnienie do ruchu drogi określonej jako dojazd pożarowy nr 6. Utrzymanie dojazdu pożarowego nr 6 we właściwym stanie przejezdności.
		Penetracja przez ludzi cennych siedlisk przyrodniczych	Wzmoczone kontrole Służby Leśnej, skanalizowanie ruchu pieszego po szlakach.
Wewnętrzne	Istniejące	Presja turystyczna osób poruszających się po udostępnionej drodze	Utrzymanie infrastruktury związanej z funkcjonowaniem promu rzeczno- „Nikodem” na lewym brzegu rzeki Warty. Przeprowadzanie remontu mostu na Lutyni (wydz. 193a), w szczególności z powodu zapewnienia dojazdu straży pożarnej. Utrzymanie parkingu (wydz. 180k) poprzez regularne koszenie i konserwację urządzeń. Likwidacja parkingu do 2023 r. w okolicach Gąsiorowa (wydz. 176f). Postawienie szlabanu na drodze leśnej w wydz. 199 n.
		Presja turystyczna osób poruszających się po szlakach	Przeprowadzanie remontów kładek na Luboszu (wydz. 188o) i na Czarnym Moście (wydz. 179n). Utrzymanie szlaków pieszych poprzez regularne koszenie. Poruszanie się wyłącznie po udostępnionych szlakach.
		Presja turystyczna związana z przebywaniem osób lub zorganizowanych grup turystycznych na terenie rezerwatu – palenie ognisk, biwakowanie, rozbijanie namiotów	Utrzymanie miejsc biwakowania w wydz. 178f oraz 180j. Przygotowanie i utrzymanie właściwie zabezpieczonego miejsca na ognisko w wydz. 178f. Utrzymanie miejsc biwakowania poprzez regularne koszenie oraz konserwację urządzeń.

Wewnętrzne	Istniejące	Brak aktualnej wiedzy społeczeństwa o zmianie granicy rezerwatu	Aktualizacja treści tablic informacyjnych postawionych na terenie rezerwatu. Ustawienie dodatkowych tablic urzędowych z nazwą rezerwatu.
		Nieskuteczne działanie urządzeń pozwalających na retencję wody	Konserwacja rowu na odcinku między rzeką Lutynia a zastawką kłapową na rowie Przerwicy.
		Presja wędkarska obejmująca w szczególności niszczenie roślinności przybrzeżnej oraz eutrofizację wód starorzeczy w wyniku stosowania zanęt	Udostępnienie do połowu ryb starorzecza w wydz. 181g. Wędkowanie z brzegu wyłącznie w terminie do 14 marca lub po 16 czerwca.
		Rozprzestrzenianie się gatunków obcych ekologicznie i geograficznie w drzewostanach	Usuwanie zamierającego świerka pospolitego, świerka kłującego, szczególnie wzdłuż dróg i szlaków turystycznych.
		Sukcesja – zarastanie ekosystemów łąkowych	Ochrona krajobrazowa – utrzymanie cech otwartego krajobrazu na łąkach niestanowiących siedlisk przyrodniczych położonych na terenie rezerwatu (wydz. 176s, 182s, 187b, 187g, 187o, 188o, 195i). Ochrona czynna – utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk będących siedliskami przyrodniczymi 6440, 6510 oraz stosowanie określonych zasad gospodarowania na nich.
	Potencjalne	Rozprzestrzenianie się gatunków obcych	Usuwanie gatunków obcych, monitoring populacji gatunków obcych.
		Utrata potencjału odnowienia na wykształcenie płatu siedliska przyrodniczego 91F0	Ochrona czynna – pielęgnacja odnowienia oraz konserwacja grodu w wydz. 191g.

Sposoby ochrony czynnej z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji zadań ochronnych

Lp.	Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania
1.	Pielęgnacja odnowienia oraz konserwacja groduzenia w siedlisku przyrodniczym 91F0	Na powierzchni 3,26 ha	Wydz. 191g leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
2.	Konserwacja istniejącej infrastruktury związanej z retencją wody	Długość rowu 56 m	Rów na odcinku między rzeką Lutynia a zastawką klapową na kanale Przerwicy
3.	Jednokrotne koszenie łąk, będących siedliskiem przyrodniczym 6440, w terminie po 15 sierpnia z pozostawieniem do 20% powierzchni nieskosizonej (co dwa lata innej). Zbiór pokosu i jego usunięcie poza teren rezerwatu	Na powierzchni 2,17 ha	Wydz. 182s, 187b, 187g leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
4.	Jedno- lub dwukrotne koszenie łąk, będących siedliskiem przyrodniczym 6510, w terminie po 15 czerwca z pozostawieniem do 20% powierzchni nieskosizonej (co dwa lata innej). Zbiór pokosu i jego usunięcie poza teren rezerwatu	Na powierzchni 1,30 ha	Wydz. 195i leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
5.	Monitoring gatunków obcych, ze szczególnym uwzględnieniem drzew	Na powierzchni 311,03 ha	Teren objęty zadaniami ochronnymi
6.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 3150)	-	Wydz. 181g leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
7.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 6440	-	Wydz. 182s leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
8.	Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych 9170, 91E0 i 91F0	-	Na reprezentatywnej liczbie płatów
9.	Monitoring stanu ochrony kozioroga dębosza <i>Cerambyx cerdo</i>	-	Wydz. 178i, 191g leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
10.	Monitoring stanu ochrony pachnicy dębowej <i>Osmoderma eremita</i>	-	Wydz. 178i leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin

	11.	Monitoring stanu ochrony piskorza <i>Misgurnus fossilis</i>	-	Wydz. 181g leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
	12.	Monitoring stanu ochrony kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i>	-	Na reprezentatywnej liczbie stanowisk
	13.	Monitoring stanu ochrony traszki grzebieniastej <i>Triturus cristatus</i>	-	Wydz. 185d leśnictwa Czeszewo Nadleśnictwa Jarocin
	14.	Monitoring stanu ochrony wydry <i>Lutra lutra</i> i bobra europejskiego <i>Castor fiber</i>	-	Na reprezentatywnej liczbie stanowisk
	15.	Pozostawienie bez zabiegów gospodarczych wydzieleń leśnych oraz pozostawienie martwych drzew dla ochrony zachowawczej populacji dzięcioła średniego <i>Dendrocopos medius</i> z zastrzeżeniem możliwości zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego	Na powierzchni 311,03 ha	Teren objęty zadaniami ochronnymi
	16.	Monitoring stanu ochrony dzięcioła średniego <i>Dendrocopos medius</i> , zimorodka <i>Alcedo atthis</i> , błotniaka stawowego <i>Circus aeruginosus</i> , żurawia <i>Grus grus</i> , dudka <i>Upupa epops</i>	-	Teren objęty zadaniami ochronnymi
Opis celów ochrony	Celem uznania za rezerwat przyrody jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu naturalnego lasów i starorzeczy na terenie zlewowym Warty wraz z ich typową dla lasów łęgowych florą i fauną.			
REZERWAT PRZYRODY „DWUNASTAK”				
Data uznania	1959-06-02			
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 21 października 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dwunastak"			
Powierzchnia	9,2000 ha			
Położenie	Miłośław (gmina miejsko-wiejska)			
Rodzaj rezerwatu	leśny			
Typ ekosystemu	leśny i borowy			
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 23/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 6 września 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dwunastak"			

	IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŹEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW		
	Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
	Zagrożenia wewnętrzne		
	1.	Występowanie roślin gatunków obcych – czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej, dębu czerwonego, buka pospolitego w formie purpurowej	Usunięcie drzew i krzewów gatunków geograficznie obcych
	2.	Deficyt mikrobiotopów rozkładającego się drewna	Nieusuwanie z rezerwatu żadnych zasobów drewna
Zadania ochronne	Zagrożenia zewnętrzne		
	3.	Zaśmiecanie skraju rezerwatu wzdłuż pobocza drogi powiatowej Czeszewo-Miłosław	Podjęcie akcji usuwania śmieci ze skraju rezerwatu stanowiącego pobocze drogi powiatowej Czeszewo-Miłosław
	4.	Wiatry wywołujące	Wyznaczenie otuliny wokół rezerwatu
Opis celów ochrony	OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH NA OBSZARZE OCHRONY CZYNNEJ, Z PODANIEM RODZAJU, ZAKRESU I LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ		
	Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
	1.	Przeprowadzenie zabiegu renaturalizacyjnego polegającego na wycinaniu drzew i krzewów gatunków geograficznie obcych	Zabiegami należy objąć następujące gatunki: czeremcha amerykańska, robinia akacjowa, dąb czerwony, buk pospolity w formie purpurowej; Wycięte rośliny pozostawić na miejscu
	2.	Okresowe usuwanie śmieci	Akcje usuwania śmieci należy podejmować co najmniej dwa razy w roku
	3.	Ścinanie drzew i gałęzi zagrażających bezpieczeństwu ruchu	Ścinać należy suche, zamierające lub złamane drzewa i gałęzie grożące powaleniem; Ściętych drzew i gałęzi nie usuwać z rezerwatu
	Lokalizacja działań ochronnych		
	pododdział 113d pododdziały 113d, 113h, 113i w pasie pobocza drogi powiatowej Czeszewo-Miłosław skraj rezerwatu w pododdziałach: 113d, 113h, 113i w pasie pobocza drogi powiatowej Czeszewo-Miłosław; pododdział 113d wzdłuż drogi leśnej; pododdział 113j wzdłuż drogi leśnej		

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- 2) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodoctw i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- 3) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 4) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- 5) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- 6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 7) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;

- 8) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 9) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 10) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 11) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 12) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 13) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- 14) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 15) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 katalog pojęć ustawowych pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240 i 852);
- 16) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 17) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących w użytko-waniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 18) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 19) zakłócania ciszy;
- 20) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 21) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;

- 22) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 23) prowadzenia badań naukowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody - bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 24) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- 25) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 26) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa wyżej, nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

Użytek ekologiczny „Pasieka” jest to siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Został ustanowiony na podstawie Uchwały Nr XXIV/168/09 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 2 czerwca 2009 r. (data ustanowienia: 07.08.2009 r.). Zajmuje powierzchnię 20,1 ha. Wartością przyrodniczą są łąki selernicowe, łąki trzęślicowe i niżowe łąki użytkowane ekstensywnie ze stanowiskiem czarcikęsika Kluka, fiołka mokradłowego i goryczki wąskolistnej. Do celów ochrony należy zachowanie siedlisk przyrodniczych: łąk selernicowych, łąk trzęślicowych i niżowych łąk użytkowanych ekstensywnie ze stanowiskiem czarcikęsika Kluka, fiołka mokradłowego i goryczki wąskolistnej.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pradolina Miłostawska” został ustanowiony na podstawie Uchwały Nr XXIII/145/16 Rady Miejskiej w Miłostawiu z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Pradolina Miłostawska” (data ustanowienia: 28.12.2016 r.). Zajmuje powierzchnię 161,5370 ha. Utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ma na celu zachowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu. Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego występują ostoje ptaków o znaczeniu regionalnym, występują skupiska par lęgowych błotniaka stawowego w liczbie minimum 5 par, zbiorniki wodne są ważnymi noclegowiskami oraz żerowiskami gęsi skupiającymi regularnie powyżej 1000 osobników oraz żurawi, powyżej 100 osobników.

Tereny objęte ochroną nieprzerwanie utrzymują walory przyrodnicze i kulturowe, które stanowią o atrakcyjności tego obszaru. Znajdujące się na nim siedliska, wartości faunistyczne, jak również wyjątkowe walory przyrodnicze i estetyczne bez wątpienia przemawiają za tym, aby nadać temu obszarowi status zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Celem ustanowienia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Pradolina Miłosławska” jest ochrona obszaru o dużych walorach przyrodniczych, w tym zachowanie cennych ekosystemów, w szczególności zespołów lasów grądowych i łąkowych, zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie obiektów o cennych walorach kulturowych i historycznych.

Na terenie Gminy Miłosław znajduje się również **25 pomników przyrody**.

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, na terenie Gminy Miłosław nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) ani zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi rejestr poważnych awarii. Zgodnie z rejestrem, w latach 2010-2024 na terenie województwa wielkopolskiego doszło do 12 poważnych awarii przemysłowych. Na terenie Gminy Miłosław nie doszło do żadnej awarii mającej znamiona poważnej awarii przemysłowej.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na podstawie powyższego opisu stanu środowiska określono najważniejsze zagrożenia środowiska mogące mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie Gminy Miłostaw związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Tabela 15. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Miłostaw

OBSZAR	ZAGROŻENIE/PROBLEM
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza (benzo(a)pirenu) - głównym źródłem jest spalanie w indywidualnych systemach grzewczych paliw stałych (węgla, koksy, drewna) oraz odpadów (kartony, odpady organiczne, butelki PET). Dodatkowo ww. problem potęguje wzmożony ruch samochodowy, z którego wynika również uciążliwość dla mieszkańców w postaci hałasu drogowego.
Zagrożenie hałasem	Hałas komunikacyjny, który wpływa nie tylko na degradację środowiska naturalnego, ale również negatywnie oddziałuje na zdrowie i komfort życia ludzi (emisja hałasu głównie z dróg wojewódzkich, krajowych i linii kolejowej). Lokalnie przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu w sąsiedztwie głównych dróg o dużym natężeniu ruchu, oddziałujące również na tereny zabudowy mieszkaniowej. Potencjalny uciążliwy hałas w rejonie inwestycji infrastrukturalnych w trakcie realizacji zadań rewitalizacyjnych.
Pola elektromagnetyczne	Zwiększenie ilości źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G) – obecnie brak sygnałów o przekroczeniach norm, jednak konieczność zachowania reżimu ochronnego przy planowaniu nowych obiektów w ich pobliżu.
Gospodarowanie wodami	Zła jakość wód powierzchniowych – wszystkie jednolite części wód powierzchniowych – charakteryzuje zły stan wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem

	nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych posiadają derogacje od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych. Dla analizowanych JCWP ustalono również odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, jakim jest ustalenie mniej rygorystycznych celów, z wyjątkiem Lutyni od Radowicy do ujścia oraz Warty od Lutyni do Młyniska. Niewystarczająca retencja wód opadowych i roztopowych, powodująca szybki spływ i ograniczone zasilanie wód podziemnych. Ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych zrzutem wód opadowych i roztopowych bez uprzedniego oczyszczenia. Zagrożenie powodzią – obszar Gminy Miłostaw znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) i b) Prawa wodnego, tj. jest obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$ lub $p=10\%$, a także na obszarze, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie ($p=0,2\%$). Zagrożenie suszą oraz degradacja ilościowa zasobów wodnych - Gmina Miłostaw jest silnie zagrożona suszą.
Gospodarka wodno-ściekowa	Nierównomierne skanalizowanie obszaru gminy (57,8%), dominacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni i potencjalne niekontrolowane zrzuty ścieków bytowych do środowiska. Presja na grunty rolnicze wysokiej jakości w wyniku procesów urbanizacyjnych i rozbudowy infrastruktury. Zagrożenie zanieczyszczeniem gleb i wód gruntowych, utrata zasobów wodnych w wyniku niewystarczającego oczyszczania.
Zasoby geologiczne i gleby	Na terenie Gminy Miłostaw znajduje się 7 udokumentowanych złóż kopalin. Udokumentowane złoża stanowią pokłady kruszyw naturalnych, gazu ziemnego oraz wód leczniczych. Wydobywanie złóż może spowodować przekształcenie powierzchni terenu, utratą roślinności i fragmentacją siedlisk, czasowym zajmowaniem powierzchni terenu pod obiekty

	towarzyszące (drogi dojazdowe, zaplecze administracyjne itp.). Presja na grunty rolnicze wysokiej jakości w wyniku procesów urbanizacyjnych i rozbudowy infrastruktury. Zagrożenie lokalną degradacją gleb spowodowaną niewłaściwym magazynowaniem materiałów, erozją oraz zanieczyszczeniami obszarowymi. Działania związane z pracami budowlanymi mogą przyczynić się do przekształceń gleb.
Gospodarowanie odpadami	Wysoka ilość wyrobów zawierających azbest – pomimo działań zmierzających do ich likwidacji, w dalszym ciągu na terenie Gminy odnotowano dużą ilość wyrobów do unieszkodliwienia (do września 2025 roku unieszkodliwiono 547 912 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 2 358 708 kg).
Zasoby przyrodnicze	Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody oraz pomników przyrody – narażonych na presję związaną z zabudową, turystyką i niekontrolowaną rekreacją. Fragmentacja siedlisk wynikająca z istniejącej i planowanej infrastruktury liniowej. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na gatunki chronione (rośliny, ptaki, nietoperze) – konieczność zachowania zasad ochrony przyrody. Presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo, presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo.
Zagrożenie poważnymi awariami	Na terenie Gminy Miłostaw nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR) oraz zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR). Awarie są zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, stąd konieczne jest doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, wpojenie zasad postępowania mieszkańcom na wypadek wystąpienia awarii oraz utrzymanie infrastruktury umożliwiającej podjęcie działań w przypadku zaistnienia awarii.

Źródło: opracowanie własne.

Istniejące zagrożenia ochrony środowiska na terenie Gminy Miłostaw wpływają na konieczność intensyfikacji podejmowania działań naprawczych i zapobiegawczych określonych w niniejszej prognozie.

5. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Realizacja działań zaplanowanych w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035” wiąże się z przejściowym i krótkotrwałym negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Po realizacji inwestycji teren zostanie uprzątnięty. Pozytywny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego zaobserwuje się po zakończeniu prac budowlanych. Ocenę wpływu poszczególnych działań na elementy środowiska przyrodniczego wykonano w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem.

Zadania zaplanowane w ramach GPR zostały przeanalizowane w aspekcie oddziaływania na następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat (w tym mikroklimat), klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Szczegółową analizę przedstawiono poniżej.

5.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

W ramach dokumentu zaplanowano działania polegające między innymi na modernizacji, w tym termomodernizacji budynków. Należy jednak pamiętać, że prace termomodernizacyjne stanowią zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jaskółki, wróble) oraz dla nietoperzy. Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Prace termomodernizacyjne powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia, a po przeprowadzeniu prac lub w ich trakcie należy instalować budki lęgowe. Zadanie to na etapie budowy będzie wiązało się z krótkookresowym negatywnym oddziaływaniem w zakresie hałasu oraz ilości wytwarzanych odpadów. W dłuższym horyzoncie czasowym będzie oddziaływać pozytywnie, w sposób pośredni na jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne. Wyżej wymienione działania będą miały bezpośredni i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na wpływ na zdrowie ludzi.

Biorąc pod uwagę zadania wyznaczone w projekcie GPR polegające na prowadzeniu działań inwestycyjnych w pobliżu drzew, należy wziąć pod uwagę, że drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) -

wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa).

Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

W ramach dokumentu zaplanowano również działania wpływające na zwiększenie efektywności energetycznej poprzez montaż paneli fotowoltaicznych na modernizowanych budynkach. Elektrownie fotowoltaiczne służą do bezpośredniej konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Jest to jedyna technologia konwersji energii, która jest w pełni pasywna. Zjawisko konwersji fotowoltaicznej jest bezgłośnie, bezwibracyjne oraz nie posiadające skutków ubocznych. Praca paneli fotowoltaicznych w fazie eksploatacji nie zanieczyszcza powietrza oraz nie wytwarza odpadów. Poza okresową obsługą konserwacyjną oraz pracami pobocznymi (koszenie traw wokół paneli), praca farmy fotowoltaicznej odbywa się bezobsługowo, bez udziału człowieka. Oddziaływanie może powstawać jednak poprzez wprowadzenie nowego elementu do krajobrazu, co spowoduje zmniejszenie niewielkiej powierzchni. Może to być również bariera migracyjna dla zwierząt. W celu ograniczenia takiego oddziaływania zakłada się lokalizację inwestycji związanych z panelami fotowoltaicznymi w postaci punktowych urządzeń na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych. Kluczowy w tym przypadku może być wpływ na ptaki. Jednym ze skutków oddziaływania paneli fotowoltaicznych na ptaki, mogą być liczne kolizje z takimi instalacjami. Panele odbijają nieboskłon lub imitują wodę, co prowadzi do masowego zderzenia przy próbie lądowania lub lotu. Zdarza się również, że ptaki drapieżne w pogoni za ofiarą, wlatują z dużą prędkością w panele, które imitują niebo. Innym zagrożeniem ze strony energetyki słonecznej jest przypadkowe wlatywanie ptaków w strefy przepływu energii słonecznej. W takich strefach, temperatura może sięgać nawet 500-800°C, przy czym pióra ptaków ulegają zniszczeniu już w temperaturze 160°C. W wyniku tak wysokich temperatur następuje śmierć lub trwała niezdolność do lotu. Panele w przeciwieństwie do turbin wiatrowych nawet, gdy w danej chwili nie są używane – generują ciepło i zagrażają ptakom. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować kolektory jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego

owadów, a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. W związku z powyższym zaleca się stosowanie powłok antyrefleksyjnych, które zmniejszą współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniw, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniw. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafla wody. W celu zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej oddziaływań na środowisko zaleca się także zastosowanie proekologicznej technologii prac budowlanych, dobór technologii oraz parametrów technicznych planowanych elektrowni ograniczający wpływ na środowisko. Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii mimo wprowadzenia w nowych instalacji i powstanie hałasu przy pracach budowlanych w konsekwencji przyczyni się do zmniejszonego zapotrzebowania na energię z konwencjonalnych źródeł energii. Zmniejszy się więc emisja zanieczyszczeń do atmosfery szkodliwych substancji powstałych np. przy spalaniu węgla kamiennego.

Na terenie Gminy Miłostaw znajdują się następujące obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.):

- Obszar Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009;
- Obszar Natura 2000 Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053;
- Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002;
- Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Szwajcaria Żerkowska;
- Rezerwat przyrody „Dwunastak”;
- Rezerwat przyrody „Czeszewski Las”;
- Użytek ekologiczny „Pasieka”;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pradolina Miłostawska”.

Ponadto na terenie Gminy Miłostaw występują również pomniki przyrody.

Analiza wykazała, że projekt zintegrowany:

- Nr 1: „Wodne podróże” zlokalizowany jest w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002 (dz. nr 545/19 i 545/21 obr. Orzechowo) i w granicach Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego i obszaru Natura 2000 Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053 (dz. nr 632 obr. Orzechowo),
- Nr 2: „Aktywni i przezorni, w Orzechowie są odporni!” zlokalizowany jest poza granicami obszarów chronionych,
- Nr 3: „Bo liczy się każdy mieszkaniec Gminy Miłostaw” zlokalizowany jest poza granicami obszarów chronionych,
- Nr 4: „Szkolne aktywności” zlokalizowany jest w granicach Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego,
- Nr 5: „Folwark historii” zlokalizowany jest w granicach Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego,
- Nr 6: „Miłostawski pałac” zlokalizowany jest częściowo w granicach Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pradolina Miłostawska”, znajdują się tu także pomniki przyrody,
- Nr 7: „Zbór ewangelicki” – zlokalizowany poza granicami obszarów chronionych,

- Nr 8: „Kolejka, od której wzięta się sklejka...” – część projektu dotycząca odtworzenia przebiegu torów kolejowych nad Wartę zlokalizowana jest w granicach obszarów Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002 i Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053 oraz w granicach Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego.

Planowane w ramach projektów zintegrowanych zadania o charakterze inwestycyjnym realizowane będą w sposób zrównoważony z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Wszelkie prace w obrębie obszarów chronionych wykonywane będą z uwzględnieniem zakazów wynikających z ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów. W toku prac przewiduje się wprowadzanie działań minimalizujących oddziaływanie na środowisko, a w razie wystąpienia konieczności także kompensację przyrodniczą.

Wskazuje się jednocześnie, że jedynie w trakcie prac budowlanych mogą pojawiać się pośrednie, krótkoterminowe, negatywne chwilowe oddziaływania na środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny. Oddziaływania te mogą dotyczyć powstania hałasu, przekształcenia rzeźby. Może być to związane np. z rozwojem inwestycji. Biorąc jednak pod uwagę ich charakter będą one wpływały pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego.

Poniższa tabela przedstawia wpływ realizacji ww. działań rewitalizacyjnych na formy ochrony przyrody z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz z uwzględnieniem lokalnych warunków środowiskowych.

Tabela 16. Wpływ realizacji działań rewitalizacyjnych w Gminie Miłosław na występujące formy ochrony przyrody

Przedsięwzięcie	Zakres działań	Formy ochrony przyrody	Wpływ realizacji działań na formy ochrony przyrody
PZ nr 1: „Wodne podróże”	Moduł I: Utworzenie przystani wodniackiej wraz z terenem rekreacyjnym nad Wartą ➤ uporządkowanie terenu, wraz z zabezpieczeniem i umocnieniem linii brzegowej, ➤ posadowienie schodów terenowych i pochylni umożliwiających zejście na brzeg, ➤ posadowienie pomostu przystosowanego do obsługi kajaków, tj. wodowania i podejmowania z wody, ➤ utworzenie niewielkiej plaży nad brzegiem rzeki, ➤ wyposażenie terenu w monitoring i oświetlenie solarne, ➤ wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (m.in. kosze na śmieci, wiaty biesiadne nietrwale związane z gruntem). Moduł II: Modernizacja i rozbudowa basenów otwartych Relax w Orzechowie ➤ utworzenie przejścia pieszego między poszczególnymi strefami, ➤ utworzenie parku linowego wraz z tyrolką, ➤ zmiana lokalizacji boiska do siatkówki, ➤ uzupełnienie nasadzeń roślin i zieleni wysokiej, ➤ posadowienie zjeżdżalni wodnej z własnym brodzikiem hamującym na działce 545/21, ➤ zmodernizowanie budynku technicznego z uwzględnieniem montażu paneli solarnych zapewniających podgrzew wody w basenie na działce 545/21, ➤ wyznaczenie miejsca postojowego dla kamperów, wraz z utworzeniem niezbędnej infrastruktury sanitarnej (planuje się utworzenie 4 stanowisk) na działce 545/21, ➤ posadowienie markizy zacieniającej przestrzeń, ➤ wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (kosze na śmieci, leżaki, stojaki na rowery itp.).	Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002 (dz. nr 545/19 i 545/21 obr. Orzechowo), Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy i obszar Natura 2000 Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053 (dz. nr 632 obr. Orzechowo), Ostoja Nadwarciańska PLH300009	• Możliwe przejściowe oddziaływanie w postaci hałasu i zapylenia w trakcie robót budowlanych, mogące zaburzać zachowania ptaków i ssaków bytujących w obrębie doliny rzecznej. • Wzrost natężenia ruchu wodnego i pieszego może prowadzić do okresowego płoszenia gatunków ptaków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 – szczególnie istotne w okresie lęgowym. • Ingerencja w linię brzegową może skutkować miejscową degradacją roślinności przybrzeżnej oraz wzrostem ryzyka erozji – niezbędne zachowanie i odtworzenie roślinności buforowej po zakończeniu prac. • Przy zastosowaniu środków minimalizujących (m.in. zakaz prac w okresie lęgowym, regulamin korzystania z przystani, oświetlenie solarne) – wpływ możliwy do ograniczenia do poziomu nieistotnego dla celów ochrony.
PZ nr 4: „Szkolne aktywności”	Moduł I: Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisyjności najstarszego skrzydła Szkoły Podstawowej ➤ wymiana poszycia dachowego wraz z dostosowaniem stropu do posadowienia instalacji fotowoltaicznej, ➤ wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ poprawa termo- i hydroizolacji elewacji budynku, ➤ wymiana oświetlenia na energooszczędne, ➤ dostosowanie pomieszczeń sanitarnych, w tym toalet do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ➤ odnowienie pomieszczeń, poprzez ich remont i zakup niezbędnego wyposażenia.	Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy	• Działania prowadzone w całości na istniejących budynkach – nie przewiduje się oddziaływań na siedliska przyrodnicze o znaczeniu ochronnym. • Możliwe okresowe emisje hałasu i światła (plac zabaw, monitoring, solarne oświetlenie) – konieczność zastosowania opaw ograniczających zasięg promieniowania. • Nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej poprawią izolację akustyczną, wpłyną

	Moduł II: Zagospodarowanie terenu zewnętrznego przy Szkole Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłostawiu ➤ posadowienie placu zabaw wraz ze strefą trampolin ziemnych dla najmłodszych na we wschodniej części działki, ➤ posadowienie boiska wielofunkcyjnego typu „golbox” we wschodniej części działki, ➤ utworzenie ścieżki przyrodniczej wraz z zestawem do zabawy wodą, ➤ posadowienie altany z montażem tablicy, tworzącej zieloną klasę, ➤ przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej o funkcjach izolujących wzdłuż granic działki, ➤ przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej na terenie wokół szkoły, ➤ wyposażenie terenu w oświetlenie solarne, ➤ wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym zadaszone stojaki na rowery, ławki i kosze na odpady, ➤ montaż monitoringu wizyjnego na terenie szkolnym.		na mikroklimat oraz zwiększenie bioróżnorodności w otoczeniu szkoły. • Przedsięwzięcie nie koliduje z zadaniami ochronnymi parku krajobrazowego – wpisuje się w cele zrównoważonego użytkowania przestrzeni edukacyjnej.
PZ nr 5: „Folwark historii”	Moduł I: Adaptacja budynku gorzelnii do pełnienia nowych funkcji ➤ rewizja fundamentów wraz z ich osuszeniem i impregnacją, ➤ oczyszczenie ceglanej elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków i spoinowań, ➤ konserwacja lub odtworzenie poszycia dachowego wraz ze wzmocnieniem stropu, ➤ konserwacja lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej wraz z harmonizacją szuku otworów okiennych, ➤ wymiana instalacji wewnętrznych wraz z instalacją odgromową i wentylacją, ➤ montaż ekologicznego źródła ogrzewania, ➤ wzmocnienie stropów wraz z posadowieniem nowych wewnątrz budynku, ➤ zastosowanie wewnętrznych tynków termoochronnych, ➤ montaż wewnętrznego dźwigu osobowego, ➤ wprowadzenie podziału strefowego wewnątrz budynku wraz z wytyczeniem ciągów komunikacyjnych, ➤ utworzenie węzła sanitarnego oraz zaplecza kuchennego w budynku. Moduł II: Adaptacja zabytkowej kuźni do pełnienia nowych funkcji ➤ oczyszczenie elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków i spoinowań, ➤ konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego, ➤ konserwację lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ wymianę instalacji wewnętrznych, ➤ oczyszczenie i osuszenie wnętrza obiektu, ➤ remont ścian z wykorzystaniem tynków termoochronnych, ➤ instalację ekologicznego źródła ogrzewania, ➤ montaż antresoli, ➤ usunięcie barier architektonicznych wewnątrz budynku, ➤ zagospodarowanie przestrzeni wystawienniczej wraz z lokalizacją eksponatów.	Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy	• Inwestycja opiera się na adaptacji i rewitalizacji istniejącej zabudowy – brak prac ingerujących w przyrodnicze elementy parku. • Oczyszczanie terenu i usuwanie samosiejek powinno być prowadzone z zachowaniem ostrożności – unikanie usuwania siedlisk lęgowych lub chronionej roślinności. • Możliwość zwiększenia ruchu turystycznego może lokalnie nasilić presję rekreacyjną – zalecane wprowadzenie zasad korzystania z przestrzeni (np. strefy ciszy). • Brak trwałej ingerencji w strukturę siedlisk, przy zapewnieniu odpowiednich działań informacyjnych i ograniczających antropopresję – brak istotnego wpływu na cele ochrony.

	Moduł III: Adaptacja hali magazynowej na potrzeby utworzenie centrum rekreacji ➤ rewizja fundamentów wraz z ich osuszeniem i impregnacją, ➤ poprawa hydro- i termoizolacji budynku, ➤ wymiana lub odtworzenie poszycia dachowego budynku wraz ze wzmocnieniem stropu, ➤ wymiana lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ wymiana instalacji wewnętrznych, ➤ wprowadzenie nowego podziału wnętrza budynku, z uwzględnieniem pomieszczeń: toalet, kasy, lokalu gastronomicznego oraz przebieralni, ➤ utworzenie toru wrotkarskiego, ➤ utworzenie strzelnicy sportowej, ➤ wprowadzenie elementów ścianki wspinaczkowej. Moduł IV: Zagospodarowanie terenu zewnętrznego dawnego folwarku w obrębie działki ewidencyjnej nr 73/26 ➤ oczyszczenie terenu wraz z likwidacją pozostałości hałd żwirowych i ziemnych, ➤ rekonstrukcję ciągów komunikacyjnych wraz z ich utwardzeniem i wprowadzeniem bezwzględno pierwszeństwa osób poruszających się pieszo, ➤ oczyszczenie terenu z samosiejek wraz z przeprowadzeniem nasadzeń zieleni niskiej i średniej nie przestaniającej założenia urbanistycznego folwarku, ➤ montaż oświetlenia solarnego terenu, ➤ montaż monitoringu wizyjnego na terenie kompleksu, ➤ zabezpieczenie pozostałych obiektów zabytkowych poprzez ich zamknięcie i zamieszczenie stosownej informacji, ➤ wyposażenie terenu w elementy małej architektury: leżaki, ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.		
PZ nr 6: „Miłostawski pałac”	Moduł I: Kompleksowa odnowa Pałacu ➤ konserwacja lub odtworzenie poszycia dachowego, wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej, ➤ odnowienie wejścia głównego pałacu: schodów, balustrad, zadaszenia i tarasu, wraz z uzupełnieniem ubytków i nałożeniem nowych tynków termoochronnych, ➤ konserwacja lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ remont i adaptacja pomieszczeń na piętrze pałacu do pełnienia funkcji społecznych, ➤ montaż wewnętrznego dźwigu osobowego, ➤ wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne. Moduł II: Kompleksowa odnowa oficyny pałacowej ➤ poprawa termo- i hydroizolacji budynku, poprzez zastosowanie tynków termoochronnych i uzupełnienie ubytków w elewacji z zachowaniem elementów zdobniczych i detali architektonicznych,	Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy, zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pradolina Miłostawska”, pomniki przyrody	• Prace konserwatorskie i rewitalizacyjne prowadzone w obrębie istniejącej infrastruktury – brak bezpośredniego naruszenia przyrodniczych form ochrony, przy odpowiednim nadzorze nad pomnikami przyrody. • Prace pielęgnacyjne w parku wymagają zachowania ostrożności – unikania uszkodzeń systemów korzeniowych i nadmiernej ingerencji w zieleni wysoką. • Oczyszczenie stawu i kanałów wodnych poprawi warunki siedliskowe dla organizmów wodnych – działanie pozytywne przy prawidłowym wykonaniu.

	➤ wymiana instalacji wewnętrznych wraz z montażem energooszczędnego źródła ciepła, ➤ konserwacja lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ konserwacja lub odtworzenie poszycia dachowego wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej, ➤ wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne, ➤ remont i adaptacja wnętrza budynku do pełnienia funkcji przedszkolnej, ➤ dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, ➤ wymiana ogrodzenia terenu, ➤ zagospodarowanie otoczenia budynku, poprzez wykonanie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej, a także wyposażenie terenu w obiekty małej architektury. Moduł III: Rewaloryzacja parku w Zespole Pałacowo-Parkowym ➤ ponowne wyznaczenie i regulacja ścieżek parkowych wraz z ich wyłożeniem kamieniem naturalnym z zachowaniem szczelinowań odprowadzających wodę do gruntu, ➤ wymiana mostków parkowych, ➤ oczyszczenie i montaż systemu napowietrzającego staw parkowy, ➤ oczyszczenie kanałów wodnych doprowadzających wodę do stawu, ➤ stworzenie kompozycji kwietnej wraz z trawnikiem przed wejściem głównym do pałacu, ➤ działania pielęgnacyjne w obrębie zieleni wysokiej i niskiej na terenie parku, ➤ wykonanie nasadzeń uzupełniających drzew, krzewów i bylin w obrębie parku, ➤ wyposażenie terenu w oświetlenie solarne oraz monitoring wizyjny, ➤ wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym ławki, ławostoly, stoły do gry w szachy/warcaby, altany, kosze na śmieci, stojaki na rowery, ➤ wymiana nawierzchni boiska typu orlik oraz boiska wielofunkcyjnego, ➤ wymiana siatek wyłapujących piłki, ➤ montaż bramek i koszy, ➤ wymiana ogrodzenia boisk, ➤ konserwacja i uzupełnienie urządzeń tworzących siłownię zewnętrzną, ➤ wymiana elementów zabawowych na placu zabaw, ➤ montaż trampoliny ziemnej, ➤ posadowienie wodnego placu zabaw dla najmłodszych, ➤ zacienienie placu zabaw.		• Wzrost dostępności terenu może zwiększyć antropopresję – konieczność odpowiedniego zarządzania ruchem (monitoring, ograniczenia dostępu do wrażliwych obszarów).
PZ nr 8: „Kolejka, od której wzięła się sklejka...”	Moduł I: Adaptacja budynku dworca PKP w Orzechowie ➤ rewizja fundamentów budynku wraz z ich impregnacją, ➤ odnowienie elewacji budynku poprzez uzupełnienie ubytków i spoinowań, ➤ wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, ➤ utworzenie podjazdu dla osób z niepełnosprawnością, ➤ wymiana poszycia dachowego,	Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002, Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053, Ostoja	• Reaktywacja torowiska może wiązać się z czasowym oddziaływaniem hałasu i wibracji na gatunki objęte ochroną w obszarze Natura 2000, szczególnie w okresach lęgowych ptaków.

	➤ adaptacja rampy oraz hali do napraw i przechowywania drezyn, ➤ adaptacja budynku głównego na potrzeby utworzenia interaktywnego muzeum kolejnictwa i historii miejscowości Orzechowo, ➤ wyznaczenie miejsca na kasy oraz niewielki sklepik z pamiątkami, ➤ utworzenie pomieszczeń sanitarnych i socjalnych. Moduł II: Odtworzenie przebiegu torów kolejowych nad Wartę ➤ wyznaczenie punktu początkowego trasy przy dworcu kolejowym, ➤ wyznaczenie punktu końcowego trasy przy wyznaczonej strefie aktywności nad Wartą, ➤ oczyszczenie istniejących torów z roślinności oraz innych przeszkód, ➤ utworzenie trasy kolejowej, z wykorzystaniem torów tworzących nieużytkowaną bocznice kolejową przy dworcu, ➤ zakup 5 drezyn umożliwiających pokonanie trasy.	Nadwarciańska PLH300009. Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy	• Trasa prowadzona po istniejącej bocznicy nie narusza struktury siedlisk – konieczne zachowanie roślinnych pasów buforowych wzdłuż torów. • Użytkowanie trasy przez drezyny może nasilić obecność ludzi na obszarach dotychczas słabiej dostępnych – ryzyko płoszenia ptaków i fragmentacji siedlisk przybrzeżnych. • Zaleca się ograniczenie korzystania z trasy w sezonie lęgowym, brak montażu oświetlenia oraz monitoring natężenia ruchu z możliwością wprowadzenia regulaminowych ograniczeń.
--	---	--	--

Źródło: opracowanie własne.

GPR przewiduje również realizację przedsięwzięć, które wpłyną na zwiększenie bioróżnorodności oraz liczby terenów zielonych na terenie Gminy poprzez realizację m.in. następujących działań:

- Zagospodarowanie terenu zewnętrznego przy Szkole Podstawowej im. Wiosny Ludów w Miłostawiu – w ramach zadania zaplanowano przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej o funkcjach izolujących wzdłuż granic działki, przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających zieleni niskiej i wysokiej na terenie wokół szkoły oraz prowadzenie zajęć z zakresu edukacji ekologicznej uwzględniających różnorodność biologiczną i istotę prawidłowego obiegu wody w przyrodzie z wykorzystaniem ścieżki przyrodniczej i zielonej klasy;
- Zagospodarowanie terenu zewnętrznego dawnego folwarku w obrębie działki ewidencyjnej nr 73/26 – w ramach zadania zaplanowano oczyszczenie terenu z samosiejek wraz z przeprowadzeniem nasadzeń zieleni niskiej i średniej nie przesłaniającej założenia urbanistycznego folwarku;
- Rewaloryzacja parku w Zespole Pałacowo-Parkowym – w ramach zadania zaplanowano oczyszczenie i montaż systemu napowietrzającego staw parkowy, oczyszczenie kanałów wodnych doprowadzających wodę do stawu, stworzenie kompozycji kwietnej wraz z trawnikiem przed wejściem głównym do pałacu, działania pielęgnacyjne w obrębie zieleni wysokiej i niskiej na terenie parku, wykonanie nasadzeń uzupełniających drzew, krzewów i bylin w obrębie parku.

Zwraca się też uwagę na właściwy dobór roślinności podczas prowadzenia jakichkolwiek nasadzeń, gdyż gatunki obce mogą się rozszerzać poza teren inwestycji i zagrażać gatunkom rodzimym i chronionym. W związku z tym zaleca się stosowanie wyłącznie gatunków rodzimych np. klon polny, klon zwyczajny, klon jawor, olsza czarna, olsza szara, brzoza brodawkowata, topola biała, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna.

W ostatnich latach wskazuje się na efekty globalnego ocieplenia, dlatego w planowanych działaniach GPR należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów ptaków, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią. Zmiany klimatyczne wpływają i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie, wichury, ulew. Zjawiska ekstremalne wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli.

Wszystkie działania proponowane w ramach GPR mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwale przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Uwzględniając wskazania w formularzach danych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Gminy Miłostaw, założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 nie wpłyną na cele ochrony oraz integralność obszarów chronionych. Przedsięwzięcia zaplanowane w GPR prowadzone będą głównie na terenach zurbanizowanych oraz istniejących budynkach. Nie przewiduje się zmniejszenia liczebności populacji, kurczenia się siedlisk niezbędnych do ich prawidłowego funkcjonowania lub ograniczenia zasięgu występowania gatunków objętych ochroną. Przy ocenie potencjalnego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na siedliska przyrodnicze należy przede wszystkim ocenić je pod kątem wymagań poszczególnych siedlisk. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd. Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływań środowiskowych.

W przypadku obszarów Natura 2000 mogą one być chronione w różny sposób – gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy. Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu. Realizacja założeń GPR odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące i potencjalne zagrożenia oraz cele ochrony. Wobec powyższego nie stwierdza się, aby przewidziane do realizacji przedsięwzięcia znacząco oddziaływały na liczne obszary chronione występujące na terenie gminy.

Wpływ działań wyznaczonych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478) będą oceniane zgodnie z zapisami określonymi w Ustawie z dnia 3

października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. z 2024 r. poz. 1112).

Ustawodawca określił zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) katalog zakazów. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego odstępstwa od generalnej reguły, jaką jest ochrona gatunkowa. Realizacja zadań przewidzianych w GPR będzie miała pośredni, neutralny oraz długoterminowy pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych. Na etapie realizacji inwestycji potencjalne zagrożenie dla chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne może być związane z zajęciem terenu pod inwestycję, robotami ziemnymi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez ciężkie maszyny. Należy pokreślić, że tego rodzaju oddziaływania mają charakter odwracalny i krótkookresowy. Miejsca występowania cennych roślin, zwierząt i grzybów należy chronić przed zainwestowaniem. Zmiany te mogą być uzależnione od możliwości uzyskania ewentualnych odstępstw od obowiązujących zakazów, przy czym należy dążyć do maksymalnej ochrony tych siedlisk. Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować różnorodność biologiczną gminy poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych. Należy uwzględniać potrzeby rozwoju obszarów zurbanizowanych przy jednoczesnym poszanowaniu przyrody, różnorodności biologicznej i krajobrazu. Należy chronić już istniejące formy ochrony przyrody przed ich degradacją lub przed zmniejszeniem obszaru objętego ochroną. Pomniki przyrody powinny być pielęgnowane zgodnie z podjętą uchwałą rady gminy. Przed podjęciem uchwały uzgadniającej zakres i warunki przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych muszą zostać przeprowadzone oględziny drzewa pomnikowego. Działania te będą mieć długoterminowy pozytywny wpływ na liczebność zwierząt, różnorodność roślin, zachowanie spójności krajobrazu. Pośrednio wpłynie to także na jakość powietrza – pochłanianie nadmiaru dwutlenku węgla przez rośliny, na jakość gleb oraz zasoby i jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Na etapie realizacji działań przewidzianych w projekcie GPR, należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej (w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania oraz przypadkowego płoszenia i niepokojenia), określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i gadów. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i gadów termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu.

Gmina Miłosław zlokalizowana jest w granicach dwóch korytarzy ekologicznych: Lasy Poznańskie – Dolina Warty KPnC – 24A oraz Dolina Warty KPnC - 22A. Ponadto, na terenie Gminy Miłosław znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (Obszar nr 35 Stawy w Miłosławiu, Obszar nr 36 Bagna koło Biechowa i Obszar nr 37 Dolina Środkowej Warty), a także w pobliżu granicy Gminy (Obszar nr 34 Dolina Moskawy koło Nietrzanowa i Obszar nr 56 Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy od Warty na południe – w tym stawy Podlesie, Raszewy i Lutynia oraz lasy łęgowe w widłach Warty i Lutyni) wyznaczone na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Prace inwestycyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji realizowane będą w taki sposób, aby nie naruszyć ciągłości i spójności przebiegających korytarzy ekologicznych. Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji liniowych powodowała fragmentację siedlisk, a tym samym wpływała na liczebność występujących tam gatunków, a także powodowała trudności w ich migracji.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływań środowiskowych.

W trakcie realizacji inwestycji powinny być zastosowane odpowiednie, skuteczne rozwiązania zabezpieczające wykopy i studzienki przed dostawaniem się do nich zwierząt, szczególnie płazów, gadów i drobnych ssaków. Wskazane jest zasypywanie wykopów każdego dnia, w przypadku konieczności pozostawienia otwartego wykopu zostanie on zabezpieczony ogrodzeniem lub przykryty siatką tak, aby uniemożliwić wpadanie do niego drobnych zwierząt. W celu ograniczenia ryzyka związanego z bezpieczeństwem pracy oraz zabezpieczeniu przed możliwością uwięzienia zwierząt w wykopach przy większości prac Wykonawca powinien wykonywać dziennie tyle wykopów ile jest w stanie zasypać. Wykopy podlegające długotrwałemu odkryciu wykonywane w szczególnie trudnych warunkach gruntowo-wodnych można zabezpieczyć, np. poprzez zastosowanie płotków foliowych, a w przypadku długotrwałego odkrycia wykopów krat zabezpieczających wykop, umożliwiających migrację zwierząt. Przed zasypaniem wykopów należy dokładnie sprawdzić jego dno i ściany pod kątem obecności w nich zwierząt i umożliwić ich ewakuację. Zaplecze budowy zlokalizowane będzie na wyznaczonych placach (przystosowanych do stacjonowania sprzętu), wyposażonych w urządzenia zabezpieczające przed szkodliwym oddziaływaniem na grunty i wody. Wszelkie

prace związane z naprawą lub konserwacją sprzętu będą dokonywane poza terenem inwestycji. Roboty ziemne w pobliżu drzew i krzewów mogą być prowadzone wyłącznie w sposób najmniej szkodzący drzewom i krzewom. Warunki wykonywania prac ziemnych w pobliżu drzew uzależnione są od odległości i przebiegu projektowanego przedsięwzięcia w stosunku do istniejącego drzewostanu, jego wieku, gatunków i obwodu pni. Należy unikać manewrowania sprzętem ciężkim w pobliżu drzew, składowania materiałów ziemnych w obrębie koron i korzeni drzew, w obrębie korzeni zaniechać zagęszczania gruntu. Należy dokonać przywrócenia do stanu pierwotnego trawników, na których prowadzone będą ewentualne prace, w przypadku uszkodzeń korzeni lub gałęzi i pni należy zlecić specjalistycznej firmie usunięcie szkód, w celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach należy zasypywać w jak najkrótszym czasie. W przypadku prowadzenia robót w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów należy obficie podlać, zaś w przypadku prowadzenia robót w okresie jesienno-zimowego spoczynku drzew, korzenie podczas wykopów należy owinąć jutą lub matami w celu ochrony przed niską temperaturą.

Działania przewidziane do realizacji w ramach GPR nie będą stanowiły zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk.

Działania GPR nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów chronionych. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków w miejscu prowadzenia inwestycji, a w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 nie planuje się zadań, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Miłostaw. Zaplanowane do realizacji zadania nie wpłyną negatywnie na liczebność i kondycję populacji, na niszę ekologiczną gatunku, siedliska przyrodnicze, fragmentację siedlisk, izolację siedlisk, zaburzenia funkcji pełnionych przez siedlisko.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń GPR muszą uwzględniać właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych, aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków siedliskowych na obszarach chronionych położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność

przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie. W takiej sytuacji konieczne jest jednak skompensowanie szkód poniesionych przez przyrodę, tak aby utrzymać spójność i integralność sieci (np. poprzez stworzenie w innym miejscu siedlisk dogodnych dla chronionych gatunków). Jeśli negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk lub gatunków priorytetowych, zgoda może być wydana tylko jeżeli nadrzędny interes publiczny wiąże się z ochroną zdrowia i życia ludzi, zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego albo uzyskaniem korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego. W innych, wyjątkowych przypadkach przed udzieleniem zgody, państwo członkowskie musi wystąpić o opinię do Komisji Europejskiej.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035, dla którego wykonywana jest prognoza oddziaływania na środowisko ma z zasady charakter proekologiczny. Nie zakłada się zatem realizacji przedsięwzięć, których skutkiem czy efektem byłoby występowanie znaczących negatywnych oddziaływań na wybrane komponenty środowiska, lub pogorszenie zasobów przyrodniczych, jako koszt rozwoju gospodarczego jednostki.

5.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Zaplanowane działania będą wpływały pozytywnie i długoterminowo na mieszkańców Gminy Miłostaw. Inwestycje polegające na budowie i przebudowie infrastruktury przyczynią się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie Gminy. Przedsięwzięcia te wpłyną bezpośrednio na poprawę standardu życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych.

Ponadto zwiększy się również dostępność do obiektów użyteczności publicznej w związku z poprawą stanu technicznego bazy istniejącej oraz poprawa bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców. Powstaną także nowe możliwości do aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacja wskazanych działań nie tylko wzmocni atrakcyjność Gminy, ale także podniesie jakość życia mieszkańców. Działania termomodernizacyjne wpłyną pozytywnie na efektywność energetyczną budynków, zmniejszając tym samym konieczne koszty ich eksploatacji. Pomimo ewentualnych, krótkoterminowych, lokalnych uciążliwości na etapie realizacji planowanych zadań infrastrukturalnych, ich realizacja będzie mieć pozytywny wpływ na życie ludzi.

Obecnie na terenie Gminy nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii, jednak nie można wykluczyć, że zamierzenia inwestycyjne nie ulegną zmianie. W tej sytuacji GPR, z braku potrzeby, nie określa ewentualnych,

niezbędnych działań zapobiegawczych. Proponuje się natomiast, aby wzmożyć kontrolę transportu substancji niebezpiecznych przez teren Gminy, tak aby zapobiegać awariom.

Poprawa warunków środowiska wpłynie pozytywnie na krajobraz, walory turystyczne co wymiennie przełoży się na poprawę warunków życia oraz zdrowie ludzi.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków oraz ich adaptacji na cele społeczne (w tym również termomodernizacja) oraz zagospodarowanie terenów celem utworzenia miejsca rekreacji i wypoczynku, co z kolei przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Potencjalny, pośredni, negatywny wpływ działań obejmujących budowę nowych obiektów infrastruktury technicznej, związany ze wzrostem zapylenia powietrza i hałasem występującym na etapie budowy obiektów, będzie nieznaczny, lokalny i ustąpi wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.

Ze względu na walory przyrodnicze Gminy jedną z coraz ważniejszych jej funkcji staje się turystyka i rekreacja. Jest to funkcja mająca wpływ na samopoczucie mieszkańców i ich zadowolenie z funkcjonowania na danym terenie, ale z drugiej strony mająca wpływ na środowisko przyrodnicze. Rozwój usług rekreacji powinien być zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem przyrodniczym, ponieważ rekreacja rozwija się głównie w oparciu o zasoby przyrodnicze. Każda forma zagospodarowania turystycznego oraz zaplanowanie wykorzystania konkretnych miejsc pod rekreację musi być szczegółowo ocenione pod kątem wpływu na środowisko. Obszary chronione są często narażone na wydeptywanie, niszczenie roślinności, co powoduje cofanie się lub zanikanie siedlisk, przebywanie turystów w niewłaściwych miejscach również może negatywnie wpływać na tereny cenne pod względem przyrodniczym, a położone w miejscach o największych walorach.

W ramach GPR zaplanowano szereg działań polegających na poprawie dostępności infrastrukturalnej i administracyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami (np. osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym). W GPR wskazuje się na podejmowanie działań związanych ze zwiększeniem świadomości ekologicznej mieszkańców. Poprzez realizację zadania poprawią się warunki życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego.

Z uwagi na istniejące problemy związane z brakiem zaangażowania społecznego w życie publiczne oraz ograniczoną aktywnością mieszkańców istnieje potrzeba stworzenia przestrzeni pobudzającej i wspierającej rozwój inicjatyw obywatelskich. Przestrzeń taka powinna pełnić rolę nie tylko integracyjną, ale również równościową w ujęciu chociażby aspektu wieku czy płci. Pomysły osób dorosłych, starszych czy młodzieży powinny dostać szansę, aby zaistnieć w przestrzeniach publicznych Gminy Miłostaw, rozwijając sektor społeczny, kulturalny czy edukacyjny.

Występujące problemy związane z brakiem miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, determinują potrzebę nie tylko stworzenia takich przestrzeni, ale również przygotowania dostosowanej do potrzeb mieszkańców oferty zajęć spędzania czasu wolnego. Miejsca aktywności fizycznej stanowią mają nie tylko przestrzenie do uprawiania sportu, ale być podstawą zgłębiania więzi społecznych na obszarze rewitalizacji. Wśród obszarów predysponowanych do realizacji tych potrzeb wskazać można: baseny w Orzechowie, boiska przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II, strefę rekreacyjno-sportową w Zespole Pałacowo-Parkowym.

W Gminie zdiagnozowano wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego proponuje się sukcesywnie dostosowywać infrastrukturę publiczną do ich potrzeb, zwłaszcza budynki użyteczności publicznej, które mogą być przystosowane do pełnienia funkcji społecznych.

Wśród problemów społecznych wskazano również na zmiany struktury demograficznej, związane ze starzeniem się społeczeństwa, co determinuje potrzebę nie tylko rozwoju usług senioralnych, ale również wsparcia usług opiekuńczo-edukacyjnych budujących potencjał obszaru rewitalizacji z perspektywy osób młodych, chcących założyć rodzinę i posiadać potomstwo. Istotnym aspektem w tej kwestii jest też zapewnienie możliwości stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poszerzania umiejętności przydatnych na rynku pracy, co mogą zapewnić zajęcia warsztatowe lub odpowiednio dobrane kursy. Działania te będą również odpowiadać na problemy zdiagnozowane w zakresie bezrobocia oraz ubóstwa.

5.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Na etapie robót budowlanych ścieki bytowe będą gromadzone w przenośnych kontenerach sanitarnych zlokalizowanych na zapleczu socjalnym. Będą one systematycznie wywożone i opróżniane zgodnie z obowiązującymi zasadami. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko wodne.

Ekosystem, który obejmuje wszystkie żyjące organizmy (ludzi, rośliny, zwierzęta oraz mikroorganizmy) i ich naturalne siedliska (glebę, wodę, powietrze) potencjalnie może ulec degradacji z powodu nadużycia przez turystów i prowadzących działalność turystyczną. Istnieje wiele różnych dróg prowadzących do degradacji, włączając w nie zanieczyszczenia, hałas, zabrudzenia, niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków czy zanieczyszczenie krajobrazu (drastyczna zmiana krajobrazu naturalnego wywołana budową ośrodków czy dróg). Proces degradacji gleb wskutek wydeptania rozpoczyna się od zmiany ich struktury mechanicznej, przesuszenia wierzchnich warstw, zmiany temperatury, wypłukania soli mineralnych. Dalszymi konsekwencjami bezpośrednich oddziaływań są m.in.: zmiana pojemności sorpcyjnej gleby, ograniczenie przepływu wody i obniżenie wilgotności gleby, co nieuchronnie prowadzi do erozji gleb. Zmiany właściwości gleby mają ogromny wpływ na szatę roślinną, ograniczają możliwości rozwoju warstwy korzeniowej roślin, a następnie powodują stopniowe niszczenie drzewostanu i przekształcenie całego ekosystemu. Duże zagrożenie dla zasobów wody stanowią odpady wytwarzane zarówno przez organizatorów ruchu turystycznego, powstające w prowadzonych przez nich obiektach turystycznych, jak i pozostawiane

przez samych turystów. Odpady dryfujące w wodzie i zanieczyszczenia płynne to bardzo poważny problem dla zwierząt i całego ekosystemu. Unoszone z prądem kawałki plastiku, nakrętki, torby foliowe, mogą być przyczyną śmierci zwierząt, które mylą je z pokarmem roślinnym lub zwierzęcym. Z kolei wodę zanieczyszczają wycieki benzyny lub ropy z łodzi wyposażonych w silniki, ale też ścieki z toalet. Obiekty produkują niebezpieczne ścieki i często zrzucają je jako nieoczyszczane, zawierające duże ilości związków azotu i fosforu, chlorków, substancji organicznych oraz bakterii. Tego typu zanieczyszczenia prowadzą do tak zwanego „zakwit” wody, czyli eutrofizacji – procesu, który powoduje obniżenie dostępności tlenu dla organizmów żyjących w zanieczyszczonych zbiornikach. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na realizację działań, aby zminimalizować wpływ na środowisko przyrodnicze należy:

- zamontować odpowiednią ilość pojemników na odpady,
- wyznaczyć miejsca przeznaczone do kąpieli oraz wędkowania czy innej formy wypoczynku,
- prowadzić akcję i kampanie promocyjne zwiększające świadomość ekologiczną użytkowników,
- gromadzić ścieki w szczelnych pojemnikach aby ograniczyć przedostawanie się ich do środowiska.

Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w GPR nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na jednolite części wód. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. W ramach przedmiotowego dokumentu nie zaplanowano jednak żadnych działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby wpłynąć na stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych przez sektor energetyczny. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania zmniejszające zanieczyszczanie powietrza poprzez ograniczenie ich depozycji w wodach. Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje

cechy mobilności w środowisku, co za tym idzie poprawa stanu jakości powietrza wpływa na poprawę stanu jakości wody.

5.4. Powietrze i klimat

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 przewiduje realizację szeregu zadań. W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Część działań przewidzianych w GPR ukierunkowana jest bezpośrednio lub pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz minimalizację emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Szczególną rolę w tym zestawieniu pełnią projekty obejmujące termomodernizację budynków, montaż odnawialnych źródeł energii, modernizację oświetlenia oraz utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych. Pozwoli to na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla potrzeb tych budynków, a co za tym idzie ograniczy niską emisję.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza mają działania edukacyjne. Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy, na tematy związane z emisją zanieczyszczeń, doprowadzi do zmniejszenia się ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego. Podobny będzie efekt działań edukacyjnych związanych z popularyzacją OZE.

Realizacja zaplanowanych inwestycji w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze, na którym zdiagnozowano występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (strefa wielkopolska).

Szczególną rolę pełnią projekty obejmujące rozwój odnawialnych źródeł energii. Zaplanowane zadania mają na celu poprawę efektywności energetycznej procesów technologicznych i redukcję zużycia energii pierwotnej, co spowoduje zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych w procesie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej opartym na wykorzystaniu nieodnawialnych paliw kopalnych. Oddziaływanie zadania będzie pozytywne, długoterminowe, pośrednie na klimat, ponieważ przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz bezpośrednio na surowce naturalne, ponieważ spowoduje ograniczenie ich zużycia.

Wprowadzanie ustaleń GPR nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny tych terenów, może jednak nieco je modyfikować, ze względu na rozwój zabudowy, rozwój obszarów leśnych, zielonych. Rozwój obszarów biologicznie czynnych wpływa na kształtowanie się specyficznych topoklimatów, zmienia się wilgotność powietrza, a także wartość prędkości wiatru. Natomiast występowanie przeszkód w postaci zabudowy, powoduje problemy z nawietrzaniem i przewietrzaniem obszaru. Pozytywnie na klimat (podobnie jak na powietrze) wpłynie także promocja alternatywnych dla spalania źródeł energii, gdyż zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pośrednio wpływa na ograniczenie zmian klimatu. Poza tym rodzajem planowanych działań nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego.

W związku jednak z szeroko rozwiniętymi pracami nad analizą działań inwestycyjnych, rozwojem gospodarczym na zmianę klimatu i adaptację do zmian klimatu, konieczne staje się zwrócenie uwagi na kompleksowe podejście nie tylko do inwestycji związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza, rozwojem terenów czynnych biologicznie, ale do każdego rodzaju zainwestowania i rozwoju infrastruktury, przestrzeni i wynikających z tych działań długofalowych działań, jakie będą wynikać z adaptacji do zmian klimatu. Perspektywiczne zmiany klimatu i ich skutek mający swoje odzwierciedlenie w jakości powietrza mają swój wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Głównie należy zwrócić uwagę na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W przyszłości będzie zachodzić konieczność intensyfikacji działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji (ze względu na coraz częstsze okresy upalne). Ze względu na przekroczenia emisji zanieczyszczeń i ich kumulację konieczne jest szersze stosowanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na innych nośnikach niż węgiel.

Adaptacja przestrzeni do warunków dużego wzrostu temperatury i jej wpływu na hałas to jedno z kolejnych wyzwań współczesnej gospodarki przestrzennej. Wysoka temperatura generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych, co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu.

Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze, może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia elektrowni wiatrowych, masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania, w kontekście zamarzających i ulegających przerwaniu linii energetycznych w okresie zimowym).

Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. W kontekście pojawiającego się zjawiska suszy wystąpi ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów.

Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. W warunkach oczekiwanych zmian klimatu, które przyczynią się do migracji i zmian zasięgów występowania poszczególnych gatunków, zachowanie drożności korytarzy ekologicznych postrzegane jest jako czynnik pozwalający łagodzić antropopresję. Sieci ekologiczne, stanowiąc mogą ważny element adaptacji do zmian klimatu. Zmianom klimatu wywołanym ocieplaniem się klimatu będą towarzyszyły zmiany, które powinny być uwzględniane w gospodarowaniu przestrzenią w kontekście mogącej się pojawić poważnej awarii lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska. Dotyczą one wielu aspektów o charakterze

horyzontalnym, od gospodarki rolnej, leśnej i wodnej (niszczące susze, pożary, powodzie i podtopienia, itd.), przez przemysł i energetykę (zmiany technologii), bezpieczeństwo ludzi i mienia (ekspozycja na powodzie i podtopienia, osuwiska i pożary) po infrastrukturę (ekspozycja na nadmiar lub niedobór wód, wichury). Na możliwość wystąpienia poważnych awarii ma wpływ występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze co może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców.

Transformacja energetyczna w kierunku gospodarki zeroemisyjnej jest kluczowym elementem mającym na celu ograniczenie dalszych zmian klimatu i związanych z tym konsekwencjami.

W dokumencie zaplanowano następujące działania, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza:

- Kompleksowy remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej 21 – w ramach działania zaplanowano wymianę poszycia dachowego wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej, poprawę hydro- i termoizolacji budynku;
- Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisyjności najstarszego skrzydła Szkoły Podstawowej – zaplanowano między innymi: wymianę poszycia dachowego wraz z dostosowaniem stropu do posadowienia instalacji fotowoltaicznej, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, poprawę termo- i hydroizolacji elewacji budynku, wymianę oświetlenia na energooszczędne;
- Adaptacja budynku gorzelni do pełnienia nowych funkcji – zaplanowano m.in. montaż ekologicznego źródła ogrzewania, zastosowanie wewnętrznych tynków termoochronnych;
- Adaptacja zabytkowej kuźni do pełnienia nowych funkcji – w ramach działań zaplanowano np. remont ścian z wykorzystaniem tynków termoochronnych, instalację ekologicznego źródła ogrzewania;
- Adaptacja hali magazynowej na potrzeby utworzenie centrum rekreacji – w ramach modułu I zaplanowano m.in. poprawę hydro- i termoizolacji budynku;
- Kompleksowa odnowa Pałacu – w ramach tego projektu przewidziano do realizacji np. konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego, wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej, wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne;
- Kompleksowa odnowa oficyny pałacowej – m.in. □ poprawę termo- i hydroizolacji budynku, poprzez zastosowanie tynków termoochronnych i uzupełnienie ubytków w elewacji z zachowaniem elementów zdobniczych i detali architektonicznych, konserwację lub odtworzenie poszycia dachowego wraz z analizą możliwości lokalizacji instalacji fotowoltaicznej;
- Rewaloryzacja parku w Zespole Pałacowo-Parkowym – m.in. działania pielęgnacyjne w obrębie zieleni wysokiej i niskiej na terenie parku, wykonanie nasadzeń uzupełniających drzew, krzewów i bylin w obrębie parku, wyposażenie terenu w oświetlenie solarne oraz monitoring wizyjny.

5.5. Powierzchnia ziemi, krajobraz i gleby

W wyniku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana struktury. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiązą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu.

Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi są elementami antropogenicznie przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w dokumencie w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych.

Budowa nowych elementów infrastruktury oddziałuje w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, ponieważ następuje zmiana ukształtowania terenu oraz zmniejsza się powierzchnia biologicznie czynna, zmieniają się stosunki gruntowo-wodne oraz sposób odpływu i retencjonowania wód opadowych i roztopowych.

Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy musi być spójny z założeniami polityki przestrzennej oraz nie powodować negatywnych oddziaływań w przestrzeni. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące akty prawa miejscowego.

Nie przewiduje się możliwości powstania zasadniczych zmian czy przekroczeń określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów chronionych oraz ich integralności w związku z opracowywaniem dokumentu.

Planowane zmiany użytkowania terenu polegać będą na przekształceniu części przestrzeni zielonej w zurbanizowaną. W miejscu powierzchni porośniętej roślinnością niską pojawią się obszary obiekty kubaturowe, elementy sieci infrastruktury technicznej. Przekształcenia w rzeźbie terenu będą miały charakter miejscowy. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji.

Lokalny ład przestrzenny może zostać zaburzony remontami. Jest to jednak bardzo subiektywne odczucie. Właściwie przeprowadzone prace, projekty wkomponowane w lokalny krajobraz nie powinny negatywnie wpłynąć na wygląd estetyczny obszaru.

Przedmiotowy dokument jest zgodny również z rekomendacjami zawartymi a Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego. Jak wskazano w rozdziale 2.2 niniejszej prognozy, obszar Gminy Miłostaw jest położony w granicach dwóch krajobrazów priorytetowych pn. „Rejon Miłostawia” oraz „Dolina Warty Pyzdry–Rogalinek”. Po przeprowadzonej analizie działań planowanych do realizacji w ramach GPR stwierdzono, iż nie stanowią one zagrożeń określonych w audycie dla wskazanych wyżej krajobrazów priorytetowych.

Szczególnie ważnym elementem jest ochrona krajobrazu w myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774). W myśl powyższego dokumentu należy dążyć do

takiego ustalania lokalizacji, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ nie tylko na zdrowie ludzi, ale także na krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Szczegóły lokalizacji tego typu obiektów ustalane będą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie przyjętych w GPR rozwiązań na krajobraz w aspekcie środowiskowym opiera się na ocenie stopnia naturalności krajobrazu, jego struktury i zniekształceń. Krajobraz, jako komponent wielu czynników, ulega przemianom pod wpływem naturalnych procesów zachodzących w środowisku biotycznym i abiotycznym oraz oddziaływań antropogenicznych. Działalność człowieka jest czynnikiem, który najsilniej ingeruje w struktury przyrodnicze, a więc i krajobraz. Zmiany użytkowania terenów doprowadzają do poważnych i nieodwracalnych przekształceń krajobrazu. Założenia ochrony krajobrazu wynikają z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98), która wskazuje na potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu. Stąd też wszystkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu Gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Dzięki planowanym działaniom znacznie poprawi się krajobraz obszaru, który zdecydowanie zyska na wartości. Zachowane zostaną jednak dotychczasowe, charakterystyczne cechy krajobrazu Gminy Miłostaw. Dodatkowo część działań dotyczy obiektów umieszczonych pod powierzchnią ziemi, a wszelkie powstałe z tym niegodności zostaną natychmiastowo usunięte, nie powodując zmian w krajobrazie. Teren, na którym zadanie będzie realizowane zostanie uporządkowany. Realizacja zaplanowanych działań nie będzie zakłócała postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Wśród wszystkich kierunków zaplanowanych w GPR należy wskazać takie, dzięki którym znacznie poprawi się krajobraz gminy. Należą do nich m.in.:

- Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego,
- Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi,
- Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność,
- Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych,
- Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe.

Przy wykonywaniu prac ziemnych, w czasie pracy maszyn budowlanych nastąpi silne przekształcenie gleb w pasie technicznym robót budowlanych, obejmujące:

- usunięcie wierzchniej warstwy humusowej (o znacznej zawartości próchnicy) staje się to często przyczyną zniszczenia głębiej leżących warstw geologicznych;
- zniekształcenie struktury gleby wskutek jej zagęszczania i ugniatania, spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu zmechanizowanego; prace te mogą spowodować poprzez ugniatanie części stałych gleby, zmniejszenie jej porowatości i usunięcie gładów (powietrza glebowego);

- lokalne przesuszenie lub zawodnienie gleb spowodowanych zaburzeniem stosunków wodnych przy wykonywaniu wykopów lub w czasie ich odwadniania;
- zanieczyszczenie gruntu substancjami ropopochodnymi w wyniku wycieków z maszyn drogowych i taboru samochodowego;
- narażenie zwałowanej ziemi na przesuszenie, przemarznięcie i inne wpływy środowiska zależnie od warunków pogodowych.

Bezpośrednie oddziaływanie w czasie realizacji inwestycji na powierzchnię ziemi i glebę będzie lokalne i ograniczy się praktycznie do pasa o wielkości kilku metrów.

5.6. Klimat akustyczny

Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych obiektów użyteczności publicznej, infrastruktury sportowej, kulturalnej i komunalnej, może wystąpić krótkoterminowe zwiększenie się poziom hałasu, a także pojawić się mogą wibracje i drgania. Zmiany te będą miały jednak charakter przejściowy i krótkotrwały.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na klimat akustyczny, należy zwrócić uwagę głównie na przebiegające przez jednostkę ciągi komunikacyjne, gdyż klimat akustyczny na tym terenie kształtują przede wszystkim źródła komunikacyjne - głównie trasy ruchu samochodowego. Głównym powodem uciążliwej emisji hałasu, ogólnie, obok stosunkowo wysokiego natężenia ruchu pojazdów, jest wysoki udział w potoku ruchu pojazdów ciężkich, który w szczególności negatywnie oddziałuje na terenach zwartej zabudowy miejscowości.

Uciążliwość ze strony zakładów produkcyjnych czy usługowych może wynikać z braku zachowania standardów i dopuszczalnych norm, odpowiedzialność za negatywne oddziaływania należy przede wszystkim do użytkowników urządzeń, instalacji będących źródłami hałasu. Źródła te nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny.

Projekt GPR przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te, to przede wszystkim działania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. W wyniku realizacji ustaleń GPR na terenach, na których wprowadzone zostanie nowe zainwestowanie, dojdzie do przekształceń w środowisku, typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie powierzchni biologicznie czynnych, roślinności, krajobrazu, zagrożeń hałasem. Jednocześnie ustalenia GPR porządkują zasady zagospodarowania na tym terenie, wprowadzając szereg zapisów, których celem jest ograniczenie przekształceń środowiska przyrodniczego. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawców i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin), organizacji prac (unikanie prac będących źródłem hałasu w porze nocnej).

Analiza działań zaplanowanych w GPR pozwoliła stwierdzić, że nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na pogorszenie stanu klimatu akustycznego. Krótkotrwałe negatywne oddziaływania mogą pojawić się jedynie na etapie realizacji inwestycji. Jednak w konsekwencji prowadzonych prac osiągnięta zostanie trwała poprawa jakości klimatu akustycznego.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 nie zaplanowano kierunków działań, które mogłyby przyczynić się do emisji pól elektromagnetycznych.

5.7. Zasoby naturalne

Realizacja wskazanych działań w ramach niniejszego obszaru będzie miała w większości pozytywny wpływ na zasoby naturalne Gminy. Nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, a tym samym warunków i jakości życia. W ramach planowanych działań nie planuje się realizacji jakichkolwiek zadań lub wytworzenia infrastruktury, które mogłyby negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych. Odstąpienie od realizacji założeń GPR byłoby utratą szansy na realizację działań sprzyjających rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Wynika to z tego, że w wyniku realizacji kierunków wskazanych w projekcie GPR możliwe będzie:

- 1) zmniejszenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne i mineralne,
- 2) wspieranie projektów z dziedziny gospodarki o obiegu zamkniętym,
- 3) wspieranie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

5.8. Zabytki i dobra materialne

W ramach dokumentu nie przewidziano negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne. Działania wyznaczone w projekcie GPR w większości mają charakter neutralny lub pozytywny i odnoszą się także do obszarów zidentyfikowanych jako zdegradowane i wymagających pilnych działań rewitalizacyjnych odnoszących się zarówno do sfery społecznej, przestrzennej jak i gospodarczej. Wynika z tego, że wszelkie działania realizowane w oparciu o te wytyczne będą miały wpływ na ogólną poprawę stanu i jakości dóbr materialnych i dóbr kultury.

Oczywiste pozytywne oddziaływanie będą miały projekty bezpośrednio ukierunkowane na ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego Gminy Miłostaw, a także tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.

Jednym z problemów zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji jest zły stan techniczny budynków, w tym występowanie nieużytkowanych obiektów komunalnych, co wpływa również na funkcjonalności struktur przestrzennych. Sugeruje się podjęcie prac modernizacyjnych i adaptacyjnych, które przywrócą obiektom właściwy stan techniczny i pozwolą na ich ponowne użytkowanie w ramach wprowadzonych nowych funkcji. Przykładami takich obiektów może być przestrzeń dawnego folwarku, Zespołu Pałacowo-Parkowego czy budynek zboru ewangelickiego. Obiekty te reprezentują również wartości historyczne i kulturowe, bowiem stanowią świadectwo rozwoju ośrodka. Wspierały i wciąż są predestynowane do wspierania kształtowania tożsamości lokalnej w oparciu o swoją wartość historyczną.

Z uwagi na występowanie wielu obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji, należy każdorazowo stosować przepisy odrębne dotyczące ich ochrony, a w przypadku prowadzenia robót budowlanych przy obiektach lub na obszarach wpisanych do rejestru

zabytków uzyskać pozwolenie konserwatorskie (art. 36 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292).

5.9. Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami⁶. W związku z tym oddziaływanie na środowisko, należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, ale także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę oddziaływujących na nie jednocześnie czynników. Kumulacja oddziaływań następuje w wyniku jednoczesnego oddziaływania kilku czynników lub różnych działań oraz kumulacji oddziaływań skutków w czasie.

Analiza potencjalnego oddziaływania skumulowanego wskazuje, że niebezpieczna jest kumulacja oddziaływania przede wszystkim następujących kierunków działań:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących,
- Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

W przypadku realizacji obu kierunków w tych samych lub sąsiadujących ze sobą obszarach należy tak zaplanować inwestycje aby były realizowane w tym samym lub następującym po sobie czasie. Pozwoli to uniknięcia np. wjeżdżania ciężkim sprzętem dwa razy w ten sam teren. Nie może być tak, że realizacja jednego z tych kierunków, będzie degradowała powierzchnię ziemi już uporządkowaną po realizacji innego z ww. kierunków. Ponadto, duże znaczenie ma unikanie lokalizacji tego rodzaju inwestycji zarówno na obszarach, jak i w sąsiedztwie obszarów o najlepszych glebach. Ważne jest też prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami w czasie realizacji oraz eksploatacji inwestycji.

Ponadto, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. Wykonywane prace muszą być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą.

Skumulowane oddziaływania planowanych inwestycji nie powinny powodować znaczących niekorzystnych oddziaływań w środowisku. Kumulacja oddziaływań w środowisku związana będzie przede wszystkim ze wzmocnieniem działań budowlanych i związanych z tym procesem oddziaływań.

⁶ Gerlée A., Kaim K. (2011), *Metody oceny oddziaływań skumulowanych w procedurze OOS – wybrane zagadnienia*, „Czasopismo Techniczne. Architektura”, nr 108(6-A), s. 107-111

Uporządkowanie terenu z ukierunkowaniem przyrostu zabudowy, określenie zasad kształtowania nowego zainwestowania wykorzystującego walory kulturowe i przyrodnicze terenu inwestycji i terenów sąsiednich spowoduje podniesienie rangi obszaru.

Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w GPR inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, także ze względu na ograniczone środki finansowe.

Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania zadań na różnorodność biologiczną. W wyniku realizacji zadań ujętych w GPR siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia. W celu uniknięcia uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie zaplanować harmonogram prac oraz na bieżąco informować interesantów z określonym wyprzedzeniem o zamiarze i harmonogramie prowadzenia prac budowlanych. Zaplanowanie zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w niektórych sytuacjach korzystne dla poszczególnych komponentów środowiska oraz dla ludzi jest łączenie realizacji niektórych przedsięwzięć. Pozwoli to na zmniejszenie negatywnego oddziaływania w trakcie prowadzonych prac (skrócenie okresu uciążliwości).

6. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Większość z wyznaczonych działań zakłada poprawę stanu środowiska oraz warunków życia mieszkańców analizowanego obszaru. Zaplanowane do realizacji działania cechuje uwzględnienie aspektów środowiskowych oraz wspieranie idei zrównoważonego rozwoju. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji nie przewidziano kierunków działań ani inwestycji, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko. Realizacja przede wszystkim działań o charakterze infrastrukturalnym może czasowo negatywnie wpływać na środowisko, co wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych. Jednakże oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i będą występowały krótkoterminowo.

Możliwe negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez podjęcie wszelkich możliwych działań łagodzących, zapobiegających już na etapie planowania negatywnym oddziaływaniom na środowisko. Poniżej przedstawiono propozycje działań łagodzących dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Tabela 17. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH
Różnorodność biologiczna/rośliny /zwierzęta	➤ inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania ptaków czy innych zwierząt oraz cennych gatunków roślin, szczególnie objętych ochroną; przeprowadzanie wszelkich prac poza okresem lęgowym ptaków czy okresem godowym innych zwierząt; ➤ zapewnienie stałego monitorowania wpływu inwestycji na różnorodność biologiczną, faunę i florę; ➤ wprowadzenie dodatkowych nasadzeń drzew i zieleni urządzonej (gatunków rodzimych) w celu ewentualnej kompensacji przyrodniczej,
Ludzie	➤ oznakowanie obszarów w miejscach prowadzenia robót budowlanych; ➤ realizacja robót zgodnie z zasadami BHP i PPOŻ; ➤ wykorzystywanie wyłącznie sprawnych maszyn i urządzeń; ➤ wykonywanie działań inwestycyjnych tylko w dozwolonych godzinach w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń i uciążliwego hałasu; ➤ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych; ➤ stosowanie roślinności izolacyjnej.

Woda	➤ odpowiednie zabezpieczenia terenów przed przedostaniem się niepożądanych substancji do wód dbałość o szczelność zbiorników paliw w maszynach wykorzystywanych podczas prac; ➤ zachowanie szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie rzek czy zbiorników wodnych; ➤ zapewnienie pracownikom dostępu do przenośnych toalet; ➤ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych;
Powietrze	➤ tworzenie pasów zieleni izolacyjnej; ➤ propagowanie alternatywnych form transportu (ruch piesz, rowerowy, komunikacja zbiorowa); ➤ przeprowadzanie termomodernizacji budynków na terenie Gminy; ➤ promowanie odnawialnych źródeł energii;
Powierzchnia ziemi	➤ odpowiednie przechowywanie/składowanie materiałów budowlanych; kontrolowanie szczelności zbiorników paliwowych w pojazdach wykorzystywanych przy pracach; ➤ odpowiednie składowanie odpadów powstałych podczas pracy;
Krajobraz	➤ tworzenie miejsc z zielenią urządzoną;
Klimat	➤ stosowanie nasadzeń drzew i krzewów oraz zieleni urządzonej; ➤ dbałość o przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego; ➤ promowanie niezmotywowanych form transportu;
Zabytki i dobra materialne	➤ odpowiednie planowanie realizacji projektów, tak by nie zakłócić istniejącego układu przestrzeni publicznej; ➤ szczegółowe uzgadnianie przeprowadzania działań inwestycyjnych w obiektach o szczególnym znaczeniu historycznym lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
Obszary objęte ochroną, w tym Obszary Natura 2000	➤ przestrzeganie przepisów ochrony przyrody na tych terenach i ustanowionych planów zadań ochronnych; ➤ wzmocnienie kontroli realizacji danego przedsięwzięcia, szczególnie w zakresie możliwego wpływu na stan środowiska; ➤ uwzględnienie okresów lęgowych i rozrodczych ptaków, nietoperzy i zwierząt; ➤ prawidłowe zabezpieczenia terenów prowadzenia inwestycji oraz pracujących, maszyn i urządzeń; ➤ selektywne gromadzenie wszelkich powstających odpadów; ➤ systematyczne prowadzenie prac porządkowych.

Źródło: opracowanie własne

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zaplanowanych w GPR działań można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i

organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. W poniższej tabeli zestawiono zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska i ludzi oraz przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.

Tabela 18. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji potencjalnych negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach GPR

ZADANIA ZAPLANOWANE W GPR	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej	➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska ➤ przeprowadzenie monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego, ➤ zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej na panelach fotowoltaicznych, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepiania ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami, ➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ wykonanie inwentaryzacji pod kątem występowania ptaków i nietoperzy w elewacji, na strychu lub w dachu budynku, ➤ wykonywanie termomodernizacji poza okresem lęgowym, ➤ stworzenie siedlisk zastępczych (np. budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy), ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe	➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu,

	➤ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ kompensacja przyrodnicza – nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów, ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, ➤ wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, ➤ ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➤ odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych.
Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji	➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, ➤ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji.

Źródło: opracowanie własne

7. Możliwe zmiany w przypadku braku realizacji założeń GPR

W przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji założeń tego dokumentu najprawdopodobniej przyczyniać się będzie do utrwalania i występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska zależą od:

- czasu,
- nakładów finansowych, jakimi dysponują: budżet państwa, samorządy i podmioty gospodarcze,
- aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji założeń GPR przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, jakości powietrza, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe, choć jednak mające wpływ na stan ochrony środowiska w sposób pośredni. Przewiduje się, iż w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

- niezgodność z przepisami krajowymi i międzynarodowymi, skutkująca, m.in. konsekwencjami finansowymi,
- konieczność ponoszenia wysokich (i stale wzrastających) opłat za korzystanie ze środowiska,
- uniknięcie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku stosowania nowoczesnych i odnawialnych technologii,
- dalsze pobłażliwe traktowanie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska,
- postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Ocenia się, że w wariantcie braku realizacji ustaleń GPR, w szczególności dotyczących określenia kierunków ochrony cennych zasobów przyrodniczych oraz kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska oraz utrzymanie i ochrona walorów przyrodniczych byłaby trudna do realizacji. Zaniechanie realizacji zapisów dokumentu, w odniesieniu do zaniechania realizacji planowanych inwestycji spowoduje dalszy rozwój i miejscowe zanieczyszczanie środowiska, co najmniej na poziomie takim, jaki to ma miejsce obecnie.

O ile w efekcie długofalowym planowane działania mają na celu poprawę stanu środowiska, to w skali krótkoterminowej mogą zachodzić pewne negatywne oddziaływania i uciążliwości związane z realizacją inwestycji, które mogą w pewnym stopniu pogarszać stan środowiska w stosunku do jego stanu obecnego, przed realizacją zapisów GPR (dotyczy to prowadzenia robót budowlanych). Mając jednak na uwadze

efekt ekologiczny planowanych działań, ocenia się, że brak realizacji zapisów GPR spowoduje pogorszenie lub co najmniej utrzymywanie się stanu środowiska na obecnym poziomie, co w niektórych przypadkach oznacza utrzymywanie się stanu środowiska i jakości poszczególnych komponentów na niskim poziomie.

Zaniechanie realizacji założeń „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do 2035 roku” tj. zaplanowanych działań wypracowanych w ramach projektów i programów, a także zaplanowanych inwestycji, mogłoby przyczynić się do zakłócenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Miłostaw oraz wywołać niekorzystne zmiany środowiska przyrodniczego m.in.:

- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

Zaniechanie realizacji działań na poziomie ogólnokrajowym, może również skutkować niekontrolowanym wzrostem zanieczyszczenia środowiska, ograniczeniem terenów rekreacyjnych oraz degradacją walorów krajobrazowych. Związane jest to z pośrednim, bądź bezpośrednim wpływem braku realizacji działań na poszczególne komponenty środowiska takie jak woda, gleby czy powietrze, które stanowią integralną sferę życia ludzi.

Brak realizacji zaplanowanych działań będzie negatywnie wpływać na wszystkie komponenty środowiska. Należy mieć na uwadze fakt, że negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko może wystąpić wyłącznie na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie użytkowania nowopowstałej lub zmodernizowanej infrastruktury należy spodziewać się pozytywnych oddziaływań na środowisko.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) podczas stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji założeń zawartych w projektach polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie w zakresie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Miłostaw zlokalizowana jest w odległości około 190 km od najbliższej granicy. Ze względu na charakter i specyfikę kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. W konstruowaniu w pełni rzetelnej prognozy przeszkadzały pewne braki informacji na temat konkretnych sposobów realizacji (np. szczegóły dotyczące parametrów technicznych planowanych zadań). Ponadto, GPR powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, posłużono się informacjami dotyczącymi inwestycji o podobnym charakterze i skali. Ocena oddziaływania na środowiska ma charakter prognostyczny, wskazuje możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia – najbardziej niekorzystne dla środowiska.

10. Rekomendacje i wnioski do ostatecznej wersji dokumentu

Podczas tworzenia ostatecznej wersji dokumentu należy uwzględnić następujące elementy:

- wszystkie zaplanowane zadania powinny być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i celami w zakresie ochrony środowiska wyznaczonymi w dokumentach obowiązujących na szczeblu międzynarodowym, unijnym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym,
- konieczne jest prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, które przyczynią się do kreowania wśród lokalnej społeczności postaw proekologicznych;
- konieczne jest wskazanie odpowiednich działań kompensacyjnych pozwalających na minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko w przypadku inwestycji nawet krótkotrwale negatywnie wpływających na środowisko.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wskazano 13 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Miłosław sławi wspólnotę	
Kierunek 1.1.	Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Kierunek 1.2.	Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
Kierunek 1.3.	Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
Kierunek 1.4.	Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
Kierunek 1.5.	Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność
CEL 2: Miłosław miło rozwija	
Kierunek 2.1.	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
Kierunek 2.2.	Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
Kierunek 2.3.	Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
Kierunek 2.4.	Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji
CEL 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych

Kierunek 3.2.	Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
Kierunek 3.4.	Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Zaplanowano katalog działań, na który składa się 8 podstawowych projektów zintegrowanych. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze.

Gminnym Program Rewitalizacji powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji

Analizując wpływ kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 na poszczególne komponenty środowiska stwierdzono, że będą one pozytywnie wpływały na środowisko i ludzi. Przewidziano ewentualne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia robót budowlanych, jednak będzie to krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Ewentualne negatywne oddziaływanie dotyczy w głównej mierze oddziaływania na powietrze, hałas i powierzchnię ziemi. Możliwe oddziaływanie na wspomniane komponenty będzie wyłącznie krótkotrwałe, występujące na etapie prac budowlanych. Istnieje możliwość, iż nastąpi miejscowy wzrost hałasu, zapylenia, emisji spalin, odpadów budowlanych. Jest to jednak proces krótkotrwały, ograniczony tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione wyżej zakłócenia są odwracalne. Po zakończeniu realizacji należy spodziewać się braku oddziaływania na środowisko. Zadania zaplanowane zostaną z dużą dbałością o środowisko naturalne i nie zakłócą funkcji przyrodniczych obszarów chronionych znajdujących się na terenie Gminy Miłostaw. Inwestycje nie tylko nie będą stanowiły zagrożenia, ale przyczynią się do poprawy stanu środowiska. Efektem prac będzie zbudowana bądź zmodernizowana infrastruktura wpływająca na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru, również ze względów ekologicznych.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 nie wpływają w sposób długotrwały, negatywnie na stan środowiska, a znaczna część zaplanowanych kierunków działań i przedsięwzięć wykazuje oddziaływanie pozytywne. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji GPR. W związku z tym proponowanie rozwiązań alternatywnych nie jest konieczne.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ważnym elementem w zakresie monitoringu środowiska jest ocena jakości środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze. Monitoring polega na gromadzeniu, analizowaniu i udostępnianiu danych odnoszących się do jakości środowiska naturalnego oraz zmian w nim zachodzących. Przeprowadzenie rzetelnego monitoringu wymaga doboru odpowiednich wskaźników określonych ilościowo oraz jakościowo. Założone cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035 a także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego obszaru. Założone efekty realizacji GPR pozwolą wzmocnić posiadany potencjał obszaru oraz wyeliminować lub ograniczyć słabe strony.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. Poniżej w zestawieniu tabelarycznym zaprezentowane zostały wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035. Dodatkowo zasadniczą częścią może być monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do terenów objętych projektem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 19. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądane zmiany	Cykliczność gromadzenia danych
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	↑	raz na rok
Liczba budynków, w których zamontowano odnawialne źródła energii	szt.	↑	raz na rok
Moc instalacji odnawialnych źródeł energii	MW	↑	raz na rok
Odsetek wymienionych indywidualnych źródeł ogrzewania	%	↑	raz na rok
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	↑	raz na rok
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	↓	raz na rok
Przeprowadzania okresowych kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się osadów ściekowych oraz nieczystości ciekłych	szt.	↑	raz na rok
Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny	Mg	↑	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM10 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych PM10 w roku	szt.	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM2,5 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok

Średnia roczna poziomu benzo(a)pirenu w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych	zły/dobry	↑	raz na rok z rozbiorem powierzchniowe raz na cztery lata, podziemne raz na rok
Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów do liczby ubytków	%	↑	raz na rok
Powierzchnia powstałych, urządzonych lub zmodernizowanych terenów zieleni	ha	↑	raz na rok
Udział terenów chronionych w powierzchni Gminy	%	-	raz na rok
Stopień lesistości Gminy	%	↑	raz na rok

Źródło: opracowanie własne

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Konieczność wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035” wynika z obowiązku zawartego w art. 51 ust. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024, poz. 1112).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Gminy Miłosław, w piśmie nr WPP-III.410.359.2025.ET.1 z dnia 03.10.2025 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035”. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 7.11.2025 r., znak: DN-NS.9011.2349.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035”.

W niniejszej prognozie, w rozdziale 1 przedstawiono podstawy prawne opracowania prognozy, jej zakres i cel, metody opracowania, źródła informacji oraz analizę oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Głównym celem opracowania prognozy jest wskazanie, jak wpłynie na środowisko realizacja określonych w projekcie GPR celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W rozdziale 2 przedstawiono krótką charakterystykę projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035. Przedstawiono w nim zawartość i cele GPR, w tym jego wizję, cele, kierunki działań oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wskazano 13 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Miłosław sławi wspólnotę	
Kierunek 1.1.	Rozwój aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Kierunek 1.2.	Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego
Kierunek 1.3.	Wdrażanie idei uczenia się przez całe życie
Kierunek 1.4.	Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
Kierunek 1.5.	Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność
CEL 2: Miłosław miło rozwija	
Kierunek 2.1.	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Kierunek 2.2.	Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących
Kierunek 2.3.	Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych
Kierunek 2.4.	Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji
CEL 3: Miłosław: miłuje swoją ziemię	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych
Kierunek 3.2.	Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe
Kierunek 3.4.	Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej

Zaplanowano katalog działań, na który składa się 8 podstawowych projektów zintegrowanych. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze.

W rozdziale 2 przedstawiono również powiązania tematyczne GPR z założeniami i wymaganiami innych dokumentów szczebla unijnego, krajowego i wojewódzkiego, uwzględniające zasady ochrony środowiska, a przede wszystkim zasadę zrównoważonego rozwoju. Odniesiono się między innymi do następujących dokumentów: Traktat Lizboński, Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejski Zielony Ład, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Europejska Konwencja Krajobrazowa, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Krajowy Program Ochrony Powietrza, Polityka energetyczna Polski do 2040 r., Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego.

Rozdział 3 stanowi charakterystykę istniejącego stanu środowiska Gminy Miłosław, z uwzględnieniem położenia, ukształtowania terenu, budowy geologicznej, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu, jakości powietrza atmosferycznego, zagrożenia hałasem, szaty roślinnej i świata zwierzęcego, form ochrony przyrody. Cechami charakterystycznymi Gminy Miłosław są między innymi: zły stan jakości wód powierzchniowych, zła jakość powietrza atmosferycznego, przebieg przez teren Gminy drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich i linii kolejowej, co wiąże się z występowaniem hałasu.

W rozdziale 4, prognoza wskazuje istniejące problemy środowiska. Dla poszczególnych komponentów środowiska wskazano między innymi następujące zagrożenia/problemy: przekroczenia parametrów jakości powietrza atmosferycznego, złą jakość wód powierzchniowych, występowanie dużej ilości wyrobów zawierających azbest, zagrożenie powodzią czy zagrożenie suszą.

W rozdziale 5, prognoza wskazuje również przewidywane oddziaływanie na środowisko na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe. Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w formie opisowej wraz z uzasadnieniem.

Rozdział 6 wskazuje propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko.

W rozdziale 7 opisane zostały możliwe zmiany w przypadku braku realizacji dokumentu. Wskazano wśród nich:

- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

W rozdziale 8 stwierdzono, że realizacja niniejszego dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania.

Rozdział 9, dotyczący napotkanych trudności i braków dostępnej wiedzy wskazuje, że jedynym problemem okazał się brak parametrów technicznych przedsięwzięć proponowanych w GPR. Ponadto, Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miłostów do roku 2035 powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Rozdział 10 poświęcony został rekomendacjom i wnioskom do ostatecznej wersji dokumentu, gdzie wskazano, że GPR powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

W rozdziale 11, dotyczącym rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w GPR, stwierdzono, że w dokumencie nie wskazano parametrów technicznych planowanych działań. Wobec powyższych przesłanek dotyczących w zasadzie każdego wieloaspektowego dokumentu, niniejsza prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów GPR, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji GPR.

W rozdziale 12 wskazano liczne propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień GPR. W celu określenia stopnia realizacji celów, zbudowano system kierunków powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w GPR. Regularna analiza wskaźników wskazanych w tabeli pozwoli na analizę skuteczności podjętych działań oraz określenie poziomu rozwoju jednostki w danej dziedzinie i aktualizację priorytetów Gminy Miłostaw.

14. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów stanowiących w celu ochrony zdrowia – dane za rok 2024.....	81
Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – dane za rok 2024.....	82
Tabela 3. Wyniki pomiarów w punktach oceny krótkookresowego poziomu hałasu drogowego w roku 2022	87
Tabela 4. Wyniki pomiarów krótkookresowego poziomu hałasu (LAeqD / LAeqN) w punktach oceny długookresowego poziomu hałasu w 2022 r.....	88
Tabela 5. Wyniki pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Miłostaw wykonanych w stałej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w 2024 roku	90
Tabela 6. Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Miłostaw	91
Tabela 7. Ujęcia wód podziemnych na terenie Gminy Miłostaw	92
Tabela 8. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Miłostaw	94
Tabela 9. Charakterystyka złóż kopalin udokumentowanych na terenie Gminy Miłostaw wg stanu na 31.12.2024 r.....	101
Tabela 10. Stan gospodarki odpadami w Gminie Miłostaw w latach 2018-2022.....	103
Tabela 11. Charakterystyka obszarów NATURA 2000 znajdujących się na terenie Gminy Miłostaw.....	106
Tabela 12. Charakterystyka parku krajobrazowego znajdującego się na terenie Gminy Miłostaw.....	126
Tabela 13. Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu znajdującego się na terenie Gminy Miłostaw	127
Tabela 14. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Gminy Miłostaw	129
Tabela 15. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Miłostaw	140
Tabela 16. Wpływ realizacji działań rewitalizacyjnych w Gminie Miłostaw na występujące formy ochrony przyrody	147
Tabela 17. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko	170
Tabela 18. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji potencjalnych negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach GPR.....	172
Tabela 19. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	181
Rysunek 1. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miłostaw.....	13
Rysunek 2. Metryczka krajobrazu Rejon Miłostawia	53
Rysunek 3. Metryczka krajobrazu Dolina Warty: Pyzdry – Rogalinek.....	62
Rysunek 4. Położenie Gminy Miłostaw na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa ...	74
Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w Gminie Miłostaw w latach 2013-2023	75
Rysunek 6. Wykres średnich temperatur i opadów w ciągu roku dla Gminy Miłostaw	78
Rysunek 7. Róża wiatrów dla Gminy Miłostaw	78
Rysunek 8. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w roku 2022, w porze nocy	89

15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), w nawiązaniu do art. 74a ust. 2 tejże ustawy oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko do:

„Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłostaw do roku 2035”

spełniam wymagania, o których mowa w wyżej wymienionych przepisach prawnych. Ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko lub byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko (art. 74a ust. 2 pkt 2).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Inona Nowicka

**UZASADNIENIE
DO UCHWAŁA NR XXI/207/26
RADY MIEJSKIEJ W MIŁOŚLAWIU**

z dnia 23 stycznia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 wraz
z Prognozą oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław
do roku 2035**

Zasady oraz tryb przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji określone zostały w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej realizacja w zakresie właściwości stanowią zadania własne gminy. Proces rewitalizacji prowadzony jest na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji, w związku z czym Rada Miejska w Miłosławiu przyjęła uchwałę nr XI/114/25 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostyń do roku 2035.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone szczegółową diagnozą w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych (diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku). Tak przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań, które – konsekwentnie wdrażane i realizowane – będą prowadziły do sukcesywnego wychodzenia z sytuacji kryzysowej lub przynajmniej minimalizowania jej skutków. W programie ujęto działania, które w najbliższych latach winny być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych, ale również z innych środków publicznych oraz prywatnych. Połączenie aktywności wielu osób i instytucji, także różnych środków, w tym właśnie zarówno publicznych, jak i prywatnych pozwoli w sposób kompleksowy rozwiązać wszystkie zdiagnozowane w dokumencie problemy.

Gminny Program Rewitalizacji współtworzony był przy udziale interesariuszy rewitalizacji w postaci uczestnictwa w warsztatach rewitalizacyjnych oraz spacerze z wizją lokalną. Po ukończeniu prac nad projektem, został on szeroko konsultowany w dniach od 29 sierpnia do 5 października 2025 r. Uwagi można było zgłaszać w formie papierowej, w postaci odpowiedzi na ankiety oraz podczas spotkania konsultacyjnego, które przeprowadzono dnia 24 września 2025 r. W trakcie konsultacji wpłynęła 1 uwaga dotycząca uzupełnienia listy projektów zintegrowanych zawartej w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035. Do uwag odniesiono się w raporcie podsumowującym przeprowadzone konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035, opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ostatnim etapem było opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji przez instytucje wskazane w art. 17, ust. 2, pkt 4 ustawy o rewitalizacji: zarząd właściwego powiatu, zarząd właściwego województwa, właściwego wojewodę, właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych, Krajowy Zespół Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zespole Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223), właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Zgodnie z opinią i zakresem przedstawionym w piśmie z dn. 3 października 2025 roku nr sprawy WPP-III.410.359.2025.ET.1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, a także zgodnie z zakresem otrzymanym w dniu 7 listopada 2025 r. z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu (numer sprawy DN-NS.9011.2349.2025), została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035. Prognoza oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035 została zaopiniowana przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 16 grudnia 2025 r. o sygn. WPP-III.410.439.2025.AM.1 oraz przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w piśmie z dnia 23 grudnia 2025 r. o sygn. DN-NA.9011.2349.2025.

Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miłosław do roku 2035, umożliwi prowadzenie w Gminie Miłosław przez interesariuszy kompleksowego i zaplanowanego procesu rewitalizacji oraz uruchomi narzędzia i instrumenty jego wsparcia. W związku z tym zasadne jest przyjęcie wyżej wymienionego dokumentu.

Przewodniczący Rady Miejskiej

mgr Dawid Strzelczyk